

КОДЕКС за застраховането

Обн., ДВ, бр. 103 от 23.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., доп., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., изм. и доп., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. (*), изм., бр. 54 от 4.07.2006 г., бр. 59 от 21.07.2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз - 1.01.2007 г., (*) бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г., бр. 82 от 10.10.2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 48 от 15.06.2007 г., (*) изм., бр. 53 от 30.06.2007 г., в сила от 30.06.2007 г., изм. и доп., бр. 97 от 23.11.2007 г., доп., бр. 100 от 30.11.2007 г., в сила от 20.12.2007 г., изм., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., бр. 67 от 29.07.2008 г., бр. 69 от 5.08.2008 г., изм. и доп., бр. 24 от 31.03.2009 г., в сила от 31.03.2009 г., доп., бр. 41 от 2.06.2009 г., в сила от 1.07.2009 г., бр. 19 от 9.03.2010 г., изм. и доп., бр. 41 от 1.06.2010 г., бр. 43 от 8.06.2010 г., изм., бр. 86 от 2.11.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 1.07.2011 г., доп., бр. 51 от 5.07.2011 г., изм., бр. 60 от 5.08.2011 г., в сила от 5.08.2011 г., изм. и доп., бр. 77 от 4.10.2011 г., бр. 21 от 13.03.2012 г., бр. 60 от 7.08.2012 г., в сила от 7.08.2012 г., изм., бр. 77 от 9.10.2012 г., в сила от 9.10.2012 г., изм. и доп., бр. 20 от 28.02.2013 г., бр. 70 от 9.08.2013 г., бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.

(*) (Бел. ред. - относно влизането в сила на измененията и допълненията на КЗ с ДВ, бр. 34 от 25.04.2006 г., виж § 56 от преходните и заключителните разпоредби на ЗТР)

ЧАСТ ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този кодекс урежда:

1. застраховането и презастраховането;
2. застрахователното и презастрахователното посредничество;
3. условията за започване, извършване и прекратяване на дейностите по т. 1 и 2;
4. застрахователния договор;
5. задължителното застраховане, и
6. застрахователния надзор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) Разпоредбите на този кодекс не се прилагат за дейността по допълнително социално осигуряване, доколкото друго не е предвидено в закон.

Цели

Чл. 2. Целите на този кодекс са:

1. осигуряване защита на интересите на потребителите на застрахователни услуги, и
2. създаване на условия за развитието на стабилен, прозрачен и ефективен застрахователен пазар.

Застраховане

Чл. 3. Застраховането е дейност по осигуряване на застрахователно покритие на рискове по силата на договор, изразяващо се в набиране и разходване на средства, предназначени за изплащане на обезщетения и други парични суми при настъпване на събития или сбъдване на условия, предвидени в договор или в закон, както и в пряко свързаните с това дейности, включително:

1. оценка на застрахователния риск;
2. определяне на застрахователната премия;
3. установяване на настъпило застрахователно събитие;
4. определяне размера на причинените вреди;
5. управление на собствените средства и на активите, които служат за покритие на техническите резерви на застрахователя;
6. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) прехвърляне на всички или на част от застрахователните рискове, покрити от застраховател, на презастраховател или на друг застраховател (пасивно презастраховане);
7. предоставяне от застрахователя на услуги по застраховка "Помощ при пътуване" по раздел II, буква "А", т. 18 от приложение № 1 чрез наети от него лица и със собствени технически средства.

Презастраховане

Чл. 4. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Презастраховането е дейност по поемане по силата на презастрахователен договор на всички или на част от рисковете, покрити от застраховател или от друг презастраховател, срещу отстъпване на застрахователна премия (активно презастраховане) и пряко свързаните с това дейности.

Застрахователно и презастрахователно посредничество

Чл. 5. (1) Застрахователно и презастрахователно посредничество е извършване по

занятие на дейност, изразяваща се в оказване на съдействие при подготовката, сключването и изпълнението на застрахователни, съответно презастрахователни договори, в сключването от името на застрахователя, съответно по възлагане от потребител на застрахователни услуги, на такива договори и в съдействие във връзка с упражняване на правата и изпълнение на задълженията по такива договори, включително в случаите на настъпване на застрахователно събитие, както и в предоставянето на консултации във връзка с такива договори.

(2) Не е застрахователно или презастрахователно посредничество:

1. извършването на дейностите по ал. 1 от застраховател, съответно презастраховател, или негови служители;

2. инцидентното предоставяне на информация при извършването на друга професионална дейност, чийто предмет не е съдействие на потребители на застрахователни услуги при подготовката, сключването и изпълнението на застрахователни, съответно презастрахователни договори;

3. извършването по занятие на дейност по уреждане на претенции, и

4. извършването на дейност по изготвянето на експертни оценки.

Доброволност на застраховането

Чл. 6. (1) Застраховането се извършва на принципа на доброволност.

(2) Задължително застраховане се установява със закон или с международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България.

Застрахователен надзор

Чл. 7. Регулирането и надзорът върху дейностите по чл. 1, ал. 1 се извършват от Комисията за финансов надзор, наричана по-нататък "комисията", както и от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", наричан по-нататък "заместник-председателя".

Лица, които могат да извършват дейностите по този кодекс

Чл. 8. (1) Застраховател е:

1. акционерно дружество, кооперация, както и застраховател от трета държава чрез клон, регистриран по Търговския закон, получили лиценз при условията и по реда на този кодекс;

2. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) застраховател от друга държава членка при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Презастраховател е:

1. акционерно дружество, получило лиценз за активно презастраховане по този кодекс;

2. лице, получило лиценз за активно презастраховане по седалището си в друга държава членка;

3. лице, получило лиценз за активно презастраховане по седалището си в трета държава (презастраховател от трета държава):

а) чрез клон, регистриран по Търговския закон и получил лиценз по този кодекс, или

б) от седалището си или от клон в трета държава, когато са изпълнени условията на този кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лиценз за застраховане или за презастраховане по този кодекс може да се издава и на лице, учредено като Европейско дружество (SE). Застраховател, съответно презастраховател, Европейско дружество, се учредява, извършва дейността си, преобразува се и се прекратява по реда на Регламент (ЕО) № 2157/2001 на Съвета относно Устава на Европейското дружество (SE) и на този кодекс. За застраховател Европейско дружество се прилагат разпоредбите за застрахователите акционерни дружества по този кодекс.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователен или презастрахователен посредник е:

1. застрахователен брокер или застрахователен агент, регистриран при условията и по реда на този кодекс;

2. застрахователен посредник от трета държава, регистриран при условията и по реда на този кодекс;

3. застрахователен посредник от държава членка, който извършва дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

Ограничения на дейността

Чл. 9. (1) (Доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) Не се допуска извършването от един и същ застраховател на застраховане по видове застраховки по раздел I и по раздел II от приложение № 1, с изключение на застраховка "Злополука" и застраховка "Заболяване", като застраховател, лицензиран само по т. 1 и/или 2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1, може да получи допълнителен лиценз за нов вид застраховка по раздел I, а застраховател, лицензиран по раздел I, може да получи допълнителен лиценз за нов вид застраховка по т. 1 и/или 2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователно акционерно дружество може да извършва и активно презастраховане по видовете застраховки и съответните рискове, за които е получило лиценз за застраховане. Презастраховател не може да извършва застраховане.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Не се допуска извършването от застраховател, съответно презастраховател, на друга търговска дейност. Не представлява друга търговска дейност уреждането на претенции от застраховател на лица, застраховани от застрахователи със седалище извън Република България, на територията на Република България. Тази дейност се извършва по договор срещу заплащане и без поемане на застрахователен риск.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател или презастраховател не може да участва като неограничено отговорен съдружник в търговско дружество, както и да обезпечава чужди задължения със свои активи.

(5) Не се допуска извършването на дейност по застрахователно посредничество като застрахователен брокер и застрахователен агент от едно и също лице.

Език

Чл. 9а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Езикът, на който се извършва застраховането и застрахователното посредничество в Република България, е българският. Общите условия, потребителската информация и другите документи, които застрахователите и застрахователните посредници предоставят на потребителите, се изготвят на български език. По искане на потребителя в отношенията със застрахователя може да се използва и друг език.

Прилагане на правилата на международни договори и практиката на Комитета на европейските застрахователни и пенсионноосигурителни

надзори

Чл. 9б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Когато с международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България, съответно за Европейската общност, при упражняване на нейната международна договорна правосубектност са предвидени различни правила относно дейностите по чл. 1, ал. 1, се прилагат тези правила.

(2) Комисията приема наредби, указания или практики във връзка с прилагането на международните договори по ал. 1, когато това е предвидено в тях или е необходимо за целите на добрата надзорна практика.

(3) Комисията и заместник-председателят могат да прилагат протоколите и другите документи, приети в рамките на Комитета на европейските застрахователни и пенсионноосигурителни надзори в съответствие с директивите на Европейския съюз.

ЧАСТ ВТОРА
ЗАСТРАХОВАНЕ И ПРЕЗАСТРАХОВАНЕ
ДЯЛ ПЪРВИ
УСЛОВИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ

Глава първа
ЗАСТРАХОВАТЕЛИ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛИ СЪС
СЕДАЛИЩЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Раздел I
Застрахователно акционерно дружество

Общи изисквания

Чл. 10. (1) Застрахователното акционерно дружество е акционерно дружество, получило лиценз за извършване на застраховане по този кодекс.

(2) Застрахователното акционерно дружество се учредява, извършва дейността си, преобразува се и се прекратява по реда на Търговския закон, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

(3) Застрахователното акционерно дружество може да открива повече от един клон по Търговския закон в едно населено място, включително в населеното място по седалището си.

(4) Застрахователното акционерно дружество има право да извършва застраховане само по посочените в лиценза видове застраховки, освен в случаите на покриване на спомагателни рискове при условията на раздел II, буква "В" от приложение № 1.

(5) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Каптивен застраховател е застрахователно акционерно дружество, което е собственост на финансово предприятие, което не е застраховател или презастраховател или застрахователна или презастрахователна група, или е собственост на нефинансово предприятие, който има за цел да осигурява застрахователно покритие изключително за рисковете на лицето или на лицата, които са негови собственици, или на лицето или на лицата от групата, в която участва каптивният застраховател. Обстоятелството, че застрахователно акционерно дружество е каптивно, се вписва в неговия устав.

(6) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) За каптивен застраховател се прилагат разпоредбите за застрахователното акционерно дружество, доколкото не е предвидено друго в този кодекс.

Фирма

Чл. 11. (1) Фирмата на застрахователното акционерно дружество съдържа думата "застраховане" или нейни производни на български език и може да съдържа думата "застраховане" или нейни производни и на чужд език.

(2) Лице, което не притежава лиценз за извършване на дейност като застраховател, не може да използва в своето наименование, в рекламната си или друга дейност думата "застраховане" или нейни производни на български или на чужд език.

(3) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) Когато застрахователното акционерно дружество е лицензирано само по т. 2 или по т. 1 и 2 от раздел II, буква "А" от приложение № 1, фирмата му може да съдържа поотделно или в комбинация думите "доброволен", "здравен" и "осигуряване" или техни производни на български или на чужд език.

(4) (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) Лице, което не отговаря на изискванията на ал. 3, не може да използва в своето наименование, в рекламната си или друга дейност в комбинация думите "здравен" и "осигуряване" или техни производни на български или на чужд език. Забраната по изречение първо не се прилага за Националната здравноосигурителна каса и за нейните подразделения.

Капитал и акции

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Размерът на вписания капитал на застрахователното акционерно дружество не може да бъде по-малък от минималния размер на гаранционния капитал по чл. 82, ал. 1, т. 1 или 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Капиталът по ал. 1 трябва да бъде изцяло записан и внесен към датата на подаване на заявление за получаване на лиценз. При последващо увеличаване на капитала той трябва да бъде изцяло внесен към датата на подаване на заявлението за вписване в Търговския регистър.

(3) Вноските в капитала на застрахователното акционерно дружество са само парични и не могат да се правят със заемни средства, със средства с недоказан произход или със средства, получени в резултат от незаконна дейност.

(4) Застрахователното акционерно дружество издава само поименни безналични акции с право на един глас всяка.

Изисквания за професионална квалификация, опит и добра репутация

Чл. 13. (1) Всеки член на управителен или контролен орган на застрахователното акционерно дружество, както и всяко лице, оправомощено да управлява или да представлява застрахователното акционерно дружество, трябва да:

1. има висше образование и да притежава подходяща професионална квалификация, необходима за управление на дейността на застрахователното акционерно дружество;

2. притежава професионален опит в сферата на икономиката или финансите;

3. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

4. не е било през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;

5. не е обявявано в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;

6. не е съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен с друг член на управителен или контролен орган на дружеството;

7. не е лишено от право да заема материалноотговорна длъжност;

8. не е било през последната една година преди акта на съответния компетентен орган член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, на което е бил отнет лиценз за извършване на дейност, подлежаща на лицензионен режим, освен в случаите, когато лицензът е бил отнет по искане на дружеството, както и ако актът за отнемане на издадения лиценз е бил отменен по надлежния ред;

9. не е било освобождавано от длъжност в управителен или контролен орган на търговско дружество въз основа на приложена принудителна административна мярка, освен в случаите, когато актът на компетентния орган е бил отменен по надлежния ред.

(2) Изискванията на ал. 1 се отнасят и за физическите лица, които представляват юридически лица - членове на управителните и контролните органи на застрахователното акционерно дружество.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Член на управителен или контролен орган на застрахователно акционерно дружество, както и лице, оправомощено да го управлява или представлява, трябва да бъде лице, което се ползва с добра репутация и не застрашава управлението на застрахователя, интересите на потребителите и не възпрепятства застрахователния надзор. В производството по одобряване по ал. 6 заявителят подава и декларации за обстоятелствата по чл. 16а, ал. 1, т. 8, букви "б" - "е".

(4) Изпълнителен директор или друго лице, което е оправомощено да управлява и представлява застрахователното акционерно дружество, трябва да има висше образование с присъдена образователно-квалификационна степен "магистър" или образователна и

научна степен "доктор" и да не заема другаде платена длъжност по трудово правоотношение, освен като сътрудник в научен институт или преподавател във висше училище. Физическите лица - граждани на трета държава, трябва да имат и разрешение за продължително пребиваване в Република България.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Обстоятелствата по ал. 1, т. 3 се установяват за български граждани със свидетелство за съдимост и декларация за липса на осъждане извън Република България, а за лицата, които не са български граждани - с декларация за липса на осъждане, когато в държавата по обичайното им местопребиваване не се издава официален документ за удостоверяване липса на предходно осъждане. Обстоятелствата по ал. 1, т. 4 - 9 се удостоверяват с декларация. Документите по изречение първо и второ се признават, в случай че са представени до три месеца от датата на издаването им, съответно изготвянето. Разрешение за продължително пребиваване в Република България на лице от трета държава се представя не по-късно от три месеца от датата на издаване на одобряването.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицата по ал. 1 и 2 подлежат на одобряване от заместник-председателя преди вписването в търговския регистър, съответно преди назначаването на длъжност, за която вписване не се изисква. Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от постъпване на заявлението.

(7) При констатиране на непълноти или противоречия със законовите изисквания в документите към заявлението по ал. 6 заместник-председателят изисква от заявителя отстраняването на нередовностите в едномесечен срок. Срокът за произнасянето по ал. 6 спира да тече в периода от изпращане на съобщението за отстраняване на нередовностите до получаването на допълнителните документи.

Независими членове

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Най-малко една трета от съвета на директорите или от надзорния съвет на застрахователя се състои от независими членове - физически лица. За независимите членове се прилага чл. 13.

(2) Независимият член на съвета не може да е:

1. служител в застрахователя;
2. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) лице, което е свързано със застрахователя по смисъла на § 1, т. 12, букви "а" и "в" от допълнителните разпоредби;
3. лице, което е в трайни търговски отношения със застрахователя;
4. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) член на управителен или контролен орган, прокурист или служител на лице по т. 2 или 3;
5. свързано лице с друг член на управителен или контролен орган на застрахователя.

(3) Лицата, избрани за независими членове на съвета на директорите или на надзорния съвет, за които след датата на избора им възникнат обстоятелствата по ал. 2, са длъжни незабавно да уведомят съответния орган на застрахователя. В този случай лицата престават да осъществяват функциите си и не получават възнаграждение.

(4) Кандидатите за независими членове доказват липсата на обстоятелствата по ал. 2 с декларация.

Професионален опит

Чл. 14. (1) Лице по чл. 13, ал. 4 притежава професионален опит, ако:

1. в продължение на не по-малко от 3 години е заемало длъжност в управителен орган на застраховател, презастраховател, здравноосигурително или пенсионноосигурително дружество;

2. в продължение на не по-малко от 5 години е заемало длъжност в контролен орган или друга ръководна длъжност в застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество или банка;

3. в продължение на не по-малко от 5 години е заемало длъжност като представляващ застрахователен брокер, непосредствено ръководещ дейността по застрахователно посредничество, когато дейността на брокера по застрахователни сделки е съизмерима с дейността на застрахователя;

4. в продължение на не по-малко от 10 години е заемало ръководна длъжност в държавна институция в сферата на икономиката и финансите, а ако лицето е с икономическо или юридическо образование - не по малко от 5 години;

5. е хабилитирано лице в областта на икономиката или правото.

(2) Член на управителен или контролен орган на застрахователно акционерно дружество, извън случаите по ал. 1, може да бъде лице, което е работило поне три години на друга ръководна длъжност в застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, банка, държавна институция или като представляващ застрахователен брокер, непосредствено ангажиран с дейността по застрахователно посредничество.

Преценка на професионалната квалификация и опит

Чл. 15. Заместник-председателят отказва да издаде одобрение и в случаите, когато въпреки формалното наличие на изискванията на чл. 13, ал. 1, т. 1 и чл. 14 прецени, че лицето не притежава достатъчна професионална квалификация и опит, необходими да участва ефективно в управлението на застрахователя, за който се отнася искането. Мотивираният отказ се изпраща на застрахователя, за който се отнася искането.

Квалифицирано участие

Чл. 16. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) (1) Лице, което пряко, заедно със, чрез свързани лица или действащо в съгласие с други лица притежава 10 или повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание на едно застрахователно акционерно дружество или друго участие, което му дава възможност да го контролира (квалифицирано участие), трябва да бъде безспорно установено и да отговаря на изискванията на:

1. член 13, ал. 1, т. 3, 4, 5, 7, 8 и 9 и ал. 3, както и да има подходяща квалификация и опит, които да гарантират благоразумното управление на застрахователя - ако е физическо лице;

2. член 13, ал. 1, т. 4, 5, 8 и 9 - ако е юридическо лице.

(2) Изискванията на ал. 1, т. 1 се прилагат и за физическите лица - членове на управителен или контролен орган на юридическо лице по ал. 1, както и за физическите лица, които представляват юридическо лице по ал. 1.

(3) Лице, което възнамерява да придобие участие в капитала на застрахователно акционерно дружество при условията на ал. 1, както и да увеличи впоследствие участието си, така че да придобие пряко, заедно със, чрез свързани лица или действащо в съгласие с други лица 20, 30, 50 или повече от 50 на сто от гласовете в общото събрание на застрахователно акционерно дружество, уведомява писмено за това заместник-председателя преди придобиването.

(4) При определяне размера на квалифицираното участие се вземат предвид и правата на глас съгласно чл. 146, ал. 1, т. 1 - 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. При определяне размера на квалифицираното участие не се вземат предвид правата на глас или акциите, които инвестиционни посредници или кредитни институции държат в резултат от предоставяне на услугите по чл. 5, ал. 2, т. 6 от Закона за пазарите на финансови инструменти, при условие че тези права не се упражняват или по друг начин се използват, за да се повлияе върху управлението на застрахователя или презастрахователя, както и при условие че тези права бъдат прехвърлени в срок една година от придобиването.

(5) Заместник-председателят извършва оценка на предвижданото придобиване, съответно увеличаване на квалифицирано участие, с оглед осигуряване на стабилното и благоразумното управление на застрахователното акционерно дружество, в което ще бъде извършено придобиването. При извършване на оценката заместник-председателят отчита възможното влияние на заявителя върху застрахователното акционерно дружество, съобразно което преценява доколко заявителят е подходящ и финансово стабилен. Преценката се извършва при прилагане на следните критерии:

1. репутация на заявителя;

2. репутация и професионален опит на всяко лице, което може да оказва влияние върху дейността на застрахователното акционерно дружество в резултат на

придобиването;

3. финансовата стабилност на заявителя във връзка с видовете дейности, които застрахователното акционерно дружество извършва или предвижда да извършва;

4. дали застрахователното акционерно дружество ще е в състояние да изпълни или да продължи да изпълнява изискванията на закона и по-конкретно дали групата, част от която той ще стане след придобиването, има структура, която позволява да бъде упражняван ефективен надзор и ефективен обмен на информация между компетентните органи и определяне и разпределение на отговорностите между тях;

5. дали могат да бъдат направени обосновани предположения, че във връзка с придобиването е извършено, се извършва или е имало опит за извършване на изпиране на пари по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари или финансиране на тероризма по смисъла на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, или че осъществяването на заявеното придобиване би увеличило риска от това.

(6) В случай че са подадени две или повече уведомления за придобиване или увеличаване на квалифицирано участие в едно и също застрахователно акционерно дружество, заместник-председателят извършва оценка на всяко от придобиванията на недискриминационна основа.

Процедура по уведомяване

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) (1) Уведомяването по чл. 16, ал. 3 се извършва чрез подаване на заявление, в което се посочва размерът на предвиденото участие. Към заявлението се прилагат следните документи:

1. декларация по образец, утвърден от заместник-председателя, относно произхода на средствата, с които са направени вноските срещу записани акции, и че те не са заемни;

2. декларация за свързани лица по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби;

3. за липса на предходно осъждане по чл. 13, ал. 5 за лицата по чл. 16, ал. 1, т. 1 и по чл. 16, ал. 2;

4. копие от документ за самоличност на физическото лице или удостоверение за актуално правно състояние на юридическото лице;

5. за професионалната квалификация и опита на физическото лице или на членовете на управителния орган на юридическото лице, както и описание на дейността на юридическото лице до датата на подаване на заявлението;

6. устав или други аналогични учредителни документи за юридическите лица;

7. заверен препис от решението на компетентния орган съгласно закона, устава или

учредителния договор за участие на лицето в капитала на застрахователното акционерно дружество;

8. декларации за:

а) липсата на обстоятелствата по чл. 13, ал. 1, т. 4, 5, 7, 8 и 9 за лицата по чл. 16, ал. 1 и 2;

б) наличието или липсата на предходни висящи или приключили съдебни наказателни производства, в които лицето по чл. 16, ал. 1, т. 1 или членовете на управителните и контролните органи на лицето по чл. 16, ал. 1, т. 2 са били привлечени, както и за изхода от тези производства;

в) наличието или липсата на предходни висящи или приключили производства за налагане на административни наказания и/или за прилагане на принудителни административни мерки срещу лице по чл. 16, ал. 1, членовете на управителните и контролните органи на лице по чл. 16, ал. 1, т. 2, както и за изхода от тези производства, включително от такива производства срещу всяко друго юридическо лице, ръководено от тези лица;

г) наличието или липсата на предходни висящи или приключили граждански дела, по които лица по чл. 16, ал. 1 и членовете на управителните и контролните органи на лице по чл. 16, ал. 1, т. 2 са били ответници, както и за изхода от тези производства, включително от такива дела, по които са били ответници всички други юридически лица, ръководени от тези лица;

д) наличието или липсата на предходни случаи на отказ за издаване на лиценз или регистрация от компетентен орган, или за допускане до членство в търговска или професионална организация, както и за заличаване на регистрация, отнемане на лиценз, изключване от търговска или професионална организация спрямо лице по чл. 16, ал. 1 и членовете на управителните и контролните органи на лице по чл. 16, ал. 1, т. 2, както и за изхода от тези производства, включително от такива производства срещу всички други юридически лица, ръководени от тези лица;

е) наличието и естеството на финансови или всякакви други интереси или връзки на лице по чл. 16, ал. 1 или на членовете на управителните и контролните органи на лице по чл. 16, ал. 1, т. 2 спрямо застрахователя като такъв, други негови акционери и/или членове на неговите управителни или контролни органи;

ж) наличието или липсата на писмени или мълчаливи споразумения с други акционери на застрахователя и/или с други лица във връзка с придобиването на квалифицираното участие, като към декларацията се прилагат текстовете на съществуващите споразумения;

9. за платените данъци за последните три години и за липсата на задължения към държавата и общините от съответните органи по постоянния адрес, седалището и мястото на стопанска дейност на лицето;

10. одитираните финансови отчети за последните три години, ако лицето е било длъжно да ги изготвя;

11. референция от компетентен орган, осъществяващ финансов надзор по постоянния адрес или седалището на лицето;

12. информация за кредитния рейтинг на заявителя и на търговските дружества, контролирани от него, както и на групата, от която той е част, когато такива рейтинги са присъдени;

13. информация за предприятията в групата, които подлежат на финансов надзор, и за компетентните институции, които го осъществяват;

14. информация за целите на придобиването на квалифицираното участие;

15. план за дейността, когато след придобиването на квалифицираното участие ще последва промяна в контрола на застрахователя, включващ:

а) стратегически план за развитие, съдържащ основните цели на придобиването и основните начини за тяхното постигане, и по-конкретно:

аа) обосновка на придобиването;

бб) средносрочни финансови цели;

вв) очаквано пренасочване на цели, дейности и продукти, както и очаквано преразпределение на ресурси в рамките на застрахователя;

гг) съществени обстоятелства по включване и интегриране на застрахователя в груповата структура на заявителя, в т.ч. взаимодействието, което ще се осъществява с други дружества в групата, заедно с описание на политиката, която ръководи вътрешногруповите отношения;

б) прогнозни финансови отчети на застрахователя поотделно и на консолидирана основа за период три години напред, включващи:

аа) прогнозен баланс и отчет за доходите;

бб) прогноза за коефициента на щетимост и за коефициента на разходите;

вв) информация за рисковата експозиция по видове рискове;

гг) прогноза за очакваните вътрешногрупови сделки;

в) въздействието на придобиването върху управлението на предприятието, организационната структура на застрахователя, в т.ч. въздействието върху:

аа) структурата и задълженията на управителните и контролните органи, на ръководителя на службата за вътрешен контрол и на други органи в организационната структура на застрахователя;

бб) административните и счетоводните процедури и процеса по вътрешен контрол;

вв) информационната система на застрахователя;

гг) политиката и процедурите във връзка с прехвърляне на дейности на трети лица.

(2) Уведомлението по чл. 16, ал. 3, както и документите по ал. 1 се подават в комисията и в случай на придобиване на участие в настоящ пряк или непряк акционер, притежаващ квалифицирано участие в застрахователно акционерно дружество.

(3) В срок, не по-дълъг от два работни дни от датата на получаване на заявлението, заместник-председателят уведомява писмено заявителя за приемането на заявлението и за датата, на която изтича срокът за произнасяне по ал. 5. Когато към заявлението не са приложени всички документи по ал. 1, срокът за произнасяне по ал. 5 започва да тече от датата на представяне на всички изискуеми документи. Изречение първо се прилага съответно при всяко последващо подаване на документи от заявителя.

(4) Заместник-председателят може до изтичането на 50 работни дни от датата на уведомяване на заявителя за приемане на заявлението, след като са били представени всички документи по ал. 1, да поиска допълнителна информация, която е необходима за произнасяне по заявлението. Искането за допълнителна информация е писмено и посочва необходимата информация. Срокът за произнасяне по ал. 5 спира да тече от датата на искането за допълнителна информация до датата на нейното получаване, но за не повече от 20 работни дни. Когато заявителят има седалище или подлежи на надзор извън Европейската общност или е физическо лице, или е юридическо лице, което не е застраховател, кредитна институция или инвестиционен посредник, максималният срок, за който спира да тече срокът за произнасяне, е 30 дни от датата на писменото искане за допълнителна информация. Последващи искания за допълнителна информация не спират срока за произнасяне.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) В срок 60 работни дни от датата на уведомяването на заявителя за приемане на заявлението, след като са били представени всички документи по ал. 1, заместник-председателят, като прилага критериите по чл. 16, ал. 5, издава забрана за придобиване на заявеното участие, ако има основателни причини за това или ако информацията, предоставена от лицето, е непълна или не могат да се идентифицират действителните му собственици, заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, както и ако не е била представена допълнителната информация, поискана по реда на ал. 4. Решението на заместник-председателя за издаване на забрана заедно с мотивите към него се изпраща на заявителя преди изтичането на срока за произнасяне и не по-късно от два дни от датата на издаване на решението. Решението се оповестява на страницата на комисията в интернет или по друг подходящ начин.

(6) В срока по ал. 5 заместник-председателят може да одобри извършването на промяната на акционерното участие, както и да определи максимален срок, в който да бъде извършено придобиването по чл. 16, ал. 3, след чието изтичане одобрението се обезсилва. Определеният максимален срок може да бъде продължен по искане на заявителя, ако са налице основателни причини за това.

(7) Лицата по чл. 16, ал. 1 и 3, придобили участие преди изтичането на срока по ал. 5, без да са подали уведомление, или в нарушение на забрана на заместник-председателя, не могат да упражняват правото си на глас. Правото на глас на лицата по изречение първо не се взема предвид при определяне наличието на кворум за провеждане на общото събрание.

(8) Ако заместник-председателят не издаде забрана в срока по ал. 5, лицето има право да придобие заявеното от него участие.

(9) Сделките, решенията и действията, извършени без предварително одобрение в случаите по чл. 16, ал. 1 или 3, са нищожни.

(10) Централният депозитар вписва в акционерната книга на застрахователя придобиването на акции, за което се изисква одобрение по реда на чл. 16, ал. 1 и 3, след представяне на одобрението. В случаите на ал. 8 Централният депозитар вписва придобиването на акции след получаване на потвърждение за това от комисията.

(11) Лице, което възнамерява да намали участието си пряко или непряко под 50, 30, 20 или 10 на сто от гласовете в общото събрание на застрахователно акционерно дружество или по друга причина престава да упражнява контрол върху застрахователното акционерно дружество, предварително уведомява за това заместник-председателя, като в уведомлението посочва размера на участието, което ще има след прехвърлянето.

(12) Застрахователното акционерно дружество и Централният депозитар уведомяват заместник-председателя за всяко придобиване на участие по чл. 16, ал. 1 или 3, съответно за намаляване по ал. 11, в тридневен срок от узнаването.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) Лице, което придобива едно или повече на сто от акциите на застрахователно акционерно дружество или увеличава участието си така, че то надхвърля едно на сто от акциите на дружеството, е длъжно в срок не по-късно от 14 дни от придобиването или увеличаването на участието да се идентифицира до действителен собственик пред заместник-председателя и да представи декларациите по ал. 1, т. 1 и 2 и декларация за липса на задължения към държавата и общините и документ за платените от него данъци през последните три години.

(14) Декларациите по ал. 1, т. 1 и 2 се представят и при увеличаване на капитала на застрахователя чрез вноски, когато вноската на акционера надхвърля 30 000 лв. Декларациите по изречение първо се представят в

7-дневен срок от извършването на вноските.

(15) Застрахователното акционерно дружество представя в комисията ежегодно до 31

март справка по утвърден от заместник-председателя образец за лицата, които притежават пряко, заедно със или чрез свързани лица 10 или повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание на застрахователното дружество.

Действия на заместник-председателя при придобиване на квалифицирано участие от лица, подлежащи на финансов надзор

Чл. 166. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) (1) Заместник-председателят сътрудничи със:

1. компетентните органи, осъществяващи застрахователния надзор в държави членки, когато застраховател или презастраховател със седалище в държава членка или друго юридическо или физическо лице, което упражнява контрол върху застраховател или презастраховател със седалище в държава членка, е подало заявление по чл. 16, ал. 3;

2. Българската народна банка и органите, осъществяващи банков надзор в държава членка, когато банка със седалище в Република България или в държава членка или друго юридическо или физическо лице, което упражнява контрол върху банка със седалище в Република България или в държава членка, е подало заявление по чл. 16, ал. 3;

3. компетентните органи, осъществяващи надзора върху инвестиционните посредници в държавите членки, когато инвестиционен посредник със седалище в държава членка или друго юридическо или физическо лице, което упражнява контрол върху инвестиционен посредник със седалище в държава членка, е подало заявление по чл. 16, ал. 3.

(2) Становищата и възраженията на компетентните органи, с които е било проведено съгласуване по реда на ал. 1, се посочват в решението на заместник-председателя по чл. 16а, ал. 5 или 6.

(3) Заместник-председателят сътрудничи с компетентните органи по ал. 1 в случаите, когато застраховател или презастраховател със седалище в Република България или физическо или юридическо лице, контролиращо застраховател или презастраховател със седалище в Република България, упражнява контрол върху застраховател или презастраховател, банка или инвестиционен посредник, подлежащи на надзора на тези органи, или е подал заявление за придобиване на квалифицирано участие в капитала им. В процеса на сътрудничество по изречение първо заместник-председателят представя на съответните компетентни органи по тяхно искане или служебно всяка информация, която е необходима или съществена за извършваната от тях проверка.

(4) Информацията по чл. 16а, ал. 1 може да не се изисква от заявителя, в случай че компетентният орган по ал. 1, осъществяващ надзор върху заявителя, предостави:

1. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) информация за акционерите на заявителя до действителен собственик;

2. референция, че заявителят и лицата, които могат да оказват влияние върху дейността на застрахователното акционерно дружество в резултат на придобиването,

притежават добра репутация и подходящ професионален опит;

3. информация относно финансовата стабилност на заявителя;

4. референция относно поведението на заявителя и на лицата, които могат да оказват влияние върху дейността на застрахователното акционерно дружество в резултат на придобиването, във връзка със спазването на изискванията на законите, които уреждат дейността им, включително относно изпирането на пари и финансирането на тероризма.

(5) Информацията по чл. 16а, ал. 1 може да не се изисква от заявител, който е поднадзорно лице на комисията и за него са представяни документите по ал. 4.

Раздел II

Взаимозастрахователна кооперация

Общи изисквания

Чл. 17. (1) Взаимозастрахователна кооперация е кооперация, получила лиценз за извършване на застраховане.

(2) Взаимозастрахователната кооперация се учредява, извършва дейността си, преобразува се и се прекратява по реда на Закона за кооперациите, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

(3) Предметът на дейност на взаимозастрахователната кооперация обхваща един или повече видове застраховки по раздел I на приложение № 1 със или без застраховка "Злополука".

(4) Взаимозастрахователната кооперация има право да извършва застраховане само по посочените в лиценза видове застраховки.

Наименование

Чл. 18. (1) Наименованието на взаимозастрахователната кооперация не може да съдържа името на член-кооператор.

(2) За взаимозастрахователната кооперация се прилага съответно чл. 11.

Учредители и член-кооператори

Чл. 19. (1) Взаимозастрахователната кооперация се учредява най-малко от 500 лица. Учредител и член на взаимозастрахователна кооперация може да бъде физическо лице, навършило 18-годишна възраст, което не е поставено под запрещение.

(2) Учредителите се застраховат във взаимозастрахователната кооперация, след като тя получи лиценз за извършване на застраховане, и внасят застрахователна вноска по

избрана от тях застраховка по раздел I от приложение № 1 за първата година.

(3) Членството във взаимозастрахователната кооперация възниква или се прекратява едновременно със сключването или прекратяването на застрахователния договор съгласно общите условия.

Вноски и плащания на член-кооператорите

Чл. 20. (1) Всеки член-кооператор прави встъпителна и дялова вноски, размерът на които се определя в устава, и сключва с взаимозастрахователната кооперация застрахователен договор по застраховка "Живот" по раздел I от приложение № 1 със срок на действие, не по-кратък от три години. Дяловите вноски служат за попълване на минималния гаранционен капитал.

(2) За достигане на минималния гаранционен капитал и границата на платежоспособност общото събрание с обикновено мнозинство от всички член-кооператори може да вземе решение за събиране на допълнителни и целеви вноски от член-кооператорите. Всички вноски в капитала на кооперацията са парични. Допълнителните и целевите вноски могат да се връщат на член-кооператорите само когато по този начин собствените средства на взаимозастрахователната кооперация няма да намалеят под размера на границата на платежоспособност или на минималния гаранционен капитал. Връщането на допълнителни и целеви вноски се извършва с едномесечно писмено предизвестие до заместник-председателя. В срока на предизвестиято заместник-председателят забранява връщането, ако в резултат от него собствените средства на взаимозастрахователната кооперация ще намалеят под размера на границата на платежоспособност или на минималния гаранционен капитал. След прекратяване на взаимозастрахователната кооперация дяловите, допълнителните и целевите вноски подлежат на връщане само след като са били изплатени всички останали задължения.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) За взаимозастрахователната кооперация се прилага чл. 12, ал. 3. Когато допълнителната или целевата вноски надхвърля едно на сто от минималния гаранционен капитал на кооперацията, се прилага чл. 16а, ал. 13.

(4) Премииите на член-кооператорите и задълженията на взаимозастрахователната кооперация по застрахователните договори са еднакви, ако обстоятелствата по застраховката са еднакви.

(5) Когато взаимозастрахователната кооперация сключва застрахователни договори по няколко вида застраховки, за всеки вид се съставя отделен баланс. Натрупаните средства по всеки вид застраховка се използват за плащания на застрахователни суми по този вид застраховка, доколкото в устава не е предвидено друго.

(6) Общото събрание на взаимозастрахователната кооперация може да вземе решение за намаляване на плащанията по застраховките с мнозинство две трети от всички член-кооператори.

Съдържание на устава

Чл. 21. Уставът на взаимозастрахователната кооперация трябва да съдържа освен предвидените в Закона за кооперациите данни и следната информация:

1. видовете застраховки;
2. средствата на взаимозастрахователната кооперация, вида, начина на внасяне и размера на вноските, обема на отговорността на членовете и задълженията на взаимозастрахователната кооперация.

Изисквания за професионална квалификация, опит и добра репутация

Чл. 22. За членовете на управителния и на контролния орган на взаимозастрахователната кооперация, както и за всички други лица, оправомощени да я управляват или представляват, се прилагат съответно чл. 13, чл. 14, ал. 2 и чл. 15.

Раздел III Презастраховател

Общи изисквания

Чл. 23. (1) Презастраховател е акционерно дружество, получило лиценз за презастраховане.

(2) Презастрахователят се учредява, извършва дейността си, преобразува се и се прекратява по реда на Търговския закон, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., бр. 70 от 2013 г.) Каптивен презастраховател е презастраховател, който е собственост на финансово предприятие, което не е застраховател или презастраховател или застрахователна или презастрахователна група, или е собственост на нефинансово предприятие, който има за цел да осигурява презастрахователно покритие изключително за рисковете на лицето или на лицата, които са негови собственици, или на лицето или на лицата от групата, в която участва каптивният презастраховател. Обстоятелството, че презастрахователят е каптивен, се вписва в устава на дружеството.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За каптивния презастраховател се прилагат разпоредбите за презастрахователя, доколкото не е предвидено друго в този кодекс.

Фирма

Чл. 24. (1) Фирмата на презастрахователя задължително съдържа думата "презастраховане" или нейни производни на български език. Фирмата на презастрахователя може да съдържа думата "презастраховане" или нейни производни и на чужд език.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лице, което не притежава лиценз като презастраховател, няма право да използва в своето наименование, в рекламната си или друга дейност думата "презастраховане" или нейни производни на български или на чужд език.

Акции и капитал

Чл. 25. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Размерът на вписания капитал на презастрахователя не може да бъде по-малък от минималния размер на гаранционния капитал по чл. 82, ал. 1, т. 2. Размерът на вписания капитал на каптивния презастраховател не може да е по-малък от минималния размер на гаранционния капитал по чл. 82, ал. 1, т. 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) За презастрахователя се прилагат чл. 12, ал. 2, 3 и 4, чл. 16, 16а и 16б.

Изисквания за професионална квалификация, опит и добра репутация

Чл. 26. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За членовете на управителния и на контролния орган на презастрахователя, както и за всички други лица, оправомощени да го управляват или представляват, се прилагат чл. 13, 13а, 14 и 15.

Раздел IV

Застрахователен холдинг. Застрахователен холдинг със смесена дейност

Застрахователен холдинг

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г.) Застрахователен холдинг е предприятие майка, което не е финансов холдинг със смесена дейност и чиято основна дейност е придобиване и притежаване на участия изключително или предимно в дъщерни дружества, които са застрахователи или презастрахователи, включително застрахователи или презастрахователи от държава членка или от трета държава, като поне едно от тези дъщерни дружества е застраховател или презастраховател със седалище в Република България или в друга държава членка.

(2) Член на управителен или контролен орган или друго лице, което по същество участва в управлението на дейността на застрахователен холдинг със седалище в страната, трябва да отговаря на изискванията по чл. 13, ал. 1, т. 3 - 9. Прилагат се чл. 13, ал. 3, 6 и 7, чл. 14, ал. 2 и чл. 15.

Застрахователен холдинг със смесена дейност

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) Застрахователен холдинг

със смесена дейност е предприятие майка, различно от застраховател, застраховател от трета държава, презастраховател, презастраховател от трета държава, застрахователен холдинг или финансов холдинг със смесена дейност, като поне едно от дъщерните му дружества е застраховател или презастраховател със седалище в Република България или в друга държава членка.

Глава втора

ИЗДАВАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА ЛИЦЕНЗИ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛИ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛИ СЪС СЕДАЛИЩЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Раздел I

Издаване на лицензи

Лицензи

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицензът на застраховател се издава за застраховане и за отделните видове застраховки.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицензът на презастраховател се издава за презастраховане по раздел I от приложение № 1 (презастраховане по животозастраховане), за презастраховане по раздел II от приложение № 1 (презастраховане по общо застраховане) или за презастраховане по животозастраховане и по общо застраховане.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Обхватът на лиценза на застраховател може да се разширява с допълнителен лиценз за вид застраховка. Лицензът на презастраховател, който е издаден за част от дейностите по ал. 2, може да се разширява с допълнителен лиценз за нови дейности.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицензът е писмен и определя изчерпателно:

1. за застрахователя - видовете застраховки по смисъла на приложение № 1, по които той има право да извършва застраховане, освен в случаите на покриване на спомагателни рискове при условията на раздел II, буква "В" от приложение № 1;

2. за презастрахователя - дейностите по ал. 2, по които той може да извършва презастраховане.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицензите по ал. 1 и 2, както и допълнителните лицензи по ал. 3, се издават от комисията по предложение на заместник-председателя.

(6) Комисията отказва да издаде лиценз, ако заявителят не отговаря на изискванията на този кодекс и на актовете по прилагането му.

(7) Лиценз или допълнителен лиценз за вид застраховка може да се издаде за част от рисковете по смисъла на приложение № 1, които се отнасят към съответния вид:

1. когато заявителят е поискал да покрива само част от рисковете по смисъла на приложение № 1, отнасящи се към вида застраховка;

2. по преценка на комисията, когато от представените документи за издаване на лиценз се установи, че не се покриват всички рискове.

(8) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицензът за презастраховане може да се издаде за част от дейностите по ал. 2, ако заявителят е поискал това, или по преценка на комисията, когато от представените документи за издаване на лиценз се установи, че не се предвижда извършване на съответната дейност.

Необходими документи за издаване на лиценз

Чл. 30. (1) За издаване на лиценз за извършване на застраховане от акционерно дружество се подава заявление, към което се прилагат:

1. уставът и другите учредителни документи;
2. списък на акционерите и размерът на участието им;
3. документ, издаден от банка, която извършва банкова дейност на територията на Република България, удостоверяващ извършените парични вноски за сметка на записаните акции;
4. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г., бр. 43 от 2010 г.) заявленията заедно с приложенията по чл. 16а, ал. 1 и декларация по образец относно действителните собственици - за лицата, които придобиват участие по чл. 16, ал. 1;
5. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г., бр. 43 от 2010 г.) декларациите по чл. 16а, ал. 1, т. 1 и 2, декларация за липса на задължения към държавата и общините, документ за платените от тях данъци през последните три години - за лицата, които придобиват едно или повече на сто от акциите на застрахователното акционерно дружество;
6. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) списък на лицата по чл. 13, ал. 1 и 2 заедно с доказателствата за спазване на изискванията по чл. 13, 13а и 14;
7. данни за отговорния актюер и доказателства за спазване изискванията на чл. 96, ал. 1;
8. програмата за дейността на застрахователя;
9. документ за платена такса за разглеждане на документи.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) За издаване на лиценз за извършване на застраховане по застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 се представя и документ за банкова гаранция в съответствие с устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, както и презастрахователен договор в съответствие с критерии, определени с решение на комисията. При издаване на лиценз за извършване на застраховане по застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 застрахователят може да започне да извършва дейността по предлагане на тази застраховка, след като представи в комисията и в Гаранционния фонд списък с имената и адресите на представителите за уреждане на претенции във всяка от държавите членки.

(3) За издаване на лиценз за извършване на застраховане от взаимозастрахователна кооперация се подава заявление, към което се прилагат:

1. уставът и другите учредителни документи;
2. списък на член-кооператорите и размерът на дяловата им вноска;
3. документ, издаден от банка, която има право да извършва банкова дейност на територията на Република България, удостоверяващ извършените парични вноски в капитала на кооперацията;
4. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) декларациите по чл. 16а, ал. 13 - за лицата, които правят допълнителна или целева вноска, която надхвърля едно на сто от минималния гаранционен капитал на кооперацията;
5. списък на членовете на управителните и контролните органи и на лицата, които представляват кооперацията, и доказателства за спазване на изискванията по чл. 22;
6. данни за отговорния актюер и доказателства за спазване изискванията на чл. 96, ал. 1;
7. програмата за дейността на застрахователя;
8. документ за платена такса за разглеждане на документи.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За издаване на лиценз за презастраховане се подава заявление, към което се прилагат:

1. приложенията по ал. 1, т. 1, 2, 3, 7, 8 и 9;
2. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) заявленията заедно с приложенията по чл. 25, ал. 2 във връзка с чл. 16а, ал. 1 - за лицата, които придобиват участие по чл. 25 във връзка с чл. 16, ал. 1;
3. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г., бр. 43 от 2010 г.) декларациите по чл. 25, ал. 2 във връзка с чл. 16а, ал. 1, т. 1 и 2 и декларация за липса на задължения към

държавата и общините и документ за платените от тях данъци през последните три години - за лицата, които придобиват едно или повече на сто от акциите на презастрахователното акционерно дружество;

4. списък на лицата по чл. 26 във връзка с чл. 13, ал. 1 и 2 заедно с доказателствата за спазване на изискванията по чл. 26 във връзка с чл. 13, 13а и 14.

Документи за разширяване обхвата на лиценза

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За издаване на допълнителен лиценз за разширяване предмета на дейност на презастраховател с нова дейност се подава заявление, към което се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) препис от протокола на общото събрание с взетите решения за допълване предмета на дейност;

2. уставът;

3. (отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.);

4. изменената и допълнената програма за дейността;

5. документ за платена такса за разглеждане на документи.

(2) За издаване на допълнителен лиценз за нов вид застраховка или за допълване на лиценза по вид застраховка с нови рискове по смисъла на приложение № 1 се подава заявление, към което се прилагат:

1. изменената и допълнената програма за дейността;

2. доказателства, че застрахователят разполага със собствени средства, достатъчни за покриването на границата на платежоспособност и на минималния гаранционен капитал;

3. при увеличаване на капитала, когато минималният гаранционен капитал по съответния вид застраховка е по-висок от собствените средства на дружеството:

а) справка за промените в акционерното участие и за промените в състава на акционерите, ако такива са настъпили;

б) документи, удостоверяващи внасянето на увеличението на капитала;

в) документите по чл. 30, ал. 1, т. 4 и 5;

4. документ за платена такса за разглеждане на документи.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) За издаване на допълнителен лиценз за извършване на застраховане по застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на

приложение № 1 се представя и документ за банкова гаранция в съответствие с устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, както и презастрахователен договор в съответствие с критерии, определени с решение на комисията. При издаване на допълнителен лиценз за извършване на застраховане по застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 застрахователят може да започне да извършва дейността по предлагане на тази застраховка след като представи на комисията и в Гаранционния фонд и списък с имената и адресите на представителите за уреждане на претенции във всяка от държавите членки.

Програма за дейността

Чл. 32. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Програмата за дейността на застрахователя, съответно на презастрахователя съдържа:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) организационната структура, включваща дейността на отделните организационни единици, разпределението на функциите и правомощията между изпълнителните директори и другите ръководни длъжности, организацията и управлението на информационната система на лицето и механизма за защита на информацията;

2. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) видовете застраховки, които застрахователят възнамерява да сключва, и рисковете по приложение № 1, които възнамерява да покрива, съответно дейностите, които презастрахователят възнамерява да извършва, и рисковете, които възнамерява да покрива;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) презастрахователната, съответно ретроцесионната политика и програма;

4. методите за образуване на техническите резерви;

5. прогноза за разходите за организиране и започване на дейността, финансовите ресурси за покриване на тези разходи, а за застраховка по т. 18 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 - и финансовите и техническите ресурси, предвидени за предоставяне на помощта;

6. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) финансова прогноза за дейността на лицето за първите три години, съдържаща:

а) (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) прогноза за приходите и разходите, включваща очаквания размер на премийния приход, очакваните претенции за застрахователни, съответно презастрахователни плащания, както и очакваните разходи за комисиони на застрахователни или презастрахователни посредници, аквизиционните, административните и други разходи;

б) прогнозен баланс, включващ очакван размер на техническите резерви и тяхното покритие с активи, както и границата на платежоспособност и покритието ѝ със собствени средства;

7. източника, размера и разпределението на собствените средства, включително начините на финансиране в случай на недостиг за покритие на границата на платежоспособност и на минималния гаранционен капитал;

8. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) мерки за прогнозиране, избягване и преодоляване на неблагоприятно развитие на рисковете, на които лицето е изложено и които могат да се предвидят на основата на благоразумна преценка;

9. описание на системата за вътрешен контрол;

10. (нова - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) програма за мерките за предотвратяване изпирането на пари.

(2) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Програмата за дейността на презастрахователя съдържа и характеристика и основни параметри на презастрахователните договори, които той възнамерява да сключва с цедентите.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Програмата за дейността следва да отразява реалистично особеностите на пазара и тяхното влияние върху дейността на лицето по ал. 1, обема на извършваната дейност, финансовите, трудовите и другите ресурси, както и другите фактори, които имат отношение към нейното изпълнение в поставените срокове.

(4) (Предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В случаите по чл. 31 програмата за дейността се отнася само до новия вид застраховка, с която застрахователят иска да разшири обхвата на лиценза си, съответно до новата дейност, с която презастрахователят иска да разшири обхвата на лиценза си.

Издаване и отказ за издаване на лиценз

Чл. 33. (1) По предложение на заместник-председателя комисията преценява дали са спазени изискванията за издаване на искания лиценз и се произнася най-късно в 4-месечен срок от постъпване на заявлението.

(2) Ако представените документи са нередовни или е необходима допълнителна информация, комисията изпраща на заявителя съобщение за констатираните нередовности и/или за исканата допълнителна информация и определя на заявителя достатъчен срок за отстраняване на нередовностите и/или предоставянето на допълнителна информация, който не може да бъде по-кратък от един месец и по-дълъг от два месеца. Срокът по ал. 1 спира да тече до изтичане на дадения срок за отстраняване на нередовностите и/или предоставянето на допълнителна информация.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При издаване на допълнителен лиценз за разширяване обхвата на лиценза на застрахователя с нов вид застраховка, съответно на презастраховател с нова дейност срокът по ал. 1 не може да бъде по-дълъг от един месец, а по ал. 2 - по-кратък от 7 дни. Срокът за произнасяне на комисията спира да тече до

изтичане на дадения срок за отстраняване на нередовностите и/или предоставянето на допълнителна информация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Ако съобщението по ал. 2 не бъде прието на посочения от заявителя адрес за кореспонденция, определеният на заявителя срок тече от поставянето на съобщението на специално определено за целта място в сградата на комисията. Последното обстоятелство се удостоверява с протокол, съставен от длъжностни лица, определени със заповед на председателя на комисията.

(5) Комисията уведомява заявителя писмено за взетото решение в 7-дневен срок от постановяването му.

Основания за отказ

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията отказва издаването на лиценз за застраховане или за презастраховане, когато:

1. капиталът на заявителя не отговаря на изискванията на този кодекс;

2. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) някой от членовете на управителния и контролния орган на заявителя или лицата, оправомощени да го управляват и представляват, не отговаря на изискванията на този кодекс или ако с дейността си или с влиянието си върху вземането на решения може да навреди на сигурността на дружеството или на неговите операции;

3. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) лицата, които притежават пряко, заедно със, чрез свързани лица или действащи в съгласие с други лица 10 на сто или повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание или капитала на заявителя или могат да го контролират:

а) не отговарят на изискванията на този кодекс;

б) с дейността или квалификацията си или с влиянието си върху вземането на решения могат да навредят на дейността на заявителя, или

в) (доп. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) не могат да бъдат идентифицирани до действителен собственик;

г) (нова - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) размерът на притежаваното от тях имущество и/или развиваната от тях дейност по своя мащаб и финансови резултати не съответстват на заявеното за придобиване акционерно участие в заявителя и създават съмнение относно надеждността и пригодността на тези лица при необходимост да окажат капиталова подкрепа на заявителя;

4. направените вноски в капитала не отговарят на изискванията на чл. 12, ал. 3;

5. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание;

6. заявителят е свързано лице с физическо или юридическо лице и тази свързаност създава пречки за ефективното упражняване на надзорните функции на комисията или на заместник-председателя;

7. са налице пречки за ефективното упражняване на надзорните функции на комисията или на заместник-председателя, произтичащи от или във връзка с прилагането на нормативен или административен акт на трета държава, регулиращ дейността на едно или повече лица, с които заявителят се явява свързано лице;

8. (доп. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) не е представена програма за дейността или представената програма не съответства на изискванията на чл. 32 или не гарантира в достатъчна степен интересите на потребителите на застрахователни услуги или когато дейността, която заявителят възнамерява да извършва, не осигурява необходимата му надеждност и финансова стабилност;

9. (нова - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) средствата, с които лицата, записали едно и над едно на сто от капитала, са направили вноски, са заемни или са с неясен или незаконен произход;

10. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) не са изпълнени други изисквания на този кодекс и на актовете по прилагането му.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2010 г.) В случаите по ал. 1, т. 1, 2, 4, 5, 8 и 10 комисията отказва издаването на лиценз само ако заявителят не е отстранил нередовностите или не е представил допълнителната информация в определения срок.

(3) Отказът на комисията да издаде лиценз се мотивира писмено.

(4) Ново заявление за издаване на лиценз може да се подаде не по-рано от 6 месеца от влизането в сила на решението за отказ.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 43 от 2010 г.) Комисията отказва издаването на допълнителен лиценз за нов вид застраховка или за разширяване предмета на дейност на презастраховател с нова дейност на основанията по ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 8 и 10. Прилагат се ал. 2 и 3.

Вписване в търговския регистър

Чл. 35. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г.) Търговец с предмет на дейност застраховане или презастраховане се вписва в търговския регистър само след представяне на издадения от комисията лиценз.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, съответно презастрахователят е длъжен да представи на комисията удостоверение за вписване в 7-дневен срок от вписването в търговския регистър.

Раздел II

Отнемане на лицензи

Отнемане на лиценз

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията отнема лиценза на застраховател или на презастраховател, ако:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето е представило неверни данни или документи с невярно съдържание, които са послужили като основание за издаване на лиценза;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето не започне да извършва дейност в срок 12 месеца от издаването на лиценза;

3. броят на членовете на взаимозастрахователната кооперация спадне под установения минимум и до 6 месеца съставът не се попълни или ако са нарушени чл. 19, ал. 2 или чл. 20, ал. 1;

4. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето престане да отговаря на условията, при които е издаден лицензът му;

5. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето извършва друга търговска дейност освен дейността, за която е получило лиценз;

6. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) общата стойност на задълженията на лицето, в т. ч. техническите резерви, изчислени съгласно този кодекс и актовете по прилагането му, надвишава общата стойност на неговите активи;

7. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето или негов акционер не изпълни приложена принудителна административна мярка по този кодекс;

8. застрахователят нарушава доброволността на застраховането;

9. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) има искане на лицето и са спазени изискванията на този кодекс.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията може да отнема лиценза на застраховател или презастраховател, ако:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето престане да извършва дейност за повече от 6 месеца;

2. е налице основанието за прекратяване на акционерното дружество по чл. 252, ал. 1, т. 5 от Търговския закон;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) застрахователят, презастрахователят и/или лица по чл.

13, съответно по чл. 22 или по чл. 26, са извършили и/или са допуснали извършването на груби или системни нарушения на този кодекс или на актовете по прилагането му;

4. планът по чл. 86, ал. 1 или 2 не е представен в определения срок, не е одобрен или не се изпълнява;

5. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) лицето неправомерно отказва плащане, плаща със закъснение или частично изискуеми и ликвидни парични задължения.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато основанията за отнемане на лиценз се отнасят до част от дейността на лицето, комисията може да отнеме лиценза за един или повече отделни видове застраховки, съответно за отделна част от дейността по презастраховане.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията се произнася с мотивирано решение и уведомява писмено лицето за взетото решение в 7-дневен срок.

(5) С решението за отнемане на лиценза, с изключение на случаите по ал. 3, комисията назначава един или няколко квестори до назначаването на ликвидатор или синдик.

Задължения на застрахователя или презастрахователя след отнемане на лиценза

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) След влизането в сила на решението за отнемане на лиценза лицето по чл. 36, ал. 1 или 2 не може да сключва нови застрахователни и/или презастрахователни договори и да предлага нови условия по договорите, както и да изменя условията по тях, включително срока, застрахователната сума и покритието по сключени договори.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Отнемането на лиценза не освобождава лицето от задълженията му по вече сключени договори.

Правомощия на комисията при отнемане на лиценза

Чл. 38. (1) След влизането в сила на решението за отнемане на лиценза комисията отправя искане до съответния съд за образуване на производство по ликвидация, а в случаите по чл. 36, ал. 1, т. 6 и ал. 2, т. 4 и 5 - за образуване на производство по несъстоятелност, и предприема необходимите мерки за уведомяване на обществеността.

(2) Комисията, съответно заместник-председателят, може да извършва проверки и да прилага принудителните административни мерки по чл. 302 до заличаване на дружеството, съответно кооперацията, от търговския регистър.

Глава трета

ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ В ТРЕТА ДЪРЖАВА ОТ

**ЗАСТРАХОВАТЕЛ ИЛИ
ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ СЪС СЕДАЛИЩЕ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ. ИЗВЪРШВАНЕ НА
ДЕЙНОСТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОТ
ЗАСТРАХОВАТЕЛ ИЛИ ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ
СЪС СЕДАЛИЩЕ В ТРЕТА ДЪРЖАВА
(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)**

Раздел I

**Извършване на дейност в трета държава от
застраховател със седалище в Република България**

Издаване на лиценз

Чл. 39. (1) За издаване на лиценз на застраховател със седалище в Република България за извършване на застрахователна дейност в трета държава чрез клон се подава заявление в комисията, в което се посочват:

1. държавата, в която застрахователят възнамерява да открие клон, и неговият адрес;
2. видовете застраховки, по които застрахователят ще извършва дейност в третата държава.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. програма за дейността с измененията и допълненията във връзка с откриването на клона;
2. документи, установяващи спазването на изискванията на чл. 13 и 14 за управителя на клона.

(3) Когато между компетентния орган в държавата по седалището на клона и комисията няма сключено споразумение за сътрудничество и обмен на информация, комисията може да поиска заявителят да удостовери изискванията, които законодателството на третата държава поставя във връзка с извършването на застрахователна дейност чрез клон.

(4) По предложение на заместник-председателя комисията се произнася в срок два месеца от постъпване на заявлението. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, съответно се прилага чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или предоставянето на допълнителна информация е не по-кратък от 15 дни.

(5) Комисията отказва да издаде лиценз, когато:

1. откриването на клон в трета държава би застрашило финансовото състояние на застрахователя;
2. в представената програма за дейността се предвижда извършване на застрахователна дейност в съответната държава, която е извън обхвата на лиценза на застрахователя;
3. предлаганата организационна структура на клона не осигурява неговото надеждно и стабилно управление;
4. съществуват правни или административни пречки за осъществяване на надзор върху дейността на клона от страна на комисията или на заместник- председателя;
5. застрахователят е в процедура по изпълнение на план по чл. 86, ал. 1 или 2 или по чл. 87;
6. не са спазени други изисквания на този кодекс или на актовете по прилагането му.

Уведомяване на комисията

Чл. 40. В 7-дневен срок от получаване на лиценза за извършване на застрахователна дейност от компетентния орган на съответната трета държава застрахователят предоставя копие от него на комисията.

Раздел II

Извършване на дейност в Република България от застраховател със седалище в трета държава

Условия за извършване на дейност

Чл. 41. (1) Застраховател със седалище в трета държава (застраховател от трета държава) има право да извършва дейност на територията на Република България чрез клон, регистриран по Търговския закон, след получаване на лиценз от комисията при условията и по реда на този кодекс и на актовете по прилагането му. Лицензът може да обхваща застраховане само по видовете застраховки, за които застрахователят е получил разрешение за извършване на застрахователна дейност в държавата по седалището си.

(2) Комисията може да издаде лиценз по ал. 1, при условие че:

1. лицето има право по националното си законодателство да извършва застрахователна дейност;

2. клонът на застрахователя разполага с активи в Република България в размер на не по-малко от половината от минималния гаранционен капитал по чл. 82, ал. 1 или 3;

3. е внесен депозит в размер една четвърт от размера на минималния гаранционен капитал по чл. 82, ал. 1 или 3 в банка, която извършва банкова дейност в Република България;

4. е избран управител на клона, който отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1, 3 и 4 и чл. 14, разполагащ с представителна власт в обем, който му позволява да поема задължения за застрахователя към трети лица и да го представлява пред държавните органи и съдилищата на Република България;

5. е представена програма за дейността, която съдържа съответно информацията по чл. 32.

(3) Доколкото в този кодекс не е предвидено друго, застрахователят от трета държава има правата и задълженията на застраховател със седалище в Република България и за дейността си в страната подлежи на държавния застрахователен надзор, осъществяван от комисията и от заместник-председателя спрямо застрахователите със седалище в страната. Когато застраховател от трета държава е избрал компетентните органи на Република България по реда на чл. 47, ал. 3, комисията и заместник-председателят осъществяват надзора за платежоспособност относно дейността на всичките негови клонове, създадени в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, и прилагат принудителните административни мерки по този кодекс.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

Издаване на лиценз

Чл. 42. (1) За издаване на лиценз за извършване на застрахователна дейност чрез клон застрахователят от трета държава подава заявление, към което прилага:

1. заверен препис от акта за регистрация на застрахователя и документ от органа по регистрация с актуални данни за седалището и адреса на управление, предмета на дейност, размера на записания капитал, системата на управление и лицата, които го управляват и/или представляват;

2. заверен препис от лиценза за извършване на застрахователна дейност, издаден от компетентния орган по седалището на застрахователя, включващ и описание на видовете застраховки, за които е получил лиценз;

3. заверен препис от акта на компетентния управителен орган на застрахователя за откриване на клон на територията на Република България и за избор на управител на клона;

4. удостоверение, издадено от органа, осъществяващ застрахователен надзор в държавата по седалището на застрахователя, че български застраховател може да открие и

да извършва дейността си в тази държава по общия ред, установен за чуждестранните застрахователи;

5. документ, издаден от банка, която извършва банкова дейност в Република България, удостоверяващ внасянето на депозит съгласно чл. 41, ал. 2, т. 3, и документи, удостоверяващи размера на активите по чл. 41, ал. 2, т. 2;

6. данни за управителя на клона;

7. програмата за дейността, както и правилата относно организацията и управлението на информационната система и относно организацията и дейността на службата за вътрешен контрол;

8. писмена декларация на компетентния управителен орган на застрахователя, че ще представя годишните отчети;

9. годишните финансови отчети на застрахователя за последните три години, съответно за периода на съществуване на застрахователя, ако той съществува от по-кратък срок;

10. данни за лицата, които притежават пряко или чрез свързани лица 10 или над 10 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на застрахователя, или друго участие, което им дава възможност да го контролират;

11. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) когато се иска лиценз за застраховане, който обхваща застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1:

а) името и адреса на представителя за уреждане на претенции по тази застраховка във всяка от държавите членки;

б) документ за банкова гаранция в съответствие с устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, и

в) презастрахователен договор в съответствие с критерии, определени с решение на комисията;

12. техническите основи за калкулация на премийните ставки и застрахователните резерви;

13. документ за платена такса за разглеждане на документи.

(2) Комисията се произнася в 4-месечен срок от постъпване на заявлението. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, съответно се прилага чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или предоставянето на допълнителна информация е не по-кратък от 15 дни.

(3) При издаване на лиценз за извършване на застраховане по застраховка по т. 10.1 от

раздел II, буква "А" на приложение № 1 клонът на застраховател от трета държава може да започне да извършва дейността по предлагане на тази застраховка след като представи на комисията и в Гаранционния фонд и списък с имената и адресите на представителите за уреждане на претенции във всяка от държавите членки.

Отказ за издаване на лиценз

Чл. 43. (1) Комисията отказва издаването на лиценз, ако са налице съответните основания по чл. 34, ал. 1, както и когато правната уредба по седалището на застрахователя от трета държава или осъществяваният върху него надзор от съответния компетентен орган възпрепятства осъществяването на държавния застрахователен надзор по този кодекс и по Закона за Комисията за финансов надзор или по друг начин застрашава интересите на потребителите на застрахователни услуги.

(2) Комисията може да откаже издаването на лиценз и когато установи, че компетентният надзорен орган в държавата по седалището на застрахователя не прилага принципа на реципрочност при осигуряването на достъп на български застрахователи до съответния чуждестранен застрахователен пазар, както и когато застрахователят от трета държава представлява опасност за националната сигурност на Република България.

(3) Отказът на комисията да издаде лиценз се мотивира писмено.

(4) Ново заявление за издаване на лиценз може да се подаде не по-рано от 6 месеца от влизането в сила на решението за отказ.

Вписване в търговския регистър

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) В търговския регистър се вписва клон на застрахователя от трета държава с предмет на дейност застраховане и/или презастраховане след представяне на издадения от комисията лиценз.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Клонът на застрахователя от трета държава е длъжен да представи на комисията препис от удостоверение за вписване в 5-дневен срок от получаването му, но не по-късно от 7 дни от вписването в търговския регистър.

(3) Застрахователят от трета държава уведомява комисията за всяка промяна в документите или в обстоятелствата по чл. 42, ал. 1 в 7-дневен срок от вземане на решението, от узнаване за промяната или от вписването на обстоятелството, когато то подлежи на вписване в търговския регистър, но не по-късно от 14 дни от вписването.

Отнемане на лиценз

Чл. 45. (1) Комисията отнема лиценза на застрахователя от трета държава при условията и по реда на чл. 36. Прилагат се и чл. 37 и 38.

(2) Комисията отнема лиценза на застрахователя от трета държава съгласно ал. 1 и в случаите, когато разрешението му за извършване на застрахователна дейност е отнето от

компетентния орган в държавата по седалището му, а също така от компетентния орган по чл. 47, ал. 3 на основание на неизпълнение на изискванията за платежоспособност. Когато органът по чл. 47, ал. 3 е уведомил комисията за отнемане на лиценза на застрахователя от трета държава на друго основание, комисията взема необходимите мерки за защита на интересите на потребителите на застрахователни услуги.

(3) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Когато комисията в качеството си на орган по чл. 47, ал. 3 е отнела лиценза на застраховател от трета държава, тя незабавно уведомява компетентните органи на държавите членки, дали съгласие по реда на чл. 47, ал. 4, като посочва съображенията за взетото решение.

Изисквания към дейността

Чл. 46. (1) Клонът по Търговския закон на застрахователя от трета държава води търговските си книги на български език съобразно законодателството на Република България и съхранява по адреса си цялата налична документация, свързана с упражняваната от него дейност в Република България.

(2) В 7-дневен срок от прекратяването на застрахователя от трета държава управителят на клона предоставя на комисията решението на компетентния орган.

Предимства за чуждестранни застрахователи

Чл. 47. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател от трета държава, който иска или е получил лиценз за извършване на застрахователна дейност в Република България и в една или повече държави членки, може да поиска от комисията да се ползва със следните предимства, които могат да се предоставят само заедно:

1. границата му на платежоспособност да се изчислява спрямо целия обем на дейността, извършвана в държавите членки;

2. депозитът по чл. 41, ал. 2, т. 3 да бъде внесен само в една от държавите членки, в които извършва дейност;

3. активите, представляващи средствата в размер на гаранционния капитал, да се намират в една от държавите членки, в които застрахователят извършва дейност.

(2) За да се ползва от предимствата по ал. 1, застрахователят от трета държава подава заявление до комисията и до компетентните органи на останалите държави членки, в които иска да извършва или е получил лиценз да извършва дейност.

(3) В заявлението застрахователят от трета държава посочва компетентен орган на една от държавите членки, в която иска да извършва или е получил лиценз да извършва дейност, който да осъществява надзор върху платежоспособността му във връзка с дейността на всички негови клонове, създадени в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, както и мотивите за избор на този орган. Депозитът по ал. 1, т. 2 се внася в държавата по изречение първо.

(4) Предимствата по ал. 1 се предоставят само при съгласие на компетентните органи на всички държави членки, до които е подадено заявление по ал. 2. Комисията дава своето съгласие с решение след преценка на финансовото състояние на застрахователя от трета държава, включително неговата платежоспособност.

(5) Застрахователят от трета държава може да се ползва от предимствата по ал. 1, след като компетентният орган по ал. 3 уведоми останалите компетентни органи, че ще осъществява надзор върху платежоспособността на застрахователя относно дейността на всички негови клонове, създадени в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство.

(6) Комисията предоставя на съответния компетентен орган по ал. 3 цялата информация, необходима за осъществяване на надзор, с която разполага.

(7) Предоставените предимства се отнемат едновременно във всички държави членки, в които застрахователят от трета държава извършва дейност, по предложение на компетентния орган на някоя от тези държави членки.

Раздел III

(Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Извършване на дейност в трета държава от презастраховател със седалище в Република България. Извършване на дейност в Република България от презастраховател със седалище в трета държава

Дейност на презастраховател със седалище в Република България в трета държава

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За дейността на презастраховател със седалище в Република България в трета държава се прилага законът на третата държава, освен ако в този кодекс е предвидено друго.

Дейност на презастраховател със седалище в трета държава в Република България чрез клон по Търговския закон

Чл. 47б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Презастраховател от трета държава има право да извършва дейност на територията на Република България чрез клон, регистриран по Търговския закон, след получаване на лиценз от комисията при условията и по реда на този кодекс и на актовете по прилагането му. Лицензът се издава за презастраховане само по видовете дейности, за които презастрахователят е получил разрешение в държавата по седалището си.

(2) Комисията издава лиценза по ал. 1, при условие че:

1. лицето има право по националното си законодателство да извършва презастрахователна дейност;

2. клонът на презастрахователя разполага с активи в Република България в размер не по-малко от половината от минималния гаранционен капитал по чл. 82, ал. 1, т. 2;

3. е внесен депозит в размер една четвърт от размера на минималния гаранционен капитал по чл. 82, ал. 1, т. 2 в банка, която извършва банкова дейност в Република България;

4. е избран управител на клона, който отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1, 3 и 4 и на чл. 14, разполагащ с представителна власт в обем, който му позволява да поема задължения за презастрахователя към трети лица и да го представлява пред държавните органи и съдилищата в Република България;

5. е представена програма за дейността, която съдържа съответната информация по чл. 32.

(3) Доколкото в този кодекс не е предвидено друго, презастрахователят от трета държава има правата и задълженията на презастраховател със седалище в Република България и за дейността си в страната подлежи на държавния застрахователен надзор, осъществяван от комисията и от заместник-председателя спрямо презастрахователите със седалище в страната.

(4) За издаване и отказ за издаване на лиценз по ал. 1 се прилагат съответно чл. 42, ал. 1, т. 1 - 10 и 13 и чл. 43. Прилагат се съответно и чл. 44 и 46.

(5) Комисията отнема лиценза на клон на презастраховател от трета държава при условията и по реда на чл. 36, както и когато е било отнето разрешението за извършване на презастрахователна дейност от компетентния орган в държавата по седалището на презастрахователя. Прилагат се и чл. 37 и 38.

Предоставяне на услуги в Република България от презастраховател със седалище в трета държава

Чл. 47в. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Презастраховател от трета държава може да предоставя услуги в Република България от свое седалище или клон, при условие че е получил лиценз за извършване на презастраховане в държавата по седалището си и подлежи на надзор за цялостната си дейност от компетентния орган в тази държава.

Глава четвърта

(В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.)

ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ В ДРУГА ДЪРЖАВА

ЧЛЕНКА ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛ

**ИЛИ ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ СЪС СЕДАЛИЩЕ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ. ИЗВЪРШВАНЕ
НА ДЕЙНОСТ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОТ
ЗАСТРАХОВАТЕЛ ИЛИ ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ
СЪС СЕДАЛИЩЕ В ДРУГА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА
(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)**

Раздел I

**Извършване на дейност в друга държава членка от
застраховател със седалище в Република България**

Право на установяване и свобода на предоставяне на услуги

Чл. 48. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател със седалище в Република България, получил лиценз за извършване на застрахователна дейност при условията и по реда на този кодекс, може да извършва дейността, за която му е издаден лиценз, на територията на друга държава членка при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

(2) Взаимозастрахователната кооперация може да извършва дейност съгласно ал. 1 само ако притежава достатъчно собствени средства за покритие на гаранционния капитал по чл. 82, ал. 1.

Извършване на дейност при условията на правото на установяване

Чл. 49. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател със седалище в Република България, който възнамерява да създаде клон на територията на друга държава членка, трябва предварително да уведоми за това комисията.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа:

1. посочване на държавата членка, в която застрахователят възнамерява да създаде клон, както и неговия адрес;

2. програма за дейността, включваща информация за видовете застраховки, по които застрахователят ще извършва дейност в държавата членка на клона, както и организационната структура на клона;

3. името на упълномощения представител на клона, който трябва да притежава представителна власт с обем, който му позволява да поема задължения за застрахователя към трети лица и да го представлява пред държавните органи и съдилищата на държавата членка на клона;

4. доказателства за членство в съответното национално бюро и национален гаранционен фонд на държавата членка на клона, ако застрахователят възнамерява да извършва дейност по застраховки по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(3) Комисията предоставя на съответния компетентен орган на държавата членка на клона информацията по ал. 2 в срок три месеца от уведомяването по ал. 1, а когато са били поискани допълнителни документи и информация - в срок един месец от получаването им, както и удостоверение, че застрахователят разполага с достатъчно собствени средства за покритие на границата на платежоспособност и на минималния гаранционен капитал. Комисията уведомява незабавно застрахователя за предоставянето на информацията по изречение първо.

(4) Комисията може да откаже в срока по ал. 3 да предостави информацията по ал. 2 на съответния компетентен орган на държавата членка на клона с мотивирано решение, ако административната структура на застрахователя, неговото финансово състояние или професионалната квалификация и опит на лицата, които го управляват и представляват, или на упълномощения представител на клона са неподходящи или недостатъчни с оглед застраховките, по които застрахователят възнамерява да извършва дейност в държавата членка, както и в случаите, когато застрахователят прилага план за оздравяване и в тази връзка интересите на застрахованите са застрашени. Комисията уведомява незабавно застрахователя за решението по изречение първо.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят може да създаде клон и да започне да извършва дейност на територията на държавата членка, след като комисията е получила уведомление от съответния компетентен орган на тази държава, съответно след изтичане на два месеца от уведомяването по ал. 3 на съответния компетентен орган, ако в този срок не е получено уведомление.

(6) Застрахователят уведомява писмено комисията, както и съответния компетентен орган на държавата членка на клона, за всяка промяна в данните и документите по ал. 2 в срок не по-кратък от един месец преди осъществяване на промяната. Алинея 4 се прилага съответно.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

Извършване на дейност при условията на свободата на предоставяне на услуги

Чл. 50. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател със седалище в Република България, който възнамерява да извършва застрахователна дейност в друга държава членка при условията на свободата на предоставяне на услуги, без да открива клон на територията ѝ, трябва предварително да уведоми за това комисията, като посочи видовете застраховки, които възнамерява да сключва в тази държава членка.

(2) Комисията предоставя на съответния компетентен орган на държавата членка по ал. 1 в едномесечен срок от уведомлението по ал. 1 информация относно видовете застраховки, по които застрахователят има право да извършва дейност в Република

България, видовете застраховки, които възнамерява да сключва в държавата членка по предоставяне на услуги, както и удостоверение, че застрахователят разполага с достатъчно собствени средства за покритие на границата на платежоспособност и на минималния гаранционен капитал. Комисията уведомява незабавно застрахователя за предоставянето на информацията по изречение първо.

(3) Комисията може да откаже в рамките на срока по ал. 2 да предостави информацията по ал. 2 на съответния компетентен орган на държавата членка по ал. 1 с мотивирано решение, ако собствените средства на застрахователя не отговарят на границата на платежоспособност или застрахователят прилага план за оздравяване и в тази връзка интересите на застрахованите са застрашени.

(4) Застрахователят може да започне да извършва дейност на територията на съответната държава членка от датата, на която е уведомен за предоставянето на информацията по ал. 2 от комисията на съответния компетентен орган на държавата членка.

(5) Застрахователят уведомява писмено комисията за всяка промяна в данните и документите по ал. 2 най-малко един месец преди осъществяване на промяната. Комисията уведомява съответния компетентен орган в държавата членка за промените по изречение първо.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

Предоставяне на информация

Чл. 51. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател със седалище в Република България, който извършва дейност в друга държава членка при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, представя по реда на чл. 99 тримесечни и годишни справки в комисията поотделно за сключените сделки и за размера на застрахователните премии, включващи частта на презастрахователя, посочени по държава членка и по видове застраховки.

(2) Комисията предоставя получената информация по ал. 1 в обобщен вид на компетентните органи на съответните държави членки по тяхно искане.

Уведомяване на компетентните органи на другите държави членки при отнемане лиценз на застраховател

Чл. 51а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията уведомява незабавно съответните компетентни органи на останалите държави членки за отнемане лиценз на застраховател. Когато заедно с отнемането на лиценза е била приложена принудителна административна мярка по чл. 302, ал. 2, т. 11, комисията предлага на съответния компетентен орган на държавата членка на клона да приложи същата мярка.

Раздел II

Извършване на дейност в Република България от застраховател със седалище в друга държава членка

Право на установяване и свобода на предоставяне на услуги

Чл. 52. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застраховател със седалище в друга държава членка, получил лиценз за извършване на застрахователна дейност, може да извършва дейността, за която му е издадено разрешението, на територията на Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

Извършване на дейност при условията на правото на установяване

Чл. 53. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В двумесечен срок от получаването на информацията по чл. 49, ал. 2 от съответния компетентен орган относно застраховател от друга държава членка, който възнамерява да създаде клон на територията на Република България, заместник-председателят уведомява съответния компетентен орган на държавата членка по произход на застрахователя и ако е необходимо, му предоставя информация за условията, при които се извършва застрахователна дейност в Република България, с оглед защитата на обществения интерес.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят може да създаде клон и да започне да извършва дейност на територията на Република България, след като компетентният орган на държавата членка по произхода му е получил уведомление от заместник-председателя съгласно ал. 1, съответно след изтичане на срока по ал. 1, ако в този срок не е било получено уведомление.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят уведомява писмено комисията за всяка промяна в обстоятелствата по чл. 49, ал. 2, при които извършва дейността си в срок не по-кратък от един месец преди осъществяване на промяната. Алинея 3 се прилага съответно.

Извършване на дейност при условията на свободата на предоставяне на услуги

Чл. 54. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател от друга държава членка, който възнамерява да извършва застрахователна дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, без да открива клон, може да започне да извършва дейност от датата, на която е уведомен от съответния компетентен орган на държавата членка по произход, че на комисията е предоставена информация относно рисковете, които застрахователят възнамерява да покрива в Република България, видовете застраховки, по които има право да извършва дейност в държавата членка по произход, както и удостоверение, че застрахователят разполага със собствени средства за покриване на границата на платежоспособност и гаранционния капитал.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, който извършва дейност в Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги и е изразил намерение да извършва дейност по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1, уведомява писмено комисията за името и адреса на представителя, назначен по реда на чл. 55, ал. 3, и декларира обстоятелствата по чл. 55, ал. 2, когато тази информация не е била предоставена на комисията от компетентния орган в държавата членка по произход на застрахователя по реда на ал. 1.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Алинея 1 се прилага съответно при всяка промяна на видовете застраховки, които застрахователят от държава членка възнамерява да предлага в Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги.

Изисквания към застрахователите със седалище в друга държава членка

Чл. 55. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател, който извършва дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги и който покрива рискове по застраховка по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1, е длъжен да членува в Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и да участва във финансирането на Гаранционния фонд.

(3) Застраховател, който извършва в Република България дейност при условията на свободата на предоставяне на услуги, назначава лице с постоянен адрес или седалище в Република България, което да го представлява в отношенията му със застраховани лица или увредени лица по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, които пребивават или имат седалище в страната. Представителят трябва да разполага с достатъчно правомощия да събира всички необходими сведения за уреждане на претенции на такива лица, както и да извършва плащания и да представлява застрахователя в съдебни и административни производства във връзка с уреждането на претенциите. Представителят е длъжен да удостоверява пред комисията и други компетентни органи наличието и валидността на застрахователни полици по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

(4) Назначаването на представителя по ал. 3 не се смята за установяване на застрахователя от държавата членка. Когато обаче този застраховател е установил и клон на територията на Република България, този клон може да осъществява функциите по представителството във връзка със задължителните застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите, сключени при условията на свободата на предоставяне на услуги.

(5) С одобрението на комисията застрахователят, който предлага задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в страната при условията на свободата на предоставяне на услуги, може да възложи дейностите по ал. 3 на представителя за уреждане на претенции в Република България по реда на чл. 269.

Раздел III **(Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)**

**Извършване на дейност в друга държава членка от
презастраховател със седалище в Република България.**

**Извършване на дейност в Република
България от презастраховател със седалище в друга
държава членка**

Право на установяване и свобода на предоставяне на услуги

Чл. 55а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Презастраховател със седалище в Република България, получил лиценз за извършване на презастраховане при условията и по реда на този кодекс, може да извършва дейността, за която му е издаден лиценз, на територията на друга държава членка при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, след като уведоми за това комисията и при спазване на закона в държавата членка.

(2) Презастраховател със седалище в друга държава членка, получил лиценз за извършване на презастраховане по седалището си, може да извършва дейността, за която му е издаден лиценз, на територията на Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги и при спазване на закона в Република България.

Уведомяване на компетентните органи на другите държави членки при отнемане на лиценз на презастраховател

Чл. 55б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията уведомява незабавно съответните компетентни органи на останалите държави членки за отнемането на лиценз на презастраховател.

Раздел IV **(Предишен раздел III - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)** **Предоставяне на информация на Европейската комисия**

Информация, която се предоставя на Европейската комисия

Чл. 56. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията, съответно заместник-председателят, уведомяват Европейската комисия и компетентните органи, осъществяващи застрахователен надзор в държавите членки, за:

1. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г.) издаден лиценз на застраховател или на презастраховател, върху който упражняват контрол пряко или чрез свързани лица едно

или повече предприятия майки, когато най-малко за едно от тях е приложимо правото на трета държава; в уведомлението се посочва и структурата на групата, към която принадлежат лицата по изречение първо;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) придобито участие от предприятие майка по т. 1 в застраховател или презастраховател със седалище в Република България, което му дава възможност да упражнява контрол върху него;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) наличието на пречки за извършване на дейност в трета държава от застраховател или презастраховател със седалище в Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) По искане на Европейската комисия комисията спира за срок три месеца производствата по подадени заявления от застраховател от трета държава за извършване на дейност в Република България, както и производствата във връзка с придобиване пряко или чрез свързани лица на участие от предприятие майка, за което е приложимо правото на тази трета държава.

(3) По решение на Съвета на Европейския съюз срокът по ал. 2 може да бъде продължен.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) Алинеи 2 и 3 не се прилагат, когато застрахователи от трета държава или техни дъщерни дружества, получили лиценз за извършване на застрахователна дейност в рамките на Европейския съюз, придобиват контрол или участие в застраховател със седалище в Република България.

(5) По искане на Европейската комисия в случаите, когато компетентен орган в трета държава не прилага принципа за реципрочност при осигуряването на достъп на застраховател със седалище в Република България или в друга държава членка до съответния чуждестранен застрахователен пазар или когато при извършване на дейност на територията на трета държава от застраховател със седалище в Република България или в друга държава членка не му е предоставен режим на национално третиране, комисията я уведомява за:

1. постъпили заявления за издаване на лиценз от лице по ал. 1, т. 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) уведомление от предприятие майка по ал. 1, т. 1 за намерението му да придобие участие по ал. 1, т. 2.

(6) Уведомяването се преустановява след постигане на споразумение между органите на Европейския съюз и третата държава за възстановяване на националното третиране на застрахователите със седалище в Европейския съюз.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Алинеи 2 - 6 не се прилагат за презастрахователите.

ДЯЛ ВТОРИ

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА

ЗАСТРАХОВАТЕЛИ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛИ

Глава пета УПРАВЛЕНИЕ, СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА. ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Раздел I Управление, структура и организация на дейността на застрахователя и презастрахователя

Общи изисквания

Чл. 57. (1) (Доп. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Управителният или контролният орган на застрахователя или презастрахователя приема:

1. управленска и организационна структура на застрахователя или презастрахователя, определяща включително ръководните длъжности извън длъжностите по чл. 13, ал. 1 и техните функции и правомощия;

2. програма за дейността на застрахователя или презастрахователя за срок три години, която актуализира ежегодно;

3. правила за организация на оперативния контрол, включително правила и процедури за изпълнение и отчитане дейността на отделните организационни звена;

4. (нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) политика за възнагражденията на лицата, които работят за застрахователя или презастрахователя.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Органът по ал. 1 представя пред общото събрание на акционерите или член-кооператорите годишен отчет за изпълнението на програмите, политиките, правилата и процедурите по ал. 1.

(3) В седемдневен срок от тяхното приемане застрахователят или презастрахователят представя в комисията документите по ал. 1, техните последващи изменения и допълнения, както и отчета по ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Комисията определя с наредба изискванията към политиката за възнагражденията и начина на оповестяването ѝ.

Изисквания за лицата на ръководни длъжности

Чл. 58. Лицата, заемащи ръководни длъжности по чл. 57, ал. 1, т. 1, трябва да

отговарят на изискванията на чл. 13, ал. 1, т. 3 и 4 и да притежават подходяща квалификация и опит.

Информационна система

Чл. 59. (1) Застрахователят или презастрахователят трябва да създаде и да поддържа в актуално състояние информационна система, в която информацията може да бъде обработвана, оформяна, съхранявана и архивирана на хартиен и/или на друг траен носител съобразно вътрешните актове на застрахователя и която следва да съдържа:

1. устава и другите вътрешни актове;
2. книгата на член-кооператорите;
3. протоколите от заседанията на общото събрание на акционерите, съответно от общото събрание на член-кооператорите, и на органите на управление;
4. счетоводна информация, отразяваща точно и ясно вида, размера и основанието на сключените сделки, отражението им върху резултатите и финансовото състояние на застрахователя;
5. актюерска информация, отразяваща точно и ясно методите и изходните данни, послужили за определяне на размера на премиите, техническите резерви и границата на платежоспособност, с изключение на премиите по застраховка на големи рискове.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователите, съответно презастрахователите, които подлежат на допълнителен надзор по реда на чл. 299, ал. 1, поддържат информационна система, която дава възможност да предоставят цялата информация, необходима за осъществяване на допълнителен надзор. В случаите на обмен на информация между застрахователи, съответно презастрахователи, които подлежат на допълнителен надзор по чл. 299, ал. 1, и свързаните с тях дружества, и участващите в тях дружества ограниченията за обмен на информация, предвидени в закон, подзаконов нормативен акт или договор, не се прилагат, ако такъв обмен на данни е необходим за целите на допълнителния надзор и поне едно от тези дружества е със седалище в държава членка. Комисията може да ограничи обмена на информация с лица със седалище в трета държава.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В едномесечен срок от издаването на лиценза за застраховане или презастраховане лицето по ал. 1 приема вътрешни правила за организацията на информационната система. Правилата и техните последващи изменения и допълнения се предоставят в комисията в седемдневен срок от тяхното приемане.

Раздел II

Прехвърляне на дейност от застраховател или презастраховател на трети лица

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Определение

Чл. 60. (1) Прехвърлянето на дейност от застраховател представлява трайно възлагане на отделни дейности, включени в обхвата на дейността по застраховане, за извършване от трети лица, които не са застрахователи и чиято дейност по занятие включва дейности по чл. 3, т. 1 - 7.

(2) Застрахователят отговаря за дейността на лицата, на които е прехвърлил част от дейността си по чл. 3, т. 1 - 7, като за свои действия.

(3) Прехвърлянето на дейност се извършва въз основа на писмен договор.

Извършване на прехвърлените дейности.

Контрол. Държавен надзор

Чл. 61. (1) Прехвърлените дейности се извършват според изискванията, установени за застрахователя.

(2) Прехвърлените дейности и лицата, на които са възложени, се обхващат от системите за управление и за вътрешен контрол на застрахователя.

(3) Договорите за прехвърляне на дейност се представят на заместник- председателя при поискване. Заместник-председателят може да разпорежда извършването на проверка при трето лице, на което е прехвърлена дейност от застраховател - относно прехвърлената дейност за спазване на закона, по сигнали от страна на потребители на застрахователни услуги или във връзка с проверки при застраховател.

(4) Когато в дейността на лице, на което застраховател е прехвърлил дейност, са установени нарушения на закона, или практика, която застрашава стабилността на застрахователя, правата и интересите на потребителите на застрахователни услуги или възпрепятства осъществяването на държавния застрахователен надзор, заместник-председателят разпорежда тяхното отстраняване в определен от него срок. Когато разпореждането не е било изпълнено или, макар да е било изпълнено, лицето продължава да нарушава закона, да застрашава стабилността на застрахователя, правата на потребителите или да възпрепятства надзора, заместник-председателят разпорежда на застрахователя да прекрати взаимоотношенията си с това лице.

(5) Застрахователят не дължи неустойки и други обезщетения за вреди при предварително прекратяване на договор за прехвърляне на дейност в изпълнение на разпореждане по ал. 4.

Прехвърляне на дейност от презастраховател на трети лица

Чл. 61а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За прехвърляне на дейност от презастраховател на трети лица се прилагат съответно чл. 60 и 61.

Раздел III

Вътрешен контрол

Специализирана служба за вътрешен контрол

Чл. 62. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, съответно презастрахователят създава специализирана служба за вътрешен контрол, чийто ръководител се избира от общото събрание на акционерите, съответно на член-кооператорите. Ръководителят на специализираната служба за вътрешен контрол на клон по Търговския закон на застраховател или презастраховател от трета държава се назначава от органа, компетентен да назначи управителя на клона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Службата за вътрешен контрол подпомага органите на управление на лицето по ал. 1 при вземане на решения във връзка с дейността и следи за тяхното изпълнение.

(3) При извършване на своята дейност службата за вътрешен контрол проверява и оценява:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) спазването на закона и вътрешните актове при извършване дейността на лицето по ал. 1;

2. системата за отчетност и информация;

3. точността, пълнотата и навременността на изготвяните счетоводни и други документи и отчети;

4. системите за управление и методите за оценка на риска;

5. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) защитата на активите на лицето по ал. 1 от безстопанственост и злоупотреби;

6. адекватността и спазването на вътрешните процедури за сключване на застрахователни и презастрахователни договори, за приемане и разглеждане на претенции и за определяне на плащанията по тях;

7. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) извършването и отчитането на всички дейности, прехвърлени от лицето по ал. 1.

(4) Ръководителят на службата за вътрешен контрол трябва да отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1 и 3 и чл. 14, ал. 2. Прилага се и чл. 13, ал. 6 и 7.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Ръководителят на службата за вътрешен контрол

информира незабавно управителните органи за установените от него нарушения в дейността на лицето по ал. 1.

(6) Ръководителят на службата за вътрешен контрол изготвя годишен отчет за дейността на службата и го представя пред управителния орган и пред общото събрание на акционерите, съответно на член-кооператорите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Ръководителят на службата за вътрешен контрол незабавно информира заместник-председателя в случаите, когато в резултат на извършена проверка са констатирани нарушения и слабости в управлението на лицето по ал. 1, които са довели или могат да доведат до съществени вреди и за които смята, че от управителния орган не са предприети достатъчни мерки за тяхното отстраняване.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В едномесечен срок от издаването на лиценза за застраховане или презастраховане лицето по ал. 1 приема вътрешни правила за организацията и дейността на службата за вътрешен контрол. Правилата и техните последващи изменения и допълнения се предоставят в комисията в седемдневен срок от тяхното приемане.

(9) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията приема наредба, с която определя изискванията към организацията и дейността на службата за вътрешен контрол на застрахователя и презастрахователя и на лицата, включени в застрахователна или презастрахователна група.

Глава шеста

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Раздел I

Изисквания за платежоспособност на застрахователя и презастрахователя

Общи положения

Чл. 63. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) С цел гарантиране на възможността за точно изпълнение на задълженията по сключените застрахователни и презастрахователни договори застрахователят, съответно презастрахователят е длъжен по всяко време да:

1. определя и прилага в дейността си премии, съответстващи на размера на поетия риск и на разходите си;
2. образува достатъчни по вид и размер технически резерви съгласно изискванията на закона;
3. покрива техническите резерви с подходящи активи;

4. разполага с достатъчно собствени средства, които да покриват границата на платежоспособност и гаранционния капитал.

Преизчисляване на финансови показатели за надзорни цели

Чл. 64. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застрахователят или презастрахователят е изчислил размера на техническите резерви, стойността на активите, пасивите, приходите и разходите или други показатели, отразени в отчетите и справките, представени в комисията, в нарушение на закон или подзаконов нормативен акт, заместник-председателят може за целите на осъществявания застрахователен надзор да преоцени всеки от тези показатели.

(2) Когато в резултат на преоценката се констатира нарушение по този кодекс, се прилагат мерките, предвидени в него.

Застрахователни и презастрахователни премии (Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 65. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователните и презастрахователните премии трябва да бъдат достатъчни, изчислени на базата на разумно актюерско допускане, така че да осигуряват изпълнение на всички задължения на застрахователя, съответно презастрахователя, включително образуването на достатъчни технически резерви.

(2) За изпълнение на изискването на ал. 1 финансовото състояние на застрахователя и неговата платежоспособност в дългосрочен план се прогнозира само въз основа на премиите като единствен източник на приход.

Забрана за отчитане на пола като актюерски фактор при определяне на застрахователната премия

(Загл. изм. - ДВ, бр. 20 от 2013 г.)

Чл. 65а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2013 г.) Не се допуска отчитане на пола като актюерски фактор при определяне на застрахователната премия.

(2) Разходите, свързани с бременност и майчинство, не могат да водят до разлики при определянето на премиите.

Видове резерви

Чл. 66. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, съответно презастрахователят е длъжен да създаде общи и технически резерви.

(2) Общите резерви се състоят от:

1. фонд "Резервен" по чл. 246 от Търговския закон, съответно чл. 34 от Закона за кооперациите;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) други фондове, ако е предвидено в устава на лицето по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицето по ал. 1 е длъжно по всяко време да поддържа достатъчни по размер технически резерви, отговарящи на цялостната му дейност, с които да гарантира покритие на поетите застрахователни рискове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Видовете технически резерви, които лицата по ал. 1 трябва да поддържат, се определят съгласно чл. 68.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Увеличението на техническите резерви се включва в присъщите разходи, а намалението - в присъщите приходи на лицата по ал. 1 при формиране на финансовия резултат.

Раздел II

Технически резерви

Определение

Чл. 67. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Размерът на техническите резерви се изчислява въз основа на стойността на задълженията, поети от застрахователя или презастрахователя, които се очаква да бъдат изпълнени в бъдеще по влезли в сила застрахователни или презастрахователни договори, разходите, свързани с изпълнението на тези задължения, както и стойността на възможното неблагоприятно отклонение от това очакване.

Видове технически резерви

Чл. 68. (1) Застраховател, получил лиценз за застраховане по видове застраховки по раздел I от приложение № 1, образува технически резерви, както следва:

1. запасен фонд;
2. резерв за предстоящи плащания;
3. пренос-премиен резерв;
4. математически резерв;
5. капитализирана стойност на пенсиите;
6. резерв за бъдещо участие в дохода;
7. резерви по застраховки "Живот", свързани с инвестиционен фонд;
8. резерв за бонуси и отстъпки;

9. други резерви, одобрени от заместник-председателя или образувани по негово предписание.

(2) Застраховател, получил лиценз за застраховане по видове застраховки по раздел II от приложение № 1, образува технически резерви, както следва:

1. запасен фонд;
2. резерв за предстоящи плащания;
3. пренос-премиен резерв;
4. резерви за неизтекли рискове;
5. резерв за бонуси и отстъпки;

6. други резерви, одобрени от заместник-председателя или образувани по негово предписание.

(3) Клон на застраховател от трета държава, получил лиценз за извършване на застрахователна дейност на територията на Република България, образува технически резерви по ал. 1 или 2, които да покриват задълженията му по сключените застрахователни и презастрахователни договори в Република България.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Презастрахователят образува технически резерви по ал. 1 за дейността си по раздел I от приложение № 1 и резервите по ал. 2 за дейността си по раздел II от приложение № 1.

(5) (Предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Редът и методиката за образуване на техническите резерви и на запасния фонд, принципите, които се прилагат за изчисляване на размера им, правилата за определяне и оценка на активите за покритие на техническите резерви, както и максималният размер на техническата лихва за застраховките по раздел I от приложение № 1, се определят с наредба.

Общи правила за образуване на техническите резерви

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Техническите резерви се изчисляват по всеки вид застраховка, по която се извършва дейност, като частта на презастрахователите, съответно на ретроцесионерите, не се приспада.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, съответно презастрахователят поддържа достатъчни по размер техническите резерви по чл. 68 в съответствие с общия обем на неговата дейност и задълженията по сключените от него застрахователни и/или презастрахователни договори, доколкото е възможно основателното им предвиждане.

(3) Основата и методите за изчисляване на техническите резерви по застраховките по

раздел I от приложение № 1 са публични. Застрахователят е длъжен да ги предостави на всяко заинтересувано лице при поискване.

Технически резерви при презастраховане и съзастраховане

Чл. 70. (1) При извършване на активно презастраховане техническите резерви по чл. 68 се образуват съгласно условията на презастрахователния договор.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При извършване на пасивно презастраховане застрахователят отчита дела на презастрахователите в образуваните технически резерви съгласно условията на презастрахователните договори. Изречение първо се прилага съответно и при ретроцедиране.

(3) При извършване на съзастраховане застрахователят образува видовете резерви по чл. 68, като отчита дела си съгласно условията на съзастрахователния договор.

Валута, в която се образуват техническите резерви

Чл. 71. (1) Когато задълженията по застрахователен или презастрахователен договор са определени в чуждестранна валута или договорът съдържа клауза за индексация в чуждестранна валута, техническите резерви се образуват в същата валута.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато задълженията по ал. 1 не са определени в конкретна валута, резервите се образуват във валутата на държавата членка, в която е разположен рискът. В този случай застрахователят, съответно презастрахователят може да образува резервите във валутата, в която е договорена премията, ако може да се направи обосновано заключение, че изплащането на обезщетението ще се извърши в тази валута.

(3) Когато е предявена претенция за плащане в определена валута, различна от валутата, определена по реда на ал. 1 или 2, резервът за предстоящи плащания се образува във валутата, в която е предявена претенцията.

(4) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В случаите на съзастраховане в рамките на Европейския съюз резервът за предстоящи плащания не може да бъде по-нисък от размера съгласно законодателството и установените практики в държавата членка по седалището на водещия съзастраховател.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато размерът на претенцията е определен във валута, различна от определената по ал. 1 - 3, и това е известно на застрахователя, съответно на презастрахователя, той може да определи резерва за предстоящи плащания в тази валута.

Раздел III

Покритие на техническите резерви и на запасния фонд на застрахователя

(Загл. изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Общи правила

Чл. 72. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят е длъжен да покрие brutния размер на техническите резерви и на запасния фонд със съответстващи активи при условията на този раздел. Застраховател от трета държава покрива техническите резерви, образувани по реда на чл. 68, ал. 3, и запасния фонд за своя клон при условията на този раздел.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят може да забрани свободното разпореждане с активи на застраховател, който не изпълнява задължението по ал. 1 или по чл. 66, ал. 3, след като е уведомил за намерението си компетентните органи на държавите членки, където е разположен рискът.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Активите по ал. 1 трябва да отразяват особеностите на дейността на застрахователя по такъв начин, че да се гарантират сигурност, доходност и ликвидност посредством диверсификация и подходящо разпределение.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат за презастрахователите, когато това е предвидено изрично.

Видове активи за покритие на технически резерви

Чл. 73. (1) За покритие на техническите резерви могат да се използват само следните активи:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) ценни книжа, приети за търговия на регулиран пазар или многостранна система за търговия (МСТ) на ценни книжа в Република България или в друга държава членка, както и акции, квалифицирани облигации и други квалифицирани дългови ценни книжа, приети за търговия на международно признати и ликвидни регулирани пазари или многостранни системи за търговия на ценни книжа в трета държава;

2. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България или от друга държава членка, както и квалифицирани дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети държави, техните централни банки или международни организации, в които членува Република България или друга държава членка;

3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2011 г., бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми, и дялове и акции на национални инвестиционни фондове по Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, както и на дялове на колективни инвестиционни схеми със седалище в друга държава членка;

4. право на собственост върху земя и сгради;

5. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) вземания към презастрахователи, включително дела на презастрахователите в техническите резерви, и към схеми със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск;

6. депозити и вземания към цеденти;

7. вземания от застраховани лица и посредници, произтичащи от застрахователни и презастрахователни договори;

8. вземания по заеми срещу застраховки "Живот";

9. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) парични средства на каса и по разплащателни сметки или депозити в банки, които имат право да извършват банкова дейност в Република България или в друга държава членка;

10. отложени аквизиционни разходи;

11. безспорно установени вземания във връзка с възстановяване на данъци.

(2) Квалифицирани дългови ценни книжа по смисъла на ал. 1 са дългови ценни книжа с инвестиционен рейтинг от международно призната рейтингова агенция.

(3) Всички активи се оценяват в съответствие с принципа за предпазливост, като се отчита рискът от невъзможност за тяхното осребряване. Стойността на вземанията, признати за покритие на техническите резерви, се изчислява при спазване на принципа за предпазливост, като се отчита рискът от възможното им неудовлетворяване.

(4) Деривати на ценни книжа, включително опции, фючърси и суапове, свързани с активи за покритие на технически резерви, се признават за покритие на техническите резерви само ако допринасят за намаляването на инвестиционния риск или улесняват ефективното управление на портфейла. Те се оценяват при спазване на принципа за предпазливост и могат да се вземат предвид при оценката на базовите активи.

(5) Вземания към трети лица се признават за покритие на техническите резерви, след като се приспаднат всички насрещни задължения към третите лица.

(6) Не се признават за покритие на техническите резерви:

1. имуществени права, обременени със залог, ипотека или други тежести;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) инвестиции в дъщерно дружество;

3. вземания, които са просрочени с повече от три месеца след датата на падежа.

(7) При извънредни обстоятелства и по мотивирано предварително искане на застрахователя комисията може временно да допусне използването на други видове активи

за покритие на техническите резерви, ако са спазени изискванията на чл. 72, ал. 3.

Общи правила за диверсификация

Чл. 74. (1) Застрахователят инвестира brutния размер на образуваните технически резерви в активи по чл. 73 при спазване на следните ограничения:

1. до 20 на сто в недвижими имоти, но не повече от 10 на сто в отделен недвижим имот или в група недвижими имоти, които по своето местоположение могат да се смятат за една инвестиция;

2. до 80 на сто в ценни книжа по чл. 73, ал. 1, т. 1 и 3, но не повече от 30 на сто в други активи, различни от квалифицирани облигации и други квалифицирани дългови ценни книжа;

3. неограничено в активи по чл. 73, ал. 1, т. 2;

4. до 5 на сто в ценни книжа, издадени от един емитент, като ограничението не се прилага за активите по чл. 73, ал. 1, т. 2;

5. до 50 на сто в банкови депозити, но не повече от 25 на сто от brutния размер в една банка;

6. до 3 на сто в парични средства на каса и по разплащателни сметки.

(2) Максималният размер на инвестициите в недвижими имоти по ал. 1, т. 1 не може да надвишава 30 на сто от разликата между brutния размер на образуваните технически резерви и вземанията от презастрахователи, преобразувани по реда на чл. 75, ал. 1 и 2.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Максималният размер по ал. 1, т. 4 може да бъде 10 на сто, в случай че застрахователят инвестира не повече от 40 на сто от brutния размер на техническите резерви в ценни книжа на емитенти, към всеки от които има експозиция над 5 на сто от активите си. Максималният размер по ал. 1, т. 4 може да бъде 20 на сто, в случай че застрахователят инвестира техническите резерви в дългови ценни книжа, издадени от кредитна институция със седалище в държава членка и подлежаща на специален надзор по смисъла на закона с цел защита на държателите на такива ценни книжа. По-специално вноските, получени срещу издаване на ценни книжа по изречение второ, трябва да се инвестират съгласно разпоредбите на закона в активи, които през целия период на валидност на ценните книжа могат да покриват вземанията по тези ценни книжа и които в случай на неплатежоспособност на емитента ще се използват за предпочитително удовлетворяване на вземанията за главницата и натрупаните лихви. Инвестицията в дялове и акции на национални инвестиционни фондове не може да надхвърля 15 на сто от brutния размер на техническите резерви, като се прилага и ал. 1, т. 4 и са спазени изискванията по чл. 72, ал. 3.

(4) Активите по ал. 1 не могат да се залагат, да се ипотекират и да се обременяват с други тежести.

(5) Активите за покритие на техническите резерви се диверсифицират и разпределят, така че нито една категория активи, инвестиционен пазар или отделна инвестиция да не е със значителен дял.

(6) Инвестиция в категории активи, които са с висока степен на риск поради същността си или характеристиките на емитента, както и делът на активите за покритие на техническите резерви, които имат ниска ликвидност, трябва да бъдат ограничени до благоразумни равнища.

Инвестиции във вземания

Чл. 75. (1) Вземане към презастраховател, включително делът на презастраховател в техническите резерви, може да се признае за покритие на техническите резерви, след като се приспадат задържаните депозити и задълженията към съответния презастраховател.

(2) Вземане, съответно дял по ал. 1, се признава за покритие на технически резерви до:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 48 от 2007 г.) преобразуваната по ал. 1 стойност без ограничение, ако презастрахователят има инвестиционен кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции, определени с решение на комисията;

2. петдесет на сто от преобразуваната по ал. 1 стойност, ако презастрахователят има кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции по т. 1 извън инвестиционния клас;

3. двадесет на сто от преобразуваната по ал. 1 стойност, ако презастрахователят няма кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции по т. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2007 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) Застрахователите обявяват пред заместник-председателя презастрахователите, с които са сключили презастрахователни договори, както и сведения за кредитния им рейтинг, в 7-дневен срок от сключване на договора. Заместник-председателят има право да определи размери, различни от определените по ал. 2 за признаване на вземане към определен презастраховател или на дял на определен презастраховател в техническите резерви за покритие на техническите резерви, ако са налице обстоятелства, които позволяват да се направи различна обективна преценка за стабилността на презастрахователя. Заместник-председателят не може да забрани сключването на презастрахователен договор с презастраховател, лицензиран по този кодекс, или с презастраховател от държава членка.

(4) Депозити в цеденти и вземания към цеденти се признават за покритие на техническите резерви до размера на образуваните технически резерви във връзка със сключени презастрахователни договори със съответния цедент.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2007 г.) Вземания към застраховани, произтичащи от застрахователни договори, се признават за покритие на техническите резерви до разликата между brutния размер на образуваните пренос-премиен резерв, математически резерв или

капитализирана стойност на пенсиите и дела на презастрахователя в тях, преобразуван по реда на ал. 1 и 2. Вземания към застрахователни посредници, произтичащи от застрахователни договори, се признават за покритие на техническите резерви на стойност до 20 на сто от разликата между brutния размер на образувания пренос-премиен резерв, математически резерв или капитализирана стойност на пенсиите и дела на презастрахователя в тях, преобразувани по реда на ал. 1 и 2.

(6) Вземания по заеми, отпуснати по полици по застраховки "Живот", се признават за покритие на техническите резерви до размера на откупната стойност по съответните полици, по които са отпуснати заемите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Алинеи 1 - 3 се прилагат и за вземанията по презастрахователни договори, сключени със застрахователи, съответно за дела в техническите резерви на такива застрахователи, които извършват активно презастраховане.

Вземания към схеми със специална цел

Чл. 75а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Вземане към схема със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск може да се признае за покритие на техническите резерви, след като се приспадат задълженията към съответната схема със специална цел и при условие, че тя е лицензирана в Република България или в друга държава членка и отговаря на изискванията на Директива 2005/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно презастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 92/49/ЕИО на Съвета, както и на Директиви 98/78/ЕО и 2002/83/ЕО.

(2) Вземане се признава за покритие на техническите резерви до:

1. осемдесет на сто от преобразуваната стойност по ал. 1, ако схемата има инвестиционен кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции по чл. 75, ал. 2, т. 1;

2. четиридесет на сто от преобразуваната стойност по ал. 1, ако схемата има кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции по чл. 75, ал. 2, т. 1 извън инвестиционния клас;

3. две на сто от преобразуваната по ал. 1 стойност, ако схемата няма кредитен рейтинг поне от една от рейтинговите агенции по чл. 75, ал. 2, т. 1.

(3) Застрахователите обявяват пред заместник-председателя схемите със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск, с които са сключили договори, както и сведения за кредитния им рейтинг в 7-дневен срок от сключването на договора. Заместник-председателят има право да определи размери, различни от определените по ал. 2, за признаване на вземане към определена схема със специална цел за покритие на техническите резерви, ако са налице обстоятелства, които позволяват да се направи различна обективна преценка за стабилността на схемата. Заместник-председателят може да допусне покриване на технически резерви и с вземания към схема със специална цел,

лицензирана в трета държава, когато тя отговаря на изисквания, сходни на изискванията по ал. 1, и може да се направи обективна преценка за нейната стабилност и платежоспособност.

Отложени аквизиционни разходи

Чл. 76. За покритие на brutния размер на образуваните технически резерви се признават отложените аквизиционни разходи, намалени със свързаните презастрахователни комисиони, отложени за следващ период.

Правила за териториално разпределение

Чл. 77. (1) Техническите резерви по застрахователни договори, покриващи рискове в Република България или в държава членка, се покриват с активи, разположени на територията на Република България или на територията на държава членка. С разрешение на заместник-председателя, издадено за всеки отделен случай, техническите резерви по договори по изречение първо могат да се покриват и с активи, разположени на територията на трета държава.

(2) Изискването за териториално разпределение на активите по ал. 1 не се отнася за случаите, когато техническите резерви са покрити от инвестиции във вземания към презастрахователи в съотношението, определено в чл. 75.

(3) Активите, покриващи техническите резерви, образувани от клон на застраховател от трета държава, който не се ползва от предимствата по чл. 47, ал. 1, покриващи рискове в страната, трябва да бъдат разположени на територията на Република България.

(4) Местоположението на активите е:

1. за правото на собственост върху недвижим имот - местоположението на недвижимия имот;

2. за ценните книжа:

а) седалището на емитента;

б) седалището на банката - когато ценните книжа са гарантирани от банка;

в) седалището на депозитаря - когато ценните книжа са безналични;

3. за депозитите - мястото, където е сключен договорът за влог;

4. за останалите вземания - седалището на длъжника;

5. за дяловете в инвестиционни фондове - местоположението на активите с преобладаващ дял, включени във фонда, определени съгласно условията на т. 1 - 4.

(5) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В случаите на съзастраховане застрахователят може да инвестира техническите резерви, създадени по съзастрахователните договори със застрахователи, получили лиценз за извършване на застрахователна дейност от компетентния орган на държавата членка, в активи по чл. 73, разположени в Република България или в държавата членка по седалището на водещия съзастраховател.

Правила за валутно съответствие

Чл. 78. (1) Когато покритието по застрахователен договор е определено в дадена валута, задълженията на застрахователя се отчитат като дължими в същата валута. Активите, покриващи техническите резерви, са в същата валута, в която са задълженията, възникващи от договорите, по които техническите резерви са образувани.

(2) Застрахователят може да не прилага правилото по ал. 1 при покриването на техническите резерви, включително на математическия резерв, с активи, ако прилагането на този принцип би довело до поддържане на активи в тази валута в размер не повече от 7 на сто от активите в други валути.

(3) Алинея 1 не се прилага за покритието на технически резерви във валута, различна от лева или от валутата на една от държавите членки, ако инвестициите в тази валута са регулирани, ако тя е обект на трансферни ограничения или поради други подобни причини не е подходяща за покритие на техническите резерви.

(4) До 20 на сто от общия размер на техническите резерви може да се покрива с активи във валута, различна от тази, в която те са образувани, при условие че общият размер на активите за покритие на техническите резерви във всички валути е най-малко равен на общия размер на задълженията във всички валути.

(5) Когато техническите резерви са образувани в левове, в евро или в друга валута на държава членка, активите за тяхното покритие могат да бъдат в евро.

Особени правила за покритието на резерва по застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд

Чл. 79. (1) Резервът по застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд, когато инвестиционният риск се носи от застрахованото лице, се покрива с активите, договорени в застрахователния договор. Когато задълженията на застрахователя по такъв договор са обвързани със стойността на индекс, резервите се покриват с активи, които възможно най-пълно отразяват стойността на този индекс и имат подходяща сигурност и ликвидност.

(2) Членове 72, ал. 3, чл. 74, 75 и 78 не се прилагат за активите по ал. 1.

(3) Когато по застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд, част от задълженията на застрахователя са гарантирани, техническите резерви, които представляват тяхната стойност, се покриват с активи по общия ред.

Раздел IIIa

(Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Покритие на техническите резерви и на запасния фонд на презастрахователя

Общи положения

Чл. 79а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Презастрахователят е длъжен да покрие брутния размер на техническите резерви и на запасния фонд с активи в съответствие с този раздел.

(2) Заместник-председателят може да забрани свободното разпореждане с активи на презастраховател, който не изпълнява задължението по ал. 1 или по чл. 66, ал. 3, след като е уведомил за намерението си компетентните органи на приемащите държави членки.

(3) Този раздел не се прилага за застрахователите, които извършват активно презастраховане.

Изисквания към избора на активи за покритие на техническите резерви

Чл. 79б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) При избора на активи за покритие на техническите резерви презастрахователят е длъжен да вземе предвид особеностите на извършваната от него дейност, в т. ч. естеството, количеството и дюрацията на очакваните плащания по претенции, по такъв начин, че да гарантира достатъчност, ликвидност, сигурност, качество, доходност и съответствие на своите инвестиции.

(2) Презастрахователят е длъжен да осигури диверсификация и подходящо разпределение на активите за покритие на техническите резерви, които да гарантират неговата възможност за изпълнение на поетите задължения при неблагоприятни промени на икономическите обстоятелства, в т. ч. при неблагоприятни промени на финансовите пазари, на пазарите на недвижими имоти или при значителни катастрофични събития.

(3) Презастрахователят поне веднъж годишно оценява въздействието на неблагоприятни или неочаквани промени в пазарните обстоятелства върху активите за покритие на техническите резерви, като ги диверсифицира така, че да намали възможния неблагоприятен ефект.

(4) Активите за покритие на техническите резерви, с изключение на тези по чл. 73, ал. 1, т. 2, се диверсифицират и разпределят така, че нито една категория активи, инвестиционен пазар или отделна инвестиция да не е със значителен дял. Презастрахователят е длъжен да не допуска инвестиции в активите на един емитент или на емитенти, които са част от група свързани лица, които да го излагат на висока концентрация на риск.

(5) Инвестиции в ценни книжа, които не са приети за търговия на регулиран пазар или

МСТ на ценни книжа в Република България, в друга държава членка, или на международно признат и ликвиден регулиран пазар или МСТ на ценни книжа в трета държава, трябва да бъдат ограничени до благоразумни равнища.

(6) За инвестициите в деривати на ценни книжа се прилага чл. 73, ал. 4, като презастрахователят е длъжен да избягва значителна рискова експозиция в отношенията с отделно лице, както и в други деривативни операции.

(7) За вземанията на презастрахователите по ретроцесионните договори и за дела на ретроцесионерите в техническите резерви на презастрахователите се прилага чл. 75, ал. 1 - 3 и 7.

(8) За вземанията на презастрахователите към схеми със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск се прилага чл. 75а.

Инвестиционна политика

Чл. 79в. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) В съответствие с чл. 79б управителният орган на презастрахователя приема инвестиционна политика в едномесечен срок от издаването на лиценза за презастраховане и я актуализира ежегодно.

(2) Инвестиционната политика по ал. 1 съдържа:

1. анализ на дейността на презастрахователя, на поеманите рискове и на извършваните от него плащания;

2. анализ на състоянието на макроикономическата среда, в това число на състоянието и тенденциите на финансовите пазари и на пазарите на недвижими имоти;

3. прогноза за очакваната честота и размери на предявяваните претенции, в т. ч. за събития с катастрофичен характер, и за възможния ефект върху застрахователния пазар, финансовите пазари и пазарите на недвижими имоти;

4. обосновано определяне на активите за покритие на техническите резерви и запасния фонд, на тяхната диверсификация и разпределение, които в най-висока степен съответстват на дейността на презастрахователя, на макроикономическите условия и тенденции, в които тя се извършва, и на предвижданията по т. 3 с оглед постигане на целите по чл. 79б, ал. 1;

5. анализ на рисковете, присъщи на активите, пасивите и тяхната взаимна обвързаност и съотношенията по т. 4 в практиката на презастрахователя и определяне на начина за тяхното текущо идентифициране, проследяване, управление и ограничаване;

6. определяне на случаите на отклонение от приетата политика, на условията, при които това се допуска, и на допълнителните мерки за сигурност, които ще се прилагат в такива случаи.

(3) Презастрахователят изрично предвижда в инвестиционната си политика при какви условия и при спазването на какви мерки за ограничаване на риска ще допуска инвестиции, които надвишават:

1. тридесет на сто от brutния размер на техническите резерви в активи във валута, различна от тази, в която резервите са образувани;

2. тридесет на сто от brutния размер на техническите резерви в ценни книжа, които не се търгуват на регулиран пазар или МСТ на ценни книжа по чл. 79б, ал. 5;

3. пет на сто от brutния размер на техническите резерви в ценни книжа, издадени от един и същ емитент;

4. десет на сто от brutния размер на техническите резерви в ценни книжа, издадени от повече от един емитент, които са свързани лица от една група.

(4) Презастрахователят създава звено, което прилага инвестиционната политика, идентифицира, проследява, оценява, управлява и прави предложения за ограничаване на рисковете, свързани с инвестиционната дейност.

(5) Службата за вътрешен контрол на презастрахователя контролира изпълнението на инвестиционната политика и дейността на звеното по ал. 4.

(6) Комисията и заместник-председателят осъществяват текущ надзор върху инвестиционната политика на презастрахователя и върху дейността на звеното по ал. 4 и могат да приложат мерки по чл. 302 в предвидените в закона случаи и когато в инвестиционната си дейност презастрахователят се излага на рискове, които не е в състояние ефективно да управлява.

(7) Изборът на една или повече от възможностите по ал. 3 се допуска след уведомяване на заместник-председателя, който има право в срок 60 дни от датата на уведомяването да забрани извършването на определени инвестиции, когато вследствие на тяхното извършване презастрахователят ще се изложи на риск, който не е в състояние да управлява.

Раздел IV

Собствени средства. Граница на платежоспособност.

Гаранционен капитал

Собствени средства

Чл. 80. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Собствените средства на застрахователя или презастрахователя, намалени с нематериалните активи, трябва да бъдат по всяко време най-малко равни на границата на платежоспособност или на минималния размер на гаранционния капитал, когато той е по-висок от границата на платежоспособност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Собствените средства на лицето по ал. 1 се състоят от неговите активи, намалени с предвидимите задължения. Елементите, които се включват при изчисляване размера на собствените средства, се определят с наредба.

(3) Взаимозастрахователна кооперация, чийто брутен годишен премиен приход не превишава 10 000 000 лв., е длъжна да поддържа собствени средства в размер на границата на платежоспособност или на минималния гаранционен капитал по чл. 82, ал. 4, когато той е по-висок от нея.

(4) Когато в продължение на три последователни години взаимозастрахователната кооперация ежегодно е надхвърляла размера на премийния приход по ал. 3 от четвъртата година, тя е длъжна да поддържа собствени средства в размера по чл. 82, ал. 1, т. 2, при условие че границата ѝ на платежоспособност не надвишава този размер.

(5) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Собствените средства на клон на застраховател от трета държава в размер на минималния изискуем гаранционен капитал се инвестират в Република България, а над този размер - в Република България или в друга държава членка.

Граница на платежоспособност

Чл. 81. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Границата на платежоспособност е минималният размер, на който трябва да са равни собствените средства на застрахователя или презастрахователя, намалени с нематериалните активи, необходим за осигуряване изпълнението на договорните задължения на лицето в дългосрочен план, в съответствие с общия обем на неговата дейност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицето по ал. 1 е длъжно да поддържа собствени средства, необходими за осигуряване изпълнението на договорните му задължения в дългосрочен план в съответствие с общия обем на дейността му.

(3) Границата на платежоспособност и методите, по които тя се изчислява, се определят с наредбата по чл. 80, ал. 2.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За изчисляването на границата на платежоспособност на клон на застраховател, съответно на презастраховател от трета държава се взема предвид само дейността на клона.

Гаранционен капитал

Чл. 82. (1) Гаранционният капитал съставлява една трета от границата на платежоспособност, но не може да бъде по-малък от:

1. (доп. - ДВ, бр. 48 от 2007 г., изм., бр. 41 от 2010 г.) четири млн. и шестстотин хиляди лв. - за застраховател, получил лиценз за застраховане, който обхваща видове застраховки по раздел II, буква "А", т. 1 - 9 и т. 16 - 18 от приложение № 1;

2. (доп. - ДВ, бр. 48 от 2007 г., бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 41 от 2010 г.) седем млн. лв. - за застраховател, получил лиценз за застраховане, който обхваща видове застраховки по раздел I и раздел II, буква "А", т. 10 - 15 от приложение № 1, и за презастраховател;

3. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 41 от 2010 г.) два млн. и двеста хиляди лв. - за каптивен презастраховател.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застраховател извършва застраховане по няколко вида застраховки по раздел II от приложение № 1, за минимален размер на гаранционния капитал се приема по-голямата стойност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застраховател по ал. 1, т. 1 извършва дейност по активно презастраховане, за минимален размер на гаранционния капитал се приема стойността по ал. 1, т. 2, ако е налице някое от следните условия:

1. премиите, записани по активно презастраховане, надхвърлят 10 на сто от brutния размер на записаните премии или 97 800 000 лв., или

2. техническите резерви, образувани във връзка с активно презастраховане, надхвърлят 10 на сто от brutния размер на образуваните технически резерви.

(4) Взаимозастрахователната кооперация по чл. 80, ал. 3 поддържа минимален гаранционен капитал съгласно приложение № 2.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Гаранционният капитал на клон на застраховател, съответно на презастраховател от трета държава съставлява една трета от границата на платежоспособност, но не може да бъде по-малък от половината от размера по ал. 1, т. 1 или 2, съобразно получения от комисията лиценз. Част от гаранционния капитал е депозитът по чл. 41, ал. 2, т. 3, съответно по чл. 47б, ал. 2, т. 3.

Раздел V

Допълнителни изисквания за платежоспособността на застрахователи и презастрахователи от застрахователна или презастрахователна група (Загл. изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Информация за сделките в рамките на застрахователна или презастрахователна група

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 83. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Подлежат на надзор сделките на лицето по чл. 299, ал. 1 със следните лица:

1. свързано с него дружество;
2. участващо в него дружество;
3. свързано с участващо в него дружество;
4. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) физическо лице, което притежава участие в лицето по чл. 299, ал. 1 или в свързано с него дружество;
5. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) физическо лице, което притежава участие в дружество, което участва в лицето по чл. 299, ал. 1;
6. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) физическо лице, което притежава участие в дружество, свързано с дружество, участващо в лицето по чл. 299, ал. 1.

(2) Сделките по ал. 1 включват:

1. заеми и други форми на кредитиране;
2. гаранции и задбалансови операции;
3. сделки със собствени средства, които служат за покритие на границата на платежоспособност;
4. инвестиции;
5. презастрахователни операции;
6. разпределяне на разходи;
7. други.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Процедурите за управление на риска, за вътрешен контрол и счетоводно отчитане на лицето по чл. 299, ал. 1 трябва да осигуряват условия за наблюдение, оценка и контрол на сделките по ал. 1. Заместник-председателят може да предписва изменение и допълнение на тези процедури, когато те не гарантират в достатъчна степен платежоспособността на лицето по чл. 299, ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Лицето по чл. 299, ал. 1 предоставя заедно с тримесечните справки отчет за значителните сделки по ал. 1.

(5) Ако въз основа на прегледа на процедурите по ал. 3 или на предоставената информация по ал. 4 заместник-председателят прецени, че е застрашена платежоспособността, той прилага следните мерки:

1. разпорежда изготвянето на план по чл. 86;

2. прилага принудителна административна мярка по чл. 302.

Коригирана платежоспособност на застрахователи или презастрахователи в рамките на застрахователна или презастрахователна група

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 84. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Коригираната платежоспособност на лицата по чл. 299, ал. 1, т. 1 се изчислява по методи, определени с наредба.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При изчисляване на коригираната платежоспособност в съответствие с ал. 1 се включват дружествата, които са:

1. свързани с лицето по чл. 299, ал. 1, т. 1;
2. участващи в лицето по чл. 299, ал. 1, т. 1, и
3. свързани с участващите в лицето по чл. 299, ал. 1, т. 1 дружества.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Ако коригираната платежоспособност, изчислена по реда на ал. 1, е отрицателна величина, заместник-председателят прилага мерките по чл. 83, ал. 5 спрямо лицето по чл. 299, ал. 1, т. 1.

Допълнителен надзор върху застраховател или презастраховател, чието предприятие майка е застрахователен холдинг, финансов холдинг със

смесена дейност, застраховател от трета държава или презастраховател

от трета държава

(Загл. изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г., доп.,

бр. 70 от 2013 г.)

Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) По отношение на лицата по чл. 299, ал. 1, т. 2 се прилага метод за допълнителен надзор, определен с наредба.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., доп., бр. 70 от 2013 г.) При прилагането на метода по ал. 1 се взема предвид дейността на всички дружества, които са свързани със застрахователния холдинг, финансовия холдинг със смесена дейност, застрахователя от трета държава или презастрахователя от трета държава.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Ако в резултат на приложения метод по ал. 1 се установи, че платежоспособността на лицето по чл. 229, ал. 1, т. 2 е или може да бъде застрашена, заместник-председателят прилага спрямо него мерките по чл. 83, ал. 5.

Раздел VI

Мерки за оздравяване на финансовото състояние

План за възстановяване на платежоспособността и краткосрочен план

Чл. 86. (1) Когато собствените средства на застрахователя спаднат под размера на границата на платежоспособност, застрахователят е длъжен да изготви план за достигане на платежоспособността и да го представи за одобряване от заместник-председателя.

(2) Когато собствените средства на застрахователя спаднат под размера на гаранционния капитал, застрахователят е длъжен да изготви краткосрочен план за допълнително набиране на собствени средства и да го представи за одобряване от заместник-председателя.

(3) При настъпване на обстоятелствата по ал. 1 или 2 застрахователят е длъжен в тридневен срок да уведоми комисията, а в 30-дневен срок да представи съответния план.

(4) Когато обстоятелствата по ал. 1 или 2 са установени от заместник- председателя, той разпорежда незабавно на застрахователя изготвянето на съответния план и определя срок за изготвянето му, който не може да бъде по-дълъг от 30 дни.

(5) В плановете по ал. 1 и 2 се посочват срокът, в който застрахователят ще осигури собствени средства за покритие на границата на платежоспособност, съответно на гаранционния капитал, конкретните мерки за привеждането им в съответствие с изискванията на кодекса, както и източниците на средствата за изпълнението им. Срокът за покриване на гаранционния капитал не може да бъде по-дълъг от 6 месеца, а за достигане на границата на платежоспособност - по-дълъг от 12 месеца.

(6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят се произнася в срок 30 дни от представянето на плана, като отказва да го одобри, когато предлаганите мерки не гарантират в достатъчна степен платежоспособността на застрахователя, интересите на застрахованите или изпълнението на задълженията, произтичащи от презастрахователни договори.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) С произнасянето по плана заместник-председателят може да понижи нормата на намаление, основаваща се на презастраховането, при определяне границата на платежоспособност, когато надеждността на презастрахователното покритие е променена значително за последната финансова година или чрез презастрахователните договори не се прехвърля или се прехвърля незначителен риск.

План за оздравяване

Чл. 87. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят може да задължи застрахователя да изготви план за оздравяване, когато прецени, че с оглед финансовото му състояние са застрашени интересите на застрахованите или изпълнението на

задълженията, произтичащи от презастрахователни договори.

(2) Планът за оздравяване обхваща дейността за три години считано от датата на изготвянето му и съдържа най-малко:

1. оценка на разходите за управление и комисионите;
2. детайлна прогноза за приходите и разходите от основната дейност, активното и пасивното презастраховане;
3. прогнозен баланс;
4. оценка на финансовите средства, които трябва да покрият предстоящите задължения, и границата на платежоспособност;
5. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) обща презастрахователна, съответно ретроцесионна програма.

(3) Заместник-председателят може да приложи мерките по чл. 302, ал. 2, както и да:

1. определи увеличен размер на границата на платежоспособност на застрахователя въз основа на данните по представения план;
2. преизчисли размера на техническите резерви, както и да преоцени всички елементи на собствените средства, особено в случаите, когато е налице значителна промяна на пазарната оценка на тези елементи в сравнение с предходната финансова година;
3. понижи нормата на намаление, основаваща се на презастраховането, при определяне границата на платежоспособност, когато надеждността на презастрахователното покритие е променена значително за последната финансова година или чрез презастрахователните договори не се прехвърля или се прехвърля незначителен риск.

Прилагане на разпоредбите за презастрахователите

Чл. 87а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат и за презастрахователите.

Раздел VII

Надзор върху финансовото състояние във връзка с дейността при условията на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги

Надзор върху финансовото състояние

Чл. 88. (1) Комисията и заместник-председателят осъществяват надзор по прилагане разпоредбите на тази глава върху застрахователите със седалище в Република България и във връзка с дейността им при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

(2) Надзорът по ал. 1 включва контрол върху платежоспособността, образуваните технически резерви и активите, които служат за покритието им, с оглед цялостната дейност на застрахователя. Надзорът по ал. 1 включва и надзора върху техническите ресурси за непосредствено предоставяне на помощ при пътуване от застрахователи, получили лиценз по т. 18 от раздел II, буква "А" на приложение № 1. При извършване на проверка на техническите ресурси по изречение второ министърът на транспорта, министърът на здравеопазването и други компетентни органи са длъжни да оказват съдействие на комисията и на заместник-председателя.

(3) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) При осъществяване на надзора по ал. 1 комисията, след като предварително уведоми за това компетентния орган на държавата членка на клона, може да извършва проверки на място самостоятелно или съвместно с този орган.

(4) Компетентен орган на държава членка може, след като предварително е уведомил за това комисията, да извършва проверки на място в клонове на застрахователи със седалище в пределите на неговата национална юрисдикция, установени на територията на Република България. Комисията може да изпрати представител за участие в проверката.

Уведомяване

Чл. 89. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В случаите, когато комисията прецени, че застраховател със седалище в друга държава членка, покриващ рискове на територията на Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, с дейността си застрашава финансовата си стабилност, тя уведомява за това компетентния орган на държавата членка по произход на застрахователя.

Прилагане на разпоредбите за презастрахователите

Чл. 89а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат и за презастрахователите.

Глава седма **РАЗКРИВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ.** **ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ТАЙНА**

Раздел I **Конфликт на интереси**

Разкриване на конфликт на интереси

Чл. 90. (1) Всеки член на управителен или контролен орган, всяко друго лице на ръководна длъжност, както и всяко друго лице, оправомощено да управлява или представлява застраховател, уведомява писмено управителния орган на застрахователя, когато сключва със застрахователя договор, който излиза извън обичайната дейност на застрахователя или съществено се отклонява от обичайните пазарни условия.

(2) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и когато страна по сделка със застрахователя е:

1. член на семейството на лице по ал. 1;
2. дружество, в което лице по ал. 1 или член на неговото семейство притежава пряко или чрез свързани лица квалифицирано участие по чл. 16, ал. 1;
3. дружество, в което лице по ал. 1 или член на неговото семейство е съдружник, член на управителен или контролен орган, длъжностно лице с ръководни функции или лице, оправомощено да управлява или представлява дружеството.

(3) Всяко лице по ал. 1 уведомява писмено най-малко веднъж на 6 месеца управителния орган на застрахователя за дружествата, в които лицето или членовете на неговото семейство притежават пряко или чрез свързани лица квалифицирано участие по чл. 16, ал. 1, в които са съдружници, членове на управителен или контролен орган, длъжностни лица с ръководни функции или лица, оправомощени да управляват или представляват дружеството.

(4) Лице по ал. 1 не участва в преговорите, обсъждането и вземането на решение за сключване на сделка със застрахователя, по която е страна или по която е страна лице по ал. 2.

(5) Лицата по ал. 1, както и другите служители на застрахователя, са длъжни при изпълнение на функциите си да предпочитат интересите на застрахователя и на неговите потребители пред своите собствени интереси.

(6) Застрахователят е длъжен да изгради вътрешната организация на дейността си по начин, който да не позволява лицата по ал. 1 да се поставят в положение, при което техните задължения към потребител на застрахователна услуга влизат в конфликт със задълженията им към друг потребител или техните собствени интереси влизат в конфликт със задълженията им към потребител.

(7) Застрахователят приема правила, с които урежда реда за разкриване на конфликт на интереси и за осигуряване на доверителност, за да не се допуска увреждане на интерес на потребител на застрахователна услуга за сметка на друг потребител, на лице по ал. 1 или на служител на застраховател, както и на интерес на застраховател за сметка на интерес на негов служител или на лице по ал. 1.

Последици от неспазване на изискванията при конфликт на интереси

Чл. 91. Когато се установи, че лице по чл. 90, ал. 1 нарушава правилата за разкриване на конфликт на интереси, прилагат се принудителните административни мерки по чл. 302.

Особени изисквания за избягване на конфликт на интереси

Чл. 92. Застраховател, който покрива рискове по застраховка срещу правни разноски, трябва да предприеме необходимите мерки за избягване на конфликт на интереси, като изпълни поне едно от следните условия:

1. не допуска негови служители, на които е възложено уреждането на претенции или даването на юридически съвети по застраховка на правни разноски, едновременно с това да извършват сходна дейност във връзка с други видове застраховки по раздел II от приложение № 1 за негова сметка или за сметка на друг застраховател, с който застрахователят се намира в търговски, финансови или административни връзки;

2. ако извършва покритие на рискове по застраховки на правни разноски и по други застраховки по раздел II от приложение № 1, да прехвърли уреждането на претенции по застраховки на правни разноски на друго юридическо лице при условията и по реда на чл. 60, което трябва да отговаря на условията по т. 1;

3. да предостави на застрахованото лице правото да упълномощи адвокат по свой избор за защита на неговите интереси от момента, в който за застрахованото лице е възникнало правото да получи обезщетение по застраховката.

Раздел II

Застрахователна тайна

Опазване на застрахователната тайна

Чл. 93. (1) Застрахователят, членовете на управителните и контролните органи, одиторите, актюерите, както и всички други лица, които работят за застрахователя, включително лицата, с които застрахователят е сключил договори по чл. 60, са длъжни да пазят в тайна информацията, която им е станала известна във връзка с изпълнение на техните функции. Лицата по изречение първо не могат да използват придобитата информация за лично облагодетелстване или за облагодетелстване на друго лице, както и за други цели, освен за изпълнение на техните функции.

(2) Задължението по ал. 1 се отнася и за застрахователните и презастрахователните посредници и техните служители.

(3) Всички служители и членове на управителни и контролни органи на застрахователя при назначаване на длъжност подписват декларация за опазване на застрахователната тайна. Задължението по изречение първо се отнася и за физическите лица, които представляват юридически лица - членове на управителните и контролните

органи на застрахователя и застрахователния и презастрахователния посредник.

(4) Застрахователните агенти и лицата, с които застрахователят е сключил договори по чл. 60, подписват декларация по ал. 3 при сключване на договора, с който се уреждат отношенията им със застрахователя. Лицата по изречение първо са длъжни да запознаят своите служители със задълженията по ал. 1.

(5) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за случаите, когато лицата по ал. 1 - 4 са прекратили правоотношението си със застрахователя, във връзка с което е възникнало задължението за опазване на застрахователната тайна.

Разкриване на застрахователната тайна

Чл. 94. Освен на комисията, на заместник-председателя и на оправомощените служители от администрацията на комисията информацията по чл. 93, ал. 1 може да се разкрива само:

1. с изричното писмено съгласие на лицето, за което се отнася;
2. пред органите на съда, прокуратурата, разследващите органи и полицейските органи по установения в закона ред;
3. (изм. - ДВ, бр. 109 от 2007 г.) пред Държавна агенция "Национална сигурност" при условията и по реда, определени в Закона за мерките срещу изпирането на пари;
4. пред Гаранционния фонд и Националното бюро на българските автомобилни застрахователи във връзка с дейността им по този кодекс;
5. за целите на създаването на информационни системи за предотвратяване на застрахователни измами;
6. (нова - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) пред директор на териториална дирекция на Националната агенция за приходите, когато:
 - а) с акт на орган по приходите е установено, че проверяваното лице е осуетило извършването на проверка или ревизия или не води необходимата отчетност, както и ако тя е непълна или недостоверна;
 - б) с акт на компетентен държавен орган е установено настъпването на случайно събитие, довело до унищожаване на отчетната документация на проверяваното лице;
7. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) пред презастраховател, когато това е необходимо във връзка със сключването на презастрахователен договор;
8. (нова - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) пред изпълнителния директор на Националната агенция за приходите във връзка с прилагането на чл. 143з от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Прилагане на разпоредбите за презастрахователите

Чл. 94а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Разпоредбите на тази глава се прилагат и за презастрахователите, с изключение на чл. 92, като чл. 90 и чл. 93, ал. 4 се прилагат съответно.

Глава осма

АКТЮЕРСКО ОБСЛУЖВАНЕ. ОТЧЕТНОСТ

Раздел I

Актюерско обслужване

Отговорен актюер

Чл. 95. (1) Актюерското обслужване на застраховател или презастраховател се извършва от отговорен актюер. Отговорен актюер е физическо лице с призната правоспособност, което организира, ръководи и отговаря за актюерското обслужване на застрахователя или презастрахователя.

(2) Отговорният актюер трябва да:

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
2. не е бил в последните 3 години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;
3. не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;
4. не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;
5. има висше образование с присъдена образователно-квалификационна степен "магистър" или образователна и научна степен "доктор" с покрит хорариум по висша математика съгласно изисквания, определени в наредба на комисията;
6. има поне тригодишен опит като актюер на застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, в органи, осъществяващи надзор върху дейността на тези лица, или като хабилитиран преподавател по застраховане или актюерство;
7. е с призната правоспособност на отговорен актюер от комисията след успешно

полагане на изпит.

(3) Условието и редът за провеждането на изпита и за признаване на правоспособността по ал. 2, т. 7, както и за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, се определя с наредба на комисията. За целите на този кодекс се признава правоспособността на отговорния актюер, призната по реда на Кодекса за социално осигуряване или по Закона за здравното осигуряване, когато положението изпит за правоспособност включва преценка на знанията в областта на застраховането.

(4) По предложение на заместник-председателя комисията отнема правоспособността на отговорен актюер, ако се установи, че той:

1. е престанал да отговаря на изискванията на ал. 2, т. 1 - 4;
2. при извършване на дейност по актюерско обслужване на застраховател или презастраховател е извършил груби или системни нарушения на този кодекс или на актовете по прилагането му;
3. е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, въз основа на които е била призната правоспособността му;
4. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) не е упражнявал дейността за повече от две последователни години от признаването на правоспособността или от освобождаването от длъжност като отговорен актюер, освен ако е извършвал дейност като актюер.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В случаите на отнемане на правоспособност по ал. 4, т. 1, 2 и 3 лицето може да иска признаване правоспособност на отговорен актюер не по-рано от три години след влизането в сила на решението. С отнемането на правоспособност на някое от основанията по ал. 4 се смята за отнета и правоспособността на лицето като отговорен актюер, призната по реда на Кодекса за социално осигуряване или на Закона за здравното осигуряване.

Допълнителни изисквания към отговорния актюер

Чл. 96. (1) Отговорният актюер не може да бъде съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен с член на управителен или контролен орган на застрахователя, както и член на управителен или контролен орган на друг застраховател.

(2) Отговорният актюер се избира от общото събрание на застрахователя или презастрахователя, пред което предварително удостоверява с декларация липсата на обстоятелства по ал. 1. Застрахователят или презастрахователят уведомява заместник-председателя за взетото решение за избор на отговорен актюер в срок 7 дни от датата на вземане на решение, като представя и заверено копие на декларацията по изречение първо.

(3) При промяна на обстоятелствата по ал. 1 или при отнемане правоспособност на отговорен актюер по чл. 95, ал. 4 общото събрание на застрахователя или

презастрахователя е длъжно да освободи отговорния актюер и да избере нов в тримесечен срок от узнаване на обстоятелствата.

Актюерско обслужване

Чл. 97. (1) Отговорният актюер отговаря за:

1. разработване на достатъчни по размер премии, с изключение на премиите по застраховки на големи рискове;

2. образуване на достатъчни по размер технически резерви, за правилното изчисляване на границата на платежоспособност, както и за коректното използване на актюерските методи в практиката на застрахователя или презастрахователя;

3. коректността на схемата за разпределение на дохода от инвестиции на активите между застрахования и застрахователя в животозастраховането.

(2) Във връзка с дейността по ал. 1 отговорният актюер:

1. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) изготвя и заверява справките на застрахователя или презастрахователя във връзка с актюерската дейност;

2. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) изготвя и представя в комисията годишен актюерски доклад - до 31 март на годината, следваща годината, за която се отнася докладът.

(3) При изпълнение на задълженията си отговорният актюер има достъп до цялата необходима информация, а управителните органи и служителите на застрахователя или презастрахователя са длъжни да му оказват съдействие.

(4) Актюерът уведомява незабавно комисията за всяко обстоятелство, което му е станало известно при изпълнение на неговите функции и което се отнася до застрахователя или презастрахователя и съставлява съществено нарушение на този кодекс или на актовете по прилагането му или може да повлияе неблагоприятно върху осъществяването на дейността на застрахователя или презастрахователя.

(5) В случаите по ал. 4 не се прилагат ограниченията за разкриване на информация, предвидени в закон, подзаконов нормативен акт или договор. Отговорният актюер не носи отговорност за добросъвестното разкриване на информация по ал. 4 пред комисията и заместник-председателя.

(6) Формата на актюерската заверка и формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките, които отговорният актюер заверява, се определят с наредба на комисията.

Раздел II

Отчетност

Организация на счетоводната отчетност

Чл. 98. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Управителните органи на застрахователя отговарят за организацията и функционирането на счетоводната отчетност, която да гарантира точното отразяване на неговите резултати и финансово състояние.

(2) Органите по ал. 1 съобразяват процедурите във връзка с документооборота и отчетността с особеностите и обема на дейността на предприятието.

(3) Застрахователи, получили лиценз по раздел I от приложение № 1, и застрахователи, получили лиценз по раздел II от приложение № 1 и които са свързани в рамките на застрахователна група, не могат да сключват споразумения и да прилагат други уговорки, които водят до некоректно представяне на финансовите им резултати и по-специално влияят на структурата на техните приходи и разходи.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Разпоредбите на този раздел се прилагат и за презастрахователите, с изключение на чл. 99, ал. 1, т. 4.

Годишни и периодични отчети на застрахователи и презастрахователи (Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 99. (1) Застрахователят представя за целите на финансовия надзор в комисията:

1. годишен финансов отчет - до 31 март на годината, следваща годината, за която се отнася отчетът;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) годишни справки, доклади и приложения - до 31 март на годината, следваща годината, за която се отнасят;

3. тримесечни отчети, справки, доклади и приложения - до края на месеца, следващ тримесечието, за което се отнасят;

4. месечни справки - до края на месеца, следващ месеца, за който се отнасят.

(2) Застраховател от трета държава, който е получил лиценз да открие клон в Република България, представя също и консолидираните годишни отчети, които е длъжен да изготвя съгласно закона по своето седалище заедно с превод на български език, извършен от заклет преводач.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г., изм., бр. 100 от 2010 г., в сила от 1.07.2011 г.) Минималните изисквания за организацията на счетоводната отчетност на застрахователите и презастрахователите, както и формата и съдържанието на отчетите, справките, докладите и приложенията по ал. 1, се определят с наредба. Справките по ал. 1, т. 2, 3 и 4 се подават във формата на електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис.

(4) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) Комисията и

заместник-председателят обменят документи и сведения във връзка с осъществявания надзор върху застраховането и презастраховането с компетентните органи, осъществяващи застрахователния надзор в държавите членки.

Отчетност на застрахователна група

Чл. 100. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят по чл. 299, ал. 1 представя консолидирания финансов отчет на застрахователната група в комисията до 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнася.

Уведомления

Чл. 101. (1) Застрахователят е длъжен да уведомява комисията за:

1. нововъзникнали факти и обстоятелства, които подлежат на вписване в регистъра на комисията;
2. промени на вписаните в търговския регистър обстоятелства;
3. други обстоятелства, определени с наредбата по чл. 99, ал. 3.

(2) Задължението по ал. 1 се изпълнява в 7-дневен срок от настъпване или узнаване на съответния факт или обстоятелство, а когато то подлежи на вписване в търговския регистър - в 7-дневен срок от вписването. Към уведомлението се прилагат документите, удостоверяващи извършената промяна.

Одит и заверка на годишния финансов отчет

Чл. 102. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Годишният финансов отчет по чл. 99, ал. 1, т. 1 и справките по чл. 99, ал. 1, т. 2 се заверяват от двама регистрирани одитори или специализирано одиторско предприятие съгласно Закона за независимия финансов одит, включени в списък, утвърден от заместник-председателя.

(2) Одиторите по ал. 1 трябва да отговарят на изискванията на чл. 13, ал. 1, т. 3, 4, 5, 7, 8 и 9, както и най-малко на едно от следните изисквания:

1. да имат не по-малко от три години опит в одитирането на застраховател, презастраховател, банка или друга финансова институция;
2. да имат не по-малко от три години професионален опит като счетоводител или служител от службата за вътрешен контрол на застраховател или презастраховател, или като хабилитиран преподавател в областта на застрахователното счетоводство;
3. да са били членове на управителен или контролен орган на застраховател или презастраховател в продължение на не по-малко от три години.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 67 от 2008 г.) Когато регистрираният одитор

е специализирано одиторско предприятие, годишният финансов отчет по чл. 99, ал. 1, т. 1 и справките по чл. 99, ал. 1, т. 2 се заверяват от двама регистрирани одитори и изискванията по ал. 2 се прилагат за регистрираните одитори, които са отговорни за одита по ал. 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г., предишна ал. 3, бр. 97 от 2007 г.) Одиторите по ал. 1 уведомяват незабавно в писмена форма комисията за всяко обстоятелство, което им е станало известно при извършване на одита и което се отнася до застрахователя или до лице по чл. 299, ал. 1 или 2, когато застрахователят е част от застрахователна група, и:

1. съставлява съществено нарушение на този кодекс или на актовете по прилагането му;

2. може да повлияе неблагоприятно върху осъществяването на дейността на застрахователя;

3. представлява основание за отказ за изразяване на мнение, основание за изразяване на резерви или основание за изразяване на отрицателно мнение;

4. е свързано с действия на лицата по чл. 13 или на лицата, заемащи ръководни длъжности в застрахователя, причиняващи или можещи да причинят значителни вреди на застрахователя или на потребителите на предлаганите от него застрахователни услуги, или

5. е свързано с неверни или непълни данни в отчетите, справките и докладите, които застрахователят представя в комисията.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Одиторите по ал. 1 уведомяват комисията и за всяко обстоятелство по ал. 4, което им е станало известно при извършване на одит на свързано лице със застрахователя.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В случаите по ал. 4 и 5 не се прилагат ограниченията за разкриване на информация, предвидени в закон, подзаконов нормативен акт или договор. Одиторът не носи отговорност за добросъвестното разкриване на информация по ал. 4 и 5 пред комисията и заместник-председателя.

Утвърждаване на одитори

Чл. 103. (1) За включване в списъка по чл. 102, ал. 1 регистрираният одитор подава до комисията писмено заявление по образец, към което прилага необходимите документи.

(2) Заместник-председателят се произнася в едномесечен срок от постъпване на заявлението. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, съответно се прилага чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или предоставянето на допълнителна информация е не по-кратък от 15 дни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят отказва включване в

списъка по чл. 102, ал. 1, ако:

1. заявителят не отговаря на изискванията на чл. 102, ал. 2;
2. заявителят не е отстранил констатираните непълноти или несъответствия или не е представил поисканата допълнителна информация и документи в определения срок;
3. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание;
4. са налице обстоятелства, които поставят под съмнение добрата репутация и професионалните качества на заявителя.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 67 от 2008 г.) Специализираните одиторски предприятия се включват в списъка по чл. 102, ал. 1 въз основа на подадено заявление заедно с документите за регистрираните одитори, отговарящи на изискванията по чл. 102, ал. 2.

(5) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2006 г., предишна ал. 4, изм., бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят заличава от списъка по чл. 102, ал. 1 регистриран одитор, който не изпълни някое от задълженията си по чл. 102, ал. 4 или 5 или който е заверил неверен отчет на застраховател или презастраховател, без това да е било отразено в изразеното от него мнение. Одиторът може да кандидатства за ново включване в списъка не по-рано от три години от датата на влизане в сила на решението за заличаване.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 54 от 2006 г., предишна ал. 5, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят публикува на страницата на комисията в Интернет актуален списък на лицата, които могат да бъдат одитори на застраховател.

Глава девета

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО УРЕЖДАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРЕТЕНЦИИ

Вътрешни правила

Чл. 104. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В едномесечен срок от издаване на лиценза за застраховане управителният съвет, съответно съветът на директорите на застрахователя, приема вътрешни правила за дейността по уреждане на претенции по застрахователни договори. Правилата не се прилагат за уреждане на претенции за застраховки на големи рискове, освен ако в тях е предвидено друго.

(2) Правилата уреждат процедурите, по които застрахователят приема претенциите по застрахователните договори, събира доказателствата за установяване на техните основания и размер, извършва оценка на причинените вреди, определя размерите на обезщетенията, извършва разплащанията с потребителите и разглежда жалби, подадени от тях.

(3) Правилата не могат да противоречат на закона и трябва да гарантират правата на потребителите за бързо, прозрачно и справедливо уреждане на техните претенции.

(4) Правилата заедно с последващите им изменения и допълнения се предоставят на комисията в 7-дневен срок от приемането им. Заместник- председателят може да дава задължителни предписания за отстраняване на противоречия със закона, както и в случаи на необосновано ограничаване правата на потребителите.

(5) Правилата са публични. Застрахователят ги публикува на страницата си в Интернет и осигурява безплатно достъп до тях в местата, където извършва дейност.

Забрана за отчитане на пола като фактор при определяне на застрахователното обезщетение или сума

Чл. 104а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2007 г.) (1) Застрахователят не може да отчита пола като фактор при определяне размера на застрахователното обезщетение или сума.

(2) Разходите, свързани с бременност и майчинство, не могат да водят до разлики при определяне размера на застрахователното обезщетение или сума.

Завеждане на застрахователни претенции.Доказателства

Чл. 105. (1) Застрахователните претенции се завеждат по реда и в сроковете, предвидени в застрахователния договор пред застрахователя.

(2) Застрахователят удостоверява всяка заведена претенция.

(3) Когато потребителят на застрахователната услуга е увредено лице по застраховки "Гражданска отговорност" или трето ползващо се лице по други застраховки, застрахователят го уведомява за доказателствата, които то трябва да представи за установяване на основанието и размера на претенцията си. Допълнителни доказателства може да се изискват само в случай че необходимостта от тях не е можела да бъде предвидена към датата на завеждане на претенцията и най-късно в срок 45 дни от датата на представяне на доказателствата, изискани при завеждане по изречение първо.

(4) Когато потребителят на застрахователната услуга е страна по застрахователния договор, застрахователят го уведомява за допълнителните доказателства най-късно в срок 45 дни от представянето на доказателствата, определени с договора и правилата по чл. 104, които не са били предвидени в застрахователния договор при сключването му и които са необходими за установяване на основанието и размера на неговата претенция.

(5) Не се допуска изискване на доказателства, с които потребителят на застрахователната услуга не може да се снабди поради съществуващи нормативни пречки или поради липсата на правна възможност за осигуряването им, както и на такива, за които може да бъде направена благоразумна преценка, че нямат съществено значение за установяване на основанието и размера на претенцията и целят необосновано забавяне и удължаване на процедурата по уреждане на претенцията.

(6) Алинеи 3 и 4 не се прилагат в дейността по уреждане на претенции по застраховки на големи рискове.

Съдействие от държавни органи и трети лица

Чл. 106. (1) За нуждите на установяване на застрахователното събитие и на вредите, причинени от него, застрахователят, лицето, което търси обезщетение, Гаранционният фонд или Националното бюро на българските автомобилни застрахователи има право да получи необходимата информация, съхранявана от органите на Министерството на вътрешните работи, разследващите органи, другите държавни органи, личния лекар, лечебните и здравните заведения и лицата, които имат право да удостоверяват настъпването на обстоятелства, както и заверени преписи от документи. Когато исканата информация е част от материалите по предварителното производство, прокурорът разрешава достъпа до нея.

(2) Когато информацията по ал. 1 представлява защитена от закона тайна, при предоставянето ѝ на лицата писмено и срещу подпис се разясняват задълженията им да не я разгласяват, както и последиците от нейното нерегламентирано разгласяване.

Заклучение на застрахователя.Плащане

Чл. 107. (1) В срок 15 дни от представянето на всички доказателства по чл. 105 застрахователят трябва:

1. да определи и изплати размера на обезщетението или застрахователната сума, или
2. мотивирано да откаже плащането.

(2) Срокът по ал. 1 не се прилага в дейността по уреждане на претенции по застраховки на големи рискове.

Глава десета

ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ПОРТФЕЙЛ

Прехвърляне

Чл. 108. (1) Застраховател може да прехвърли всички или част от застрахователните си портфейли (прехвърлящ застраховател) на друг застраховател (поемащ застраховател) след писмено разрешение на заместник- председателя.

(2) В застрахователния портфейл се включват сключените от застрахователя договори по отделен вид застраховка.

(3) Прехвърляне на застрахователен портфейл се допуска, при условие че:

1. поемащият застраховател притежава лиценз за видовете застраховки, включени в застрахователния портфейл, който е предмет на прехвърляне;
2. след прехвърлянето поемащият застраховател разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност;
3. с прехвърлянето на застрахователния портфейл не се засягат интересите на застрахованите.

Заявление за издаване на разрешение за прехвърляне на застрахователен портфейл

Чл. 109. (1) За издаване на разрешение за прехвърляне на застрахователен портфейл се подава заявление, към което се прилагат:

1. договор за прехвърляне на застрахователния портфейл;
2. списък на прехвърляните застрахователни договори, посочени общо и по видове застраховки;
3. справка за техническите резерви, съответстващи на договорите - предмет на прехвърляне, и за активите, които ще се прехвърлят за покритието им, както и доказателства за притежаването на активите;
4. прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на поемащия застраховател след прехвърлянето на портфейла;
5. други документи.

(2) Заместник-председателят се произнася по заявлението за прехвърляне на застрахователен портфейл в двумесечен срок от постъпването му. Член 33, ал. 2, 4 и 5 се прилагат съответно, като срокът за отстраняване на нередовности или предоставяне на допълнителна информация е не по-дълъг от един месец.

(3) Заместник-председателят отказва да издаде разрешение, когато поемащият застраховател изпълнява план за оздравяване, ако не са спазени изискванията на този кодекс и актовете по прилагането му или не са защитени интересите на застрахованите.

(4) Заместник-председателят може по искане на прехвърлящия и поемащия застраховател да разреши прехвърляне на активи за покритие на техническите резерви, които не съответстват на изискванията на чл. 73, но са достатъчно ликвидни и са оценени по справедлива стойност, когато това се налага за защита на интересите на застрахованите и финансовото състояние на поемащия застраховател няма да бъде застрашено. В изключителни случаи заместник-председателят може да разреши прехвърляне на активи с недостатъчна ликвидност или в по-малък размер от необходимия за покритие на техническите резерви.

Уведомяване на заинтересованите лица.Право на прекратяване на договора

Чл. 110. (1) Поемачият застраховател уведомява писмено застрахованите за прехвърлянето на застрахователния портфейл и за неговите условия в 14-дневен срок от прехвърлянето.

(2) Застрахованият има право да прекрати договора, като писмено уведоми поемачия застраховател в срок 60 дни от получаване на уведомлението.

(3) Застрахованите по застраховки "Живот" имат право да получат премийния резерв, който съответства на застрахователния договор към деня на прехвърлянето, а застрахованите по други застраховки - съответната част от премията за неизтеклия срок на договора, при условие че не е платено или не предстои плащане на застрахователно обезщетение.

Действие на прехвърлянето

Чл. 111. (1) Прехвърлянето на застрахователен портфейл има действие от издаване на разрешението по чл. 108, ал. 1.

(2) В случай че застрахованият не се е възползвал от правото си по чл. 110, ал. 2, прехвърлянето поражда действието си по отношение на всички лица, които имат права или задължения по договора.

(3) След прехвърлянето прехвърлящият застраховател се освобождава от задълженията си по прехвърлените застрахователни договори.

(4) Едновременно с прехвърлянето на застрахователните договори се прехвърлят и активите за покритие на техническите резерви.

Прехвърляне на застрахователен портфейл в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство

Чл. 112. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застраховател може да прехвърли всички или част от застрахователните си портфейли от договори, сключени при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, на поемач застраховател със седалище в друга държава членка след разрешение от заместник-председателя. Прилагат се чл. 108 - 111.

(2) Заместник-председателят издава разрешение след получаване от компетентния орган на държавата членка по произход на поемачия застраховател на документ, удостоверяващ, че след прехвърлянето поемачият застраховател ще разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност.

(3) Когато застрахователят прехвърля застрахователни договори, сключени чрез негов клон, заместник-председателят иска становището на компетентния орган на държавата

членка на клона.

(4) В случаите по ал. 1 и 3 заместник-председателят издава разрешение след получаване съгласието на компетентните органи на държавите членки, където е разположен рискът.

(5) Ако в тримесечен срок заместник-председателят не е получил отговор от компетентните органи по ал. 2 - 4, смята се, че е дадено положително становище, съответно мълчаливо съгласие.

(6) В случаите по ал. 1 и 3 поемащият застраховател публикува съобщение за прехвърлянето на застрахователния портфейл съгласно законодателството на държавата членка, където е разположен рискът.

Прехвърляне на застрахователен портфейл от клон на застраховател от трета държава в рамките на Европейския съюз и Европейското

икономическо пространство

Чл. 113. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Клон по Търговския закон на застраховател от трета държава, регистриран в Република България, може да прехвърли всички или част от застрахователните си портфейли на поемащ застраховател със седалище в Република България или в друга държава членка след разрешение от заместник-председателя. Прилагат се чл. 108 - 111.

(2) При прехвърляне на застрахователен портфейл на поемащ застраховател от друга държава членка заместник-председателят издава разрешение след получаване от компетентния орган на държавата членка по произход на поемащия застраховател на документ, удостоверяващ, че след прехвърлянето застрахователят ще разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност.

(3) В случаите, когато застрахователният портфейл се прехвърля на клон по Търговския закон на застраховател от трета държава, регистриран на територията на Република България, ако е необходимо, заместник-председателят издава разрешение след получаване на документ от компетентния орган по чл. 47, ал. 3, удостоверяващ, че след прехвърлянето застрахователят ще разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност. В случаите, когато застрахователният портфейл се прехвърля на клон на застраховател от трета държава, създаден на територията на друга държава членка, заместник-председателят издава разрешение след получаване на документ от компетентния орган на държавата членка на клона или ако е необходимо, от компетентния орган по чл. 47, ал. 3, удостоверяващ, че след прехвърлянето поемащият застраховател ще разполага със собствени средства, които съответстват на границата на платежоспособност, че законодателството на държавата членка на клона позволява такова прехвърляне и компетентният орган е съгласен то да бъде извършено.

(4) В случаите по ал. 1 - 3 заместник-председателят издава разрешение след получаване на съгласие на компетентния орган на държавата членка, където е разположен

рискът, когато тази държава не е Република България.

(5) Ако в тримесечен срок заместник-председателят не е получил отговор от компетентните органи по ал. 2 - 4, смята се, че е дадено положително становище, съответно мълчаливо съгласие.

(6) В случаите по ал. 1 - 3 поемащият застраховател публикува съобщение за прехвърлянето на застрахователния портфейл съгласно законодателството на държавата членка, където е разположен рискът.

Даване на съгласие при прехвърляне на застрахователен портфейл в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство

Чл. 114. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) При прехвърляне на застрахователен портфейл в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, включващ договори, по които Република България е държавата членка, където е разположен рискът, заместник- председателят дава съгласие за прехвърлянето в тримесечен срок от получаването на искането на компетентния да издаде разрешение за прехвърлянето орган, ако са защитени интересите на застрахованите лица.

(2) При непроизнасяне в срока по ал. 1 се смята, че е налице мълчаливо съгласие.

Удостоверяване границата на платежоспособност на застраховател със седалище в Република България при прехвърляне на застрахователен

портфейл от застраховател от трета държава със седалище в държава

членка

Чл. 115. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) В тримесечен срок от получаване на искане от съответния компетентен орган на държавата членка по произход на прехвърлящия застраховател, който възнамерява да прехвърли застрахователен портфейл от договори, сключени при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, на застраховател със седалище в Република България, заместник-председателят издава документ, удостоверяващ, че след прехвърлянето поемащият застраховател ще разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност.

(2) Заместник-председателят отказва издаването на документ по ал. 1, ако след прехвърлянето поемащият застраховател няма да разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност, както и когато поемащият застраховател прилага план за оздравяване и в тази връзка интересите на застрахованите са застрашени.

Удостоверяване границата на платежоспособност на застраховател със седалище в Република България при прехвърляне на застрахователен

портфейл от застраховател от трета държава, установен в държава

членка

Чл. 116. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) В тримесечен срок от получаване на искането на съответния компетентен орган на държавата членка на клона на застраховател от трета държава, който възнамерява да прехвърли застрахователен портфейл на застраховател със седалище в Република България или на клон по Търговския закон на застраховател от трета държава, регистриран в Република България, както и в случаите, когато комисията е компетентен орган по чл. 47, ал. 3, заместник-председателят издава документ, удостоверяващ, че след прехвърлянето поемащият застраховател ще разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност.

(2) Заместник-председателят отказва издаването на документ по ал. 1, ако след прехвърлянето поемащият застраховател няма да разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност, както и в случаите, когато негов клон прилага план за оздравяване и в тази връзка интересите на застрахованите са застрашени.

Особени правила при прехвърляне на презастрахователен портфейл

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За прехвърляне на портфейл от презастрахователни договори между презастрахователи, между застрахователи или между застраховател и презастраховател се прилага тази глава, с изключение на чл. 108, ал. 3, т. 3, чл. 112, ал. 3 - 6, чл. 113 и 114.

Глава десета "а"

(Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

ОСОБЕНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕТО НА ДЕЙНОСТТА ПО ПРЕЗАСТРАХОВАНЕ С ОГРАНИЧЕНО ПОЕМАНЕ НА РИСК

Законова делегация

Чл. 116б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията може да определи с наредба особени изисквания към извършването на дейността по презастраховане с ограничено поемане на риск относно:

1. задължителните клаузи, които трябва да се съдържат във всички сключени договори;
2. надеждността на административните и счетоводните процедури и адекватността на механизмите за вътрешен контрол и на изискванията за управление на риска;
3. изискванията към счетоводството, към правилата за благоразумие и към

статистическата информация;

4. образуването на техническите резерви, за да се гарантира тяхната достатъчност, надеждност и обективност;

5. инвестирането на активите за покритие на техническите резерви, за да се гарантира, че те отчитат особеностите на дейността, извършвана от презастрахователя, и по-специално характера, обема и дюрацията на очакваните плащания по претенции с цел постигане на достатъчност, ликвидност, сигурност, качество, доходност и съответствие на инвестициите, и/или

6. границата на платежоспособност, собствените средства, минималния гаранционен капитал, които презастрахователят е длъжен да поддържа във връзка с дейността по презастраховане с ограничено поемане на риск.

Уведомяване на Европейската комисия

Чл. 116в. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията уведомява Европейската комисия за изискванията, приети в съответствие с чл. 116б, не по-късно от датата на обнародване на съответната наредба в "Държавен вестник".

ДЯЛ ТРЕТИ

ПРЕОБРАЗУВАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Глава единадесета

ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛ

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Условия за преобразуване на застраховател

Чл. 117. (1) Преобразуване на застраховател се извършва с разрешение на комисията, при условие че:

1. се гарантират правата на потребителите на застрахователни услуги;
2. след преобразуването застрахователят разполага със собствени средства, съответстващи на границата на платежоспособност.

(2) Доколкото в тази глава не е предвидено друго, се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон или на Закона за кооперациите. Преобразуване чрез промяна на

правната форма, както и чрез промяна на предмета на дейност, не се допуска.

(3) Преобразуване чрез сливане или вливане се извършва само между застрахователи при спазване изискването на чл. 9, ал. 1.

(4) При преобразуване чрез разделяне или отделяне новоучредените дружества също трябва да бъдат застрахователи.

Разрешение за преобразуване на застраховател

Чл. 118. (1) За издаване на разрешение по чл. 117, ал. 1 се подава заявление по образец, определен от заместник-председателя, към което се прилагат:

1. решението на компетентния орган на всяко от преобразуващите се дружества за осъществяване на преобразуването;

2. договор или план за преобразуване;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) доклад на управителния орган на всяко от преобразуващите се и приемащите дружества по чл. 262и от Търговския закон, посочващ и причините, поради които се налага преобразуването;

4. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) докладът на проверителя по чл. 262м от Търговския закон, който включва и становище относно финансовата обезпеченост на застрахователя и неговата платежоспособност след преобразуването, както и относно гаранциите за запазване на правата на застрахованите лица;

5. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) разчет за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на всяко дружество, участващо в преобразуването, към момента на вземане на решението за преобразуване;

6. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) прогноза за размера на границата на платежоспособност и собствените средства на всяко дружество, което възниква след преобразуването;

7. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) баланс и отчет за доходите на всяко дружество, участващо в преобразуването, към края на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението;

8. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) разрешение от Комисията за защита на конкуренцията - при преобразуване чрез сливане или вливане;

9. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) приложенията по чл. 30, ал. 1, т. 1, 2 и 6 - 9 - за всяко застрахователно дружество, което възниква след преобразуването, както и за всеки приемащ застраховател с отразени изменения в резултат на преобразуването;

10. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) приложенията по чл. 30, ал. 3, т. 1, 2 и 5 - 8 - за всяка

взаимозастрахователна кооперация, която възниква след преобразуването, както и за всяка приемаща кооперация с отразени изменения в резултат на преобразуването;

11. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) други документи във връзка с установяване на обстоятелствата по чл. 117, ал. 1.

(2) Комисията се произнася по заявлението за преобразуване в 4-месечен срок от постъпване на заявлението. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, съответно се прилагат чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или предоставянето на допълнителна информация е не по-кратък от 15 дни.

(3) Комисията издава разрешението за преобразуване едновременно с издаването на лиценз за извършване на застрахователна дейност на новоучредените дружества.

(4) Комисията отказва да издаде разрешение, ако не са спазени изискванията на кодекса или не са защитени интересите на застрахованите лица.

(5) Застрахователите, участващи в преобразуването, са длъжни да уведомят застрахованите лица за осъщественото преобразуване. Прилага се съответно чл. 110.

Преобразуване на презастраховател

Чл. 118а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Член 117, с изключение на ал. 1, т. 1, и чл. 118 се прилагат съответно за преобразуването на презастрахователи. Разрешение за преобразуването не се издава, когато вследствие на него ще се застраши възможността на презастрахователите, които участват в преобразуването, да изпълняват задълженията си по презастрахователните договори.

Глава дванадесета

ЛИКВИДАЦИЯ И НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Ликвидация

Прекратяване на застраховател

Чл. 119. (1) (Предишен текст на чл. 119 - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят се прекратява:

1. доброволно - само по решение на общото събрание и при спазване разпоредбите на чл. 120 и 121;

2. принудително - при отнемане на лиценз по чл. 36, ал. 1, т. 1 - 5, 7 и 8 и ал. 2, т. 1 - 3;

3. при обявяване в несъстоятелност.

(2) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При ликвидация и несъстоятелност на застраховател или презастраховател вземанията на кредитори от държави членки, в т. ч. и по договори, сключени чрез клон или при условията на свободата на предоставяне на услуги, се удовлетворяват по същия начин както вземанията на кредиторите от Република България.

Доброволно прекратяване

Чл. 120. (1) Доброволно прекратяване се извършва по решение на общото събрание и след получаване на разрешение на комисията. За издаване на разрешение за прекратяване застрахователят подава заявление по образец, определен от заместник-председателя, към което се прилагат:

1. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) протокол от общото събрание, на което е взето решение за доброволно прекратяване, и предложение за назначаване на ликвидатор;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) план за ликвидация, приет от общото събрание, който съдържа:

а) срок, в който ликвидацията да приключи;

б) възнаграждение на ликвидатора или ликвидаторите;

в) предложение за прехвърляне на портфейла от застрахователни или презастрахователни договори;

г) размер на имуществото - общо и по видове, парични средства, дълготрайни и краткотрайни материални и нематериални активи, финансови активи, вземания;

д) размер на задълженията - общо и по видове, по застрахователния, съответно презастрахователния, портфейл и други задължения;

е) график за погасяване на задълженията;

ж) план за събиране на вземанията;

з) разходи по ликвидацията;

и) прогноза за размера на имуществото след удовлетворяване на кредиторите;

к) управленски, организационни, правни, финансови, технически и други действия при осъществяването на плана;

3. договор с друг застраховател за прехвърляне на застрахователния портфейл;

4. документите по чл. 109, ал. 1, т. 2 - 5.

(2) Договорът за прехвърляне на застрахователен портфейл по ал. 1, т. 3 може да бъде сключен с повече от един застраховател и предвижда прехвърляне на всички застрахователни договори, включително договорите, по които са заведени претенции за плащане, както и на активите за покритие на техническите резерви.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) След вземане на решението по чл. 119, ал. 1, т. 1 застрахователят е длъжен да преустанови сключването на нови договори, както и продължаването на срока и разширяването на покритието на действащите застрахователни договори.

Издаване на разрешение за доброволно прекратяване

Чл. 121. (1) Комисията се произнася в двумесечен срок от постъпване на заявлението по чл. 120, ал. 1. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, съответно се прилагат чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или предоставянето на допълнителна информация е не по-кратък от 15 дни.

(2) Едновременно с разрешението за прекратяване комисията отнема лиценза на застрахователя.

(3) Последващи изменения в плана за ликвидация се извършват по реда на неговото приемане и последващо одобрение.

Вписване на прекратяването (Загл. изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.)

Чл. 122. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Застрахователят представя в Агенцията по вписванията необходимите документи за вписване на прекратяването и за образуване на производство по ликвидация в срок три работни дни след получаване на разрешението по чл. 121, ал. 2, като прилага и заверен препис от решението на комисията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Застрахователят е длъжен да представи в комисията удостоверение за вписването по ал. 1 в срок три работни дни от извършване на вписването.

Принудително прекратяване

Чл. 123. (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) В случаите по чл. 119, ал. 1, т. 2 производството по ликвидация се открива с решение на комисията. Решението съдържа основанието за отнемане на лиценза и с него се определя ликвидатор, неговото възнаграждение и срок за извършване на ликвидацията. Решението се изпраща на Агенцията по вписванията за вписване в търговския регистър.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Агенцията по вписванията вписва прекратяването на застрахователя и името на ликвидатора.

(3) В тримесечен срок от назначаването му ликвидаторът изготвя и представя на

заместник-председателя план за ликвидация по чл. 120, ал. 1, т. 2. Планът може да предвижда прехвърляне на застрахователния портфейл.

(4) В едномесечен срок от получаването на плана за ликвидация заместник-председателят се произнася с решение, с което одобрява плана или определя други условия в него.

Ликвидатор

Чл. 124. (1) Ликвидатор е физическо лице, което отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1 и не е свързано лице със застрахователя по смисъла на Търговския закон.

(2) Когато с действията си ликвидаторът нарушава разпоредбите на този кодекс, актовете по прилагането му, одобрения план за ликвидация или застрашава правата на застрахованите лица, заместник-председателят издава задължителни предписания на ликвидатора във връзка с дейността му, които подлежат на незабавно изпълнение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) В случаите по ал. 2 комисията може да освободи ликвидатора, за което изпраща решението си на Агенцията по вписванията за вписване.

Отчети на ликвидатора

Чл. 125. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Ликвидаторът уведомява комисията за хода на производството и представя баланс и отчет пред нея за всяко тримесечие не по-късно от 15-о число на месеца, следващ тримесечието. При поискване от заместник-председателя ликвидаторите са длъжни да предоставят информация за дейността си и за състоянието на застрахователя в ликвидация по начин и в срок, определени от заместник-председателя.

Предявяване на вземанията на кредиторите

Чл. 126. Вземанията на застрахованите, вписани в търговските книги на застрахователя, се смятат предявени.

Правомощия на ликвидатора в другите държави членки

Чл. 127. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Ликвидаторът може да упражнява правомощията, с които разполага съгласно закона, на територията на другите държави членки, като спазва тяхното законодателство.

Приложимост на Търговския закон и на Закона за кооперациите

Чл. 128. Доколкото в този раздел не е предвидено друго, прилагат се правилата за ликвидация по Търговския закон, съответно по Закона за кооперациите.

Ликвидация на презастраховател

Чл. 128а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За ликвидацията на презастраховател се

прилагат съответно чл. 119 - 125, 127 и 128.

Раздел II

Несъстоятелност

Основания за откриване на производство по несъстоятелност

Чл. 129. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Производство по несъстоятелност се открива, когато комисията е отнела лиценза на някое от основанията по чл. 36, ал. 1, т. 6, ал. 2, т. 4 или 5.

(2) Застрахователят е неплатежоспособен, когато общата стойност на задълженията му, в това число техническите резерви, изчислени съгласно този кодекс и актовете по прилагането му, надвишава общата стойност на неговите активи.

(3) Неплатежоспособността се предполага, когато:

1. планът по чл. 86, ал. 1 или 2 не е представен в определения срок, не е одобрен или не се изпълнява;

2. застрахователят неправомерно отказва плащане, плаща със закъснение или частично изискуеми и ликвидни парични задължения.

(4) Производство по несъстоятелност се открива и когато в хода на производството по ликвидация се установи някое от обстоятелствата по ал. 2 или по ал. 3, т. 2.

(5) Застраховател, който стане неплатежоспособен, е длъжен в 15-дневен срок да уведоми заместник-председателя.

(6) Уведомлението по ал. 5 се подава от управителния орган, съответно от квестора или ликвидатора на застрахователя.

Откриване на производството по несъстоятелност

Чл. 130. (1) Производство по несъстоятелност на застраховател се открива само по искане на комисията.

(2) В искането се посочват само основанията за отнемане на лиценза и предложение за назначаване на синдик и се прилага заверен препис от влязлото в сила решение за отнемане на лиценза за извършване на застрахователна дейност.

(3) Съдът образува делото в деня на получаване на искането по ал. 1 и насрочва заседание не по-късно от 14 дни след образуването му.

(4) Искането по ал. 1 се разглежда от съда в заседание при закрити врата с участието на прокурор, като се призовават застрахователят и комисията.

Решение на съда за откриване на производството по несъстоятелност

Чл. 131. (1) Ако искането на комисията отговаря на изискванията на чл. 130, ал. 2, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността и определя началната ѝ дата;
2. открива производство по несъстоятелност;
3. обявява застрахователя в несъстоятелност;
4. прекратява правомощията на органите на застрахователя;
5. постановява обща възбрана и заповед за арест на имуществото на застрахователя;
6. лишава застрахователя от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността;
7. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределяне на осребреното имущество;
8. назначава синдик.

(2) От датата на постановяване на решението по ал. 1 се смятат за прекратени застрахователните договори със срок на действие повече от една година. Когато по договора няма право на откупна стойност, застрахователят дължи връщането на частта от премията, съответстваща на неизтеклия срок, след приспадане на аквизиционните разноски. Когато според договора е възникнало право на откупна стойност, застрахователят дължи връщането на откупната стойност.

(3) Съдът е длъжен в деня на постановяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност или най-късно на следващия работен ден да изпрати препис от решението на комисията.

Синдик

Чл. 132. (1) Синдикът е физическо лице, което отговаря на изискванията на чл. 655 от Търговския закон и:

1. има висше икономическо или юридическо образование и стаж по специалността не по-малко от 5 години, от които поне три години в областта на застраховането, счетоводството или финансите;
2. не е бил член на управителен или контролен орган на застрахователя през последните 5 години, предхождащи датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност;

3. не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;
 4. не е временен синдик или синдик на друг търговец;
 5. не е бил член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, когато то е прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори;
 6. е включен в утвърден от комисията списък на лицата, които могат да бъдат синдици на застраховател.
- (2) Освен на основанията по чл. 657 от Търговския закон съдът освобождава синдика и в случай, че престане да отговаря на изискванията на ал. 1, т. 2 - 6.
- (3) Освобождаване на синдик може да иска и комисията в случаите, когато синдикът не изпълнява задълженията си и с действията си застрашава правата на застрахованите.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В случаите на предсрочно освобождаване на синдика комисията предлага на съда нов синдик от списъка по ал. 1, т. 6.

Отчети на синдика

Чл. 133. Синдикът уведомява съда и комисията за хода на производството и представя писмен отчет за всяко тримесечие не по-късно от 15-о число на месеца, следващ тримесечието, за което се отнася. При поискване от комисията синдикът е длъжен незабавно да предостави информация за дейността си и за хода на производството по несъстоятелност.

Предявяване на вземанията

Чл. 134. (1) Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред синдика в срок два месеца от обнародването на решението по чл. 131.

(2) Кредиторите по ал. 1 посочват в молбата си основаниято, размера на вземането, привилегиите и обезпеченията, адреса за кореспонденция и прилагат писмени доказателства.

(3) Вземанията на застрахованите се смятат за предявени. Това не отменя правото на застрахованите да предявят пред синдика вземанията си в срока по ал. 1.

Осребряване на имуществото на застрахователя

Чл. 135. (1) Комисията или синдикът може да поиска от съда да разреши продажбата на застрахователя като предприятие.

(2) Когато искането по ал. 1 е направено от синдика, съдът одобрява продажбата след

получаване на писмено становище от комисията. Становището се представя не по-късно от 30 дни след поискването му.

(3) Прехвърляне на собствеността преди окончателното плащане на цената не се допуска.

Класове вземания

Чл. 136. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При извършване разпределение на осребреното имущество задълженията се изплащат по следния ред:

1. вземания, обезпечени със залог или ипотека - от получената сума при реализацията на обезпечението;
2. вземания, заради които се упражнява право на задържане - от стойността на задържания имот;
3. разноси по несъстоятелността;
4. вземания по договорите за задължително застраховане;
5. вземания по застраховки "Живот";
6. вземания по останалите видове застраховки;
7. вземания на обезпечителния фонд по чл. 311р;
8. вземания, произтичащи от трудови правоотношения, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
9. публичноправни вземания на държавата и общините, като данъци, мита, такси, задължителни осигурителни вноски и други, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност;
10. останалите необезпечени вземания, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
11. вземания по чл. 616, ал. 2, т. 1 от Търговския закон;
12. вземания по чл. 616, ал. 2, т. 2 от Търговския закон;
13. вземания по чл. 616, ал. 2, т. 3 от Търговския закон;
14. вземания по чл. 616, ал. 2, т. 4 от Търговския закон.

Правомощия на синдика в другите държави членки

Чл. 137. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Синдикът може да упражнява правомощията, с които разполага съгласно закона, на територията на другите държави членки, като спазва тяхното законодателство.

Приложимост на Търговския закон

Чл. 138. Доколкото в този раздел и в раздел III не е предвидено друго, прилагат се разпоредбите на Търговския закон, с изключение на чл. 607, 608, 610, 611, чл. 614, ал. 2 - 4, чл. 615, 625, чл. 629, ал. 1, чл. 631, 631а, 635, 656, чл. 658, ал. 1, т. 3, 11 и 12, чл. 666 - 684, 696 - 709, 734, 740, 741 и 743.

Раздел III

Особени правила за производствата по ликвидация и несъстоятелност

Действие на решението за откриване на производство по ликвидация или по несъстоятелност

Чл. 139. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Вписването на откриването на производството по ликвидация, както и решението на съда за откриване на производство по несъстоятелност на застраховател със седалище в Република България имат действие за всички негови клонове на територията на другите държави членки и третите държави.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Едновременно с вписването в търговския регистър на откриването на производството по ликвидация и обявяването в търговския регистър на решението на съда за откриване на производство по несъстоятелност Агенцията по вписванията изпраща решението на съда за публикуване в "Официален вестник" на Европейския съюз, както и информация за приложимия закон, компетентния съд и вписания ликвидатор, съответно синдик.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) Комисията уведомява незабавно съответните компетентни органи на другите държави членки за вписването на откриването на производството по ликвидация или за решението за откриване на производството по несъстоятелност на застрахователя и за неговите правни последици.

Действие на решението за откриване на производство по ликвидация или по несъстоятелност на застраховател, получил лиценз в друга

държава членка

Чл. 140. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Решението за откриване на производство по ликвидация или по несъстоятелност на застраховател, получил лиценз в друга държава членка, поражда действие в Република България от момента, в който има действие в съответната държава членка.

(2) Когато комисията е била уведомена за откриване на производство по ликвидация или по несъстоятелност от компетентния орган на друга държава членка, комисията взема мерки за уведомяване на обществеността.

Правомощия на ликвидатора или синдика

Чл. 141. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Назначаването на ликвидатор или синдик на застраховател, получил лиценз в друга държава членка, се доказва чрез представяне на заверен препис на решението на съответния компетентен орган за назначаването му, придружен с превод на български език, който не се легализира.

(2) Ликвидаторът или синдикът по ал. 1 може да упражнява на територията на Република България всички правомощия, с които разполага съгласно законодателството на държавата членка, където застрахователят е получил лиценз, освен използване на принуда и произнасяне по правни спорове.

(3) При упражняване на правомощията си ликвидаторът или синдикът по ал. 1 спазва законодателството на Република България.

Вписване в публичен регистър

Чл. 142. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Ликвидаторът или синдикът по чл. 141, ал. 1 може да поиска вписване на решението за откриване на производството по ликвидация или по несъстоятелност в съответните публични регистри, които се водят в Република България. Лицето по изречение първо е длъжно да поиска вписване, когато вписването в регистрите е задължително.

Уведомяване на известните кредитори от държавите членки

Чл. 143. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Ликвидаторът или синдикът изпраща писмено съобщение по образец, определен от заместник- председателя, на известните кредитори с постоянно пребиваване или седалище в друга държава членка за откритото производство по ликвидация или по несъстоятелност. В съобщението се посочват правото им да предявят вземанията си, органът, пред който се предявяват, срокът за тяхното предявяване и последиците при неспазване на срока, както и дали кредиторите с привилегироваи или обезпечени вземания е необходимо да предявяват вземанията си.

(2) Съобщението по ал. 1 се изготвя на български език и е с наименование "Покана за предявяване на вземане. Спазете срока!", съответно "Покана за представяне на обяснения във връзка с вземане. Спазете срока!" на всички официални езици на Европейския съюз.

(3) В съобщението по ал. 1 до кредиторите, чиито вземания произтичат от застрахователен договор, се посочва правото им да представят обяснения, както и последиците от ликвидацията или от несъстоятелността за техните права и задължения, и се изготвя на официалния език на държавата членка, където е постоянното им пребиваване или седалище. Вземания, които произтичат от застрахователен договор, са и

застрахователните премии, които застрахователят дължи при прекратяване на застрахователния договор в съответствие със закона, приложим към тези договори преди откриването на производството по ликвидация или по несъстоятелност. Резервите за предстоящи плащания също се смятат за вземания по застрахователния договор.

Предявяване на вземания от кредитори от държави членки

Чл. 144. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Кредиторите, които имат постоянно пребиваване или седалище в друга държава членка, се ползват от същите права, които имат кредиторите с постоянен адрес или седалище в Република България, и имат право да предявят своите вземания, съответно да представят обяснения във връзка с вземанията си.

(2) Кредиторите по ал. 1 предявяват вземанията си, като посочват вида на вземането си, неговия размер, датата на възникването му, както и дали се позовават на залог, ипотека, право на запазване на собствеността по договор за продажба или друга привилегия, и представят доказателства.

(3) Вземанията, съответно обясненията във връзка с тях се предявяват на официалния език на държавата членка по тяхното постоянно пребиваване или седалище с наименование "Предявяване на вземане", съответно "Обяснения във връзка с вземане" на български език.

Предоставяне на информация за хода на производството

Чл. 145. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Ликвидаторът или синдикът публикува по подходящ начин периодичните отчети за дейността си.

(2) При поискване от съответните компетентни органи на другите държави членки комисията предоставя информация за хода на производството по ликвидация или по несъстоятелност.

Приложимо право

Чл. 146. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) В производството по ликвидация или по несъстоятелност на застраховател се прилага българското законодателство, доколкото друго не е предвидено в този раздел.

(2) За трудовите договори и трудовите правоотношения се прилагат разпоредбите на правото на държавата членка, приложимо към тези договори или правоотношения.

(3) За договори, с които се предоставя право на ползване или се прехвърля право на собственост върху недвижима вещ, чието местонахождение е на територията на държава членка, се прилага правото на тази държава членка.

(4) За правата на застрахователя върху недвижима вещ, кораб или самолет, вписани в публичен регистър в държава членка, се прилага правото на тази държава членка.

Последици от откриването на производството по ликвидация или по несъстоятелност

Чл. 147. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Откриването на производството по ликвидация или по несъстоятелност не засяга вещните и обезпечителните права на кредиторите или на третите лица по отношение на имущество на застрахователя, включващо материални или нематериални активи, недвижими или движими вещи, поотделно или в съвкупност, което към датата на откриването на производството се намира на територията на друга държава членка.

(2) Правата по ал. 1 включват:

1. правото на разпореждане с това имущество и удовлетворяване от цената или от доходите от него по силата на залог или ипотeka;

2. правото на предпочтително удовлетворение по силата на залог върху вземането или по силата на прехвърляне на вземането като обезпечение;

3. правото да се иска връщане и/или възстановяване на имуществото от всяко трето лице, което го владее или ползва без правно основание;

4. правото на ползване на имуществото;

5. всяко вписано в публичен регистър и противопоставимо на трети лица право, по силата на което може да се придобие вещно или обезпечително право по т. 1 - 4.

(3) Откриването на производството по ликвидация или по несъстоятелност на застраховател не засяга:

1. правата на продавача по сключен със застрахователя договор за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената, когато към датата на откриване на производството вещта се намира на територията на друга държава членка;

2. правото на купувача да придобие собствеността върху продадената от застрахователя вещь и не е основание за прекратяване или разваляне на договора за продажба, ако вещьта е предадена на купувача, когато към датата на откриване на производството вещьта се намира на територията на друга държава членка;

3. правото на прихващане на кредиторите на застрахователя, когато прихващането е допустимо по закона, приложим към вземането на застрахователя.

(4) Извън случаите по ал. 1 и 2 последиците от откриването на производството по ликвидация или по несъстоятелност върху правата и задълженията по сделки, сключени на регулиран пазар, се уреждат от правото, приложимо към този регулиран пазар.

(5) Когато след откриване на производството по ликвидация или по несъстоятелност застрахователят се е разпоредил възмездно с недвижим имот, кораб или самолет, които

подлежат на вписване в публичен регистър, както и с прехвърлими или други ценни книжа, чието съществуване или прехвърляне предполага вписване в регистър или сметка, водени на законно основание, или които са включени в централна депозитарна система, регулирана от закона на друга държава членка, действителността на сделката или действието се урежда от правото на държавата членка, на чиято територия се намира недвижимият имот, съответно в която се води регистърът, сметката или депозитарната система.

(6) Действието на откритото производство по ликвидация или несъстоятелност върху висящо съдебно производство относно вещ или право, отнето от застрахователя, се урежда от закона на държавата членка по седалището на съда, пред който се разглежда делото.

Права на ликвидатора, синдика и кредиторите за запазване имуществото на застрахователя

Чл. 148. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Разпоредбите на чл. 147, ал. 1 и 3 не ограничават правата на ликвидатора, синдика или кредиторите съгласно Търговския закон и Закона за задълженията и договорите да се позовават на нищожност или да искат обявяване на унищожаемост или на недействителност на действия или сделки по отношение на кредиторите.

(2) Разпоредбата на чл. 147, ал. 4 не ограничава правата на ликвидатора, синдика или кредиторите съгласно Търговския закон и Закона за задълженията и договорите да се позовават на нищожност или да искат обявяване на унищожаемост или на недействителност по отношение на кредиторите на действия или сделки, сключени на регулиран пазар съгласно приложимото към него право.

(3) Ликвидаторът, синдикът или кредиторите не могат да се позовават на нищожност или да искат обявяване на унищожаемост или на недействителност по отношение на кредиторите на действия или сделки съгласно Търговския закон и Закона за задълженията и договорите, ако трето лице, което е придобило права по тях, докаже, че действието или сделката се уреждат от правото на друга държава членка и че съгласно него те са действителни.

Прилагане на правилата за ликвидация и несъстоятелност при изпълнение на принудителни административни мерки

Чл. 149. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Член 139, ал. 1 и 3, чл. 140, 146 и 147 се прилагат съответно при прилагане на принудителните административни мерки по чл. 302, ал. 2, т. 3 и 11.

(2) Решение за прилагане на мярка по ал. 1 се обнародва в "Държавен вестник" и в "Официален вестник" на Европейския съюз заедно с информация за приложимия закон, компетентния орган, който осъществява надзор върху прилагането на оздравителната мярка, и за назначения квестор, ако такъв е бил назначен.

ЧАСТ ТРЕТА

ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ И ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПОСРЕДНИЦИ

Глава тринадесета

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Определение

Чл. 150. (1) Застрахователни и презастрахователни посредници са застрахователните брокери и застрахователните агенти, които срещу възнаграждение извършват застрахователно и/или презастрахователно посредничество.

(2) Застрахователните и презастрахователните посредници могат да извършват и друга търговска дейност, доколкото в този кодекс или в друг закон не е предвидено друго.

(3) Не са застрахователни и презастрахователни посредници лицата, които предоставят услуги по посредничество във връзка със застрахователни договори, ако едновременно са налице следните условия:

1. застрахователният договор изисква само познаването на предоставяното застрахователно покритие;

2. застрахователният договор не покрива рискове по застраховка "Живот";

3. застрахователният договор не покрива рискове по т. 10 - 13 от раздел II, буква "А" на приложение № 1;

4. основната професионална дейност на лицето не е застрахователно посредничество;

5. застраховката е допълнение към предоставен продукт или услуга и покрива:

а) риска от погиване, загуба или повреда на предоставена стока, или

б) повреда или загуба на багаж и други рискове, свързани с пътуване, включително когато застраховката покрива рискове по т. 2 или 3, при условие че това покритие е спомагателно по отношение на основното покритие, свързано с пътуването;

6. размерът на годишната премия не надхвърля 1000 лв. и общата продължителност на застрахователния договор, включително след подновяването му, е не повече от 5 години.

Исключения

Чл. 151. (1) Разпоредбите на тази част не се прилагат по отношение на извършвано

застрахователно и презастрахователно посредничество относно рискове, разположени в трети държави.

(2) Разпоредбите на тази част не се прилагат относно дейността на застрахователите и презастрахователите, осъществявана чрез застрахователни и презастрахователни посредници, разположени в трети държави.

Фирма

Чл. 152. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Лице, което не е вписано в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор, не може да използва в своето наименование, рекламна или друга дейност думи на български или чужд език, означаващи извършване на застрахователно или презастрахователно посредничество.

Глава четиринадесета ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР

Раздел I Общи положения

Определение

Чл. 153. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Застрахователният брокер е търговско дружество или едноличен търговец, вписан във водения от комисията регистър по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор, който срещу възнаграждение по възлагане от потребител на застрахователни услуги извършва застрахователно посредничество и по възлагане от застраховател или презастраховател извършва презастрахователно посредничество.

(2) Отношенията между потребителя на застрахователни услуги, съответно застрахователя или презастрахователя, и застрахователния брокер се уреждат с писмен договор, освен при посредничество във връзка със задължителните застраховки по чл. 249, т. 1 и 2.

(3) При извършване на застрахователно посредничество възнаграждението на застрахователния брокер се включва в застрахователната премия и се дължи от застрахователя, освен ако в договора по ал. 2 е уговорено друго.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При осъществяване на дейността си застрахователният брокер извършва пълен анализ на застрахователните рискове, на предложенията за застрахователно или презастрахователно покритие, предоставя консултантски услуги, от името и по възлагане на потребител на застрахователни услуги договаря условията или сключва застрахователния или презастрахователния договор, следи сроковете за подновяване на договорите и съдейства на потребителя на

застрахователни услуги при уреждането на претенциите при настъпване на застрахователно събитие.

Ограничения на дейността

Чл. 154. (1) Застрахователният брокер не може да извършва дейност като застрахователен агент.

(2) Ограничението по ал. 1 се прилага и за членовете на управителните и контролните органи на застрахователния брокер, за всички други лица, оправомощени да управляват и представляват застрахователния брокер, както и за неговите служители, непосредствено заети с извършване на застрахователно или презастрахователно посредничество.

(3) Застрахователният брокер не може да бъде акционер или съдружник, или член на управителен или контролен орган на застрахователен агент.

Раздел II

Условия за извършване на дейност като застрахователен брокер

Гаранции за дейността на застрахователния брокер

Чл. 155. (1) Застрахователният брокер е длъжен да гарантира изпълнението на задълженията си да прехвърли платена на него застрахователна премия, предназначена за застрахователя, или да прехвърли на потребителя на застрахователни услуги, платено от застрахователя застрахователно обезщетение или парична сума по един от следните начини:

1. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) като поддържа постоянно собствени средства в размер 4 на сто от общия размер на застрахователните премии по застрахователни и/или презастрахователни договори, сключени с неговото посредничество през предходната финансова година, но не по-малко от 33 606 лв., или

2. като създаде специална клиентска сметка, по която да се превеждат застрахователните премии за застрахователя и застрахователните обезщетения или парични суми за потребителя на застрахователни услуги.

(2) Когато застрахователният брокер не е създал условия за гарантиране изпълнението на задълженията си по начините по ал. 1, паричните средства, които са му били платени от потребителите на застрахователни услуги, се смятат за изплатени на застрахователя, а паричните средства, платени на застрахователния брокер от застрахователя, не се смятат за изплатени на потребителя на застрахователни услуги, докато последният не ги получи, освен ако те са изплатени на застрахователния брокер от застрахователя по изричното упълномощаване за това, дадено от потребителя на застрахователната услуга с пълномощно с нотариална заверка на подписа.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Паричните средства по ал. 1, т. 2 не са част от имуществото на застрахователния брокер, не подлежат на запориране и не влизат в масата на несъстоятелността при откриване на производство по несъстоятелност за застрахователния брокер. При смърт на застрахователен брокер - едноличен търговец, заместник-председателят назначава ликвидатор на клиентската сметка, който установява вземанията и извършва разплащанията по нея. За ликвидатора на сметката се прилагат изискванията на чл. 157, ал. 1, т. 1 и 3 - 6.

(4) Застрахователният брокер уведомява заместник-председателя кой от начините за гарантиране изпълнението на задълженията по ал. 1 ще прилага в своята дейност, за неговата последваща промяна, както и за начина, по който ще се гарантират правата на потребителите в процеса на промяна на този начин. Заместник-председателят може да дава допълнителни предписания за защита на интересите на потребителите при преминаване от един начин за гарантиране изпълнението на задълженията по ал. 1 към друг.

Поддържане на задължителна застраховка "Професионална отговорност"

Чл. 156. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Застрахователният брокер е длъжен постоянно да поддържа задължителна застраховка "Професионална отговорност", валидна за цялата територия на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, която покрива отговорността за вреди, настъпили на територията на държава членка при извършване на дейност по застрахователно и/или презастрахователно посредничество вследствие на негово виновно действие или бездействие. Минималната застрахователна сума е 2 240 400 лв. за всяко застрахователно събитие и 3 360 600 лв. за всички застрахователни събития за една година.

(2) Застраховката по ал. 1 покрива отговорността за вреди, причинени и от виновно действие или бездействие на служители на застрахователния брокер при или по повод извършването на застрахователно или презастрахователно посредничество.

Изисквания към застрахователния брокер

Чл. 157. (1) Когато застрахователният брокер е физическо лице - едноличен търговец, той трябва да:

1. има висше образование;
2. има професионален опит в областта на застраховането или да е преминал успешно изпит за професионална квалификация, организиран от комисията;
3. не е осъждан на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер, освен ако е реабилитиран;
4. не е лишаван от право да заема материалноотговорна длъжност;
5. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) не е бил през последните три години преди

определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;

6. не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застрахователният брокер е юридическо лице, членовете на неговия управителен и контролен орган и всички други лица, оправомощени да го управляват или представляват, трябва да отговарят на изискванията на ал. 1

(3) Когато член на управителен или контролен орган на застрахователния брокер е юридическо лице, изискванията по ал. 1 се отнасят за физическите лица, които ги представляват в тези органи.

(4) Служителите на застрахователния брокер, непосредствено заети с извършването на застрахователно или презастрахователно посредничество, трябва да имат поне средно образование и да отговарят на изискванията на ал. 1, т. 3 - 6.

(5) Професионален опит по ал. 1, т. 2 означава най-малко две последователни години работа на ръководна длъжност или на длъжност непосредствено свързана със сключването и изпълнението на застрахователни договори в застраховател, презастраховател, застрахователен брокер или застрахователен агент.

(6) Застрахователният брокер е длъжен да осигури обучение на служителите по ал. 4.

(7) Условието и редът за провеждане на изпит за професионална квалификация по ал. 1, т. 2, както и за признаване на квалификация, придобита в държава членка, се определят от комисията с наредба.

(8) Професионалните изисквания по този член към застрахователните брокери - физически лица или еднолични търговци, както и към членовете на техните органи на управление и техните служители, когато са юридически лица, са задължителни.

Раздел III

Регистрация на застрахователен брокер

Необходими документи за вписване в регистъра

Чл. 158. (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) За вписване на застрахователен брокер в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор се подава заявление по образец, определен от заместник-председателя, към което се прилагат:

1. уставът или дружественият договор - ако е юридическо лице;

2. данни за лицата по чл. 157, ал. 2 и 3 - ако е юридическо лице, и документи, удостоверяващи спазването на изискванията на чл. 157, ал. 1 - ако е физическо лице - едноличен търговец;

3. данни за адреса на офиса или клона, където ще се извършва дейността по застрахователно посредничество;

4. удостоверение за актуално правно състояние;

5. доказателства за притежаване на собствени средства по чл. 155, ал. 1, т. 1, когато заявителят е избрал този начин за гарантиране на изпълнението на задълженията си;

6. удостоверение от банка, извършваща дейност в Република България за разкриване на клиентска сметка по чл. 155, ал. 1, т. 2, когато заявителят е избрал този начин за гарантиране на изпълнението на задълженията си;

7. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) документ за платена такса за разглеждане на документи.

Произнасяне по заявлението

Чл. 159. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят се произнася с решение по заявлението за вписване в регистъра в едномесечен срок от постъпването му. При констатиране на нередовности или ако е необходима допълнителна информация, прилагат се чл. 33, ал. 2, 4 и 5, като срокът за отстраняване на нередовностите или за предоставяне на допълнителната информация е не по-кратък от 15 дни. Когато нередовности не са констатирани или са били отстранени и/или е била предоставена допълнителната информация и не са налице пречки за вписването, заместник-председателят уведомява заявителя за това. Вписването се извършва след заплащане на съответната такса съгласно тарифата - приложение към чл. 27, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор.

Удостоверение за регистрация

Чл. 160. (1) След вписването на застрахователния брокер в регистъра комисията му издава удостоверение за регистрация по образец, определен от заместник-председателя, който съдържа фирмата, седалището и адреса на управление на застрахователния брокер, регистъра, в който е вписан, начините, по които вписването може да се удостовери, както и имената на лицата, оправомощени да управляват и представляват застрахователния брокер.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Удостоверението за регистрация се предоставя на застрахователния брокер след представяне в комисията на заверено копие от сключена задължителна застраховка "Професионална отговорност" съгласно изискванията на чл. 156.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Удостоверението за регистрация по ал. 1 се прилага към искането за вписване на промяна на предмета на дейност и на фирмата на брокера в търговския регистър, и е условие за разглеждането му от съда.

Основания за отказ

Чл. 161. (1) Заместник-председателят отказва вписване в регистъра, когато:

1. не са изпълнени изискванията на този кодекс;
2. заявителят е представил неверни данни или документи с невярно съдържание.

(2) Отказът на заместник-председателя за вписване в регистъра се мотивира писмено.

(3) В случай на отказ заявителят може да подаде ново заявление за вписване в регистъра не по-рано от 6 месеца от влизането в сила на решението по ал. 1.

Уведомления

Чл. 162. (1) Застрахователният брокер е длъжен да уведомява комисията за:

1. нововъзникнали факти и обстоятелства, които подлежат на вписване в регистъра на комисията;
2. промени на вписаните в търговския регистър обстоятелства.

(2) Задължението по ал. 1 се изпълнява в 7-дневен срок от настъпването или узнаването на съответния факт или обстоятелство, а когато то подлежи на вписване в търговския регистър - в 7-дневен срок от вписването. Към уведомлението се прилагат документите, удостоверяващи извършената промяна.

(3) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2006 г., изм., бр. 41 от 2010 г.) Застрахователният брокер представя в комисията:

1. годишни справки и отчети - до 31 януари на годината, следваща годината, за която се отнасят;
2. шестмесечни справки и отчети - до 31 юли на съответната година.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) Годишните и шестмесечните справки и отчети се представят по образец, утвърден със заповед на заместник-председателя.

Основания за заличаване от регистъра

Чл. 163. (1) Заместник-председателят заличава с решение застрахователния брокер от регистъра:

1. когато е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, които са послужили като основание за вписването му в регистъра;

2. когато не е започнал да извършва дейност по застрахователно посредничество в срок една година от вписването му в регистъра;

3. когато е престанал да извършва дейността си за повече от 6 месеца;

4. когато е престанал да отговаря на условията за извършване на дейност като застрахователен брокер;

5. когато срещу него бъде открито производство по обявяване в несъстоятелност или ликвидация;

6. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) когато е извършил груби или системни нарушения на този кодекс или на актовете по прилагането му или други съществени нарушения на закона, установени с влязъл в сила акт;

7. при смърт на физическото лице - едноличен търговец;

8. по искане на застрахователния брокер.

(2) След заличаването от регистъра застрахователният брокер не може да извършва застрахователно и презастрахователно посредничество. Застрахователният брокер е длъжен да върне издаденото от комисията удостоверение за регистрация в 7-дневен срок от датата, на която е уведомен за заличаването.

Глава петнадесета

ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН АГЕНТ

Раздел I

Общи положения

Определение.Видове

Чл. 164. (1) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Застрахователният агент е физическо лице или търговец, вписан във водения от комисията регистър по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор, което срещу възнаграждение по възлагане от застраховател извършва застрахователно посредничество от негово име и за негова сметка. Застрахователните агенти биват обвързани и необвързани.

(2) Обвързаният застрахователен агент не може да събира премии и да извършва плащания към потребителите на застрахователни услуги.

(3) Отношенията между застрахователя и застрахователния агент се уреждат с писмен

договор - "договор за застрахователно агентство". Видът на агента задължително се указва в застрахователния договор.

Ограничения на дейността

Чл. 165. (1) Застрахователният агент не може да работи за застрахователен брокер.

(2) Упражняването на дейност като застрахователен агент от физическо лице е свободна професия.

(3) Застрахователният агент - физическо лице, не може да бъде в трудови правоотношения със застраховател.

Особени ограничения

Чл. 166. (1) Застрахователният агент може да посредничи за един застраховател, получил лиценз за извършване на застраховане, обхващащо застраховки по раздел I от приложение № 1, и за един застраховател, получил лиценз за извършване на застраховане, обхващащо застраховки по раздел II от приложение № 1.

(2) Със съгласието на лицата по ал. 1 застрахователният агент може да извършва застрахователно посредничество и за други застрахователи, ако извършва посредничество по застраховки, различни от вида на застраховките, за които е упълномощен от застрахователите по ал. 1.

Раздел II

Условия за извършване на дейност като застрахователен агент

Гаранции за дейността на застрахователния агент

Чл. 167. (1) Застрахователният агент - физическо лице, или лицата, които управляват и представляват застрахователния агент - юридическо лице, трябва да се ползват с добро име, да имат поне средно образование и да отговарят на изискванията на чл. 157, ал. 1, т. 3 - 6. Служителите на застрахователния агент, непосредствено заети със застрахователно посредничество, трябва да отговарят на изискванията на чл. 157, ал. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Застрахователният агент е длъжен да поддържа задължителна застраховка "Професионална отговорност", валидна за цялата територия на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, която да покрива отговорността за вреди, настъпили на територията на държава членка при извършване на дейност по застрахователно посредничество вследствие на неговото виновно действие или бездействие. Минималната застрахователна сума на застраховката е 2 240 400 лв. за всяко застрахователно събитие и 3 360 600 лв. за всички застрахователни събития за една година.

(3) Застраховката по ал. 2 покрива отговорността за вреди, причинени и от виновно действие или бездействие на застрахователен агент - физическо лице, или на негови служители, ако той е юридическо лице, по повод извършването на застрахователно посредничество.

(4) Задължението по ал. 2 и 3 се смята за изпълнено, ако застрахователният агент представи декларация от застрахователя/ застрахователите, които са го упълномощили да извършва застрахователно посредничество, за поемане на пълна отговорност за неговите действия като посредник.

(5) За застрахователния агент - юридическо лице или едноличен търговец, се прилагат разпоредбите на чл. 155. Застрахователният агент - юридическо лице, декларира обстоятелствата по чл. 155, ал. 4 пред застрахователя.

(6) За застрахователния агент - физическо лице, се прилагат разпоредбите на чл. 155, ал. 1, т. 2 и ал. 3, освен ако е налице декларация по ал. 4.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Изискването за разкриване на клиентска сметка от застрахователния агент не се прилага, когато застрахователят е упълномощил агента да оперира с негова сметка, по която да се превеждат непосредствено застрахователните премии, предназначени за застрахователя, и застрахователните обезщетения или парични суми, предназначени за потребителя на застрахователни услуги.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Паричните средства, платени на застрахователния агент от потребителите на застрахователни услуги, се смятат за изплатени на застрахователя, а паричните средства, платени на застрахователния агент от застрахователя, не се смятат за изплатени на потребителя на застрахователни услуги, докато последният не ги получи.

Обучение на застрахователните агенти

Чл. 168. (1) Застрахователите са длъжни да осигурят обучение на застрахователните агенти, с които са сключили договор за застрахователно агентство, както и на техните служители, непосредствено заети с извършването на застрахователно посредничество. Обучението трябва да съответства на изискванията, свързани с предлаганите от застрахователните агенти застраховки.

(2) Застрахователят е длъжен да проведе изпит накрая на обучението и да издаде удостоверение на успешно издържалите изпита застрахователни агенти, което да удостоверява наличието на професионална квалификация, свързана с познаването и предлагането на застраховките, както и правото да предлага посочените в удостоверението видове застраховки.

Проверка за спазване на изискванията

Чл. 169. (1) Преди да сключи договор за застрахователно агентство, застрахователят

установява дали лицето, с което сключва договор, отговаря на изискванията на чл. 167, ал. 1 във връзка с чл. 157, ал. 1, т. 3 - 6.

(2) В случай че лицето по ал. 1 няма застраховка "Професионална отговорност" или не отговаря на изискванията на чл. 167, застрахователят, който е сключил договор с него, носи пълна отговорност за неговите действия във връзка с извършването на застрахователното посредничество по договора.

Вписване в регистъра

Чл. 170. (1) Застрахователят води списък на лицата, с които има сключени договори за застрахователно агентство, по образец, определен от заместник-председателя. Към списъка се прилагат съответните документи по чл. 158.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Застрахователят подава заявление до комисията за вписване в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор на лицата, включени в списъка по ал. 1. Застрахователният агент е длъжен самостоятелно да подаде заявление за вписване в регистъра на комисията, когато извършва посредничество за застраховател от друга държава членка, който извършва дейност в Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, като прилага съответните документи по чл. 158 в 14-дневен срок от подписването на договора за застрахователното агентство.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят отразява всяка промяна във фактите и обстоятелствата в списъка по ал. 1 и уведомява за това комисията. В случаите по ал. 2, изречение второ уведомяването за промяна във фактите и обстоятелствата се извършва от застрахователния агент.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Задължението по ал. 3 се изпълнява в 7-дневен срок от узнаването на съответния факт или обстоятелство.

Удостоверение за легитимация

Чл. 171. След вписването на застрахователния агент в регистъра застрахователят му издава удостоверение за легитимация по образец, определен от заместник-председателя, което съдържа най-малко следните данни:

1. името и адреса на физическото лице, съответно фирмата, седалището и адреса на управление на застрахователния агент - едноличен търговец;

2. адреса на офиса или клона, в който се извършва дейността;

3. видовете застраховки, които може да предлага, и максималния размер на застрахователната сума, до която може да сключва такива застраховки;

4. имената на лицата, оправомощени да управляват и представляват застрахователния агент - юридическо лице;

5. регистъра, в който е вписан, и начините, по които вписването може да се удостовери.

Основания за заличаване от регистъра

Чл. 172. (1) За заличаването на застрахователния агент от регистъра се прилага съответно чл. 163, ал. 1. Заместник-председателят заличава с разпореждане застрахователния агент от регистъра и при прекратяване на договора за застрахователно агентство.

(2) След заличаването от регистъра застрахователният агент не може да извършва застрахователно посредничество. Застрахователният агент е длъжен да върне издаденото удостоверение за легитимация.

Глава шестнадесета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

Принципи

Чл. 173. При осъществяване на дейността си застрахователните посредници са длъжни да спазват принципа на доброволността и добросъвестно и с дължимата грижа да разясняват правата и задълженията по застрахователния договор с оглед защита на интересите на потребителите на застрахователни услуги.

Опазване на тайна

Чл. 174. При осъществяване на дейността си застрахователният брокер и застрахователният агент са длъжни да пазят търговската тайна и доброто име на застрахователя и презастрахователя, както и застрахователната тайна, като не използват получената информация за други цели освен във връзка с упражняване на правата и за изпълнение на задълженията по застрахователното правоотношение.

Документи за легитимиране

Чл. 175. При извършване на дейността си застрахователният брокер се легитимира с издаденото от комисията удостоверение за регистрация, а застрахователният агент - с издаденото от застрахователя удостоверение за легитимация.

Отчетност и контрол на застрахователния агент

Чл. 176. (1) Застрахователният агент се отчита пред застрахователя по ред и начин, предвидени в договора за застрахователно агентство.

(2) Застрахователният агент подлежи на контрол от службата за вътрешен контрол на застрахователя, за когото извършва застрахователно посредничество.

Предоставяне на информация на потребители на застрахователни услуги

Чл. 177. (1) При сключване на застрахователен договор и ако е необходимо, при неговото изменение или подновяване застрахователният брокер и застрахователният агент предоставят на потребителя на застрахователни услуги най-малко следната информация:

1. името и адреса си, съответно фирмата, седалището и адреса на управление;
2. регистъра, в който са вписани, и начините, по които вписването може да се удостовери;
3. дали притежават пряко или чрез свързани лица повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на застраховател;
4. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) дали застраховател или предприятие майка на застраховател притежава пряко или чрез свързани лица акции или дялове, представляващи повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на застрахователния брокер или застрахователния агент;
5. реда, по който могат да се подават жалби от потребители на застрахователни услуги и други заинтересовани лица срещу застрахователния брокер или застрахователния агент, както и реда за извънсъдебно уреждане на спорове между тях.

(2) При сключване на застрахователния договор застрахователният брокер и застрахователният агент уведомяват потребителя на застрахователни услуги и за това, дали във връзка с предлагания договор:

1. дават съветите си въз основа на задължението по ал. 3, или
2. имат договорно задължение да извършват застрахователно посредничество изключително за един или повече застрахователи; в този случай по искане на потребителя на застрахователни услуги застрахователният брокер или застрахователният агент му предоставя имената на тези застрахователи, или
3. нямат договорно задължение да извършват застрахователно посредничество изключително за един или повече застрахователи и не дават съветите си въз основа на задължението по ал. 3; в този случай по искане на потребителя на застрахователни услуги застрахователният брокер или застрахователният агент му предоставя имената на застрахователите, за които може да извършва и извършва застрахователно посредничество.

(3) Когато застрахователният брокер или застрахователният агент уведомява потребителя на застрахователни услуги, че дава съветите си въз основа на справедлив анализ, той е длъжен да дава тези съвети след анализ на достатъчно голям брой застраховки, за да бъде в състояние да направи професионална препоръка относно

застраховката, която ще бъде най-подходяща с оглед нуждите на потребителя на застрахователни услуги.

(4) Преди сключване на конкретен застрахователен договор застрахователният брокер и застрахователният агент са длъжни въз основа на писмено предоставена от потребителя на застрахователни услуги информация да определят неговите изисквания и потребности, както и основанията си за дадените на потребителя съвети относно конкретна застраховка.

(5) Изискванията за предоставяне на информация по ал. 1 - 4 не се прилагат, когато застрахователният брокер или застрахователният агент извършва застрахователно посредничество по застраховането на големи рискове, както и при извършване на презастрахователно посредничество.

Изисквания към предоставяната информация

Чл. 178. (1) Информацията по чл. 177 се предоставя на хартиен или на друг траен носител, достъпен за потребителя на застрахователни услуги, на официалния език на държавата членка, където е разположен рискът, или на друг език, за който страните са се договорили, и трябва да бъде ясна, точна и разбираема за потребителя на застрахователни услуги.

(2) Информацията по чл. 177 може да бъде предоставена устно по искане на потребителя на застрахователни услуги и когато е необходимо незабавно покритие. В тези случаи информацията се предоставя на потребителя на застрахователни услуги по реда на ал. 1 незабавно след сключването на застрахователния договор.

Глава седемнадесета
(В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.)
ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ ОТ
ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР И
ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН АГЕНТ
ОТ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В ДРУГА ДЪРЖАВА
ЧЛЕНКА. ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН
БРОКЕР И ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН АГЕНТ ОТ
ДРУГА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Раздел I

Извършване на дейност от застрахователен брокер и
застрахователен агент от Република България в друга

държава членка

Право на установяване и свобода на предоставяне на услуги

Чл. 179. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застрахователен брокер и застрахователен агент, регистрирани при условията и по реда на глава четиринадесета, съответно глава петнадесета, могат да извършват дейност на територията на друга държава членка при условията на правото на установяване и на свободата на предоставяне на услуги.

Уведомяване и започване на дейност

Чл. 180. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Застрахователният брокер или застрахователният агент, регистриран в Република България, който възнамерява да извършва дейност в една или повече приемащи държави членки при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, предварително уведомява за това комисията.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В едномесечен срок от получаване на уведомлението по ал. 1 комисията уведомява съответния компетентен орган на приемащата държава членка, ако тя желае да бъде уведомявана, за намерението на застрахователния брокер или застрахователния агент да извършва дейност на територията ѝ. Комисията незабавно уведомява застрахователния брокер, съответно застрахователния агент, за уведомяването на компетентния орган на приемащата държава членка или за обстоятелството, че приемащата държава членка не желае да бъде уведомявана.

(3) Застрахователният брокер, съответно застрахователният агент, може да започне да извършва дейност на територията на приемащата държава членка след изтичането на един месец от уведомяването му по реда на ал. 2. Ако приемащата държава членка не желае да бъде уведомявана, застрахователният брокер, съответно застрахователният агент, може незабавно да започне да извършва дейността си при спазване на закона на приемащата държава членка.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Комисията уведомява незабавно съответния компетентен орган на приемащата държава, в случай че застрахователният брокер, съответно застрахователният агент, бъде заличен от регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор.

Раздел II

Извършване на дейност в Република България от застрахователни посредници от друга държава членка

Право на установяване и свобода на предоставяне на услуги

Чл. 181. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застрахователен посредник,

регистриран в държава членка, може да извършва дейност на територията на Република България при условията на правото на установяване и на свободата на предоставяне на услуги.

Започване на дейност

Чл. 182. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застрахователен посредник по чл. 181 може да започне да извършва дейност на територията на Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги след изтичане на един месец от уведомяването на комисията от съответния компетентен орган на държавата по произход за намерението на застрахователния посредник да извършва дейност в Република България.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ДОГОВОР

Глава осемнадесета ОБЩА ЧАСТ

Определение

Чл. 183. (1) С договора за застраховка застрахователят се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати на застрахования или на трето ползващо се лице застрахователно обезщетение или парична сума.

(2) За застрахователните договори се прилагат общите правила на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

Форма

Чл. 184. (1) Застрахователният договор се сключва писмено във формата на застрахователна полица или на друг писмен акт. По искане на застрахования за удостоверяване на сключен застрахователен договор застрахователят издава и застрахователно удостоверение, сертификат или свидетелство. Застрахователят задължително издава застрахователно удостоверение, сертификат или друг писмен документ, удостоверяващ сключен застрахователен договор, когато това е предвидено в закон.

(2) Писменото предложение или искане до застрахователя за сключване на застрахователен договор или писмените отговори на застрахования на поставени от застрахователя въпроси относно обстоятелства, имащи значение за естеството и размера на риска, са неразделна част от застрахователния договор.

(3) Застрахователният договор съдържа:

1. имената, съответно наименованията и адресите на страните;
2. предмета на договора;
3. покритите застрахователни рискове;
4. срока на договора, включително началото и края на периода на застрахователното покритие;
5. застрахователната сума или начина на определянето ѝ;
6. застрахователната премия или начина на определянето ѝ, както и сроковете и реда за нейното плащане;
7. размера на самоучастието, ако такова е уговорено между страните;
8. имената и адреса на застрахователния посредник, ако договорът е сключен чрез посредник, а за застрахователните агенти - и номера на легитимационния им документ;
9. датата и мястото на сключване на договора;
10. подписите на страните.

(4) При сключването на застрахователен договор в полза на трето лице договорът трябва да съдържа и имената, съответно наименованието и адреса, на ползващото се лице или начина, по който то може да бъде определено.

(5) Когато договорът се сключва със застраховател, който извършва дейност в Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, в договора се вписват и името (фирмата) и адресът на представителя по чл. 55, ал. 3, съответно на клона или на представителя по чл. 269, ал. 7, натоварени с изпълнение на неговите функции.

(6) Писмената форма на застрахователния договор се смята за спазена и когато той е съставен във формата на електронен документ по смисъла на Закона за електронния документ и електронния подпис.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Застрахователният договор може да бъде сключен и чрез средства за комуникация от разстояние при спазване разпоредбите на този кодекс, когато това е предвидено в закон.

(8) Застрахователят е длъжен в 7-дневен срок от поискването да снабди застрахования със заверено копие от писмения документ по ал. 1. Липсата на оригинален екземпляр не е основание за отказ или намаляване на застрахователното плащане.

Информация за потребителите на застрахователни услуги

Чл. 185. (1) Застрахователят е длъжен да предоставя на всеки потребител на застрахователни услуги преди сключването на застрахователен договор по раздел I от приложение № 1 информация в подходяща писмена форма за съответния вид застраховка, която да съдържа:

1. фирмата (наименованието) на застрахователя и правноорганизационната му форма;
2. седалището, адреса на управление на застрахователя, както и на клона, посредством който се сключва застраховката;
3. покритите и изключените рискове; възможностите за изменение на застрахователния договор съобразно общите условия;
4. срока и начините за прекратяване на договора;
5. начина за определяне на премиите, срока и начините за плащането им и последиците от неплащането, както и размера на премията, който съответства на основното и допълнителното покритие;
6. предпоставките и срока за плащане на застрахователно обезщетение или парична сума;
7. начините за калкулиране и разпределяне на бонуси, ако такива са предвидени;
8. начина на изчисляване на откупната стойност и на намалената застрахователна сума в случай на предсрочно прекратяване на плащанията, както и размера, до който те са гарантирани - при договорите за застраховки по раздел I, т. 1, 2, 3 и 5 от приложение № 1;
9. изчерпателно посочване на конкретните фондове, в които могат да бъдат инвестирани средствата при договор за застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд по раздел I, т. 3 от приложение № 1, и характеристика на активите, от които фондовете се състоят;
10. процедурите за уреждане на спорове между страните по застрахователния договор съгласно вътрешните правила на застрахователя, без да се засяга правото на иск по съдебен ред;
11. условията, при които е възможно едностранно прекратяване на договора;
12. обща информация относно данъците и таксите във връзка с договора;
13. приложимия закон към договора, когато страните нямат право на свободен избор на приложимо право, съответно предлагания от застрахователя приложим закон, когато страните имат право на свободен избор.

(2) Застрахователят по ал. 1 е длъжен по време на действие на договора да предоставя на застрахованото лице:

1. информация за всяка промяна в обстоятелствата по ал. 1, т. 1 и 2;
2. информацията по ал. 1, т. 3 - 9 - в случай на промяна на общите условия или на закона, приложим към застрахователния договор, и
3. ежегодна информация за състоянието на бонусите.

(3) Застрахователят е длъжен да предоставя на всеки потребител на застрахователни услуги - физическо лице, преди сключването на застрахователен договор по раздел II от приложение № 1 информация в подходяща писмена форма за съответния вид застраховка, която да съдържа обстоятелствата по ал. 1, т. 1, 2, 10 и 13. Информацията по ал. 1, т. 1 и 2 се посочва във всеки документ, който се изпраща на застрахованото лице.

(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2011 г.) При предлагане на застраховка "Живот" по ал. 1, т. 9, свързана с инвестиция в дялове на колективна инвестиционна схема, или при консултиране на клиент във връзка с такава застраховка застрахователят предоставя съгласно чл. 59, ал. 3 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране документа с ключовата информация за инвеститорите на своите клиенти.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 77 от 2011 г.) Когато застрахователният договор се сключва чрез застрахователен брокер или застрахователен агент, информацията по ал. 1 и 4 или ал. 3 се предоставя от тях.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 77 от 2011 г.) Разпоредбите на ал. 1 - 5 не се прилагат при договори за застраховка на големи рискове.

Общи условия

Чл. 186. (1) Общите условия на застрахователя, установени отнапред за сключването на определен вид застраховка, обвързват застрахования, ако са му били предадени при сключването на застрахователния договор и той е заявил писмено, че ги приема. Приетите от застрахования общи условия са неразделна част от застрахователния договор. При несъответствие между застрахователния договор и общите условия има сила уговореното в договора.

(2) Общите условия на застрахователя се приемат от неговия управителен орган, като датата на приемането и на последващите им изменения и допълнения задължително се посочват в тях.

(3) (Изм и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Общите условия по застраховките не представляват защитена от закона тайна и застрахователят не може да отказва достъп до тях. Застрахователят е длъжен да даде на потребителя на застрахователни услуги общите условия по застраховката преди сключването на застрахователния договор. Когато по застраховката има изготвен въпросник, общите условия се дават заедно с него.

(4) Изменението или замяната на общите условия с нови по време на действието на застрахователния договор има сила за застрахования само ако измененията или новите общи условия са му били дадени и застрахованият писмено ги е потвърдил.

(5) Общите условия трябва да определят ясно и недвусмислено:

1. покритите рискове и изключенията от покритие;
2. условията за плащане на премиите от страна на застрахования и последиците от неплащане или от неточно плащане;
3. задълженията на застрахователя, срока за плащане и начина за определяне размера на плащанията;
4. задълженията на застрахования при настъпване на застрахователното събитие и за неговото доказване;
5. обстоятелствата, свързани с промени в застрахователното правоотношение;
6. условията и размера на предварителните плащания или заеми срещу застрахователни полици "Живот" и откупуването им.

(6) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Общите условия не могат да предвиждат изискване за представяне на документи от държавни органи, които документи нямат отношение към факта на настъпването на застрахователното събитие или към установяването на размера на вредата.

(7) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Общите условия не могат да предвиждат условия и изисквания към застрахования, включително такива при настъпване на застрахователното събитие и по отношение на неговото доказване, за които може да бъде направена благоразумна преценка, че нямат съществено значение по отношение на ограничаването на риска от настъпване на застрахователното събитие или на доказването му, както и такива, за които може да се прецени, че съществува правна или фактическа пречка да бъдат изпълнени.

Забрана за поставяне на знаци, белези или други индикации

Чл. 186а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) (1) Забранява се поставянето на знаци, белези или други индикации върху или на видимо място в моторното превозно средство, които пряко или косвено указват наличието на сключен застрахователен договор във връзка с това моторно превозно средство.

(2) Застраховател или презастраховател не може да изисква под никаква форма поставянето на знаците, белезите или другите индикации по ал. 1 като предварително условие за сключването и/или влизането в сила на застрахователния договор във връзка със съответното моторно превозно средство и/или за покриването на един или повече рискове по застрахователния договор, както и не може да договаря или да включва в

общите условия по такава застраховка поставянето на знаците, белезите или другите индикации по ал. 1 като задължение на застрахованото лице, на застрахователя или на третото ползващо се лице. Липсата на такива знаци, белези или други индикации не може да бъде основание за изключване от покритие на един или повече рискове по застрахователния договор, за изменение или прекратяване на застрахователния договор или да бъде обвързвано с каквито и да е неблагоприятни правни последици за застрахованото лице, застрахователя или третото ползващо се лице.

(3) Забраната по ал. 1 не се отнася за знаците, белезите или другите индикации, чието поставяне е изрично уредено с нормативен акт, както и за знаци, белези или други индикации, които рекламират физическо или юридическо лице, негов търговски знак или марка, негов продукт, стока, услуга, търговска марка или други подобни и те не са обвързани със сключването на застрахователния договор, когато:

1. моторното превозно средство е собственост на същото лице или е взето от него под наем, на лизинг или на друго правно основание, за което има сключен договор, или

2. тяхното поставяне е в изпълнение на писмен договор за реклама, сключен с физическо или юридическо лице, което е собственик, ползвател, наемател или лизингополучател на моторното превозно средство, върху което са поставени съответните знаци, белези или други индикации.

Влизане в сила на застрахователен договор

Чл. 187. Застрахователният договор влиза в сила след плащането на цялата дължима премия или на първата вноска от нея при разсрочено плащане на премията, освен ако със закон е предвидено или в договора е уговорено друго.

Задължение за обявяване

Чл. 188. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При сключването на застрахователния договор застрахованият, неговият пълномощник или неговият застрахователен брокер е длъжен да обяви точно и изчерпателно съществените обстоятелства, които са му известни и са от значение за риска.

(2) За съществени по ал. 1 се смятат само обстоятелствата, за които застрахователят писмено е поставил въпрос.

(3) Неотговарянето на въпрос, без да има укриване на съществено за риска обстоятелство, не е основание за едностранно прекратяване на застрахователния договор, за искане на неговото изменение или за отказ за плащане на обезщетение по чл. 189.

Съзнателно неточно обявяване или премълчаване

Чл. 189. (1) Ако застрахованият съзнателно е обявил неточно или е премълчал обстоятелство, при наличието на което застрахователят не би сключил договора, ако е знаел за това обстоятелство, застрахователят може да прекрати договора. Той може да

упражни това право в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството.

(2) В случая по ал. 1 застрахователят задържа платената част от премията и има право да иска плащането ѝ за периода до прекратяването на договора.

(3) Ако съзнателно неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е от такъв характер, че застрахователят би сключил договора, но при други условия, той може да поиска изменението му. Това право може да се упражни в едномесечен срок от узнаване на обстоятелството. Ако застрахованият не приеме предложението за промяна в двуседмичен срок от получаването му, договорът се прекратява с последиците по ал. 2.

(4) Когато в случаите по ал. 1 или 3 застрахователното събитие настъпи, застрахователят може да откаже изцяло или частично плащане на застрахователно обезщетение или сума само ако неточно обявеното или премълчаното обстоятелство е оказало въздействие за настъпването на събитието. Когато обстоятелство по ал. 1 или 3 е оказало въздействие само за увеличаване размера на вредите, застрахователят не може да откаже плащане, но може да го намали съобразно съотношението между размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

(5) Ако застрахованият е сключил договора чрез пълномощник или за сметка на трето лице, достатъчно е укритото обстоятелство да е било известно на застрахования или на пълномощника му, съответно на третото лице.

Несъзнателно неточно обявяване

Чл. 190. (1) Ако при сключването на застрахователния договор обстоятелство по чл. 188, ал. 1 не е било известно на страните, всяка от тях може в двуседмичен срок от узнаването му да предложи изменение на договора.

(2) Ако другата страна не приеме предложението по ал. 1 в двуседмичен срок от получаването му, предложителят може да прекрати договора, за което писмено уведомява другата страна.

(3) Ако договорът бъде прекратен, застрахователят възстановява частта от платената премия, която съответства на неизтеклия срок на застрахователния договор.

(4) При настъпване на застрахователното събитие преди изменението или прекратяването на договора застрахователят не може да откаже плащане на застрахователно обезщетение или сума, но може да ги намали съобразно съотношението между размера на платената премия и на премията, която трябва да се плати според реалния застрахователен риск.

Обявяване на новонастъпили обстоятелства

Чл. 191. (1) По време на действието на застрахователния договор застрахованият е длъжен да обявява пред застрахователя всички новонастъпили обстоятелства, за които при

сключването на договора застрахователят писмено е поставил въпрос. Обявяването на обстоятелствата трябва да се извърши незабавно след узнаването им.

(2) При неизпълнение на задължението по ал. 1 се прилагат чл. 189 и 190.

(3) Застрахованият е длъжен незабавно писмено да уведоми застрахователя за промяна на указания в застрахователния договор адрес и да съобщи на застрахователя новия си адрес. До получаване на съобщението за промяна на адреса от страна на застрахователя съобщенията, изпратени от него на адреса на застрахования, обявен в застрахователния договор, се смятат за връчени и получени от застрахования с всички предвидени в закона или договора правни последици.

Застрахователна премия

Чл. 192. (1) Цялата премия или първата вноска при разсрочено плащане на премията се плаща при сключването на застрахователния договор, освен ако е уговорено друго.

(2) Ако през периода на действие на договора застрахователният риск значително се увеличи или намали, всяка от страните може да иска съответно увеличение или намаление на застрахователната премия или прекратяване на договора.

Плащане на застрахователно обезщетение или сума

Чл. 193. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати на застрахования застрахователно обезщетение или сума.

(2) Застрахователят не може да бъде задължаван над застрахователната сума, освен когато това е предвидено в този кодекс или е уговорено между страните.

(3) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Преди изплащане на обезщетение, определено като тотална щета на моторно превозно средство, регистрирано в Република България, застрахователят изисква от потребителя на застрахователна услуга доказателство за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство.

(4) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) По смисъла на ал. 3 тотална щета на моторно превозно средство е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишават 70 на сто от действителната му стойност. Стойността на разходите за необходимия ремонт се определя съгласно определения способ за обезщетяване въз основа на:

1. издадена от сервиз проформа фактура, при възстановяване в натура на вредите, или
2. експертна оценка при изплащане на парично обезщетение.

Самоучастие

Чл. 194. (1) Страните по застрахователния договор могат да уговорят самоучастие на

застрахования, което се изразява в поемане от него на част от отговорността в случай на настъпване на застрахователно събитие. Самоучастието може да бъде безусловно или условно.

(2) При безусловното самоучастие застрахованият поема отговорността от настъпване на застрахователно събитие до определен размер при всяка вреда.

(3) При условното самоучастие застрахователят заплаща целия размер на вредата, ако той надвишава размера на самоучастието, определен в застрахователния договор. Вредите, които не надвишават установения по застрахователния договор размер на условното самоучастие, се поемат от застрахования.

(4) Размерът на самоучастието не може да надхвърля 50 на сто от застрахователната сума по договора.

(5) Самоучастие не се допуска по задължителните застраховки на рисковете във връзка с живота и здравето на физически лица по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, както и по застраховки "Живот".

Застрахователен интерес

Чл. 195. (1) Недействителен е застрахователен договор, сключен при липса на застрахователен интерес.

(2) Застрахованият може да иска връщане на цялата платена премия или на платената част от нея при разсрочено плащане, освен ако е знаел или е трябвало да знае за липсата на застрахователен интерес.

(3) Застрахователният договор се прекратява, ако интересът отпадне по време на неговото действие. Застрахователят има право да задържи частта от премията, съответстваща на изтеклия срок на застрахователния договор до неговото прекратяване.

Прекратяване

Чл. 196. (1) Застрахователният договор се прекратява с изтичането на срока, за който е сключен, както и в случаите, предвидени в този кодекс.

(2) Застрахователният договор може да се прекрати и на основания, предвидени в него, когато те не противоречат на правилата на добрите нрави и интересите на потребителите на застрахователни услуги не се засягат необосновано.

Давност

Чл. 197. Правата по застрахователния договор се погасяват с тригодишна давност считано от датата на настъпване на застрахователното събитие, а при застраховки "Живот" и "Злополука" и при застраховки "Гражданска отговорност" по т. 10 - 13 на раздел II, буква "А" от приложение № 1 - с петгодишна давност от датата на настъпване на събитието.

Несеквестируемост

Чл. 198. (1) Не се допуска принудително изпълнение върху застрахователна сума по застраховка "Живот" и "Злополука", както и върху обезщетение по застраховка "Гражданска отговорност".

(2) Принудително изпълнение върху застрахователно обезщетение по имуществена застраховка се допуска, ако то е могло да се насочи върху застрахованото имущество.

Съзастрахователен договор

Чл. 199. (1) Със съзастрахователния договор двама или повече застрахователи разпределят помежду си отговорността по вече сключен от един от тях застрахователен договор или по договор, който предстои да бъде сключен.

(2) В съзастрахователния договор страните задължително определят:

- а) водещия застраховател;
- б) съотношението, в което застрахователите поемат отговорността;
- в) разпределението на застрахователната премия;
- г) приложимите общи условия.

(3) Отношенията със застрахования по застрахователния договор се осъществяват от водещия застраховател, ако друго не е уговорено.

(4) В седемдневен срок от сключването на застрахователния договор водещият съзастраховател уведомява застрахования за обстоятелствата по ал. 2, ако те не са видни от застрахователния договор. Когато застрахованият е физическо лице, уведомяването става по реда на чл. 185.

(5) Застрахованият има право да прекрати застрахователния договор с писмено предизвестие, отправено до водещия съзастраховател в седемдневен срок от уведомяването по ал. 4.

(6) Когато застрахованият е бил уведомен по ал. 4, съзастрахователите отговарят към него всеки за своята част съобразно съотношението, в което са поели отговорността, освен ако в застрахователния договор е уговорено друго.

Застраховка, сключена в полза на кредитор

Чл. 199а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) (В сила от 23.11.2007 г. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При застраховка, сключена в полза на кредитор, и при настъпване на застрахователното събитие застрахователят отговаря пред кредитора до размера на непогасената част от

задължението, за обезпечение на което е сключен застрахователният договор, заедно с лихвите и разноските към датата на настъпване на застрахователното събитие. Когато обезщетението или застрахователната сума, дължими съгласно условията на договора, надхвърлят размера по изречение първо, те се заплащат на длъжника, на неговите наследници или на ползващите се лица.

(2) Застрахователен договор между кредитор и застраховател по повод на имуществено или неимуществено благо на длъжник се сключва в полза на кредитора за обезпечение на негово вземане само с изрично предварително писмено съгласие на длъжника.

(3) (В сила от 23.11.2007 г. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Договорът по ал. 2 задължително се сключва при общи условия съгласно чл. 186. При несъответствие между застрахователния договор и общите условия се прилагат уговорките, за които длъжникът е бил предварително писмено уведомен.

(4) Кредиторът е длъжен да предостави на длъжника предварително цялата информация във връзка със сключването и изпълнението на договора, в т. ч.:

1. общите условия по застраховката и информация за застрахователя, предмета на застраховката, застрахователната сума, срока на застраховката и ползващите се лица;

2. въпросите, поставени от застрахователя по чл. 188;

3. отговорите, дадени от кредитора.

(5) Кредиторът е длъжен в срок до 15-о число на месеца, следващ месеца на сключването на договора по ал. 1, да предостави на длъжника сертификат, съдържащ информация за застрахователя, предмета на застраховката, застрахователната сума, срока на застраховката и ползващите се лица.

(6) (В сила от 23.11.2007 г. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Кредиторът е длъжен писмено да уведоми длъжника за промени, действия, бездействия или други обстоятелства, които могат да имат за последица прекратяване на договора, намаляване размера на застрахователното обезщетение или сума или по друг начин могат да засегнат интересите на длъжника. Застрахователят не може при поискване да откаже на длъжника предоставяне на информация по изречение първо.

Глава деветнадесета

ИМУЩЕСТВЕНО ЗАСТРАХОВАНЕ

Раздел I

Общи положения

Предмет на застрахователния договор

Чл. 200. Предмет на застрахователния договор за имуществено застраховане може да бъде всяко право, което за застрахования е оценимо в пари.

Сключване на договор без пълномощие

Чл. 201. (1) Който от свое име застрахова чуждо имущество, отговаря лично за плащането на застрахователната премия.

(2) Договорът за застраховка на чуждо имущество е действителен, ако е налице одобрение от собственика на застрахованото имущество.

(3) Ако премията е редовно платена, одобрението на застрахователния договор има сила и когато е направено след настъпването на застрахователното събитие.

Разсрочено плащане на застрахователната премия

Чл. 202. (1) В случаите на разсрочено плащане вноските от застрахователната премия се плащат в срока, уговорен в застрахователния договор. При неплащането на разсрочена вноска от застрахователната премия застрахователят може да намали застрахователната сума, да измени договора или да го прекрати.

(2) Застрахователят може да упражни правата по ал. 1 не по-рано от 15 дни от датата, на която застрахованият е получил писмено предупреждение. Писменото предупреждение ще се смята връчено и когато в застрахователната полица застрахователят изрично е посочил кое от правата по ал. 1 ще упражни след изтичането на 15-дневния срок от датата на падежа на разсрочената вноска.

(3) Когато застрахователно събитие е настъпило преди застрахователната премия да е издължена изцяло от застрахования, застрахователят може да удържи размера на неиздължената премия от размера на застрахователното обезщетение.

(4) Ако е уговорено застрахователното покритие да започне, без да е платена цялата премия или първата вноска при разсрочено плащане, застрахователят има право да иска плащането ѝ със законната лихва от деня на забавата.

Застрахователна сума

Чл. 203. (1) Застрахователната сума не може да надвишава действителната или възстановителната стойност на имуществото.

(2) За действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество.

(3) За възстановителна стойност се смята цената за възстановяване на имуществото от същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка.

(4) Когато друго не е уговорено, приема се, че застрахователната сума е определена съгласно действителната стойност на имуществото. За установяване на действителната стойност застрахователят има право да прегледа имуществото.

Надзастраховане

Чл. 204. (1) Ако е уговорена по-голяма застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната стойност на застрахованото имущество, договорът остава в сила, като застрахователната сума се намалява до размера на действителната, съответно възстановителната стойност.

(2) Застрахователят не е длъжен да върне частта от платената премия, която съответства на разликата между уговорената застрахователна сума и действителната, съответно възстановителната, стойност на застрахованото имущество, освен ако застрахованият е бил добросъвестен.

Подзастраховане

Чл. 205. (1) Ако е уговорена по-малка застрахователна сума от действителната, съответно възстановителната стойност на застрахованото имущество и то погине или бъде повредено, обезщетението се определя според съотношението между застрахователната сума и действителната, съответно възстановителната стойност.

(2) Ако застрахователният договор е сключен с уговорка срещу първи риск, обезщетява се пълният размер на вредата, доколкото тя не надвишава застрахователната сума.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застраховката е сключена по чл. 199а, длъжникът има право да иска застрахователната сума да се определи до действителната или възстановителната стойност на застрахованото имущество, като се задължи да заплати допълнителната застрахователна премия.

Задължение за съобщаване

Чл. 206. (1) При настъпване на застрахователното събитие застрахованият е длъжен в 7-дневен срок от узнаването да уведоми застрахователя, освен ако в договора е предвиден друг подходящ срок.

(2) Срокът за уведомяване по договора не може да бъде по-кратък от три дни от узнаването. При застраховки срещу рисковете от кражба или грабеж срокът за уведомяване по договора не може да бъде по-кратък от 24 часа от узнаването.

(3) Застрахователят има право да откаже плащането, ако застрахованият не е изпълнил задълженията си в сроковете по ал. 1 и 2 с цел да попречи на застрахователя да установи обстоятелствата, при които е настъпило събитието, или неизпълнението е направило невъзможно установяването им от застрахователя.

Предотвратяване и ограничаване на вредите

Чл. 207. (1) Застрахованият е длъжен да вземе мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, да спазва предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди и да допуска застрахователя да прави проверки.

(2) При неизпълнение на задълженията по ал. 1 застрахователят има право да прекрати застрахователния договор само ако не е настъпило застрахователно събитие. В случай на настъпване на застрахователно събитие застрахователят може да намали съответно застрахователното обезщетение. Ако настъпването на застрахователното събитие е следствие от неизпълнение на задължението по ал. 1, застрахователят може да откаже плащане само ако изрично е предвидил това в договора.

(3) При настъпване на застрахователното събитие застрахованият е длъжен да допусне застрахователя за извършване на оглед на увреденото имущество и да представи поисканите от застрахователя документи, пряко свързани с установяването на събитието и на размера на вредите.

(4) Застрахованият е длъжен да извърши необходимите действия за ограничаване на вредите от застрахователното събитие и да следва указанията на застрахователя.

Застрахователно обезщетение

Чл. 208. (1) При настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок. Срокът не може да бъде по-дълъг от 15 дни и започва да тече от деня, в който застрахованият е изпълнил задълженията си по чл. 206, ал. 1 или 2 и чл. 207, ал. 3.

(2) Застрахователят обезщетява застрахования отделно за разходите, които е направил за ограничаване на вредите, когато е действал с необходимата за случая грижа, дори ако усилията му са останали безрезултатни. В този случай застрахователят може да бъде задължаван и над застрахователната сума, когато разходите са били направени в изпълнение на негови указания.

(3) Обезщетението трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието. Застрахователят не дължи обезщетение за пропуснати ползи, освен ако е уговорено друго в застрахователния договор.

(4) Когато за едно имуществено право са сключени два или повече застрахователни договора при еднакви покрити застрахователни рискове, като сборът на отделните застрахователни суми надвишава действителната стойност на застрахованото имущество, всеки застраховател отговаря в такава пропорция, в каквата застрахователната сума по сключената с него застраховка се отнася към общата застрахователна сума на всички застраховки. Застрахованият е длъжен да уведоми всеки от застрахователите за наличието и на други застрахователни договори, като посочи другите застрахователи и

застрахователните суми по сключените с тях договори.

(5) Ако след плащане на застрахователното обезщетение противозаконно отнетото или изгубено застраховано имущество бъде намерено, застрахованият е длъжен да прехвърли правото на собственост върху него на застрахователя или на писмено посочено от застрахователя лице. В случай че застрахованият желае да задържи намереното имущество, той е длъжен да върне на застрахователя полученото обезщетение.

Възстановяване на вреди

Чл. 209. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахователят може със съгласието на застрахования да възстанови претърпените от него вреди и в натура.

(2) Срокът за възстановяване на вреди не може да бъде по-дълъг от 45 дни считано от деня, в който застрахованият е изпълнил задълженията си по чл. 206, ал. 1 или 2 и чл. 207, ал. 3.

Частично погиване

Чл. 210. При частично погиване на застрахованото имущество то се смята за застраховано до изтичане срока на застрахователния договор в размер, равен на разликата между първоначалната застрахователна сума и изплатеното застрахователно обезщетение, освен ако в застрахователния договор е уговорено друго.

Отказ за плащане на застрахователно обезщетение

Чл. 211. Застрахователят може да откаже плащане на обезщетение само:

1. при умишлено причиняване на застрахователното събитие от застрахования или от трето ползващо се лице;

2. при неизпълнение на задължение по застрахователния договор, което е значително с оглед интереса на застрахователя и е било предвидено в закон или в застрахователния договор;

3. в други случаи, предвидени със закон.

Прехвърляне на застрахованото имущество

Чл. 212. (1) Ако застрахованото имущество бъде прехвърлено, приобретателят встъпва в правата по застрахователния договор, освен ако е уговорено друго. Прехвърлителят или приобретателят уведомява писмено застрахователя за прехвърлянето в 7-дневен срок.

(2) Приобретателят е солидарно отговорен за неплатената част от премията до встъпването.

(3) Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато прехвърлянето не му бъде съобщено.

(4) Застрахователят и приобретателят могат да прекратят договора с предизвестие до другата страна, направено не по-късно от 30 дни от уведомяването по ал. 1.

Встъпване в правата на застрахования

Чл. 213. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) С плащането на застрахователното обезщетение застрахователят встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Застрахователят по имуществена застраховка може да предяви вземанията си направо към застрахователя по "Гражданска отговорност". Когато вредата е причинена от водач на моторно превозно средство, който има валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на увреденото лице, може да предяви претенцията си към причинителя само за размера на причинените вреди, които надхвърлят размера на застрахователната сума по договора за задължителната застраховка, както и за вредите, причинени от водача на моторното превозно средство, за които застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е отказал да заплати обезщетение на основание чл. 268.

(2) Ако лицето, причинило вредата, е възходящ, низходящ или негов съпруг, както и ако принадлежи към домакинството на застрахования, застрахователят има правата по ал. 1, ако то е действало умишлено.

(3) Застрахованият е длъжен да съдейства на застрахователя при упражняване на правата му срещу причинителя на вредата.

(4) Ако имуществото на причинителя на вредата е недостатъчно, застрахователят се удовлетворява след застрахования.

(5) В случай че причинителят на вредата е обезщетил застрахования в пълен размер, застрахователят се освобождава от задължението си да плати застрахователно обезщетение.

Уреждане на вземанията между застрахователя по имуществена застраховка и застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на лицето,

причинило вредата

Чл. 213а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Застрахователят по имуществена застраховка, който е встъпил в правата на застрахованото лице срещу застрахователя по

застраховка "Гражданска отговорност" на лицето, което виновно е причинило вредата на застрахованото имущество, предявява претенцията си срещу този застраховател, като прилага преписката с доказателствата, с които разполага, в т. ч. доказателства за удостоверяване на пътнотранспортно произшествие. Застрахователят по застраховка "Гражданска отговорност" удостоверява всяка претенция, заведена по изречение първо.

(2) Когато застрахователят по имуществената застраховка не е представил всички доказателства или когато са необходими допълнителни доказателства за установяване на основанието или размера на вредата, необходимостта от които не е могла да бъде предвидена към датата на завеждане на претенцията, застрахователят по застраховка "Гражданска отговорност" има право да ги поиска в срок до 45 дни от датата на завеждане на претенцията. Член 105, ал. 5 се прилага съответно.

(3) В срок 30 дни от представянето на всички доказателства застрахователят трябва:

1. да определи и изплати размера на своето задължение по предявената претенция, или
2. мотивирано да откаже плащането.

Договор за абонаментно застраховане

Чл. 214. (1) С договора за абонаментно застраховане се предвижда обхващане на права и задължения на застрахования за определен период.

(2) Застрахованият е длъжен да уведоми предварително застрахователя за застрахованото имущество за всеки отделен случай по ред, предвиден в застрахователния договор. В тези случаи по искане на застрахования застрахователят е длъжен да издава отделен документ.

(3) Всяка от страните може да прекрати договора с писмено предизвестие от един месец, освен ако е уговорено друго.

Застраховане срещу рисковете по превоза

Чл. 215. (1) Застрахователният договор при сухопътни, въздушни и речни превози покрива всички рискове, на които е изложен превозваният товар, освен ако е уговорено друго.

(2) Превозваните товари могат да се застраховат до пазарната цена, която имат в местоназначението.

(3) Застрахователният договор влиза в сила с предаването на товара за превоз и има действие до предаването му на получателя, включително при претоварване и складиране, освен ако е уговорено друго.

(4) Застрахователят не покрива рисковете след прекъсване на превоза или отклонение

от пътя, освен ако е уговорено друго.

(5) Ако получателят по превозния договор приеме товара, преди да са установени вредите, застрахователят не дължи обезщетение.

(6) Ако повредите не са могли да се забележат външно при получаването, а са установени след това, но в срока според правилата за съответния вид превоз, застрахователят дължи обезщетение само ако получателят му изпрати съобщение, но не по-късно от 15 дни от получаването на товара.

Договор за морска застраховка

Чл. 216. Договорът за морска застраховка се урежда в Кодекса на търговското корабоплаване.

Раздел II

Застраховане на правни разноски

Същност

Чл. 217. (1) С договора за застраховка на правни разноски застрахователят се задължава да поеме разноските на застрахования във връзка с участието му в съдебни, досъдебни, административни и арбитражни производства и да предостави други услуги, пряко свързани със застрахователния договор, по-специално когато застрахованият:

1. претендира обезщетение за претърпени от него вреди, или
2. бива представляван или защитаван във връзка с всякакви претенции, предявени спрямо него.

(2) Разпоредбите на този раздел не се прилагат:

1. в случаите на правни спорове и рискове, произтичащи от или във връзка с използването на морски плавателни съдове;
2. в случаите на защита и представителство на застрахованото лице във връзка с договор за застраховка "Гражданска отговорност", които застрахователят осигурява за защита и на своите интереси.

(3) Не се допуска застраховането на задължения за плащане на глоба, конфискация или друга имуществена санкция по смисъла на наказателна или административнонаказателна разпоредба.

Форма на договора за застраховка на правни разноски.Задължително съдържание

Чл. 218. (1) Договорът за застраховане на правни разноски се сключва:

1. отделно от договора за покритие на други рискове, или
2. като обособена част от договор за покритие на други рискове, в която се посочват размерът на премията и видът на покритите правни разноси.

(2) В договора за застраховка на правни разноси изрично се посочват:

1. начинът за уреждане на претенции по чл. 92, приет от застрахователя;
2. правата на застрахования по чл. 219 и 220.

Право на избор

Чл. 219. (1) Застрахованият има право по свой избор да упълномощи адвокат или друго лице, което да дава юридически съвети или да осъществява процесуално представителство в производство по чл. 217, ал. 1 в съответствие със закона по седалището на органа, пред който се развива производството.

(2) Застрахованият има правото по ал. 1 и в случай на конфликт на интереси в отношенията със застрахователя.

(3) Лицата, упълномощени от застрахования в съответствие с ал. 1 или 2, не могат да получават указания във връзка с дейността си от застрахователя.

Извънсъдебно решаване на спорове

Чл. 220. Застрахованото лице има право да се отнесе до обективен и безпристрастен орган за извънсъдебно решаване на спорове във всеки случай на разногласие със застрахователя във връзка с договора за застраховка на правни разноси. Правото на иск пред съда не може да се ограничава.

Уведомяване на застрахованото лице

Чл. 221. Застрахователят, съответно лицето за уреждане на претенции по чл. 92, т. 2 е длъжно да уведоми застрахования за правата му по чл. 219 и 220 във всеки случай на конфликт на интереси или на разногласие със застрахования.

Раздел III

Застраховка "Помощ при пътуване"

Същност

Чл. 222. (1) С договора за застраховка "Помощ при пътуване" застрахователят се задължава срещу заплащане на застрахователна премия да осигури непосредствена помощ на лице, което вследствие на случайно събитие е попаднало в затруднение по време на

пътуване. Събитията и условията за предоставяне на помощта се определят със застрахователния договор.

(2) Застрахователят предоставя помощта в пари или в натура съобразно уговореното в договора.

(3) Договорът за застраховка "Помощ при пътуване" не покрива поправка, ремонт и гаранционно обслужване на имущество, както и направените разходи за посредничество при намиране и предоставяне на помощ.

Раздел IV

(Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.)

Здравно (медицинско) застраховане

Договор за медицинска застраховка

Чл. 222а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) (1) С договора за медицинска застраховка застрахователят се задължава да поеме рискове, произтичащи от заболяване или злополука, свързани с финансовото обезпечаване на определени здравни услуги и стоки, срещу получаване на застрахователна премия.

(2) С договора за медицинска застраховка застрахователят може да поеме и финансовото обезпечаване на здравни услуги и стоки, свързани с профилактика на застрахованото лице, бременност, раждане и други.

(3) С договора за медицинска застраховка застрахователят може да поеме финансовото обезпечаване и на други стоки и услуги, свързани със здравно обслужване на застрахованото лице, включително транспорт, специализирано обгрижване и палиативни грижи.

(4) В договора за медицинска застраховка може да се определи максимален размер на задължението на застрахователя под формата на застрахователна сума или като обем и обхват на здравните услуги и стоки, които се предоставят за определен срок.

(5) С договора за медицинска застраховка застрахователят може да се задължи да възстановява в пари извършени разходи от застрахованото лице или да предоставя съответните стоки и услуги чрез изпълнители, с които е сключил договор.

(6) Договорът за медицинска застраховка може да бъде безсрочен, като в този случай застрахователната премия не може да се увеличава вследствие на възрастта на застрахованото лице или на влошаване на здравословното му състояние.

(7) С договора за медицинска застраховка могат да се покриват рискове, свързани със загуба на доход вследствие на злополука или заболяване, като застрахователят се задължава да компенсира чрез еднократни или периодични плащания загубата на доход на

застрахованото лице.

Глава двадесета

ЗАСТРАХОВАНЕ НА ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ

Определение

Чл. 223. (1) С договора за застраховка "Гражданска отговорност" застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. С договора за застраховка "Гражданска отговорност" застрахователят може да се задължи да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за неизпълнение на негово договорно задължение.

(2) Застрахователят заплаща обезщетение, включително за пропуснати ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от непозволено увреждане, и за лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. Застрахователят отговаря за лихвите за забава, присъдени в тежест на застрахования, считано от датата на съобщаването по чл. 224, ал. 1.

(3) За отговорност за пропуснати ползи в резултат на неизпълнение на договорно задължение застрахователят може да осигури покритие срещу заплащане на допълнителна премия, освен ако е уговорено друго.

(4) Застрахователят заплаща до размера на застрахователната сума и разноските по дела, водени срещу застрахования за установяване на гражданската му отговорност, когато е привлечен в процеса.

Съобщаване и привличане. Представителство

Чл. 224. (1) Застрахованият е длъжен в 7-дневен срок от узнаването да съобщава на застрахователя обстоятелствата, които биха могли да доведат до възникване на гражданска отговорност. В същия срок застрахованият е длъжен да уведоми застрахователя за предявените срещу него искове или за плащанията, които е извършил.

(2) При предявен иск от увредения застрахованият е длъжен да иска привличане на застрахователя в процеса, когато това е допустимо от закона.

(3) Застрахователят или определено от него лице може по упълномощаване от страна на застрахования да го представлява в съдебни производства или при извънсъдебно уреждане на претенции във връзка с гражданската му отговорност, когато това е в интерес и на застрахователя. Разноските във връзка с упълномощаването и представителството са за сметка на застрахователя до размера на застрахователната сума. Обстоятелствата, установени в актовете на съда, постановени при участието на лица по изречение първо, обвързват застрахователя.

Прилагане на правилата за имущественото застраховане

Чл. 225. При застраховка "Гражданска отговорност" се прилагат правилата по чл. 202, чл. 207, ал. 3 и 4 и чл. 208, ал. 1.

Пряк иск

Чл. 226. (1) Увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят може да прави възраженията, които произтичат от договора и от гражданската отговорност на застрахования, с изключение на възраженията по чл. 207, ал. 3 и 4 и чл. 224, ал. 1. Когато застраховката "Гражданска отговорност" е задължителна по закон, застрахователят не може да прави и възраженията за самоучастие на застрахования. По задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите застрахователят не може да прави и възраженията по чл. 189, ал. 4, чл. 190, ал. 4 и чл. 191, ал. 2 във връзка с чл. 189, ал. 4 и чл. 190, ал. 4.

(3) По застраховка "Гражданска отговорност", която е задължителна, застрахователят отговаря спрямо увредения и когато застрахованият го е увредил умишлено.

Регресен иск

Чл. 227. Застрахователят има право на регресен иск срещу застрахования:

1. за всичко платено на увредения - в случаите по чл. 226, ал. 3;
2. за платените лихви за забава, съответстващи на периода от датата на настъпване на застрахователното събитие до датата на съобщаване на обстоятелствата по чл. 224, ал. 1 от застрахованото лице или до датата на предявяване на прекия иск по чл. 226, ал. 1, освен ако застрахованото лице не е изпълнило задълженията си по причини, които не могат да му се вменят във вина;
3. за размера на договореното самоучастие в случаите по чл. 226, ал. 2, изречение второ.

Спогодба

Чл. 228. (1) Спогодбата между увредения и застрахования, както и признаването на задължението от застрахования имат действие за застрахователя, ако той ги одобри.

(2) Спогодба, постигната със знанието и съгласието на представител по чл. 224, ал. 3, се смята одобрена от застрахователя.

Право на застрахования

Чл. 229. Застрахованият има право да получи застрахователното обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице.

Глава двадесет и първа

ЗАСТРАХОВКИ "ЖИВОТ" И "ЗЛОПОЛУКА"

Предмет на застрахователния договор

Чл. 230. (1) Договорите за застраховки "Живот" и "Злополука" се сключват срещу събития, свързани с живота, здравето или телесната цялост на физическо лице.

(2) Договорът за застраховка "Живот" може да бъде с покритие за случай на смърт или за случай на доживяване на определена възраст, или да бъде със смесено покритие.

(3) Недействителен е договор за застраховка "Живот" или "Злополука" с покритие за случай на смърт на малолетно лице или на лице, поставено под пълно запрещение, както и с покритие на рисковете от аборт или раждане на мъртво дете. Застрахователят е длъжен да върне застрахователните премии, получени в изпълнение на договор за застраховка "Живот" или "Злополука" с покритие на тези рискове. Когато застрахованият съзнателно е укрил информацията относно лицата по изречение първо, чийто живот е предмет на договор за застраховка "Живот" или "Злополука", застрахователят има право да прихване стойността на направените разходи за сключване на договора за застраховка от размера на премията, която подлежи на връщане.

Застраховка за пенсия или рента

Чл. 230а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) С договора за застраховка за пенсия или рента застрахователят се задължава да прави пожизнени или срочни периодични плащания срещу заплащането на еднократна или периодична премия.

(2) Договорите, сключвани по занятие, съдържащи операции за придобиване на вещни права върху недвижими имоти чрез изплащане на пожизнена или срочна пенсия или рента, се уреждат от този кодекс. В случаите по изречение първо прехвърлянето на вещните права се приема за заплащане на застрахователна премия.

(3) При договорите за пенсия или рента по ал. 2 стойността на недвижимия имот се определя най-малко от двама независими оценители на недвижими имоти.

Застраховка за пенсия или рента при прехвърляне на пенсионни права от пенсионните схеми на Съюза

(Загл. изм. - ДВ, бр. 60 от 2011 г., в сила от 5.08.2011 г.)

Чл. 230б. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2010 г.) Когато се сключват при прехвърляне на пенсионни права по чл. 343в, ал. 1, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване, договорите по застраховка за пенсия или рента уреждат:

1. осигуряване на пожизнени месечни плащания на застрахованото лице не по-рано от навършване на 60-годишна възраст и не по-късно от навършване на 65-годишна възраст;

2. недопустимост за прекратяване на договора преди навършване на определената в него възраст по т. 1 и след започване на пожизнените месечни плащания;

3. изплащане на дължимата по застрахователния договор сума на наследниците или на третите ползватели се лица при смърт на застрахованото лице.

Групово застраховане

Чл. 231. (1) С един договор за застраховка "Живот" или "Злополука" могат да се застраховат две или повече лица, чийто брой е определен или определяем. В този случай не е необходимо договорът да съдържа имената и адресите на застрахованите, ако те са определени по друг недвусмислен начин, включително чрез посочване на определено тяхно качество.

(2) Груповата застраховка може да се сключи от работодател, като застраховани са неговите служители и/или работници, чийто живот, здраве и работоспособност са предмет на застраховката.

(3) Работодателят по ал. 2 е длъжен да даде на застрахованите си работници и/или служители цялата информация, която е получил от застрахователя относно сключения договор за застраховка "Живот" или "Злополука" и която е необходима на застрахованите за упражняване на правата им по застрахователния договор.

Взаимно застраховане

Чл. 232. (1) Договор за взаимно застраховане могат да сключват съпрузи, лица, живеещи във фактическо извънбрачно съжителство, лица в родствена връзка, съдружници в дружество по чл. 357 от Закона за задълженията и договорите, както и съдружници в събирателно, командитно или адвокатско дружество.

(2) При развод на съпрузи взаимните застраховки се разделят. Това правило не се прилага, ако договорът е сключен в полза на дете от прекратения брак.

(3) При прекратяване на дружествата по ал. 1 взаимните застраховки се разделят.

(4) При прекратяване на връзката между лицата, живеещи във фактическо извънбрачно съжителство, те могат да поискат разделяне на застраховките, освен ако договорът е сключен в полза на дете, родено и припознато от тези лица.

Застраховка "Живот" или "Злополука" върху трето лице

Чл. 233. (1) Застрахованият може да сключи договор за застраховка "Живот" или "Злополука", чийто предмет е животът, здравето или телесната цялост на трето лице. Този

договор има сила само ако е сключен с изричното писмено съгласие на третото лице.

(2) Лицето, чийто живот е предмет на застраховане, винаги може да го прекрати с едностранно писмено изявление, отправено до застрахователя. В този случай, ако договорът е поддържан поне две години, застрахователят е длъжен да заплати на застрахования премиения резерв по застраховката.

(3) Ако застрахованият почине преди третото лице, върху чийто живот, здраве или телесна цялост е сключен договорът, той се прекратява, освен ако е уговорено друго.

(4) В случая по ал. 3, ако договорът за застраховка "Живот" е поддържан поне две години, застрахователят е длъжен да плати на наследниците на застрахования или на трето ползващо се лице премиения резерв по застраховката.

(5) Застрахователят не изплаща суми по договора, ако застрахованият умишлено причини застрахователното събитие.

Застраховки "Живот" и "Злополука" в полза на трето лице

Чл. 234. (1) При сключване на договора за застраховка "Живот" или "Злополука", както и по всяко време на действието му, застрахованият може да определи трето ползващо се лице.

(2) За сключване на застрахователен договор в полза на трето лице не е необходимо съгласието на това лице. Ползващото се лице трябва да даде своето изрично писмено съгласие, ако предмет на договора при условията на чл. 233 е животът, здравето или телесната цялост на трето лице, различно от застрахования.

(3) Когато застрахователният договор е сключен в полза на децата на застрахования, ползващи се лица са и децата, родени след сключването на договора, освен ако е уговорено друго.

(4) Ако застрахователният договор е сключен в полза на съпруг на застрахования, правото принадлежи на лицето, което се намира в брак със застрахования към деня на настъпването на застрахователното събитие, освен ако е уговорено друго.

(5) Когато ползващите се лица са няколко, те имат равни права, освен ако е уговорено друго.

(6) Ако третото ползващо се лице почине преди застрахования и по договора няма определени други ползващи се лица, застрахователната сума се изплаща на застрахования или на неговите наследници.

(7) Третото ползващо се лице губи правата си по договора, ако умишлено е причинило застрахователното събитие. Ако ползващите се лица са няколко, частта на ползващото се лице, умишлено причинило застрахователното събитие, се разпределя поравно между останалите, освен ако е уговорено друго.

(8) Ако няма определени други ползвачи се лица в случая по ал. 7, застрахователната сума се изплаща на застрахования, съответно на неговите наследници.

(9) Ако по иск на кредиторите на застрахования застрахователният договор бъде отменен, третото ползващо се лице отговаря до размера на получената сума, но за не повече от платената от застрахования премия.

Право на третото ползващо се лице

Чл. 235. (1) Застрахователната сума не влиза в наследствената маса на застрахования дори когато за ползвачи се лица са определени наследниците му.

(2) Ако ползващото се лице е наследник, то има право на застрахователната сума дори ако се откаже от наследството.

Плащане на премията

Чл. 236. (1) Ако застрахованият по застраховка "Живот" не плати някоя дължима текуща премия при разсрочено плащане на премията, застрахователят няма право да търси заплащането ѝ по съдебен ред.

(2) Застрахователят е длъжен да покани писмено застрахования да плати текущата премия в срок, който не може да бъде по-малък от един месец от получаването на поканата.

(3) Ако текущата премия не бъде платена в срока по ал. 2, застрахователят може да намали застрахователната сума до размера на откупната стойност, когато текущите премии по застрахователния договор са платени поне за две години. В противен случай застрахователят може да прекрати договора.

(4) Ако застрахователното събитие настъпи преди намаляването на застрахователната сума или прекратяването на договора при условията на ал. 3, смята се, че застрахователната сума е намалена или че договорът е прекратен.

Право на едностранно прекратяване на договора

Чл. 237. (1) Физическо лице, сключило индивидуален застрахователен договор по застраховка "Живот" със срок повече от 6 месеца, има право едностранно да прекрати договора в срок 30 дни от датата, на която е било уведомено за сключването на застрахователния договор.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Лицето по ал. 1 упражнява правото си на прекратяване на договора с едностранно писмено съобщение, отправено до застрахователя. От датата на уведомяване на застрахователя застрахователният договор се прекратява, като застрахованият се освобождава от задълженията си по него и има право да получи заплатената застрахователна премия, с изключение на частта, съответстваща на

времето, през което застрахователят е носил риск, ако не е настъпило застрахователно събитие. Застрахователят връща частта от премията в 30-дневен срок от получаването на съобщението.

Застрахователна сума

Чл. 238. (1) При настъпване на застрахователното събитие или на определените в договора условия застрахователят е длъжен да плати застрахователната сума или частта от нея, определена в застрахователния договор.

(2) Застрахователната сума се изплаща и в случаите, когато този, който е причинил вредата, е длъжен да обезщети застрахования или вече го е обезщетил, както и ако застрахованият е получил плащане по друг застрахователен договор.

(3) Застрахователят извършва плащането в срок 15 дни от датата, на която са представени поисканите доказателства за установяване на застрахователното събитие и на размера на плащането.

(4) При определяне размера на плащането за неработоспособност, причинена от застрахователно събитие, освен в случаите на загуба на крайници или други човешки органи, застрахователят може да предвиди срок за стабилизиране на неработоспособността, който не може да надхвърля една година от датата на настъпване на застрахователното събитие. В този случай застрахователят определя и изплаща в срока по ал. 3 предварителен размер, който не може да бъде по-малък от минималния безспорен размер на плащането.

(5) Застрахователната сума се изплаща на застрахования или на третите ползватели се лица.

(6) В случай на смърт на застрахования, ако застраховката не е сключена в полза на трети лица, застрахователната сума се изплаща на наследниците на застрахования, а ако няма такива - на лицата, живели в едно домакинство със застрахования.

(7) При договори по застраховка "Живот" или застраховка "Злополука" застрахователят, който е платил застрахователната сума, не може да встъпи в правата на застрахования срещу лицето, причинило събитието.

Исключени рискове

Чл. 239. (1) Доколкото не е уговорено друго, застрахователят се освобождава от задълженията си по застрахователния договор, ако:

1. преди да е изтекла една година от сключването на договора застрахованият съзнателно причини собствената си смърт;

2. нараняването, увреждането на телесната цялост, загубата на работоспособността или смъртта последва при извършване от застрахования на престъпление от общ характер;

3. смъртта е настъпила вследствие на изпълнение на смъртно наказание, наложено с влязла в сила присъда;

4. смъртта е настъпила при война, военни действия или вследствие на терористичен акт.

(2) Страните могат да договорят и други изключени рискове.

(3) При застраховка "Живот", ако текущите премии са платени най-малко за две пълни години, застрахователят плаща на наследниците на застрахования или на други трети ползващи се лица математическия резерв по застраховката.

Право на откуп. Право на заем

Чл. 240. (1) При застраховка "Живот" по искане на застрахования застрахователят е длъжен да плати откупната стойност по застрахователния договор, ако от началото на периода на застрахователното покритие са изминали поне две години и са платени всички премии за този период. Откупната стойност се плаща от застрахователя в 20-дневен срок от поискването.

(2) В застрахователния договор трябва да бъдат посочени условията, при които застрахованият може да иска заплащане на откупната стойност, както и размерът ѝ за всяка година от срока на договора.

(3) Ако договорът е сключен с определяне на ползващо се лице и то е заявило, че приема уговорката в негова полза, право да получи откупната стойност има ползващото се лице.

(4) Срещу застраховката на застрахования може да бъде отпуснат заем от застрахователя до размера на откупната стойност. Условията и редът за отпускането, погасяването и лихвата по заема се уреждат в застрахователния договор. Когато застрахователното събитие е настъпило и заемът не е бил погасен, договорът остава в сила за намалена застрахователна сума.

Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд

Чл. 241. При застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд, застрахованото лице носи риска от инвестицията на математическия резерв в избраните от него активи, доколкото не е уговорено друго.

Постоянна здравна застраховка

Чл. 241а. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) (1) С договора за постоянна здравна застраховка застрахователят се задължава да извършва регулярни плащания на застрахованото лице за компенсиране загуба на доход вследствие на злополука или заболяване.

(2) Обезщетението по постоянна здравна застраховка се изплаща до пълното възстановяване на застрахованото лице, съответно до придобиване на право за получаване на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Покриване на здравни рискове по допълнителна застраховка

Чл. 241б. (Нов - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) (1) Допълнителната застраховка по раздел I от приложение № 1 се сключва като допълнително покритие към другите застраховки по същия раздел.

(2) За покриване на здравни рискове по допълнителна застраховка застрахователят дължи еднократна сума или периодични плащания в съответствие с условията, предвидени в договора.

Застраховка за обезпечаване на задължение

Чл. 242. (1) Когато застраховка "Живот" или "Злополука" е била сключена в полза на кредитор за обезпечение на задължение на физическо лице, то има право на иск срещу застрахователя и когато не е било страна по застрахователния договор и е платило задължението при настъпило застрахователно събитие. Това право има и всяко трето лице, което на законно основание е платило задължението.

(2) Застрахователят може да прави всички възражения, произтичащи от застрахователния договор.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.).

Предоставяне на информация

Чл. 243. (1) Преди сключване на договор за застраховка "Живот" или "Злополука", както и по време на действието на договора, застрахователят има право да получи подробна и точна информация относно възрастта, пола и здравословното състояние на лицето, чийто живот, здраве или телесна цялост са предмет на застраховане.

(2) При настъпване на застрахователно събитие застрахователят има право на достъп до цялата медицинска документация във връзка със здравословното състояние на лицето, чийто живот е застрахован, и може да я изисква от всички лица, съхраняващи такава информация.

Глава двадесет и втора

(В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.)

ПРИЛОЖИМО ПРАВО КЪМ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ДОГОВОРИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ

СЪЮЗ И ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

Приложимо право към застрахователни договори за застраховане по

раздел II от приложение № 1

(Загл. изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 244. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Приложимото право към застрахователни договори за застраховане по раздел II от приложение № 1, покриващи рискове, разположени на територията на държави членки, се определя, както следва:

1. когато рискът е разположен на територията на Република България и застрахованият има обичайно местопребиваване или седалище на територията на страната, приложимо право е правото на Република България;

2. когато рискът е разположен на територията на Република България и застрахованият няма обичайно местопребиваване или седалище на територията на страната, страните могат да изберат като приложимо правото на Република България или правото на държавата членка, в която застрахованият има обичайно местопребиваване или седалище; страните по договора могат да определят приложимото право в съответствие с изречение първо и когато рискът е разположен в друга държава членка и застрахованият има обичайно местопребиваване или седалище на територията на Република България;

3. когато застрахованият извършва търговска дейност или упражнява свободна професия и договорът покрива два или повече риска, свързани с тази дейност или професия, и рисковете са разположени на територията на Република България и в една или повече държави членки, страните по договора могат да определят като приложимо правото на държава членка, в която е разположен един от рисковете, или правото на държава членка, в която застрахованият има обичайно местопребиваване или седалище;

4. когато съответната държава членка по т. 2 и 3 предоставя по-голяма свобода на избор на приложимо право, страните могат да определят за приложимо правото на друга държава в съответствие с предоставената възможност за избор;

5. когато рисковете, покрити от договора, са ограничени до застрахователни събития, които могат да настъпят в държава членка, различна от държавите по т. 1, 2 или 3, страните по договора могат да изберат правото на държавата членка по настъпване на застрахователното събитие;

6. когато със застрахователния договор се покриват големи рискове, страните могат свободно да изберат приложимото право.

(2) В случая по ал. 1, т. 6 обстоятелството, че страните по договора са избрали за

приложимо правото на държава, различна от Република България, не засяга прилагането на повелителните разпоредби на правото на Република България, ако всички други елементи на застрахователния договор в момента на избора са свързани само с Република България.

(3) Изборът на приложимо право към застрахователния договор трябва да бъде изричен и да следва ясно от клаузите на договора. Ако условието по изречение първо не е изпълнено, приложимото спрямо договора право ще е правото на тази държава членка по ал. 1, с която договорът е най-тясно свързан.

(4) Когато част от застрахователния договор може да бъде обособена от останалите му части и тази част има по-тясна връзка с друга държава членка, различна от съответните държави по ал. 1, към нея може да се прилага по изключение правото на тази друга държава членка. Предполага се, че застрахователният договор е най-тясно свързан с държавата членка, в която е разположен рискът.

(5) Когато дадена държава се състои от повече от една териториална единица, всяка от които има свои правни норми за договорите, всяка териториална единица се смята за държава при определяне на приложимото право съгласно тази глава.

(6) Разпоредбите на тази глава не засягат прилагането на разпоредбите на правото на Република България, които повелително уреждат случая, независимо от приложимото към застрахователния договор право.

(7) Доколкото правото на Република България предвижда, повелителните разпоредби на правото на държавата членка, в която е разположен рискът, или на държавата членка, чието право предвижда задължение за застраховане, могат да се приложат, ако в съответствие с правото на тези държави членки посочените повелителни разпоредби се прилагат задължително независимо от приложимото към застрахователния договор право.

(8) Когато застрахователният договор покрива рискове, разположени в повече от една държава членка, за целите на ал. 6 и 7 се смята, че са налице няколко договора, всеки от които е свързан само с една държава членка.

Приложимо право към застрахователни договори за задължително застраховане

Чл. 245. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) За задължителните застраховки, предвидени в българското законодателство, се прилага българският закон.

(2) Когато е налице противоречие между български закон, предвиждащ задължително застраховане, и законодателството на държавата членка, в която е разположен рискът, прилага се българският закон.

(3) В случаите, когато договорът за задължително застраховане обхваща покритие на рискове в две или повече държави членки, поне една от които предвижда задължително застраховане, прилага се чл. 244, ал. 8.

Приложимо право към застрахователни договори за застраховка

"Живот" и "Злополука"

Чл. 246. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Приложимото право към застрахователни договори за застраховка "Живот" и "Злополука" се определя, както следва:

1. когато рискът е разположен в Република България, приложимо е българското право, а когато рискът е разположен в държава членка, приложимо е правото на тази държава членка;

2. когато страна по договора е гражданин на Република България, който има обичайно местопребиваване в държава членка, страните по договора могат да определят като приложимо правото на Република България; когато страна по договора е гражданин на държава членка, който има обичайно местопребиваване в Република България, страните по договора могат да определят като приложимо правото на тази държава членка;

3. когато дадена държава се състои от повече от една териториална единица, всяка от които има свои правни норми за договорите, всяка териториална единица се смята за държава при определяне на приложимото право съгласно тази глава;

4. независимо от приложимото към застрахователния договор право разпоредбите на т. 1, 2 и 3 не засягат прилагането на повелителните разпоредби на правото на Република България, които уреждат случая;

5. доколкото правото на Република България предвижда, повелителните разпоредби на правото на държавата членка, в която е разположен рискът, или на държавата членка, чието право предвижда задължение за застраховане, могат да се приложат, ако в съответствие с правото на тези държави членки посочените повелителни разпоредби се прилагат задължително независимо от приложимото към договора право.

Обществен ред

Чл. 247. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Сключване на застрахователни договори при условията на тази глава се допуска, доколкото не противоречи на българския обществен ред.

Прилагане на Кодекса на международното частно право

Чл. 248. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Доколкото не е предвидено друго в тази глава, за застрахователните договори в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство се прилагат разпоредбите на Кодекса на международното частно право.

ЧАСТ ПЕТА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ЗАСТРАХОВАНЕ

Глава двадесет и трета ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Видове задължителни застраховки

Чл. 249. Задължителни застраховки са:

1. "Гражданска отговорност" на автомобилистите по раздел II, буква "А", т. 10.1 от приложение № 1, наричана по-нататък "задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите";
2. "Злополука" на пътниците в средствата за обществен превоз по раздел II, буква "А", т. 1 от приложение № 1, наричана по-нататък "задължителна застраховка "Злополука" на пътниците";
3. други застраховки, установени със закон или с международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България.

Договор за задължителна застраховка

Чл. 250. Застраховател, който извършва задължително застраховане, не може да откаже сключване на договор за съответната задължителна застраховка.

Срок на задължителните застраховки

Чл. 251. (1) Срокът на задължителните застраховки се определя от страните по договора, освен ако в нормативен акт е предвидено друго.

(2) Договорът за задължително застраховане се подновява преди изтичането на срока му, освен в случаите, когато е отпаднал застрахователният интерес.

Договор за задължителна застраховка със застрахователна сума над минималните изисквания

Чл. 252. Договорът за задължителна застраховка може да се сключи и за застрахователна сума над минималните изисквания, установени със закон, като в този случай се смята, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

Контрол за сключването на договори за задължителни застраховки

Чл. 253. (1) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка се упражнява от органите, на които това е възложено със закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка от вида "Злополука" на служителите в държавни учреждения се осъществява от по-горестоящия държавен орган на съответното учреждение, а когато няма такъв - от Агенцията за държавна финансова инспекция.

(3) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите спрямо моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на Република България или на територията на трета държава, се осъществява от органите на Министерството на вътрешните работи.

(4) Контролът за наличието на сключен договор за задължителна застраховка "Злополука" на пътниците се осъществява от органите на Министерството на транспорта и Министерството на вътрешните работи.

Особени правила за контрола на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 254. (1) Контрол за наличието на сключен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите като част от държавния граничен контрол се извършва по отношение на:

1. моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на трета държава и влизат на територията на Република България от трета държава, както и в случаите, когато такива моторни превозни средства напускат територията на Република България;

2. (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) моторните превозни средства със специален регистрационен режим, освободени от задължението за сключване на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите съгласно законодателството на съответната държава членка и включени в списък, изготвен от тази държава членка и предоставен на Република България;

3. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на Република България, когато такива моторни превозни средства напускат територията на Република България.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Не се осъществява контрол за наличието на сключен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите по отношение на моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на друга държава членка или на Република Хърватия, Конфедерация Швейцария, Княжество Андора и Република Сърбия (държави, чиито национални бюра на застрахователите са страна по Многостранното споразумение), както и по отношение на моторните превозни средства, които обикчайно се намират на територията на трета държава, когато влизат на територията на Република България от територията на друга държава членка. Това не се отнася за инцидентните проверки от оправомощените контролни органи, които се извършват на друго основание.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Органите на Главна дирекция "Гранична полиция" не допускат излизането на моторни превозни средства по ал. 1, т. 1 и 3 от територията на Република България без доказателства за сключена и действаща задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

Делегация

Чл. 255. (1) Комисията издава наредба за реда и условията за извършване на задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2, както и за реда на неговото отчитане.

(2) С наредбата по ал. 1 се определя и редът за въвеждане на унифицирана номерация на полиците по задължителните застраховки и тяхното минимално съдържание.

Информация, която се предоставя на Европейската комисия относно задължителното застраховане

Чл. 256. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) (1) Комисията уведомява Европейската комисия за задължителните застраховки, предвидени от българското законодателство, като посочва:

1. особените нормативни разпоредби, отнасящи се до тези застраховки;
 2. задължителните реквизити на удостоверителните документи, които застрахователят е длъжен да предостави на застрахования, с оглед доказване, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.
- (2) Когато задължителната застраховка е сключена със застраховател от държава членка при спазване изискванията на ал. 1, т. 2, приема се, че задължението за сключване на застраховка е изпълнено.

Глава двадесет и четвърта

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЗАСТРАХОВКА "ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ" НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ

Обект на застраховане и застрахователно покритие

Чл. 257. (1) Обект на застраховане по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

(2) Застраховани лица са собственикът на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което ползва

моторното превозно средство на законно основание.

(3) За трети лица се смятат всички лица, с изключение на лицето, което отговаря за причинените вреди.

(4) Не се допуска уговорка за изключване от покритие на гражданската отговорност за вреди, причинени на трето лице, което е знаело или е било длъжно да знае, че водачът на моторното превозно средство е бил в пияно състояние или под въздействието на друго упойващо вещество по време на пътнотранспортното произшествие.

(5) Застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите не покрива отговорността на застрахования като превозвач на товари.

Действие на договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 258. (1) Застрахователният договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите покрива отговорността на застрахованите лица за вреди, причинени на територията на:

1. Република България съгласно българския закон;
2. (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) държава членка съгласно нейния закон;
3. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) трета държава, когато вредите са били причинени на лица от държава членка, при пътуване между териториите на две държави членки и при условие че не е налице национално застрахователно бюро, което да носи отговорност за тази територия; в този случай отговорността се покрива съгласно закона на държавата членка, където обичайно се намира моторното превозно средство, по повод на което е сключена застраховката;
4. (нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение съгласно нейния закон.

(2) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., изм., бр. 21 от 2012 г.) Застрахователният договор за задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите осигурява покритие на територията на Република България, на територията на другите държави членки и на територията на третите държави, чиито национални бюра на застрахователите са страна по Многостранното споразумение, въз основа на една застрахователна премия и през целия срок на договора, в т. ч. във всеки период в рамките на този срок, когато моторното превозно средство се намира в друга държава членка.

(3) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Застрахователният договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите осигурява във всяка държава членка покритието съгласно нейния закон или покритието съгласно закона

на територията, където обичайно се намира моторното превозно средство, когато това покритие е по-високо.

(4) Територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата:

1. където е издаден регистрационният номер на моторното превозно средство, независимо дали е постоянен или временен;

2. където е издаден застрахователният или друг отличителен знак на моторното превозно средство, който е аналогичен на регистрационен номер по т. 1 - в случаите, в които не е необходима регистрация за определени видове моторни превозни средства;

3. в която собственикът на моторното превозно средство има постоянно пребиваване - в случаите, в които за определени видове моторни превозни средства не се изисква нито регистрационен номер, нито застрахователен или друг отличителен знак.

(5) (В сила от 1.01.2007 г.) За целите на предявяване на претенцията пред гаранционен фонд или национално застрахователно бюро в случаите, в които моторното превозно средство няма регистрационен номер, както и когато има регистрационен номер, който не се отнася до това превозно средство, и настъпи пътнотранспортно произшествие с негово участие, територия, на която обичайно се намира моторното превозно средство, е територията на държавата, където е настъпило пътнотранспортното произшествие.

Задължение за сключване на договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 259. (1) Договор за застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е длъжно да сключи всяко лице, което:

1. притежава моторно превозно средство, което е регистрирано на територията на Република България и не е било спряно от движение;

2. управлява моторно превозно средство при влизане на територията на Република България, когато няма валидна за територията на Република България застраховка.

(2) Лицето по ал. 1, т. 2 сключва гранична застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите на граничния контролно-пропускателен пункт, от който влиза на територията на Република България. Лицето по ал. 1, т. 2 трябва да има валидна гранична застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите до напускането на територията на Република България.

(3) Лицето по ал. 1, т. 2 не е длъжно да сключва договор за застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите при влизане на територията на Република България, при условие че:

1. притежава валиден сертификат "Зелена карта", или

2. изплащането на обезщетение във връзка с гражданската му отговорност е гарантирано от компетентна институция на държава членка и водачът е включен в списък, изготвен от компетентния орган на държавата членка, посочващ освободените лица от задължението за сключване на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, и предоставен на Република България.

(4) Условието и редът за сключване и отчитане на граничната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите по ал. 2 се определят в наредбата по чл. 255.

Разсрочено плащане на премията по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 260. (1) В случаите на разсрочено плащане разсрочените вноски от застрахователната премия се плащат в срока, уговорен в застрахователния договор.

(2) При неплащането на разсрочена вноска от застрахователната премия застрахователят може да прекрати договора по реда на чл. 202, ал. 2, като се прилага и ал. 4 на същия член.

Удостоверяване сключването на застрахователен договор

Чл. 261. (1) Наличието на застрахователен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се удостоверява със застрахователна полица и знак, който се издава от Гаранционния фонд. Застрахователната полица по изречение първо е бланка под отчет с поредна номерация, която се отпечатва по реда, установен от Министерския съвет за отпечатване на ценни книжа.

(2) При разсрочено плащане на премия знакът по ал. 1 удостоверява и срока, за който е платена застрахователната премия.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Със застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите може срещу заплащане на допълнителна премия да се предостави покритие и за трети държави, участващи в системата "Зелена карта" и чиито национални бюра на застрахователите не са страна по Многостранното споразумение, за което застрахователят издава сертификат "Зелена карта".

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При сключване на застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите застрахователят предоставя бланка от двустранен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие в два екземпляра по образец, утвърден с наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата.

Срок на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите

Чл. 262. Срокът на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е една година. Сключването на застраховка "Гражданска отговорност" на

автомобилистите за по-кратък срок, но за не по-малко от 30 дни, се допуска в следните случаи:

1. при сключване на застраховка на моторни превозни средства, които имат временна или транзитна регистрация съгласно действащото българско законодателство;
2. при сключване на гранична застраховка;
3. при сключване на застраховка от фирми, извършващи внос и продажба на моторни превозни средства;
4. при сключване на застраховка на бавнодвижещи се моторни превозни средства;
5. при сключване на застраховка на самоходни машини.

Промяна на собствеността

Чл. 263. (1) В случай на промяна в собствеността на застрахованото моторно превозно средство договорът за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите не се прекратява. Прехвърлителят е длъжен да предаде на приобретателя всички документи, удостоверяващи сключената задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Прехвърлителят и приобретателят са длъжни в 7-дневен срок да уведомят писмено застрахователя за прехвърлянето.

(2) Приобретателят е солидарно отговорен за неплатената част от премията до прехвърлянето.

(3) Застрахователят има право да иска премията от прехвърлителя, докато не бъде уведомен за прехвърлянето.

(4) В срока по ал. 1 приобретателят може едностранно да прекрати договора и без да посочва основания.

Моторно превозно средство

Чл. 264. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За целите на задължителното застраховане по тази глава моторно превозно средство е всяко превозно средство за движение по суша, задвижвано със собствен двигател, както и трамваите, тролейбусите и самоходната техника по Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника. За моторни превозни средства се смятат и ремаркетата и полуремаркетата.

(2) За целите на задължителното застраховане по тази глава не се смятат за моторни превозни средства:

1. релсовите превозни средства, с изключение на трамваите;
2. самоходната техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителната разпоредба на

Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника с мощност на двигателя до 10 kW.

(3) Не се допуска движение на моторно превозно средство по пътищата, отворени за обществено ползване по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за движението по пътищата, без водачът да е застрахован по реда на този кодекс.

Пострадало лице. Увредено лице

Чл. 265. (1) Пострадало е лицето, което е починало или е претърпяло телесни увреждания, причинени от моторни превозни средства.

(2) Увредено е лицето, включително пострадалото лице, което има право на обезщетение за вреди, причинени от моторни превозни средства.

Застрахователна сума

Чл. 266. (В сила от 11.06.2012 г.) Задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се сключва за следните минимални застрахователни суми:

1. за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт:

а) 2 000 000 лв. за всяко събитие при едно пострадало лице;

б) 10 000 000 лв. за всяко събитие при две или повече пострадали лица;

2. за вреди на имущество (вещи) - 2 000 000 лв. за всяко събитие.

Застрахователно покритие

Чл. 267. (1) Застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство, включително:

1. неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт;

2. вредите, причинени на чуждо имущество;

3. пропуснатите ползи, които представляват пряк и непосредствен резултат от увреждането;

4. разумно направените разходи във връзка с предявяването на претенция по т. 1 - 3,

включително съдебните разноси, присъдени в тежест на застрахованото лице.

(2) Застраховката по ал. 1 покрива и отговорността за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторно превозно средство от лице, което:

1. не е изрично или мълчаливо упълномощено за това, при условие че не е придобило владението върху моторното превозно средство чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс;

2. не притежава или на което временно е отнето свидетелството за управление на моторното превозно средство;

3. което е нарушило законовите изисквания за техническа изправност на моторното превозно средство.

(3) Обезщетението по ал. 1 не може да надхвърля застрахователната сума по договора.

(4) Присъдените срещу застрахователя лихви за забава и за съдебни разноси не се ограничават от размера на застрахователната сума.

Исключения

Чл. 268. Застрахователят не заплаща обезщетение за:

1. вредите, претърпени от виновния водач на моторното превозно средство;

2. вредите, причинени на имуществото на пътник в моторното превозно средство, управлявано от виновния водач, или на имуществото на член на семейството на виновния водач;

3. вредите, причинени на моторното превозно средство, управлявано от застрахования, както и за вредите, нанесени на имущество, превозвано с това моторно превозно средство;

4. вредите, причинени при използването на моторно превозно средство за участие в състезания, при условие че спазването на правилата за движение по пътищата не е било задължително за участниците в състезанието и ако не е било уговорено друго;

5. вредите, причинени при използване на моторното превозно средство по време на акт на тероризъм или война, при условие че увреждането на третите лица е в непосредствена връзка с такъв акт;

6. вредите, причинени от превозването на радиоактивни, химически или други материали, представляващи повишена опасност;

7. вредите, представляващи замърсяване на околната среда;

8. вредите, произтичащи от загуба или унищожаване на пари, бижута, ценни книжа, всякакви видове документи, марки, монети или други подобни колекции;

9. възстановяване на плащания, извършени от системата на държавното социално или здравно осигуряване при или по повод на смърт или телесно увреждане вследствие на застрахователно събитие;

10. лихви и съдебни разноски, освен в случаите по чл. 223, ал. 2 и 4;

11. обезценка на увреденото имущество.

Представители за уреждане на претенции

Чл. 269. (1) Застраховател, който е получил или иска да получи лиценз за застраховане по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, е длъжен да назначи представител за уреждане на претенциите по този вид застраховка във всички държави членки. Назначаването на представител по изречение първо не представлява откриване на клон в съответната държава членка.

(2) Представител за уреждане на претенции по ал. 1 за една държава членка може да бъде физическо лице, което пребивава, или юридическо лице, съответно едноличен търговец, което има седалище в тази държава членка. Физическите лица, които пряко се занимават с уреждането на претенции, трябва да владеят свободно официалния език на съответната държава членка. Други ограничения при избора на представител за уреждане на претенции не се допускат.

(3) Представителят за уреждане на претенции може да работи за повече от един застраховател.

(4) Представителят за уреждане на претенции отговаря за разглеждането и уреждането на претенции на увредените лица, пребиваващи в държавата членка, където е назначен представителят, когато:

1. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, има сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите със застрахователя, назначил представителя;

2. моторното превозно средство, с което е причинено застрахователното събитие, обичайно се намира в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице, и

3. застрахователното събитие е настъпило в държава членка, различна от държавата членка, където пребивава увреденото лице, или на територията на трета държава по време на пътуване между две държави членки.

(5) В случаите по ал. 4 представителят за уреждане на претенции разполага с правомощията да събира всички необходими сведения за установяване настъпването на

застрахователното събитие и на размера на причинените вреди, както и да договаря уреждането на претенцията по извънсъдебен ред и да изпълнява изцяло задълженията, които произтичат от тези претенции.

(6) Назначаването на представител по този член не ограничава правото на увреденото лице да предяви претенциите си направо по седалището на застрахователя или по седалището на негов клон.

(7) Алинеи 1 - 6 се прилагат съответно и за дейността на представителите за уреждане на претенции, които действат в страната от името на застрахователи със седалище извън Република България.

(8) Гаранционният фонд поддържа регистър на представителите за уреждане на претенции, определени от застрахователите на държавите членки да ги представляват на територията на Република България.

Задължения на застрахования при настъпване на пътнотранспортно произшествие

Чл. 270. (1) При настъпване на застрахователно събитие застрахованият е длъжен според възможностите си да направи необходимото за спасяване на увредените лица и за ограничаване вредите, причинени на имущество, да уведоми компетентните органи за контрол на движението по пътищата, както и да изпълни задълженията си по чл. 224.

(2) Застрахованият е длъжен да предостави на увреденото лице данните, необходими за предявяване на претенция, включително:

1. името и адреса си;
2. името и адреса, съответно фирмата, седалището и адреса на управление на собственика на моторното превозно средство;
3. регистрационния номер на моторното превозно средство;
4. фирмата и седалището на застрахователя, който е сключил договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, и номера на полицата.

Задължения на застрахователя

Чл. 271. (1) Срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите не може да бъде по-дълъг от три месеца от нейното предявяване пред застрахователя, сключил застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите, или пред неговия представител за уреждане на претенции.

(2) В срока по ал. 1 лицето, пред което е предявена претенцията, трябва да:

1. определи и изплати размера на обезщетението, или

2. даде мотивирано становище по предявените претенции, когато отказва плащане или когато основанието и размерът на вредите не са били напълно установени.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател не може да откаже да се произнесе по основателността на претенция за обезщетение по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, когато за удостоверяването на пътнотранспортно произшествие е бил представен някой от следните документи:

1. констативен протокол за пътнотранспортно произшествие;

2. протокол за пътнотранспортно произшествие;

3. протокол за пътнотранспортно произшествие, непосетено на място от органите на Министерството на вътрешните работи;

4. друго удостоверение, издадено на законово основание от органите на Министерството на вътрешните работи, или

5. двустранен констативен протокол, вписан по установения ред в службите на Министерството на вътрешните работи и съставен, когато от пътнотранспортното произшествие са причинени само имуществени вреди, които не възпрепятстват движението на моторното превозно средство на собствен ход, и има съгласие между участниците в пътнотранспортното произшествие относно обстоятелствата, свързани с неговото настъпване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато документите по ал. 1 са недостатъчни за удостоверяване на съществени обстоятелства във връзка с настъпването на пътнотранспортно произшествие, застрахователят може да изисква представянето и на документи и доказателства, изготвени от други компетентни органи или лица. Изречение първо не ограничава правото на потребителя да представя доказателства.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Увреденото лице има право на законната лихва за забава върху размера на обезщетението, която се начислява от датата на изтичането на срока по ал. 1.

Задължения на увреденото лице

Чл. 272. Увреденото лице е длъжно да представи на застрахователя документите, с които разполага и които са свързани със застрахователното събитие и причинените вреди, като му съдейства при установяването на обстоятелствата във връзка със събитието и размера на вредите.

Застрахователно обезщетение

Чл. 273. (1) При смърт или телесни увреждания на трети лица обезщетението се

определя от застрахователна експертна комисия към застрахователя на виновния водач или по съдебен ред.

(2) При вреди на имущество обезщетението не може да надвиши действителната стойност на причинената вреда. Обезщетенията за вреди на моторни превозни средства се определят в съответствие с приета от комисията наредба за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства.

(3) Обезщетението по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се определя и заплаща във валутата, в която е предявена претенцията, освен в случаите по чл. 78, ал. 3. Претенции за обезщетения във връзка със застрахователни събития, настъпили в Република България, се предявяват в местна валута.

(4) В случай на спор между Гаранционния фонд и застраховател, сключил задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, относно това кой трябва да обезщети увреденото лице, обезщетението се заплаща от застрахователя. Ако бъде установено, че отговорността е на Гаранционния фонд, той възстановява на застрахователя сумата, платена на увреденото лице заедно със законната лихва.

Право на регрес

Чл. 274. (1) Освен в случаите по чл. 227, застрахователят има право да получи от застрахования платеното от застрахователя обезщетение, когато застрахованият при настъпването на пътнотранспортното произшествие:

1. е управлявал моторното превозно средство след употреба на алкохол с концентрация на алкохола в кръвта над допустимата по закон норма или под въздействието на наркотично вещество или негов аналог, или е отказал да се подложи, или виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотично вещество или негов аналог;

2. не е спрял и не е взел мерки за отстраняване на възникнала по време на движение повреда или неизправност в моторното превозно средство, която застрашава безопасността на движението, и пътнотранспортното произшествие е възникнало в резултат на това.

(2) Застрахователят има право да получи платеното обезщетение от лицето, управлявало моторното превозно средство без свидетелство за управление.

Удостоверение за предходни застрахователни събития

Чл. 275. (1) Лице, което е сключвало задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, има право по всяко време да получи от застрахователя, при който е бил сключен застрахователният договор, удостоверение за претенциите за обезщетения за вреди, причинени във връзка с притежаването или използването на моторното превозно средство, за което договорът е бил сключен, или за липсата на такива претенции за период 5 години преди датата на подаване на заявлението.

(2) Застрахователят е длъжен да издаде удостоверението в 15-дневен срок от подаване

на заявлението.

Глава двадесет и пета

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЗАСТРАХОВКА "ЗЛОПОЛУКА"

НА ПЪТНИЦИТЕ В СРЕДСТВАТА

ЗА ОБЩЕСТВЕН ПРЕВОЗ

Задължени лица

Чл. 276. (1) Превозвачите, които извършват обществен превоз на пътници, когато началната и крайната точка на пътуването са на територията на Република България, са длъжни да сключат и поддържат задължителна застраховка "Злополука" на пътниците.

(2) Средства за обществен превоз на пътници са:

1. релсови превозни средства;
2. тролейбуси и автобуси;
3. въздухоплавателни средства;
4. всички видове морски и речни плавателни съдове;
5. въжени линии и влекаре;
6. таксиметрови автомобили.

Обект на застраховане

Чл. 277. (1) Обект на застраховане по задължителната застраховка "Злополука" са здравето, животът и телесната цялост на пътниците в средствата за обществен превоз.

(2) За пътници по ал. 1 се смятат лицата, намиращи се в превозни средства или в непосредствена близост до тях преди качването и след слизането.

(3) Не са обект на застраховане здравето, животът и телесната цялост на водачите на превозните средства и на обслужващия персонал.

(4) За лицата по ал. 3 превозвачите в обществения превоз могат да сключат доброволна застраховка "Злополука".

Действие на задължителната застраховка "Злополука"

Чл. 278. (1) Задължителната застраховка по чл. 276 има действие само когато застрахователното събитие е настъпило на територията на Република България.

(2) Качването и слизането на пътниците по време на движение на превозното средство или извън определените за тази цел места прекратява действието на застраховката, освен ако напускането на превозното средство в движение е предизвикано от непосредствена опасност за живота или здравето на пътника.

(3) Когато при условията на пътуване по ал. 1 извънредни причини наложат отклоняване на въздухоплавателно, морско или речно превозно средство за обществен превоз, застраховката има действие за времето на това отклонение.

Застрахователно покритие

Чл. 279. (1) Отговорността на застрахователя за изплащане на застрахователната сума или на съответната част от нея се поражда в случаите, когато вследствие на злополука, покрита по договора за застраховка по чл. 276, е причинена смърт или трайна загуба на работоспособност на пътник.

(2) При настъпване на злополука застрахованият пътник или неговите наследници имат право да искат от застрахователя, с който е сключен договорът, да плати застрахователната сума или съответната част от нея.

Исключения от покритие

Чл. 280. Застрахователят не дължи плащане, когато причинената на пътника смърт или трайна загуба на работоспособност е вследствие на:

1. война, размирици или действия, имащи военен характер, бунтове, граждански вълнения и други подобни;

2. терористичен акт, освен в случаите, когато покритието на риска е изрично договорено със застрахователя;

3. опит за извършване или извършване на престъпление от общ характер от пътник;

4. опит за самоубийство или самоубийство на пътник;

5. заболяване от каквото и да е естество на пътник, включително епилептични припадъци или припадъци от други заболявания, кръвоизливи, парализи, стомашно-чревни инфекции, хранителни отравяния и други, освен в случаите, когато вследствие на застрахователно събитие се породят болестни страдания и те причинят смърт или телесно увреждане;

6. преждевременно раждане или аборт на пътник, освен ако те са предизвикани от настъпила злополука;

7. температурни влияния (простуда, измръзване, слънчев или топлинен удар), операции, облъчване, инжекции и други лечебни действия на пътник, доколкото те не са

следствие от възникнала злополука;

8. алкохолни отравяния и пряко причинени от тях увреждания на пътник, употреба на наркотични вещества или техни аналози от пътник;

9. земетресение или атомни и ядрени експлозии, радиоактивни продукти и замърсявания от тях, радиационно (йонизиращо) лъчение.

Застрахователна сума

Чл. 281. Минималната застрахователна сума по задължителната застраховка "Злополука" на пътниците за всяко събитие за всеки пътник е 20 000 лв.

Глава двадесет и шеста

НАЦИОНАЛНО БЮРО НА БЪЛГАРСКИТЕ АВТОМОБИЛНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ И ГАРАНЦИОНЕН ФОНД

Национално бюро на българските автомобилни застрахователи

Чл. 282. (1) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, наричано по-нататък "бюрото", е сдружение с нестопанска цел със седалище София, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

(2) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., доп., бр. 54 от 2006 г.) Член на бюрото е всеки застраховател, получил лиценз по раздел II, буква "А", т. 10.1 от приложение № 1, или който предлага задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в Република България по предвидения в този кодекс ред. Членството в бюрото се прекратява само с отнемане на издадения лиценз по изречение първо, съответно когато застрахователят от държава членка е престанал да предлага задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в Република България. Дейност по предлагане на тази застраховка не може да се извършва, без застрахователят да е член на бюрото. Членовете на бюрото са длъжни да представят и да поддържат банкова гаранция в съответствие с устава по ал. 6 и презастрахователен договор в съответствие с критерии, определени от бюрото.

(3) Бюрото е представително национално бюро за Република България по смисъла на Вътрешните правила между бюрата, като участва и съдейства за функционирането на системата "Зелена карта" и задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в държавите членки.

(4) (* Относно влизането в сила виж § 28 от ПЗР на Кодекса на застраховането) Бюрото изпълнява и функциите на Компенсационен орган, като извършва плащания в случаите по чл. 284. Средствата, необходими за изплащане на обезщетения от Компенсационния орган, се определят в бюджета на Националното бюро на българските

автомобилни застрахователи за съответната година.

(5) Когато към бюро то бъде предявена претенция за обезщетение, се прилага чл. 271, освен в случаите, когато действа като Компенсационен орган.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Организацията и дейността на бюро то се уреждат в неговия устав. Членовете на бюро то плащат в полза на бюро то членски внос и други вноски, предвидени в устава. Дължимите плащания се установяват по основание и размер с решение на управителния съвет на бюро то.

(7) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Бюро то подлежи на надзор по този кодекс, като се прилагат съответно чл. 297, ал. 1, чл. 298, 302, 303 и 304.

Предоставяне на информация на бюро то

Чл. 283. (1) Органите на Министерството на вътрешните работи уведомяват бюро то за пътнотранспортните произшествия на територията на Република България с участието на моторни превозни средства, които обичайно се намират в държава членка, за територията, на която тези превозни средства обичайно се намират, както и за техните регистрационни номера.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Органите на полицията предоставят на бюро то и сведенията относно застраховката според документите и информацията, представени от водача на моторното превозно средство.

(3) Бюро то изпраща получената информация на застрахователя и на националното застрахователно бюро на държавата членка, където моторното превозно средство обичайно се намира.

(4) Алинеи 1 и 2 се прилагат и при пътнотранспортни произшествия с участието на моторни превозни средства, които обичайно се намират на територията на трета държава.

Компенсационен орган

Чл. 284. (* Относно влизането в сила виж § 28 от ПЗР на Кодекса на застраховането)
(1) Бюро то в качеството си на Компенсационен орган заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Република България, когато:

1. застрахователят на виновния водач или неговият представител за уреждане на претенции в Република България не е изпълнил задълженията си в срока по чл. 271, ал. 1, или

2. застрахователят на виновния водач не е назначил представител за уреждане на претенции в Република България.

(2) Право на обезщетение по ал. 1 има увреденото лице, което пребивава в Република България, при условие че:

1. застрахователният договор на виновния водач е сключен със застраховател, установен в държава членка, различна от Република България;

2. застрахованото моторно превозно средство на виновния водач обичайно се намира в държава членка, различна от Република България, и

3. застрахователното събитие е настъпило извън Република България в държава членка или на територията на трета държава по време на пътуване между териториите на две държави членки.

(3) Бюрото в качеството си на Компенсационен орган заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Република България, и когато:

1. не е възможно да се определи моторното превозно средство, което е причинило застрахователното събитие в държава членка, различна от Република България;

2. в двумесечен срок от настъпването на застрахователното събитие в държава членка, различна от Република България, не може да се определи застрахователят на виновния водач, или

3. застрахователното събитие е настъпило в Република България и е причинено от моторно превозно средство по чл. 259, ал. 3, т. 2.

(4) Бюрото в качеството си на Компенсационен орган не изплаща обезщетение:

1. при условията на ал. 1, т. 2, когато увреденото лице е предявило претенцията си за обезщетение направо пред застрахователя и в тримесечния срок е получило мотивираното му становище по претенцията, или

2. когато увреденото лице е предявило претенцията си към застрахователя по съдебен ред.

Производство пред Компенсационния орган

Чл. 285. (* Относно влизането в сила виж § 28 от ПЗР на Кодекса на застраховането)

(1) Увреденото лице предявява претенцията си за изплащане на обезщетение пред Компенсационния орган с писмено заявление, придружено от доказателствата, с които лицето разполага.

(2) Срокът за произнасяне на Компенсационния орган не може да бъде по-дълъг от два месеца от датата на предявяване на претенцията. След изтичане на срока по изречение първо Компенсационният орган дължи законната лихва до датата на плащането. Разноските по определяне и изплащане на обезщетението са за сметка на виновния водач или за сметка на Компенсационния орган в случаите по чл. 284, ал. 3, т. 1.

(3) При получаване на заявление по ал. 1 Компенсационният орган незабавно

уведомява за това обстоятелство и за срока по ал. 2 следните лица:

1. застрахователя на виновния водач или неговия представител за уреждане на претенции;

2. институцията, натоварена да действа като компенсационен орган в държавата членка, където е установен застрахователят, и

3. виновния водач, ако са известни самоличността и адресът му.

(4) Производството пред Компенсационния орган се прекратява, ако в срока за произнасяне увреденото лице получи надлежно обезщетение от виновния водач, от застрахователя или от трето лице, освен в случаите, когато е получено плащане по застраховка "Живот" или застраховка "Злополука". Когато производството е по претенция за обезщетение по чл. 284, ал. 1, то се прекратява и когато в срока за произнасяне по ал. 2 застрахователят или неговият представител за уреждане на претенции дадат мотивирано становище по предявената пред тях претенция.

(5) Увреденото лице не е длъжно да доказва, че виновният водач не може или отказва да плати обезщетението.

(6) Функциите на Компенсационния орган се състоят в уреждане на претенции в случаи, които подлежат на обективно установяване, и поради това дейността му се ограничава до проверка дали е отправена претенция за обезщетение по установения ред и в предвидените срокове, без да се прави преценка по същество. Отказите за плащане по чл. 284 се мотивират.

Възстановяване на платените обезщетения и встъпване в правата на удовлетворения кредитор

Чл. 286. (* Относно влизането в сила виж § 28 от ПЗР на Кодекса на застраховането)
(1) В случаите на плащане по чл. 284, ал. 1 в полза на Компенсационния орган възниква вземане към институцията, натоварена да действа като компенсационен орган в държавата членка, където е установен застрахователят на виновния водач.

(2) В случаите на плащане по чл. 284, ал. 3 в полза на Компенсационния орган възниква вземане към:

1. институцията, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 287, в държавата членка, където обичайно се намира моторното превозно средство на виновния водач, когато не може да се определи застрахователят;

2. институцията, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 287, в държавата членка, където е настъпило застрахователното събитие, когато не може да се определи моторното превозно средство;

3. институцията, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на

Гаранционния фонд по чл. 287, в държавата членка, където е настъпило застрахователното събитие, когато моторното превозно средство обичайно се намира на територията на трета държава;

4. институцията, натоварена да извършва гаранционни плащания, аналогична на Гаранционния фонд по чл. 287, в държавата членка, включила моторното превозно средство в списък на освободените от задължението за сключване на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите съгласно чл. 259, ал. 3, т. 2.

(3) При възникване на вземане към Компенсационния орган от компенсационен орган в държава членка Компенсационният орган възстановява пълния размер на платеното от този орган обезщетение и встъпва в правата на увреденото лице спрямо виновния водач или спрямо неговия застраховател.

(4) Компенсационният орган, след като изпълни задължението си по ал. 3, отправя писмена покана до виновния водач или неговия застраховател, в която определя едномесечен срок от получаване на писмената покана за погасяване на задължението. Ако задължението не бъде изпълнено в срока по изречение първо, за вземанията си срещу лица в Република България Компенсационният орган се снабдява с изпълнителен лист въз основа на документите и извлеченията от сметките, с които те се установяват.

Гаранционен фонд

Чл. 287. (1) Гаранционният фонд, наричан по-нататък "фонда", е юридическо лице със седалище София. Всички застрахователи, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и/или задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги, правят вноски във фонда в размер, определен съгласно този кодекс. Минималният размер на разполагаемите средства във фонда е 3 000 000 лв.

(2) Средствата на фонда се набират от:

1. вноски на застрахователите по ал. 1, които се определят въз основа на сключените задължителни застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите и сключените задължителни застраховки "Злополука" на пътниците, включително граничните застраховки по чл. 259, ал. 2;

2. допълнителни вноски на застрахователите по чл. 290, ал. 2, т. 7;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) глоби и имуществени санкции по чл. 315 и петдесет на сто от имуществените санкции по чл. 317а, ал. 4;

4. приходи от инвестиране на средствата на фонда;

5. други източници, незабранени със закон.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 86 от 2010 г., в сила от 1.01.2011) Комисията по предложение на Съвета на фонда или по своя инициатива определя размера на вноските по ал. 2, т. 1 и срока за извършване на вноските. Решението по изречение първо се обнародва в "Държавен вестник". Годишните вноски на застрахователите се отчитат като разходи и са част от застрахователната премия. Вноската се посочва на отделен ред в застрахователната полица или в застрахователния договор.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Комисията по предложение на Съвета на фонда или по своя инициатива определя размера на допълнителните вноски по ал. 2, т. 2 и срока за извършване на вноските. Решението по изречение първо се обнародва в "Държавен вестник".

(5) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Застрахователите, които не извършват дължимите плащания по ал. 2, т. 1 и 2, дължат законната лихва за срока на забавата. Вземанията на фонда за вноски и лихви по тях се определят по основание и размер с решение на управителния съвет на фонда.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Средствата на фонда се инвестират по реда за инвестиране на техническите резерви на застрахователите, предвиден в този кодекс. Фондът закупува покритие на отговорностите си по този кодекс на международния презастрахователен пазар в съответствие с критерии, определени с решение на комисията. Комисията може да освободи фонда от задължението по изречение второ при достигане на достатъчен финансов капацитет.

(7) Комисията приема правилник за устройството и дейността на фонда, който се обнародва в "Държавен вестник".

Плащания от фонда

Чл. 288. (1) Фондът изплаща обезщетения по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за:

1. имуществени и неимуществени вреди вследствие на смърт или телесни увреждания, когато пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на Република България и е причинено от неидентифицирано моторно превозно средство;

2. имуществени и неимуществени вреди вследствие на смърт или телесни увреждания и за вреди на чуждо имущество, ако:

а) (изм. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на Република България, на територията на друга държава членка или на територията на трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение, и е причинено от моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на Република България, и виновният водач няма сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите;

б) (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) пътнотранспортното произшествие е настъпило на

територията на Република България или на друга държава членка и е причинено от моторно превозно средство, което е било доставено в Република България от друга държава членка и не е било формално регистрирано в Република България, при условие че събитието настъпи в 30-дневен срок от приемането на моторното превозно средство от приобретателя и виновният водач няма сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите;

в) пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на Република България и е причинено от моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на трета държава и виновният водач няма сключена гранична застраховка или сертификат "Зелена карта";

г) (изм. - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на Република България, на територията на друга държава членка или на територията на трета държава, чието национално бюро на застрахователите е страна по Многостранното споразумение, и е причинено от моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на Република България и владението върху което е било отнето чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс.

(2) (В сила от 11.06.2007 г.) При пътнотранспортно произшествие по ал. 1, т. 1, когато неидентифицираното моторно превозно средство е причинило смърт или значителни телесни увреждания и това е наложило престой в лечебно заведение за болнична помощ, фондът изплаща обезщетение и за вредите, причинени на имущество на всички лица, увредени от същото пътнотранспортно произшествие, надвишаващи 500 лв. Телесните увреждания, които са значителни, се определят с правилника за устройството и дейността на фонда.

(3) Фондът не извършва плащане за вредите, претърпени от лице, което по собствена воля е пътувало в моторното превозно средство, като е знаело, че владението върху него е било придобито чрез кражба, грабеж или престъпление по чл. 346 от Наказателния кодекс.

(4) Фондът изплаща обезщетения и по задължителната застраховка "Злополука" на пътниците, ако превозвачът не е имал застраховка.

(5) Размерът на обезщетението, изплащано от фонда, не може да надхвърля размера на минималната застрахователна сума по задължителните застраховки, определена за годината, в която е настъпило пътнотранспортното произшествие. Лихвите за забава по ал. 7, изречение първо се изчисляват отделно.

(6) Фондът определя и изплаща обезщетения, като чл. 273 се прилага съответно. За вреди, различни от вредите, причинени на моторни превозни средства, обезщетението се определя по правилата, приети по реда на чл. 290, ал. 2, т. 9.

(7) Фондът изплаща обезщетения по реда, определен с правилника за устройството и дейността на фонда, и дължи лихва за забава от датата, на която изтича срокът за произнасяне по претенция, предявена от увреденото лице. Срокът за произнасяне не може да бъде по-дълъг от три месеца от датата на завеждане на претенцията по реда на ал. 9.

(8) Разходите за определяне и изплащане на обезщетението са за сметка на виновния водач, съответно за сметка на превозвача, или за сметка на фонда в случаите по ал. 1, т. 1 и ал. 2.

(9) За изплащане на обезщетение увреденото лице предявява претенцията си пред който и да е от застрахователите, получил лиценз и предлагащ задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, съответно задължителна застраховка "Злополука" на пътниците, или пред фонда с писмена молба, придружена с доказателства относно пътнотранспортното произшествие, правото да получи обезщетение във връзка със събитието и размера на причинените вреди. Застраховател, който е получил лиценз и предлага задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, съответно задължителна застраховка "Злополука" на пътниците, не може да откаже да приеме претенция, предявена по реда на изречение първо, както и да извърши оглед на увредено имущество, ако такъв е необходим. Застрахователят е длъжен в срок до два месеца от получаване на молбата на увреденото лице да събере допълнително необходимите доказателства, да извърши оглед, ако такъв е необходим, и да предаде на фонда цялата преписка по предявената претенция. Събирането на допълнителни доказателства, определянето на размера и изплащането на обезщетението на увреденото лице се извършва от фонда в срока и по реда на този кодекс. Отношенията между фонда и застрахователя се уреждат с договор.

(10) Увреденото лице не е длъжно да доказва, че виновният водач не може или отказва да плати обезщетението.

(11) Увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако фондът не се произнесе по подадената молба в срока по ал. 7, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на обезщетението.

(12) След изплащане на обезщетението по ал. 1 и 2 фондът встъпва в правата на увреденото лице до размера на платеното и разходите по ал. 8. Когато увреденото лице разполага с изпълнителен лист срещу виновния водач, фондът може да се ползва от правата по него въз основа на документите и извлеченията от сметките, с които се установяват платените от него суми. Когато фондът е определил и изплатил обезщетение, което е по-малко от размера по изпълнителния лист, в изпълнителното производство увреденото лице се удовлетворява за разликата преди фонда.

(13) След изплащане на обезщетението по ал. 4 фондът има право на иск срещу превозвача до размера на платеното и на разходите по ал. 8.

(14) За вземанията си по ал. 12 и 13 фондът може да се снабди с изпълнителен лист въз основа на документите и извлеченията от сметките, с които те се установяват, ако не получи плащане в едномесечен срок от получаването на писмена покана от виновния водач, съответно превозвача.

Възстановяване на суми, изплатени от компенсационен орган на държава членка

Чл. 288а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Гаранционният фонд възстановява суми, изплатени от компенсационен орган на държава членка, когато:

1. моторното превозно средство на виновния водач обичайно се намира на територията на Република България и в двумесечен срок от настъпване на застрахователното събитие не може да се определи застрахователят;

2. застрахователното събитие е настъпило на територията на Република България и не може да се определи моторното превозно средство;

3. застрахователното събитие е настъпило на територията на Република България и е причинено от моторно превозно средство, което обичайно се намира на територията на трета държава, и в двумесечен срок от настъпване на застрахователното събитие не може да се определи застрахователят.

(2) Сумите по ал. 1 се възстановяват в пълен размер в срок 15 дни от писменото заявление на съответния компенсационен орган.

(3) След изплащането на обезщетение по ал. 1 се прилага чл. 288, ал. 12 и 14.

Плащания за превантивни мероприятия

Чл. 288б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г., в сила от 1.01.2008 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Пет на сто от средствата на фонда, набрани по чл. 287, ал. 2, т. 1 през предходната година по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, се изразходват за инвестиционни разходи за техника и информационни и комуникационни технологии за подобряване състоянието на безопасността на движението по пътищата. Средствата се изразходват за проекти, одобрени със съвместно решение на комисията и на министъра на вътрешните работи след вземане на становището на фонда. При необходимост се иска становище и от държавните органи и неправителствени организации, ангажирани с безопасността на движението по пътищата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Проектите по ал. 1 са годишни и съдържат финансова обосновка за конкретните дейности и необходимите средства за тях.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Договорите за изпълнението на проектите по ал. 1 се сключват от фонда. Собствеността върху придобитото по тези договори се предоставя безвъзмездно на органите, отговорни за безопасността на движението по пътищата.

(4) Средствата по ал. 1, предвидени за съответната година, които не са били усвоени по програми, приети за същата година, остават в полза на фонда.

(5) Докладът за дейността на фонда включва подробен отчет за изразходването на средствата по ал. 1.

(6) Алинея 1 не се прилага, когато размерът на разполагаемите средства на фонда след приспадане на средствата по ал. 1 е по-малък от 20 млн. лв. Когато недостигът възникне след утвърждаване на годишната програма за разходите, управителният съвет незабавно уведомява комисията, министъра на вътрешните работи и лицата, които са страна по договорите по ал. 2, и спира финансирането. Лице, което е страна по договор, финансиран със средства по ал. 1, не носи отговорност за неустойки и други вреди, когато финансирането по договора е било спряно по реда на изречение второ.

Органи на фонда

Чл. 289. Органи на фонда са:

1. Съветът;
2. управителният съвет;
3. изпълнителният директор.

Съвет на фонда

Чл. 290. (1) Съветът на фонда се състои от представители на всички застрахователи, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и/или задължителна застраховка "Злополука" на пътниците, в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги.

(2) Съветът:

1. определя броя, избира и освобождава членовете на управителния съвет и определя възнагражденията им;
2. избира и освобождава изпълнителния директор измежду членовете на управителния съвет и определя възнаграждението му;
3. осъществява надзор върху дейността на управителния съвет;
4. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) приема годишния финансов отчет и доклад на управителния съвет за дейността на фонда;
5. (доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) приема годишния бюджет на фонда след одобряване от комисията;
6. предлага на комисията размера на вноските по чл. 287, ал. 2, т. 1;
7. в случай че разполагаемите средства във фонда спаднат под минималния размер по чл. 287, ал. 1, изречение трето или при друга необходимост от финансиране дейността на фонда, предлага на комисията размера на допълнителните вноски по чл. 287, ал. 2, т. 2 съобразно усреднения пазарен дял на застрахователите по тези застраховки за последните

три календарни години;

8. приема решения относно общите принципи за инвестиране на средствата на фонда;

9. приема правила, съобразени със съдебната практика, относно процедурата за уреждане на претенции за вреди вследствие на смърт или телесни увреждания.

(3) Съветът се събира на заседание най-малко два пъти годишно. Заседанието е законно, ако на него са представени повече от половината от застрахователите по ал. 1.

(4) Заседание на Съвета се свиква от управителния съвет на фонда по негова инициатива или по искане най-малко на една трета от застрахователите по ал. 1. Заседанието се свиква чрез писмена покана, получена от всеки от застрахователите по ал. 1 не по-късно от 14 дни преди датата на заседанието, или чрез покана, обнародвана в "Държавен вестник" не по-късно от 14 дни преди датата на заседанието.

(5) Поканата за заседанието трябва да съдържа датата, часа и мястото на провеждането му, както и въпросите, включени в дневния ред, и проектите на решения по тях. Съветът може да приема решения по въпроси, които не са включени в дневния ред само ако на заседанието са представени всички застрахователи по ал. 1 и всички са съгласни въпросът да бъде разгледан.

(6) Всеки застраховател по ал. 1 има право на един глас в заседанията на Съвета.

(7) Решенията на Съвета се приемат с мнозинство от повече от половината от присъстващите застрахователи.

(8) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) Комисията одобрява проекта на годишен бюджет на фонда или го връща за преработване, когато противоречи на разпоредбите на този кодекс и подзаконовите актове по прилагането му, застрашава финансовата стабилност на фонда или интересите на лицата, които имат право на вземане от фонда, или когато административните разходи на фонда са необосновано завишени, като дава задължителни указания.

(9) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) Когато до началото на съответната година няма приет годишен бюджет на фонда, до неговото приемане разходите на фонда се извършват до размера на тези за съответния период на предходната година. При възникване на необходимост от извършване на разходи с по-висок размер управителният съвет ги извършва след разрешение на комисията.

Управителен съвет и изпълнителен директор

Чл. 291. (1) Управителният съвет на фонда се състои от 5 до 7 членове.

(2) Мандатът на управителния съвет е 4 години. Член на управителния съвет може да бъде преизбиран без ограничения.

(3) Управителният съвет:

1. избира председател на управителния съвет измежду своите членове, който свиква и ръководи заседанията на съвета;
2. определя административно-управленската структура, приема щатното разписание и правилата за работната заплата във фонда;
3. организира събирането на средствата на фонда;
4. произнася се по претенции за обезщетения;
5. взема решения относно инвестирането на средствата на фонда при спазване на законовите изисквания и решенията на Съвета на фонда;
6. (доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) приема проекта на годишен бюджет на фонда и го представя на Съвета на фонда и на комисията;
7. организира и носи отговорност за разходването на средствата на фонда;
8. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) изготвя годишен финансов отчет и доклад за дейността на фонда и го представя на Съвета на фонда;
9. взема решения за участието на фонда в специализирани международни организации на структури с аналогичен предмет на дейност;
10. одобрява споразумения за сътрудничество на фонда с държавни институции и обществени организации във връзка с осъществяваната от него дейност;
11. разглежда и решава други въпроси, свързани с дейността на фонда, които не са от изключителната компетентност на Съвета на фонда.

(4) Управителният съвет се събира на заседания най-малко веднъж месечно. Заседанията се свикват от председателя по негова инициатива или по искане на негов член.

(5) Заседанията на управителния съвет са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете му. Решенията на управителния съвет се приемат с мнозинство от повече от половината от членовете му.

(6) Изпълнителният директор:

1. представява фонда и осъществява текущо ръководство на фонда;
2. назначава и освобождава служителите на фонда;
3. извършва правните и фактическите действия във връзка с инвестирането на средствата на фонда в съответствие с решенията на управителния съвет и при спазване на

законовите изисквания;

4. разпорежда се със средствата на фонда в съответствие с решенията на управителния съвет, правилника за устройството и дейността на фонда и този кодекс;

5. изпълнява и други действия, възложени му от управителния съвет.

(7) За председателя, членовете на управителния съвет и изпълнителния директор на фонда се прилагат съответно чл. 13 и 14.

Информационен център

Чл. 292. (1) За целите на предоставяне на възможност на увреденото лице да получи обезщетение по застраховките "Гражданска отговорност" и "Злополука" към фонда се създава Информационен център, който поддържа регистър на:

1. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) регистрационните номера на моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на Република България, като тази информация се предоставя на Информационния център от комисията по реда на наредбата по чл. 295, ал. 6;

2. застрахователите, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги;

3. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) данни от договорите за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, от сертификатите "Зелена карта" и от договорите за гранична застраховка относно номер на застрахователния договор, името на застрахователя, начална и крайна дата на покритието, регистрационния номер и номер на рама (шаси) на моторното превозно средство, име/наименование и адрес/адрес на управление на собственика на моторното превозно средство;

4. списък на представителите за уреждане на претенции на застрахователите, предлагащи задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, назначени за Република България от застрахователи със седалище в държава членка и назначени за държавите членки от застрахователи със седалище в Република България;

5. данни за превозвачите, получили разрешение да извършват обществен превоз на пътници, като тази информация се предоставя на Информационния център от Министерството на транспорта по реда на наредбата по чл. 295, ал. 6;

6. застрахователите, предлагащи задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги;

7. данни от договорите за задължителна застраховка "Злополука" на пътниците относно номера на застрахователния договор, името на застрахователя, начална и крайна

дата на покритието, регистрационния номер на средството за обществен превоз;

8. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) сведения за моторните превозни средства във всяка държава членка, които са освободени от задължението да сключват задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, както и за органите, натоварени да изплащат обезщетение на лицата, увредени от такива автомобили; сведенията по тази точка се набавят по реда на чл. 293, ал. 4;

9. (нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) данни за пътнотранспортните произшествия и за участниците в тях;

10. (нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) данни за изплатени обезщетения по застраховки по т. 3 и 10 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г.) Информационният център събира, обработва и съхранява информацията по ал. 1 и я предоставя на правоимащите лица при условия и по ред, определени в този кодекс и в правилника по чл. 287, ал. 7. Срокът за съхраняване на информацията по ал. 1, т. 1 - 4 и 9 е 7 години, считано от датата на прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство или от прекратяването на застрахователния договор. Срокът за съхраняване на информацията по ал. 1, т. 7 е 5 години от датата на прекратяване на дейността като превозвач на пътници със средства за обществен превоз или от прекратяване на застрахователния договор.

(3) При обработката на лични данни се прилага Законът за защита на личните данни.

(4) Структурата и дейността на Информационния център се уреждат в правилника по чл. 287, ал. 7.

(5) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи има право на достъп до информацията, съхранявана в Информационния център, необходима за осъществяване дейността на бюрото по този кодекс, при условия и по ред, определени в правилника по чл. 287, ал. 7.

Разкриване на информация пред увреденото лице

Чл. 293. (1) Информационният център е длъжен да предостави на увреденото лице във връзка с правото му да получи обезщетение по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите следната информация:

1. фирмата, седалището и адреса на управление на застрахователя;
2. номера на застрахователния договор;
3. името и адреса, съответно фирмата, седалището и адреса на управление на представителя за уреждане на претенции в държавата членка по пребиваване на увреденото лице.

(2) Информационният център предоставя и сведения за самоличността и адреса на собственика, обичайния водач или регистрирания държател на моторното превозно средство според документите за неговата регистрация, когато увреденото лице има законен интерес от тяхното получаване.

(3) Информационният център предоставя на увреденото лице във връзка с правото му да получи обезщетение по застраховка "Злополука" на пътниците в средствата за обществен превоз фирмата, седалището и адреса на управление на застрахователя и номера на сключения застрахователен договор, както и сведения за фирмата, седалището и адреса на управление на превозвача, когато увреденото лице има законен интерес от тяхното получаване.

(4) Във връзка с предоставянето на информацията по ал. 1 относно застрахователни договори, сключени извън Република България, или във връзка с моторни превозни средства, които обичайно се намират извън Република България, Информационният център изисква необходимите данни от информационните центрове в държавите членки. При искане от страна на информационните центрове в държавите членки Информационният център е длъжен да предоставя информацията от регистъра.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Когато Информационният център не разполага с информация за самоличността или адреса на лицата по ал. 2, съответно фирмата, седалището или адреса на управление на лицата по ал. 3, той я получава въз основа на писмено искане от застрахователя, който е сключил съответния застрахователен договор, или от компетентния държавен орган, който поддържа регистрите на собствениците на моторни превозни средства или на превозвачите или от друг орган, който разполага със съответните данни.

(6) За предоставянето на информацията по ал. 1, 2 или 3 увреденото лице посочва в заявлението си точните дата и място на настъпване на застрахователното събитие и регистрационния номер на превозното средство, както и други сведения за неговото установяване, ако такива са му известни.

(7) Информационният център предоставя информацията по този член, с която разполага, не по-късно от три дни след получаване на писменото запитване от увреденото лице. За информацията по ал. 5 срокът може да се удължи, като не може да бъде по-дълъг от 15 дни след получаване на писменото запитване от увреденото лице. Информацията се предоставя безплатно.

(8) Правото на достъп до информацията по ал. 1 и 2 се гарантира на пострадалото лице за период 7 години от датата на застрахователното събитие. Правото на достъп до информацията по ал. 3 на лицата, които ползват права по задължителната застраховка "Злополука" на пътниците, се гарантира за срок три години от датата на застрахователното събитие.

Предоставяне на информация от застрахователите

Чл. 294. (1) Всеки застраховател, който предлага задължителна застраховка

"Гражданска отговорност" на автомобилистите и/или задължителна застраховка "Злополука" на пътниците в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги, представя на Информационния център ежеседмично до втория работен ден на следващата седмица справка за сключените и за прекратените застрахователни договори към края на предходната седмица.

(2) Справката по ал. 1 съдържа информацията по чл. 292, ал. 1, т. 3 и 7 и се подава по начин и във формат, определен от управителния съвет на фонда във връзка с изискванията на системата за автоматизирана обработка на информацията, като се гарантират автентичността и сигурността на подадените данни.

(3) Застрахователите по чл. 292, ал. 1, т. 2 представят ежегодно на Информационния център списък на местата си на дейност в рамките на държавите членки, както и на представителите си за уреждане на претенции по чл. 269 и го актуализират в срок 15 дни от датата на извършване на промяна на съответните обстоятелства.

(4) Справката по ал. 1 се предоставя и в комисията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) В срок до края на следващия работен ден след сключване на застрахователен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите застрахователните посредници го предават в оригинал или копие на съответния застраховател.

(6) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Всеки застраховател, който предлага задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и/или застраховка по т. 3 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 в Република България посредством установяване или при условията на свободата на предоставяне на услуги, представя на Информационния център ежедневно справка за изплатени обезщетения по застраховки по т. 3 и 10 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(7) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Справката по ал. 6 съдържа информацията и се подава по начин и във формат, определени в наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата, във връзка с изискванията на системата за автоматизирана обработка на информацията, като се гарантират автентичността и сигурността на подадените данни.

Обмен на информация и взаимодействие с компетентните държавни органи

Чл. 295. (1) За целите на поддържането на регистър по чл. 292, ал. 1 Информационният център обменя информация с компетентните държавни органи, които регистрират моторните превозни средства в Република България и които осъществяват държавния надзор върху превозвачите на пътници със средства за обществен превоз.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Всеки първи работен ден от седмицата Министерството на вътрешните работи предоставя на комисията актуален списък на регистрираните моторни превозни средства в Република България, както и на моторните превозни средства с прекратена регистрация, с

информация за регистрационния номер и номера на рамата (шасито) на моторното превозно средство, името/наименованието и адреса/адреса на управление на собственика на моторното превозно средство. До втория работен ден на седмицата комисията представя на Информационния център актуален списък на регистрираните моторни превозни средства в страната, както и на моторните превозни средства с прекратена регистрация, с информация за регистрационния номер и номера на рамата (шасито) на моторното превозно средство. Компетентните органи, които осъществяват държавния надзор върху превозвачите на пътници със средствата за обществен превоз, предоставят ежеседмично до първия работен ден на следващата седмица в Информационния център актуален списък на регистрираните превозвачи на пътници със средствата за обществен превоз. Информацията по изречение трето се предоставя и в комисията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Информационният център предоставя на компетентните органи по ал. 1 ежеседмично до петък информация, актуална към края на предходната календарна седмица за всички моторни превозни средства със сключени и действащи застрахователни договори по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и за всички превозвачи на пътници със средства за обществен превоз със сключени и действащи застрахователни договори по задължителна застраховка "Злополука" на пътниците. Информационният център уведомява собствениците на моторни превозни средства, за които не е сключен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите или сключеният застрахователен договор е бил прекратен и не е подновен, и им дава срок 14 дни от датата на изпращане на уведомлението да представят доказателства за наличие на сключен и действащ застрахователен договор за тази застраховка. Информационният център предоставя ежеседмично на компетентните органи на Министерството на вътрешните работи списък на моторните превозни средства, за които не са били представени доказателствата по изречение второ. Информационният център уведомява органите, които осъществяват държавния надзор върху превозвачите на пътници със средства за обществен превоз, за превозвачите, които не са сключили задължителна застраховка "Злополука" на пътниците.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Компетентните органи по ал. 1 незабавно предприемат мерки за спиране от движение на моторните превозни средства или на средствата за обществен превоз на пътници и за налагане на съответните административни наказания, когато не е била сключена задължителна застраховка.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Информационният център обменя информация с компетентните държавни органи, които регистрират пътнотранспортните произшествия, настъпили на територията на Република България. Ежемесечно до 25-о число на месеца Министерството на вътрешните работи предоставя на Информационния център информация, съдържаща индивидуализирани данни по реда на наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата за причинените през предходния месец пътнотранспортни произшествия и за участниците в тях. Информационният център ежедневно предоставя на Министерството на вътрешните работи информация по чл. 294, ал. 6.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Формите и начинът на обмен

на информация и взаимодействие по този член се определят с наредба, издадена съвместно от министъра на вътрешните работи, министъра на транспорта и комисията, като се вземе предвид и становището на фонда. В наредбата по изречение първо се предвиждат и мерки за опазване на защитената от закона тайна. Застрахователите предоставят информация на Информационния център за произшествията, документириани с двустранен констативен протокол, във формат и по ред, определени в наредбата по чл. 125а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата.

(7) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Документите, изготвени от фонда въз основа на данните от Информационния център, до доказване на противното, удостоверяват застрахователя, номера на договора за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите или "Злополука" на пътниците, началната и крайната дата на покритието, регистрационния номер и номер на рама (шаси) на моторното превозно средство, име/наименование и адрес/адрес на управление на собственика на моторното превозно средство или превозвача на пътници със средства за обществен превоз.

Информационна система

Чл. 295а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) (1) Информационният център изгражда и поддържа електронна информационна система за оценка, управление и контрол на риска, в т.ч. за издаване на полици.

(2) Изграждането и поддържането на информационната система по ал. 1 се извършва въз основа на следните принципи:

1. гарантиране актуалност и точност на подаваните и съхранявани данни;
2. осигуряване на подходяща среда за обмен на данни;
3. гарантиране на регламентиран и контролиран достъп до данните в електронната информационна система при спазване изискванията на закона, и
4. осигуряване на оперативна съвместимост и информационна сигурност.

(3) Събирането и съхраняването на информацията по ал. 1, както и достъпът на застрахователите до нея се уреждат с наредба на комисията и с правилника по чл. 287, ал. 7.

Надзор върху дейността на фонда

Чл. 296. Фондът подлежи на надзор по този кодекс, като се прилагат съответно правилата за надзора върху застрахователите.

ЧАСТ ШЕСТА

ТЕКУЩ НАДЗОР. ПРИНУДИТЕЛНИ

АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Глава двадесет и седма ТЕКУЩ НАДЗОР

Обхват на текущия надзор

Чл. 297. (1) Текущият надзор върху застрахователите и презастрахователите със седалище в Република България се осъществява от комисията и от заместник-председателя за цялостната им дейност, извършвана в Република България. Надзорът по чл. 88 се осъществява от комисията и от заместник-председателя и за дейността им, извършвана в рамките на държавите членки.

(2) Текущият надзор на застрахователите от държави членки, които извършват дейност в Република България при условията на правото на установяване и на свободата на предоставяне на услуги, се осъществява от комисията и от заместник-председателя за дейността им в страната, с изключение на надзора върху финансовото им състояние по смисъла на чл. 88, който се осъществява от компетентните органи на държавата членка по седалището им.

(3) Текущият надзор върху застрахователите от трета държава, които извършват дейност в Република България чрез клон, се осъществява от комисията и от заместник-председателя за цялостната им дейност в страната. Когато при условията на чл. 47, ал. 3 са били избрани компетентните надзорни органи по този кодекс, текущият надзор се осъществява по реда на ал. 1, а когато са били избрани органите на друга държава членка, текущият надзор се осъществява по реда на ал. 2.

(4) Заместник-председателят осъществява текущ надзор върху цялостната дейност на застрахователните посредници с постоянно пребиваване или седалище в Република България, следи за постоянното спазване на условията за извършване на дейността им и предприема мерките по този кодекс за отстраняване на констатираните нарушения.

Правомощия на компетентните органи

Чл. 298. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При осъществяването на текущия надзор се прилагат чл. 18 и 19 от Закона за Комисията за финансов надзор. Заместник-председателят може да разпорежда извършването на проверки в местата, в които застрахователят, съответно презастрахователят извършва дейност.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователите и презастрахователите със седалище в държава членка са длъжни да представят на комисията и на заместник-председателя документите и сведенията, необходими за извършването на надзора по чл. 297, ал. 3.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията и заместник-председателят публикуват

годишните и периодичните финансови отчети на застрахователите и презастрахователите, както и приложените принудителни административни мерки и наложените административни наказания при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 30, ал. 2 от Закона за Комисията за финансов надзор.

Допълнителен надзор върху застрахователите и презастрахователите, които са част от застрахователна или презастрахователна група

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 299. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) На допълнителен надзор подлежи застраховател или презастраховател, получил лиценз за извършване на дейност по този кодекс:

1. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) който е участващо дружество най-малко в един застраховател, презастраховател или застраховател или презастраховател от трета държава;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. и доп., бр. 97 от 2007 г., доп., бр. 70 от 2013 г.) чието предприятие майка е застрахователен холдинг, финансов холдинг със смесена дейност, застраховател от трета държава или презастраховател от трета държава;

3. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) чието предприятие майка е застрахователен холдинг със смесена дейност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При осъществяване на надзора по ал. 1 се взема предвид дейността на дружествата, които са:

1. свързани със застрахователя или презастрахователя;
2. участващи в застрахователя или презастрахователя, и
3. свързани с дружествата, участващи в застрахователя или презастрахователя.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователят, съответно презастрахователят по ал. 1 предоставя информация за целите на допълнителния надзор на комисията при условията и по реда на този кодекс. Когато информацията не бъде предоставена по реда на изречение първо, заместник-председателят може да я изиска от всяко от лицата по ал. 2, както и да извърши проверка на място във всяко от лицата по ал. 2 за нейното установяване или потвърждаване.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При осъществяване на допълнителния надзор по ал. 1 комисията и заместник-председателят могат да не вземат предвид състоянието на някое от лицата по ал. 2, когато то се намира в трета държава, в която съществуват правни ограничения за предоставяне на необходимата информация. В този случай се прилагат правилата за преценка на показателите на застрахователя или презастрахователя при липса на информация.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) При осъществяване на допълнителния надзор по ал. 1 заместник-председателят може в конкретен случай да не вземе предвид състоянието на лице по ал. 2, когато лицето представлява незначителен интерес с оглед целите на допълнителния надзор върху застрахователя или презастрахователя или отразяването на неговото финансово състояние е неуместно или заблуждаващо с оглед целите на допълнителния надзор върху застрахователя или презастрахователя.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., бр. 70 от 2013 г.) Допълнителният надзор по ал. 1 не представлява надзор върху застрахователя от трета държава, презастрахователя от трета държава, застрахователния холдинг, финансовия холдинг със смесена дейност или застрахователния холдинг със смесена дейност поотделно.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г., доп., бр. 70 от 2013 г.) Когато застрахователи или презастрахователи от една застрахователна или презастрахователна група имат седалище в различни държави членки и имат за предприятие майка един и същ застрахователен холдинг, застраховател от трета държава, презастраховател от трета държава, финансов холдинг със смесена дейност или застрахователен холдинг със смесена дейност, комисията може по силата на споразумение, сключено с компетентен орган на държава членка, да прехвърли правомощието си за осъществяване на допълнителен надзор върху застраховател по ал. 1, съответно да получи правомощия да осъществява допълнителен надзор върху застраховател със седалище в друга държава членка.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) За целите на установяване или потвърждаване на съществена информация, необходима за допълнителния надзор по ал. 1, която се намира в лице по ал. 2 със седалище в държава членка, комисията или заместник-председателят могат да искат съдействието на компетентните органи на тази държава членка при спазване на местния закон. Когато е получила искане от компетентен орган на държава членка за съдействие за установяване или за потвърждаване на съществена информация, необходима за осъществявания от него допълнителен надзор и която се намира в лице със седалище в Република България, което е свързано лице със застрахователя или презастрахователя в държавата членка, участващо лице в този застраховател или презастраховател или свързано лице с лице, участващо в този застраховател или презастраховател, председателят на комисията разпорежда извършване на проверка по реда на чл. 19 от Закона за Комисията за финансов надзор. По искане на органа на държавата членка в проверката могат да участват негови служители или посочени от него експерти.

(9) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Когато за финансов холдинг със смесена дейност се прилагат разпоредбите на този кодекс и на Закона за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати, и по-специално по отношение на надзора, основан на риска, комисията или заместник-председателят могат след консултация с Българската народна банка или с друг компетентен орган от друга държава членка да приложат само разпоредбите на Закона за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати.

(10) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Когато за финансов холдинг със смесена дейност се прилагат разпоредбите на този кодекс и на Закона за кредитните институции, и по-

специално по отношение на надзора, основан на риска, комисията или заместник-председателят могат след консултация с Българската народна банка или с друг компетентен орган, осъществяващ консолидиран надзор върху банковия или инвестиционния сектор от друга държава членка, да приложат само разпоредбите, отнасящи се до най-значимия сектор по смисъла на чл. 3, ал. 1 и 3 от Закона за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати.

(11) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) Комисията информира за решенията си по ал. 9 и 10 Европейския орган по застраховане и професионално пенсионно осигуряване.

Включване на управляващите дружества и на лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, в обхвата на допълнителния надзор по чл. 299

Чл. 299а. (Нов - ДВ, бр. 70 от 2013 г.) (1) За целите на надзора по чл. 299, ал. 1 се включват и управляващите дружества, както и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове.

(2) Когато лица по ал. 1 са част от застрахователна група, за тях съответно се прилагат разпоредбите за допълнителния надзор на застрахователите.

(3) По отношение на лицата по ал. 1 комисията и заместник-председателят прилагат съответно правомощията, с които разполагат във връзка с упражняването на допълнителния надзор по чл. 299, ал. 1.

Обмен на информация с компетентни органи

Чл. 300. (1) Комисията и заместник-председателят вземат становището на компетентните органи, осъществяващи застрахователния надзор в държави членки:

1. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) преди издаването на лиценз на застраховател или презастраховател, чието предприятие майка е застраховател или презастраховател със седалище в държава членка или който се контролира от друго физическо или юридическо лице, което упражнява контрол върху застраховател или презастраховател със седалище в държава членка;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г., отм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.).

(2) Комисията и заместник-председателят вземат становището на Българската народна банка и на органите, осъществяващи банков надзор в държава членка:

1. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., доп., бр. 97 от 2007 г.) преди издаването на лиценз на застраховател или презастраховател, чието предприятие майка е банка, лицензирана в Република България или в държава членка, или който се контролира от друго юридическо или физическо лице, което упражнява контрол върху банка, лицензирана в държава членка;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., отм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията и заместник-председателят вземат становището на компетентните органи, осъществяващи надзора върху инвестиционните посредници в държавите членки:

1. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. и доп., бр. 97 от 2007 г.) преди издаването на лиценз на застраховател или презастраховател, чието предприятие майка е инвестиционен посредник със седалище в държава членка или който се контролира от друго юридическо или физическо лице, което упражнява контрол върху инвестиционен посредник със седалище в държава членка;

2. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г., отм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., изм. и доп., бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Комисията и заместник-председателят предоставят по искане на компетентните органи по ал. 1 - 3 становище в случаите, когато застраховател или презастраховател със седалище в Република България или физическо или юридическо лице, контролиращо застраховател или презастраховател със седалище в Република България, упражнява контрол върху застраховател или презастраховател, банка или инвестиционен посредник, подлежащи на надзора на тези органи.

(5) Подлежи на обмен информацията относно пригодността на акционерите, както и относно репутацията и професионалния опит на членовете на управителните и контролните органи в рамките на групата. Тази информация се предоставя както за целите на производствата по издаване на лиценз или за придобиване на квалифицирано участие, така и във връзка с текущия надзор, осъществяван върху дейността на тези дружества.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато застраховател или презастраховател със седалище в Република България е пряко или непряко свързан със застраховател или презастраховател със седалище в държава членка или тези застрахователи или презастрахователи имат общо участващо дружество, комисията и заместник-председателят обменят с компетентните органи в такава държава всякаква информация, която е от значение за допълнителния надзор върху застрахователите и презастрахователите по смисъла на чл. 299, ал. 1. Информацията се предоставя по искане на заинтересованата страна, както и служебно, когато се направи преценка, че информацията е съществена за съответния надзорен орган.

(7) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Комисията и заместник-председателят обменят с компетентните органи, осъществяващи застрахователен надзор в държавите членки, и други документи и информация за нуждите на надзора върху застрахователите и презастрахователите.

Надзор върху техническите основи

Чл. 301. Застрахователите, които извършват дейност по раздел I от приложение № 1,

са длъжни по разпореждане на заместник-председателя да представят техническите основи, използвани от тях за изчисляване на застрахователните тарифи и за образуване на техническите резерви. Заместник-председателят дава предписания за тяхната промяна, когато се установи отклонение от разпоредбите на нормативен акт.

Глава двадесет и осма

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Раздел I

Видове принудителни административни мерки.

Производство

Видове мерки

Чл. 302. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят може да прилага мерките по ал. 2, когато установи, че застраховател, презастраховател, негови служители, всяко от лицата по чл. 13, 22, 26, чл. 41, ал. 2, т. 4 или чл. 47б, ал. 2, т. 4, лица, които сключват сделки за сметка на застрахователя или презастрахователя, акционери или член-кооператори, притежаващи пряко, заедно със или чрез свързани лица 10 или повече от 10 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на застрахователя или презастрахователя, са извършили действия, довели до или чрез бездействията си са допуснали:

1. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) нарушаване разпоредбите на този кодекс, на подзаконовите актове по прилагането му, на актове на комисията или на заместник-председателя, или на програмата за дейността на застрахователя или презастрахователя;

2. възпрепятстване упражняването на застрахователния надзор;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) извършване на сделки или действия, които засягат финансовата или организационната стабилност на застраховател или презастраховател;

4. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) застрашаване интересите на потребителите на застрахователни услуги.

(2) В случаите по ал. 1 заместник-председателят прилага следните принудителни административни мерки:

1. разпорежда писмено да се предприемат конкретни мерки, за да се преустановят допуснатите нарушения и да се отстранят вредните последици от тях;

2. дава предписание за достигане на: доходност, която за застрахователите, предлагащи застраховки "Живот", е най-малко равна на техническата лихва; сигурност и ликвидност на инвестициите на техническите резерви и на собствения капитал;

3. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) налага мерки за оздравяване финансовото състояние на застрахователя или презастрахователя;

4. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) задължава писмено застрахователя или презастрахователя да увеличи собствените си средства в указан срок;

5. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) определя структурата на активите с цел гарантиране на плащанията по застрахователните или презастрахователните договори;

6. при определен от него дневен ред свиква общо събрание на акционерите, съответно на член-кооператорите, или насрочва заседание на управителните или контролните органи за вземане на решение за мерките, които трябва да бъдат предприети, и изпраща представители на комисията на заседанията на общото събрание на акционерите, съответно на член-кооператорите, на управителните и контролните органи;

7. забранява временно изплащането на дивиденди;

8. задължава застраховател, предлагащ задължително застраховане, да сключи договор с лице, на което е отказал сключване;

9. забранява временно за срок до 12 месеца на акционер да упражнява правото си на глас;

10. забранява сключване на нови застрахователни или презастрахователни договори по всички или по отделни видове застраховки, удължаване срока на сключени договори и разширяване на покритието по тях за срок, не по-дълъг от 6 месеца;

11. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) ограничава или забранява свободното разпореждане с активи в случаите по чл. 72, ал. 2, чл. 79б, ал. 2, чл. 86, ал. 1 или 2, както и при отнемане лиценз на застрахователя или презастрахователя;

12. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) поставя допълнителни изисквания към застрахователя или презастрахователя във връзка с отчетността;

13. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) задължава застрахователя или презастрахователя да освободи ръководителя на службата за вътрешен контрол, лица, заемащи ръководни длъжности, и/или да прекрати правомощията на лица, които сключват сделки за сметка на застрахователя или презастрахователя;

14. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) разпорежда на застрахователя или презастрахователя да прекрати договор по чл. 60;

15. (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) назначава регистриран одитор, актюер с призната правоспособност или вещо лице, който да извърши финансова, актюерска или друга проверка за сметка на застрахователя или презастрахователя.

(3) В случаите по ал. 1 комисията по предложение на заместник-председателя може:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) да разпреди писмено на застрахователя или презастрахователя да предприеме необходимите действия за освобождаване на едно или повече лица, оправомощени да го управляват или представляват, или на всяко от лицата по чл. 13, 22, 26, чл. 41, ал. 2, т. 4 или чл. 47б, ал. 2, т. 4, както и на отговорния актюер по чл. 95;

2. да нареди писмено на акционер да прехвърли притежаваните от него акции в определен срок;

3. да назначи квестор за срок до една година.

(4) Принудителна административна мярка е също и отнемането на лиценз по чл. 36, освен в случаите, когато лицето изрично се е отказало от издадения лиценз.

(5) Комисията може да информира обществеността за приложените мерки по ал. 2, 3 и 4 или за дейност, която застрашава интересите на застрахованите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) При прилагането на принудителни административни мерки по ал. 2, т. 5, 7, 9 и 11, ал. 3, т. 3 и ал. 4 разпоредбите на Административнопроцесуалния кодекс относно обясненията и възраженията на заинтересованите лица не се прилагат.

(7) Принудителните административни мерки по ал. 2, т. 1 и 4 и ал. 3, т. 1 могат да бъдат прилагани и относно застрахователните брокери.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) По искане на заместник-председателя, съответно на комисията, в търговския регистър се вписват обстоятелствата, съответно се обявяват актовете по ал. 2, т. 3, 7, 9, 10 и 11 и по ал. 3.

Производство по прилагане на принудителни административни мерки

Чл. 303. (1) Производството по прилагане на принудителни административни мерки започва по инициатива на заместник-председателя.

(2) Уведомленията и съобщенията в производството по прилагане на принудителни административни мерки могат да се извършват с препоръчано писмо с обратна разписка, по телефона или по факса. Уведомяванията и съобщаванията с препоръчано писмо с обратна разписка се удостоверяват с известие за доставянето им, по телефона - писмено от длъжностното лице, което ги е извършило, а по факса - с писмено потвърждение за изпратено съобщение.

(3) Ако уведомленията и съобщенията не бъдат приети на посочените от лицата или вписани в съответния регистър по чл. 30, ал. 1 от Закона за Комисията за финансов надзор адрес, телефон или факс, те се смятат за извършени с поставянето им на специално определено за целта място в сградата на комисията. Последното обстоятелство се

удостоверява с протокол, съставен от длъжностни лица, определени със заповед на заместник-председателя.

(4) Принудителните административни мерки по чл. 302, ал. 2 се прилагат с писмено мотивирано решение на заместник-председателя, а принудителните административни мерки по чл. 302, ал. 3 - с писмено мотивирано решение на комисията. Решенията се съобщават на заинтересованото лице в 7-дневен срок от постановяването им.

(5) Решението за прилагане на принудителни административни мерки подлежи на незабавно изпълнение независимо дали е обжалвано. Обжалването на решението за прилагане на принудителна административна мярка не спира неговото изпълнение.

Приложимост на Административнопроцесуалния кодекс (Загл. изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.)

Чл. 304. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) За производството по прилагане на принудителните административни мерки се прилага Административнопроцесуалният кодекс, доколкото в този кодекс не е предвидено друго.

Раздел II

Особени правила в производството по прилагане на принудителни административни мерки

Уведомяване на държавите членки за предприети принудителни административни мерки

Чл. 305. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Заместник-председателят уведомява компетентните органи на държавите членки, в които застраховател или презастраховател със седалище в Република България извършва дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, за приложените принудителни административни мерки по чл. 302, ал. 2, т. 3 и 11, като посочва дали е необходимо те да предприемат същите мерки.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато във връзка с отнемане на лиценз на застраховател или презастраховател със седалище в Република България, извършващ дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, заместник-председателят е приложил принудителна административна мярка по чл. 302, ал. 2, т. 11, той предлага на компетентните органи на съответните държави членки да приложат същата мярка.

Действия на комисията при уведомяването ѝ за приложена принудителна административна мярка на застраховател или презастраховател със седалище

в друга държава членка

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 306. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато комисията бъде уведомена от съответния компетентен орган на държавата членка по произход за наложено ограничение или забрана за разпореждане с активи, както и за предприети мерки във връзка с прилагане на краткосрочен план спрямо застраховател или презастраховател, извършващ дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, тя предприема същите мерки спрямо застрахователя или презастрахователя, ако има искане за това.

(2) Когато комисията бъде уведомена от съответния компетентен орган на държава членка по произход за отнемане на лиценз на застраховател, извършващ дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, комисията предприема съответни действия, за да предотврати сключването от страна на застрахователя на нови застрахователни договори, удължаване срока на сключени договори, увеличаване на застрахователните суми и разширяване на покритието по тях. В сътрудничество с компетентните органи на държавата членка по произход комисията предприема всички необходими мерки за защита на интересите на застрахованите, включително ограничаване правото на застрахователя да се разпорежда с активите си.

(3) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Алинея 2, изречение първо се прилага и когато комисията бъде уведомена от съответния компетентен орган на държава членка по произход за отнемане на лиценз на презастраховател, извършващ дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

Принудителни административни мерки спрямо застраховател или презастраховател със седалище в друга държава членка

(Загл. доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

Чл. 307. (1) Когато установи, че застраховател със седалище в друга държава членка, извършващ дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, нарушава този кодекс или актовете по прилагането му, заместник-председателят разпорежда писмено да се преустановят и отстранят в определен срок допуснатите нарушения и вредните последици от тях.

(2) Когато нарушенията не бъдат отстранени в определения срок, заместник-председателят уведомява за това компетентния орган в държавата членка по произход на застрахователя и за необходимостта от предприемане на съответни мерки.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Ако въпреки приложените от компетентните органи на държавата членка по произход мерки или ако те са се оказали неподходящи или недостатъчни или ако такива мерки не са били предприети и застрахователят продължава да извършва нарушения на този кодекс или на актовете по прилагането му, заместник-председателят може, след като уведоми компетентните органи на държавата членка по

произход на застрахователя, да предприеме необходимите мерки за преустановяване на нарушенията и за налагане на наказания, а в особено тежки случаи да му забрани да сключва нови застрахователни договори в Република България.

(4) В извънредни случаи заместник-председателят може да приложи мерките по ал. 3 без предварително уведомление на компетентния орган на държавата членка по произход на застрахователя съгласно ал. 2 и 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Алинеи 1, 3 и 4 се прилагат и за презастрахователите със седалище в държава членка. Уведомлението по ал. 2 се извършва едновременно с издаване на разпореждането по ал. 1.

Действия на комисията

Чл. 308. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Когато комисията бъде уведомена от съответния компетентен орган на държавата членка на клона или по предоставяне на услуги относно застраховател или презастраховател със седалище в Република България, който нарушава законодателството на държавата, на чиято територия извършва дейност при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги, комисията, съответно заместник-председателят, прилага съответни принудителни административни мерки по чл. 302 и уведомява компетентния орган на съответната държава членка за предприетите мерки.

Особени правила за участие в административни, административнонаказателни и съдебни производства. Връчване на документи

Чл. 308а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Застраховател, презастраховател, застрахователен или презастрахователен посредник от държава членка или от трета държава, който е открил клон по смисъла на § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби в Република България, участва в административни, административнонаказателни и съдебни производства пред български административни или съдебни органи чрез упълномощения представител на клона. Действията, извършени от и спрямо упълномощения представител, обвързват застрахователя, презастрахователя или посредника. Документите, връчени по установения ред на адреса на управление на клона, се смятат връчени на застрахователя, презастрахователя или посредника. Тази разпоредба се прилага съответно за застрахователите, презастрахователите и застрахователните посредници със седалище в Република България, които извършват дейност в държава членка при условията на правото на установяване.

(2) В производства по прилагане на принудителни административни мерки и по налагане на административни наказания за нарушения, извършени от застраховател, презастраховател, застрахователен или презастрахователен посредник от държава членка, който извършва дейност на територията на Република България при условията на свободата на предоставяне на услуги, комисията, нейният председател или заместник-председателят изпращат документи и уведомления по реда, предвиден в закона на държавата членка по седалището на лицето, и могат да поискат от компетентните органи на другите държави членки съдействие за връчването или уведомяването. Когато такъв ред

не е предвиден и връчването на документи или уведомяването не може да се извърши със съдействието на компетентните органи, документите и уведомленията се изпращат с препоръчана поща с обратна разписка на адреса на управление на лицето в държавата членка по неговото седалище и се смятат връчени на датата на получаване, вписана в обратната разписка.

(3) В производства по прилагане на принудителни административни мерки и по налагане на административни наказания за нарушения, извършени от застраховател, презастраховател, застрахователен или презастрахователен посредник със седалище в Република България, който извършва дейност на територията на държава членка при условията на свободата на предоставяне на услуги, компетентният орган от държавата по мястото на предоставяне на услуги изпраща документи и уведомления с препоръчана поща с обратна разписка на адреса на управление на лицето в Република България. Документите и уведомленията се смятат връчени на датата на получаване, вписана в обратната разписка. Когато законът на държавата по мястото на предоставяне на услуги не допуска уведомяване по реда на изречение първо и второ, заместник-председателят организира връчването на документите и уведомленията от името на компетентния орган на държавата членка.

Глава двадесет и девета

КВЕСТОР

Изисквания

Чл. 309. (1) Квесторът е физическо лице.

(2) Квесторът трябва да отговаря на изискванията на чл. 13, ал. 1, т. 3 - 5 и 7, както и да:

1. не е съпруг, роднина по права или по съребрена линия до шеста степен включително или по сватовство до трета степен включително на член на управителен или контролен орган на застрахователя, чиито правомощия са преустановени с акта за назначаване на квестора;

2. не се намира със застрахователя или с негов длъжник в отношения, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност.

(3) Квесторът декларира писмено пред комисията обстоятелствата по ал. 2 и при промени в тях е длъжен да уведоми незабавно комисията.

Основания за назначаване на квестор

Чл. 310. (1) Комисията може да назначи един или няколко квестори, когато:

1. застрахователят представя невярна информация за резултатите от дейността си или възпрепятства по друг начин осъществяването на застрахователен надзор;

2. застрахователят е в процедура по изпълнение на краткосрочен план;

3. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г.) е отнет лицензът на застраховател до назначаването от съда на синдик или вписването в търговския регистър на ликвидатор.

(2) След издаване на акта за назначаване на квестор комисията незабавно го връчва на съответния застраховател и публикува съобщение за това в един централен всекидневник. Квесторът встъпва в длъжност незабавно.

(3) Комисията може да издава задължителни предписания на квестора във връзка с дейността му и по всяко време да прекрати правомощията му и да назначи на негово място друг квестор. Актовете по изречение първо не подлежат на обжалване.

Права и задължения на квестора

Чл. 311. (1) С назначаването на квестор всички правомощия на управителния и контролния орган на застрахователя се преустановяват и се упражняват от квестора, доколкото в акта за назначаването му не са предвидени ограничения. Квесторът взема всички необходими мерки за защита на интересите на застрахованите.

(2) Квесторът има право на възнаграждение в размер, определен от комисията. Възнаграждението е за сметка на застрахователя.

(3) Действия и сделки, извършени от името и за сметка на застрахователя без предварително упълномощаване от квестора, са нищожни.

(4) Ако са назначени двама или повече квестори, те вземат решения с единодушие и упражняват правомощията си съвместно, освен ако комисията реши друго.

(5) Квесторът има неограничен достъп и контрол до помещенията на застрахователя, до счетоводната и друга документация и до неговото имущество.

(6) Всички служители на застрахователя са длъжни да съдействат на квестора при осъществяване на неговите правомощия.

(7) Квесторът се отчита за дейността си само пред комисията и при поискване ѝ представя незабавно отчет за дейността си.

(8) По време на управлението на квестора общото събрание на акционерите или на член-кооператорите на застрахователя може да се свиква само от квестора и да взема решение по обявления от него дневен ред, освен в случаите на вземане на решение за прекратяване на застрахователя.

(9) По искане на квестора прокуратурата и органите на Министерството на вътрешните работи са длъжни да оказват съдействие за упражняване на правомощията му по ал. 1.

(10) Квесторът упражнява правомощията си с грижата на добър стопанин. Той носи отговорност само за вреди, причинени от него умишлено или при груба небрежност.

Квестор на презастраховател

Чл. 311а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Тази глава се прилага и за квестора на презастраховател.

ЧАСТ ШЕСТА "А"

(Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ВЗЕМАНИЯ ПРИ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛ

Обхват

Чл. 311б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) При условията на тази част се гарантират вземанията на потребители на застрахователни услуги при несъстоятелност на застраховател със седалище в Република България или на застраховател от трета държава, който е регистрирал клон по Търговския закон в Република България.

(2) Застрахователите, които са лицензирани да предлагат застраховките по чл. 311в, ал. 2, правят вноски във Фонд за обезпечаване на застрахователни вземания, наричан по-нататък "обезпечителен фонд", при условията и по реда на тази част. Застрахователите от трета държава правят вноски в обезпечителния фонд само за дейността, извършвана чрез клона, регистриран в Република България.

Гарантирани застрахователни вземания

Чл. 311в. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Гарантират се вземанията по ал. 2 на физическите лица, юридическите лица с нестопанска цел и търговците, които представляват микропредприятия по смисъла на Закона за малките и средните предприятия.

(2) Гарантират се всички застрахователни вземания на лицата по ал. 1, произтичащи от застрахователен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите или за застраховка "Злополука" на пътниците, или за застраховка по раздел I от приложение № 1. Вземанията за лихва за забава на застрахователя по изискуеми застрахователни вземания не се гарантират.

(3) Застрахователните вземания се гарантират:

1. (доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) по задължителната застраховка

"Гражданска отговорност" на автомобилистите и по задължителната застраховка "Злополука" на пътниците - в пълен размер до размера на минималното задължително равнище на застрахователната сума, установено с този кодекс, при спазване на ограничението по ал. 4;

2. по застраховките по раздел I от приложение № 1 - в размер 70 на сто от тяхната стойност, но не повече от 8000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Застрахователните вземания по ал. 3, т. 1 за имуществени вреди, претърпени от търговци, се гарантират до 391 000 лв. при спазване на условията и реда на действащия регламент на Европейската общност относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на минималната помощ.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) За целите на тази част за застрахователни вземания се смятат вземанията, които произтичат от:

1. застрахователно събитие, покрито по застрахователния договор, в т. ч. вземания по пряк иск по застраховка "Гражданска отговорност";

2. прекратяване или откуп на застрахователния договор.

Исключения

Чл. 311г. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Не се изплащат гарантирани застрахователни вземания по чл. 311в, ал. 3, т. 2 на:

1. лица, притежаващи акции, които им осигуряват 1 или повече от 1 на сто от гласовете в общото събрание на застрахователя;

2. членовете на управителните и контролните органи на застрахователя, на управителя на клона на застрахователя от трета държава, регистриран в Република България по Търговския закон, както и на други лица, които са били оправомощени да управляват или представляват застрахователя или клона на застрахователя от трета държава, регистриран в Република България по Търговския закон;

3. ръководителя и служителите в специализираната служба за вътрешен контрол на застрахователя и на одиторите, избрани по установения в закона ред, да заверят годишния отчет на застрахователя;

4. дружества по чл. 299, ал. 2, както и на лица по т. 1 - 3 в такива дружества;

5. лица, които са отговорни за неплатежоспособността на застрахователя или са се облагодетелствали от нея;

6. съпрузите, роднините по права и по съребрена линия до втора степен включително на физически лица по т. 1 - 5.

(2) Не се предоставя гаранция относно застрахователни вземания, възникнали или свързани със сделки и действия, представляващи изпиране на пари по смисъла на чл. 2 от Закона за мерките срещу изпирането на пари, ако деецът е осъден с влязла в сила присъда.

(3) Обстоятелствата, обуславящи изключенията по ал. 1 и 2, се установяват към датата на решението на комисията за отнемане на издадения лиценз за извършване на застраховане.

Фонд за обезпечаване на застрахователни вземания. Статут

Чл. 311д. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Създава се Фонд за обезпечаване на застрахователни вземания.

(2) Обезпечителният фонд е обособена сметка, управлявана от органите на Гаранционния фонд по чл. 287, които се подпомагат в тази си дейност от администрацията на Гаранционния фонд.

(3) Обезпечителният фонд се преобразува, прекратява и ликвидира със закон.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) При ликвидация на обезпечителния фонд след изплащането на задълженията му остатъкът от неговото имущество се разпределя между застрахователите след възстановяване на встъпителната вноска по § 146, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането (ДВ, бр. 97 от 2007 г.) пропорционално на вноските, платени от тях, с изключение на тези застрахователи, чиито задължения към потребителите на застрахователни услуги са изплатени от обезпечителния фонд.

Функции на Гаранционния фонд във връзка с обезпечителния фонд

Чл. 311е. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Гаранционният фонд при условията и по реда на тази част:

1. събира годишните вноски от застрахователите;
2. изплаща гарантираните размери на застрахователните вземания.

(2) Средствата на обезпечителния фонд не могат да се използват за други плащания от Гаранционния фонд.

Правомощия на управителния съвет на Гаранционния фонд във връзка с управлението на обезпечителния фонд

Чл. 311ж. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Управителният съвет на Гаранционния фонд:

1. извършва действията по събиране на вноските от застрахователите;

2. инвестира средствата на фонда при спазване на изискванията за сигурност и за постоянна ликвидност;

3. организира изплащането на гарантираните размери на застрахователните вземания при условията и по реда на тази част;

4. изготвя и приема отделен годишен финансов отчет за дейността на обезпечителния фонд и го представя на комисията;

5. ежегодно в срок до 31 март приема и обнародва в "Държавен вестник" годишен финансов отчет за предходната година.

Източници за набиране на средствата на обезпечителния фонд

Чл. 311з. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Източници за набиране на средствата на обезпечителния фонд са:

1. вноските от застрахователите;
2. доходите от инвестиране на средствата на обезпечителния фонд;
3. получените от обезпечителния фонд суми от имуществото на застрахователя в случаите на суброгация;
4. приходите от вземания по регресни иски;
5. други източници (заеми, дарения, чуждестранна помощ и други).

Годишна вноска и основа за нейното определяне

Чл. 311и. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Всеки застраховател прави годишна вноска в обезпечителния фонд, както следва:

1. за всяко лице, застраховано по всеки договор за рискова застраховка по раздел I от приложение № 1, осигуряващ покритие в съответната година - по 0,70 лв.;
2. за всяко лице, застраховано по всички останали договори за застраховка по раздел I от приложение № 1, осигуряващи покритие в съответната година - по 1,00 лв., но не повече от 2 на сто от размера на дължимата годишна премия;
3. за всяко моторно превозно средство, във връзка с което е сключена задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, за съответната година - по 1,50 лв.;
4. за всяко място, без мястото на водача, за което е сключена задължителна застраховка "Злополука" на пътниците за съответната година - по 0,20 лв.

(2) Застрахователите, включително клоновете на застрахователи от трета държава, превеждат дължимата годишна вноска в срок до 31 май на годината, следваща годината, за която се отнася вноската.

(3) При неплащане на вноската в определения срок се начислява лихва за срока на забавата върху дължимата сума в размер на законната лихва.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Годишните вноски на застрахователите се отчитат като разходи и са част от застрахователната премия. Вноската се посочва на отделен ред в застрахователната полица или в застрахователния договор.

Невъзстановяемост на вноските

Чл. 311к. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Направените от застрахователя вноски не подлежат на възстановяване, включително при прекратяване на застрахователя, освен в случаите по чл. 311д, ал. 4 или ако в закон е предвидено друго.

Покриване на недостига от средства по фонда

Чл. 311л. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Ако средствата на обезпечителния фонд не са достатъчни за покриване на задълженията му по този кодекс, по решение на управителния съвет на Гаранционния фонд недостигът се покрива по един от следните начини:

1. задължаване на застрахователите да преведат авансово годишни вноски, като определянето на размера на авансовите вноски се извършва въз основа на размера на годишните вноски за предходната година;

2. увеличаване на годишната вноска;

3. ползване на заеми при условия и по ред, одобрени от управителния съвет на Гаранционния фонд; управителният съвет на Гаранционния фонд не може да одобрява заеми, които са по-неблагоприятни от пазарните.

(2) Изплатената авансово сума по ал. 1, т. 1 се приспада от дължимата от застрахователя годишна вноска за следващата година, като надвнесеното подлежи на връщане в срока по чл. 311и, ал. 2.

(3) При недостиг на средства фондът може да ползва заеми:

1. от български и чуждестранни банки, както и от други лица;

2. от държавния бюджет след решение на Народното събрание.

(4) Ползваните от обезпечителния фонд заеми могат да бъдат обезпечавани с гаранция, издадена от държавата, или с активи на фонда, включително с бъдещите вземания на фонда към застрахователите за годишни вноски.

Последици от неплащането на годишните вноски

Чл. 311м. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) В случай че застраховател в срок три месеца не плати изискуемата вноска или дължимите лихви по чл. 311и, ал. 3, управителният съвет на Гаранционния фонд уведомява комисията за прилагане на мерки по чл. 302.

Събиране на информация от обезпечителния фонд

Чл. 311н. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Комисията предоставя при поискване на управителния съвет на Гаранционния фонд необходимата информация за изчисляване на вноските, дължими от застрахователите.

(2) Управителният съвет на Гаранционния фонд може да използва получените от него данни само за изпълнение на възложените му функции.

(3) Членовете на управителния съвет на Гаранционния фонд и служителите на Гаранционния фонд не могат да разгласяват лично или чрез друго информация, станала им известна по служба, когато тази информация представлява застрахователна, търговска или друга защитена от закона тайна.

Използване на средствата на обезпечителния фонд

Чл. 311о. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Средствата на обезпечителния фонд могат да се използват само за изплащане на гарантирани застрахователни вземания до гарантираните размери в предвидените в тази част случаи и на главницата и лихвите по взетите от фонда заеми в случаите по чл. 311л, ал. 3.

(2) Средствата на обезпечителния фонд се инвестират във:

1. ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата или други държави членки;
2. краткосрочни депозити в банки, притежаващи инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, определени с решение на комисията.

Условия и ред за плащане на суми по гарантираните застрахователни вземания

Чл. 311п. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) От средствата на обезпечителния фонд се изплащат задължения на съответния застраховател към потребителите на застрахователни услуги по чл. 311в, ал. 1 след влизане в сила на решението за обявяване несъстоятелността на застрахователя.

(2) От средствата на обезпечителния фонд се изплащат гарантираните размери на застрахователните вземания чрез банка, определена от управителния съвет на Гаранционния фонд.

(3) Синдикът на застрахователя в несъстоятелност представя списъка по чл. 689 от

Търговския закон и на управителния съвет на Гаранционния фонд незабавно след неговото изготвяне. Управителният съвет на Гаранционния фонд може да направи писмено възражение пред съда с копие до синдика срещу прието или неприето от синдика вземане по реда на чл. 690 на Търговския закон. В срок 15 дни от датата на публикуване на окончателния списък на приетите вземания по чл. 692 от Търговския закон синдикът е длъжен да го представи на управителния съвет на Гаранционния фонд. В случай че е направил възражение по чл. 690, ал. 1 от Търговския закон, управителният съвет на Гаранционния фонд може да предяви иск за установяване съществуването на неприето вземане или несъществуването на прието вземане по реда на чл. 694 от Търговския закон.

(4) В срок до 15 дни от получаването на окончателния списък по ал. 3, изречение трето управителният съвет на Гаранционния фонд е длъжен да оповести най-малко в два централни ежедневника деня, от който оправомощените потребители на застрахователни услуги могат да получават плащания от обезпечителния фонд, както и банката, чрез която ще се извършват тези плащания.

(5) Изплащането на суми от обезпечителния фонд по безспорните застрахователни вземания започва не по-късно от 45 дни от датата на публикацията по ал. 4. За одобрени от съда последващи допълнително предявени и приети вземания срокът по изречение първо е 15 дни.

(6) Когато гарантираното вземане е деноминирано в чуждестранна валута, на потребителя на застрахователни услуги се изплаща левовата равностойност на гарантирания размер на вземането по курса на Българската народна банка в началния ден на изплащане на гаранцията по вземанията.

(7) С размера на изплатените суми се намалява размерът на задълженията на съответния застраховател към потребителите на застрахователни услуги.

(8) Управителният съвет на Гаранционния фонд уведомява периодично синдика за размера на платените вземания на всеки потребител на застрахователни услуги.

(9) За вземанията си над полученото от обезпечителния фонд потребителите на застрахователни услуги се удовлетворяват от имуществото на застрахователя в съответствие с този кодекс.

Суброгация

Чл. 311р. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) От датата на публикуване на окончателния списък на приетите вземания обезпечителният фонд встъпва в правата на потребителите на застрахователни услуги към застрахователя до размера на гарантираните суми, независимо от размера и датата, на която фондът е извършил плащания по гаранцията на всеки един от потребителите на застрахователни услуги.

(2) Гаранционният фонд не дължи лихви по гарантираните суми.

Ограничение на рекламите

Чл. 311с. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застрахователите, обхванати от системата за гарантиране на застрахователни вземания, не могат да рекламират гарантиране на застрахователни вземания в размери над установените в тази част.

ЧАСТ СЕДМА

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Отговорност при извършване на дейност в нарушение на условията и реда на този кодекс

Чл. 312. (1) Който извършва или допуска извършването на застраховане, без да е получил лиценз по реда на този кодекс или в нарушение на правилата за правото на установяване или за свободата на предоставяне на услуги, се наказва със:

1. глоба от 2000 до 10 000 лв. - за физическо лице;

2. имуществена санкция от 50 000 до 200 000 лв. - за юридическо лице или едноличен търговец.

(2) С имуществената санкция по ал. 1, т. 2 се наказва и застраховател, който извършва застраховане по видове застраховки, за които не е получил лиценз.

(3) При повторно нарушение наказанието по ал. 1, т. 1 е от 4000 до 20 000 лв., а по ал. 1, т. 2 и ал. 2 - от 100 000 до 400 000 лв.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Който извършва или допуска извършването на дейност като застрахователен брокер или застрахователен агент, без да е вписан по реда на този кодекс в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор или в нарушение на правилата за правото на установяване или за свободата на предоставяне на услуги, се наказва със:

1. глоба от 2000 до 10 000 лв. - за физическо лице;

2. имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв. - за юридическо лице или едноличен търговец.

(5) При повторно нарушение наказанието по ал. 4, т. 1 е от 4000 до 20 000 лв., а по ал. 4, т. 2 - от 10 000 до 100 000 лв.

(6) Алинеи 4 и 5 не се прилагат за лицата, които извършват застрахователно посредничество по реда на чл. 150, ал. 3.

(7) Със санкцията по ал. 4, т. 2 и ал. 5 се наказва и застраховател или презастраховател, който в дейността си на територията на Република България се ползва от посредническите услуги на лица по ал. 4, при условие че тези лица не извършват дейност

по застрахователно посредничество по реда на чл. 150, ал. 3.

Отговорност при неспазване на изискванията за техническите резерви

Чл. 313. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател, съответно презастраховател, който извърши или допусне извършването на нарушение на чл. 66, ал. 1 или 3, чл. 68, ал. 1 - 4, чл. 72, ал. 1 и чл. 77, се наказва с имуществена санкция от 10 000 до 40 000 лв., а при повторно нарушение - от 20 000 до 80 000 лв.

Отговорност за неизпълнение на принудителна административна мярка

Чл. 314. (1) Който не изпълни приложена принудителна административна мярка от комисията или от заместник-председателя, се наказва със:

1. глоба от 1000 до 2000 лв. - за физическо лице;
2. имуществена санкция от 4000 до 40 000 лв. - за юридическо лице.

(2) При повторно нарушение наказанието по ал. 1, т. 1 е от 2000 до 4000 лв., а по ал. 1, т. 2 - от 8000 до 80 000 лв.

Отговорност за несклучена задължителна застраховка

Чл. 315. (1) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Лице, което не изпълни задължението си да сключи задължителна застраховка по чл. 249, т. 1 или 2 или което управлява моторно превозно средство, във връзка с чието притежаване и използване няма сключен и действащ договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, се наказва със:

1. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) глоба от 400 до 600 лв. - за физическо лице;
2. (изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) имуществена санкция от 2000 до 5000 лв. - за юридическо лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) При повторно нарушение наказанието по ал. 1, т. 1 е 2000 лв., а по ал. 1, т. 2 - 10 000 лв.

(3) Застраховател, който извърши нарушение на чл. 250, се наказва с имуществена санкция от 5000 до 20 000 лв., а при повторно нарушение - от 10 000 до 40 000 лв.

Отговорност при поставяне на знаци, белези или други индикации

Чл. 315а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2011 г., в сила от 6.10.2012 г.) Лице, което управлява моторно превозно средство с поставени знаци, белези или други индикации в нарушение на забраната по чл. 186а, ал. 1, с изключение на тези по чл. 186а, ал. 3, или на такива, които представляват микрогравировка, когато тя пряко или косвено не указва наличието на сключен застрахователен договор, се наказва с глоба в размер 50 лв.

Отговорност за нарушение на реда за придобиване и разпореждане с квалифицирано участие в застрахователно дружество

Чл. 316. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Лице, което придобива или прехвърля акции от застрахователно акционерно дружество в нарушение на чл. 16, ал. 3 и чл. 16а, ал. 11 или на забраната по чл. 16а, ал. 5, се наказва със:

1. глоба от 2000 до 10 000 лв. - за физическо лице, независимо дали придобива или прехвърля акциите от свое име или за друго;

2. имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв. - за юридическо лице.

Отговорност за предоставена невярна информация

Чл. 317. (1) Член на управителен или контролен орган на застраховател или презастраховател, или друго лице, което го управлява или представлява, което предостави или допусне да бъде предоставена невярна информация във връзка с осъществяването на застрахователния надзор, се наказва с глоба от 10 000 лв. до 50 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) Заместник-председателят може да разпорежи и временно лишаване от право за упражняване на дейност като лице по ал. 1.

(3) За нарушението по ал. 1 на застрахователя се налага имуществена санкция в размер от 20 000 лв. до 100 000 лв.

Отговорност за нарушения при предоставяне на информация по чл. 294

Чл. 317а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) (1) Застраховател, който е представил информацията за сключен застрахователен договор по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите по реда на чл. 294, ал. 1 и 4 в периода от 8-ия до 45-ия ден включително от датата на неговото сключване, се наказва с имуществена санкция в размер 20 лв. за всеки отделен договор.

(2) За застрахователните договори по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, сключени в периода между 15 декември и 15 февруари, санкцията по ал. 1 се налага, когато информацията е представена в периода от 45-ия до 60-ия ден от датата на сключване на договора.

(3) Когато информацията за сключването на застрахователен договор по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите е представена със закъснение, по-голямо от това по ал. 1 или 2, се налагат наказанията по чл. 319.

(4) (В сила от 1.04.2008 г. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Застраховател, който по реда на чл. 294, ал. 1 и 4 е представил непълен или неточен запис на информация за регистрационен номер, номер на рама, име или адрес на собственик на моторно превозно средство, за

което е сключена задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, се наказва с имуществена санкция 20 лв. за всеки отделен запис.

Отговорност при въвеждане на изискване за поставяне на знаци, белези или други индикации

Чл. 317б. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2011 г.) Застраховател, който извърши или допусне извършването на нарушение на чл. 186а, се наказва с имуществена санкция от 30 000 до 60 000 лв., а при повторно нарушение - от 60 000 до 120 000 лв.

Отговорност на квестора, ликвидатора и синдика

Чл. 318. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Квестор, ликвидатор или синдик, който не изпълни или наруши разпореждане или заповед на комисията, на нейния председател или на заместник-председателя, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв.

Отговорност за нарушения на нормативната уредба

Чл. 319. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Който извърши или допусне извършването на нарушение на разпоредбите на този кодекс, на актовете по прилагането му, извън случаите по чл. 312 - 318, на разпореждане или заповед на комисията, на нейния председател или на заместник-председателя, се наказва със:

1. глоба от 500 до 3000 лв. - за физическо лице;
2. имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв. - за юридическо лице.

(2) При повторно нарушение наказанието по ал. 1, т. 1 е от 1000 до 6000 лв., а по ал. 1, т. 2 - от 2000 до 40 000 лв.

Производство по налагане на административно наказание

Чл. 320. (1) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г., доп., бр. 51 от 2011 г., в сила от 6.10.2012 г.) Актовете за установяване на административно нарушение се съставят от оправомощени от заместник-председателя длъжностни лица, а в случаите по чл. 315, ал. 1 и 2 и чл. 315а - от длъжностните лица на службите за контрол по Закона за движението по пътищата.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г., изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 97 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., доп., бр. 51 от 2011 г., в сила от 6.10.2012 г.) Наказателното постановление се издава от заместник-председателя, а за нарушенията по чл. 315, ал. 1 и 2 и чл. 315а - от директора на областната дирекция на Министерството на вътрешните работи, в чийто район е установено нарушението или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г., отм., бр. 77 от 2012 г., в сила от 9.10.2012 г.).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този кодекс:

1. "Потребител на застрахователни услуги" е застрахованият, третото ползващо се лице, третото увредено лице, другите лица, за които са възникнали права по застрахователен договор, както и физическото или юридическото лице, което проявява интерес да се ползва от услугите, предоставяни от застраховател или от застрахователен посредник във връзка с предмета му на дейност.

2. "Застрахователен риск" е обективно съществуващата вероятност от увреждане на имуществено или неимуществено благо, осъществяването на която е несигурно, неизвестно и независимо от волята на застрахованото лице.

3. "Застрахователно събитие" е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователното покритие.

4. "Застрахован" е лицето, чиито имуществени и/или неимуществени блага са предмет на застрахователен договор.

5. "Застрахователна сума" (лимит на отговорност) е договорената или определената с нормативен акт и посочена в застрахователен договор парична сума, представляваща горна граница на отговорността на застрахователя към застрахования, ползващото се лице или третото увредено лице.

6. "Държава членка" е държава, която е членка на Европейския съюз, или друга държава, която принадлежи към Европейското икономическо пространство.

7. "Трета държава" е държава, която не е държава членка по смисъла на т. 6.

8. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Клон" е правна форма, под която застраховател или презастраховател присъства трайно на територията на държава членка, като създава офис, управляван от негови служители или от други лица, изрично трайно овластени от застрахователя да действат от негово име. "Клон на застраховател или презастраховател от трета държава" е клон, регистриран по реда на Търговския закон от застраховател или презастраховател със седалище в трета държава.

9. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Контрол" е налице, когато определено лице (контролиращият):

а) притежава повече от половината от гласовете в общото събрание на друго юридическо лице (дъщерно дружество), или

б) има право да определя повече от половината от членовете на управителния или

контролния орган на друго юридическо лице (дъщерно дружество) и същевременно е акционер или съдружник в това лице, или

в) има право да упражнява решаващо влияние върху юридическо лице (дъщерно дружество) по силата на сключен с това лице договор или на неговия учредителен акт или устав, ако това е допустимо съгласно законодателството, приложимо към дъщерното дружество, или

г) е акционер или съдружник в дружество, и:

аа) повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на това юридическо лице (дъщерно дружество), които са изпълнявали съответните функции през предходната и текущата финансова година и до момента на изготвяне на консолидираните финансови отчети, са определени единствено в резултат на упражняването на неговото право на глас, или

бб) което контролира самостоятелно по силата на договор с други акционери или съдружници в това юридическо лице (дъщерно дружество) повече от половината от гласовете в общото събрание на това юридическо лице, или

д) може по друг начин по преценка на компетентните органи да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на друго юридическо лице (дъщерно дружество).

В случаите по букви "а", "б" и "г" към гласовете на контролиращия се прибавят и гласовете на дъщерните му дружества, върху които той упражнява контрол, както и гласовете на лицата, които действат от свое име, но за негова сметка или за сметка на негово дъщерно дружество.

В случаите по букви "а", "б" и "г" гласовете на контролиращия се намаляват с гласовете по акциите, държани за сметка на лице, което не е нито контролиращият, нито негово дъщерно дружество, както и с гласовете по акциите, които са предмет на залог, ако правата по тях се упражняват по нареждане и в интерес на залогодателя.

В случаите по букви "а" и "г" гласовете на контролиращия се намаляват с гласовете по акциите, притежавани от самото дъщерно дружество чрез лице, което то контролира, или чрез лице, което действа от свое име, но за сметка на контролиращия и на дъщерното дружество.

10. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Участие" е налице, когато едно лице притежава пряко или непряко 20 или повече от 20 на сто от капитала или от гласовете в общото събрание на дружество, както и когато едно лице притежава права в капитала на друго дружество, които чрез създаване на трайна връзка с това дружество са предназначени да допринесат за дейността на дружеството.

11. "Участващо дружество" е:

а) (изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) предприятие майка, или

б) дружество, което притежава участие по смисъла на т. 10, или

в) дружество, свързано с друго дружество посредством общо управление, съгласно договор между тях или съгласно техните учредителни актове, или

г) дружество, повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на което са същевременно повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на друго дружество за период, включващ една финансова година и до момента на изготвяне на консолидираните финансови отчети на дружествата за тази година.

12. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Свързани лица" са налице, когато две или повече физически или юридически лица са свързани по един от следните начини:

а) чрез отношения на контрол;

б) трайно с едно и също лице чрез отношение на контрол;

в) чрез притежаване от едното от тях, пряко или чрез контролирано от него лице, на 20 или повече от 20 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на другото лице;

г) чрез притежаване пряко или чрез контрол на 20 или повече от 20 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на трето лице;

д) трето лице притежава пряко или чрез контрол 20 или повече от 20 на сто от гласовете в общото събрание или от капитала на тези лица.

Свързани лица са и съпрузите, роднините по права линия без ограничения, роднините по съребрена линия до трета степен включително и роднините по сватовство до трета степен включително.

13. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Свързано дружество" е дъщерно дружество, дружество, в което се притежава участие по смисъла на т. 10, или дружество, свързано с друго дружество при условията по т. 11, букви "в" и "г".

14. "Общи условия" са типизирани клаузи, приложими към неограничен брой застрахователни договори, независимо от наименованието им.

15. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г., изм., бр. 86 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) "Установяване в държава членка" е седалище, представителство или клон на юридическо лице, включително всяко постоянно присъствие на юридическото лице на територията на държава членка, дори когато това присъствие не е под формата на представителство или клон, а чрез постоянен офис, управляван от собствен персонал на юридическото лице или от лице, което е независимо, но има постоянни правомощия да действа от името на

юридическото лице.

16. "Домакинство" са лицата без оглед на родствената връзка помежду им, живеещи заедно в обособени жилищни помещения и имащи общ бюджет.

17. "Административни разходи" са разходите по обслужването на застрахователните и презастрахователните договори и управлението на застрахователния портфейл.

18. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Държава членка на клона" е държавата членка, където се намира клонът на застрахователя, сключил договора, с който се покрива рискът, съответно държавата членка, където се намира клонът на презастрахователя.

19. "Държава членка по предоставяне на услуги" е държавата членка, където е разположен рискът, ако рискът е покрит от застраховател или клон, които са установени в друга държава членка.

20. "Държава членка по произход" е държавата членка:

а) (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) където е седалището на застрахователя, който покрива риска, съответно държавата членка, където е седалището на презастрахователя;

б) където е постоянното пребиваване и където извършва дейност застрахователният брокер или застрахователният агент - физическо лице; държавата членка, където е седалището на застрахователния брокер или застрахователния агент - юридическо лице;

в) в която застрахователят е получил лиценз при преобразуване на застраховател по глава единадесета.

21. "Национално застрахователно бюро" е професионална организация, която е създадена в съответствие с Препоръка № 5, приета на 25 януари 1949 г. от Подкомитета на Комитета по сухопътен транспорт на Икономическата комисия на Организацията на обединените нации за Европа, и обединява застрахователите, получили лиценз за извършване на застрахователна дейност на територията на една държава, които имат право да извършват застраховане по раздел II, буква "А", т. 10 от приложение № 1, с изключение на застраховката "Отговорност на превозвача" по раздел II, буква "А", т. 10.2 от приложение № 1.

22. "Държава членка, където е разположен рискът" е:

а) държавата членка, където е разположен недвижимият имот, когато със застрахователния договор се покриват рискове относно недвижими имоти, в това число сгради и намиращите се в тях вещи, при условие че се застраховат със същия договор;

б) държавата членка, където е регистрирано моторното превозно средство, когато застраховката се отнася до рискове, свързани с моторно превозно средство от всякакъв вид; когато моторното превозно средство се доставя от една държава членка в друга, смята се, че рискът е разположен в държавата по местоназначението от момента на приемане на

доставката от приобретателя за период 30 дни, дори моторното превозно средство да не е било формално регистрирано;

в) държавата членка, в която застрахованият е сключил застрахователен договор във връзка с рискове по пътуване или туризъм, при условие че максималната продължителност на договора не надхвърля четири месеца;

г) (изм. - ДВ, бр. 86 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) във всички останали случаи рискът е разположен във:

аа) държавата членка, в която е постоянното пребиваване на застрахования, ако застрахованият е физическо лице, или

бб) държавата членка, в която е установено юридическото лице, за което се отнася застрахователният договор, ако застрахованият е юридическо лице.

23. "Съзастраховане в рамките на Европейския съюз" е съзастраховане, при което се покриват големи рискове по смисъла на т. 29, когато са налице следните допълнителни условия:

а) размерът на риска - предмет на застраховката, налага участието на повече от един застраховател за неговото покриване;

б) рискът - предмет на застраховката, се покрива по силата на един договор и при една премия за един и същ период от двама или повече застрахователи (съзастрахователи), всеки от които отговаря пряко пред застрахования за определена част от застрахователното обезщетение;

в) един от съзастрахователите е водещ съзастраховател и определя сроковете и условията по застрахователния договор (застраховката), както и размера на премийните ставки;

г) покритият риск е в рамките на Европейския съюз;

д) за целите на покритието на този риск се смята, че водещият съзастраховател покрива целия риск, и

е) поне един от съзастрахователите - страна по съзастрахователния договор, има седалище в държава членка, различна от държавата членка по седалището на водещия съзастраховател, или е страна по договора чрез клон, чието седалище е в такава държава членка.

24. (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Цедент" е застраховател или презастраховател, който прехвърля всички или част от рисковете по сключени застрахователни договори и плаща презастрахователни премии на презастраховател или на застраховател, който извършва активно презастраховане.

25. "Отложени аквизиционни разходи" са аквизиционните разходи, отнасящи се до неизтеклия период на застрахователно покритие по действащи към края на отчетния период и влезли в сила през същия период застрахователни договори, които са пренесени в следващи отчетни периоди.

26. "Аквизиционни разходи" са разходите, произтичащи от сключването или подновяването на застрахователни договори, които могат да бъдат:

а) преки - аквизиционни комисиони (не се включват инкасовите комисиони при плащането на периодични премии по дългосрочни застраховки по раздел I от приложение № 1), разходи за изготвяне на застрахователни договори и за включването им в застрахователния портфейл;

б) косвени - за реклама и административни разходи, свързани с изготвянето на оферти, сключването на договори и подновяването на вече сключени договори.

27. "Откупна стойност" е договорената сума по застраховките по раздел I, т. 1, 2, 3 и 5 от приложение № 1, която застрахователят ще изплати на застрахования или на третото ползващо се лице при предсрочно прекратяване на договора.

28. "Членове на семейството" са съпругът, съпругата, децата до 18-годишна възраст, а ако продължават образованието си - до 26-годишна възраст, а ако са недееспособни или трайно неработоспособни - независимо от възрастта.

29. "Големи рискове" са рисковете по видовете застраховки по раздел II от приложение № 1, както следва:

а) по т. 4, 5, 6, 7, 11 и 12 - във всички случаи;

б) по т. 14 и 15 - когато застрахованият осъществява търговска дейност или свободна професия и рисковете са свързани с тази дейност или професия;

в) по т. 3, 8, 9, 10, 13 и 16 - при условие че застрахованият отговаря поне на два от следните три критерия:

аа) балансово число - повече от 12,4 млн. лв.;

бб) нетен оборот - повече от 25,6 млн. лв.;

вв) среден брой на наетите от застрахования лица през финансовата година - 250 души.

Ако застрахованият е част от група, за която се съставят консолидирани финансови отчети съгласно чл. 37, ал. 2 от Закона за счетоводството, критериите по буква "в" се прилагат на базата на консолидирания финансов отчет.

30. "Траен носител" е хартиен носител, дискета, компактдиск и всеки друг носител,

който дава възможност на ползвателя да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, осигуряващ бъдещ достъп до тази информация за период, съответстващ на целите, за които е предоставена, и който позволява възпроизвеждането на тази информация, без тя да бъде променяна.

31. "Приемаща държава членка" е държавата членка:

а) която не е държава членка по произход и където застрахователят има клон;

б) (доп. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) където презастрахователят, застрахователният брокер или застрахователният агент има клон или предоставя услуги.

32. "Трето ползващо се лице" е друго лице, посочено от застрахования в застрахователния договор като имащо право да получи пълния размер или част от застрахователното обезщетение или застрахователната сума.

33. "Период на застрахователно покритие" е периодът, през който застрахователят покрива застрахователния риск.

34. "Застрахователен интерес" е правно призната необходимост от защита срещу последиците от застрахователно събитие.

35. "Автомобилист" е собственикът, ползвателят, държателят или водачът на моторно превозно средство, който във връзка с притежаването или използването му може да причини вреди на трети лица.

36. "Сертификат "Зелена карта" е международен сертификат за застраховка, издаден от името на национално бюро по т. 21 в съответствие с Препоръка № 5, приета на 25 януари 1949 г. от Подкомитета на Комитета по сухопътен транспорт на Икономическата комисия на Организацията на обединените нации за Европа.

37. "Повторно нарушение" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което е наложено наказание за същия вид нарушение.

38. "Системни нарушения" са три или повече административни нарушения по този кодекс или по актовете по прилагането му, извършени в срок една година, или три и повече еднакви административни нарушения, извършени в срок три последователни години.

39. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Предприятие майка" е юридическо лице, което упражнява контрол спрямо едно или повече дружества (дъщерни дружества).

40. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Дъщерно дружество" е юридическо лице, контролирано от друго юридическо лице (предприятие майка). Юридическите лица, които са дъщерни на дъщерното дружество, също се смятат за дъщерни дружества на предприятието майка.

41. (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г.) "Финансов холдинг със смесена дейност" е финансов холдинг със смесена дейност по смисъла на § 1, т. 14 от допълнителните разпоредби на Закона за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати.

42. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Ретроцесия" е прехвърлянето на рискове, поети по презастрахователен договор, към друг презастраховател или застраховател, който извършва активно презастраховане.

43. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Финансово предприятие" е едно или повече от следните лица, извършващи дейност в държава членка или в трета държава:

а) кредитна институция, финансова институция по чл. 3, ал. 1 от Закона за кредитните институции или дружество за спомагателни услуги по чл. 2, ал. 4 от същия закон;

б) застраховател, презастраховател по чл. 8, ал. 2, застрахователен холдинг по чл. 27, ал. 1 или здравноосигурително дружество;

в) инвестиционен посредник;

г) финансов холдинг със смесена дейност.

44. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Схема със специална цел за алтернативно прехвърляне на застрахователен риск" е юридическо лице или неперсонифицирано предприятие, различно от застраховател или презастраховател, което въз основа на договор поема рискове от застраховател или презастраховател и което изцяло финансира рисковата си експозиция чрез емитиране на дълг или чрез друг механизъм за финансиране, при условие че правата на кредиторите, съответно на участниците в механизма за финансиране, са подчинени на презастрахователните задължения на схемата.

45. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Презастраховане с ограничено поемане на риск" е презастраховане, при което определената максимално възможна загуба, изразена като поет максимален икономически риск, който възниква както поради поемането на значителен застрахователен риск, така и поради поемането на времеви риск, надхвърля размера на премията за целия срок на договора с ограничена, но значителна сума, при което поне един от следните признаци трябва да е допълнително налице:

а) изрично и реално съобразяване на стойността на парите във времето;

б) договорни клаузи, които изравняват икономическите резултати между страните за целия срок на договора, за постигане на предвиденото прехвърляне на риска.

46. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Дюрация" е среднопретегленият срок на падежа на плащанията по застрахователни или презастрахователни претенции.

47. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Инвестиция със значителен дял" е инвестиция, която при неблагоприятно развитие на присъщите ѝ рискове може самостоятелно със своя обем

да застраши платежоспособността на лицето, което я е извършило.

48. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Значителна експозиция на риск" е поемането на отделен кредитен, инвестиционен, застрахователен, пазарен или друг риск, което при неблагоприятно развитие на този риск може да доведе до евентуална загуба, достатъчно голяма, за да застраши платежоспособността на лицето, което го е поело.

49. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Значителна концентрация на риск" е комбинация от няколко значителни експозиции на един риск или от експозиции, които сами по себе си не са значителни, но заедно и при наличие на обвързаност на развитието на рисковете помежду им са достатъчно големи, за да застрашат платежоспособността или стабилността на лицето, което ги е поело.

50. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Благоразумие" е обективен критерий за грижливо поведение, който прилага едно добросъвестно, предпазливо и компетентно лице при критична и всестранна преценка на наличната информация относно обстоятелствата, имащи отношение към вземането на решение.

51. (Нова - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) "Катастрофично събитие" е настъпването на покрит риск, на който едновременно са изложени голям брой застраховани лица и вследствие на чието проявление са причинени значителни вреди.

52. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) "Лица, действащи в съгласие" са две или повече лица, за които според характера на отношенията между тях или между всяко от тях и трето лице, според тяхното пазарно поведение или сключените от тях търговски сделки може да се направи основателно предположение, че упражняват или ще упражняват правата по притежаваните от тях акции в застрахователя в съответствие с изрично или мълчаливо споразумение с друг акционер. Такива са и две или повече лица, свързани по един или по няколко от следните начини:

а) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до трета степен включително;

б) съдружниците;

в) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;

г) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява юридическо лице;

д) дружество и лице, което притежава повече от 10 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството;

е) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;

ж) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;

з) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;

и) лицата, едното от които е търговски представител на другото.

53. (Нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) "Многостранното споразумение" е Споразумението между националните бюра на застрахователите на държавите - членки на Европейското икономическо пространство, и на други асоциирани държави, сключено в Ретимно, Крит, на 30 май 2002 г., с последващите му изменения и допълнения, както и всяко друго споразумение, сключено между националните бюра на застрахователите на държавите членки помежду им и/или с национални бюра на застрахователите на други държави в изпълнение на чл. 2, буква "а" и/или чл. 8, параграф 1, ал. 2 от Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно застраховката "Гражданска отговорност" при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка (ОВ, L 263/11 от 7 октомври 2009 г.).

54. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) "Специализирано обгрижване" представлява оказването на помощ от медицинска сестра, рехабилитатор или от друго квалифицирано лице, която има за цел да спомогне на процеса на оздравяване.

55. (Нова - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.) "Палиативни грижи" представляват грижи за облекчаване състоянието на неизлечимо болни и които не са предназначени или не могат да доведат до оздравяването им.

§ 2. Рекламни материали и други белези, индикиращи взаимоотношения между застраховател и застраховано лице, не могат да се поставят върху застраховано движимо или недвижимо имущество, освен когато в закон е предвидено друго.

§ 3. Документите, изисквани по реда на този кодекс и издадени на език, различен от българския, трябва да бъдат придружени от превод на български език и легализирани в съответствие с изискванията на действащото законодателство. При несъответствие между текстовете за верни се приемат тези в превода на български език.

§ 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Минималните размери по чл. 82, ал. 1 се осъвременяват годишно, като стойността им в евро се увеличава с процентното увеличение на Европейския индекс на потребителските цени, публикуван от Евростат, при условие че този процент надхвърля с 5 на сто последното преизчисляване. Резултатът се закръглява нагоре до пълни 100 000 евро.

(2) Минималните размери на застрахователната сума на задължителната застраховка и на собствените средства на застрахователния посредник се осъвременяват на всеки 5 години, като стойността им в евро се увеличава с процентното увеличение на Европейския индекс на потребителските цени, публикуван от Евростат, за периода от последното осъвременяване. Първото осъвременяване трябва да се извърши към 15 януари 2008 г.

Резултатът се закръглява до цяло евро.

(3) Минималните размери на застрахователната сума по чл. 266, съответно по § 27, ал. 2, се осъвременяват на всеки 5 години, считано от 11 юли 2005 г., с Европейския индекс на потребителските цени, като се увеличават с процента, посочен от този индекс, и резултатът се закръглява нагоре до пълни 10 000 евро.

(4) Комисията своевременно изготвя предложения за изменение на разпоредбите на този кодекс в съответствие с ал. 1 - 3.

§ 4а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2007 г.) (1) Съгласно Директива 91/371/ЕИО на Съвета, за откриване на клон и за извършване на дейност по застраховане по видове застраховки по раздел II от приложение № 1 от застраховател със седалище в Република България в Конфедерация Швейцария, съответно от застраховател със седалище в Конфедерация Швейцария в Република България, както и за надзора върху тази дейност се прилага Споразумението между Европейската икономическа общност и Конфедерация Швейцария относно прякото застраховане, различно от животозастраховането.

(2) Комисията за финансов надзор оповестява практиката по прилагане на споразумението по реда на чл. 9, ал. 1 от Закона за Комисията за финансов надзор.

§ 4б. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) Този закон въвежда разпоредбите на:

1. Директива 64/225/ЕИО на Съвета относно премахването на ограниченията относно свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги по отношение на презастраховането и ретроцесията.

2. Директива 72/166/ЕИО на Съвета относно сближаване на законодателствата на държавите членки относно застраховката "Гражданска отговорност" при използването на моторни превозни средства и за прилагане на задължението за сключване на такава застраховка.

3. Директива 72/430/ЕИО на Съвета за изменение на Директива 72/166/ЕИО на Съвета относно сближаването на законодателствата на държавите членки относно застраховката "Гражданска отговорност" при използването на моторни превозни средства и за прилагане на задължението за сключване на такава застраховка.

4. Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане.

5. Директива 73/240/ЕИО на Съвета относно премахване на ограниченията на свободата на установяване в областта на прякото застраховане, различно от животозастраховане.

6. Директива 76/580/ЕИО на Съвета за изменение на Директива 73/239/ЕИО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно

достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане.

7. Директива 78/473/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно съзастраховане в Общността.

8. Директива 84/5/ЕИО на Съвета относно сближаването на законодателствата на държавите членки, свързани със застраховките гражданска отговорност при използването на моторни превозни средства (МПС).

9. Директива 84/641/ЕИО на Съвета за изменение, особено по отношение на оказването на помощ на туристи, на Първата директива (73/239/ЕИО) относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане.

10. Директива 87/343/ЕИО на Съвета, за изменение по отношение на кредитното застраховане и гаранционното застраховане на Първа директива 73/239/ЕИО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно започването и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане.

11. Директива 87/344/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно застраховките за съдебни разноски.

12. Втора директива 88/357/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прякото застраховане, различно от животозастраховането, и формулираща разпоредби за улесняване ефективното упражняване на свободата на предоставяне на услуги и изменяща Директива 73/239/ЕИО.

13. Трета директива 90/232/ЕИО на Съвета относно сближаването на законодателствата на държавите членки, свързани със застраховките гражданска отговорност при използването на моторни превозни средства (МПС).

14. Директива 90/618/ЕИО на Съвета, за изменение на Директива 73/239/ЕИО и Директива 88/357/ЕИО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби за прякото застраховане, с изключение на животозастраховането, особено по отношение застраховането на отговорността, свързана с моторните превозни средства.

15. Директива 91/371/ЕИО на Съвета относно прилагане на Споразумението между Европейската икономическа общност и Конфедерация Швейцария относно прякото застраховане, различно от животозастраховане.

16. Директива 91/675/ЕИО на Съвета относно създаването на Комитет по застраховане.

17. Директива 92/49/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с прякото застраховане, различно от животозастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (Трета директива за застраховането, различно от животозастраховането).

18. Директива 95/26/ЕО на Европейския парламент и Съвета за изменение на Директиви 77/780/ЕИО и 89/646/ЕИО в областта на кредитните институции, Директиви 73/239/ЕИО и 92/49/ЕИО в областта на застраховането, различно от животозастраховане, Директиви 79/276/ЕИО(*) и 92/96/ЕИО в областта на животозастраховането, Директива 93/22/ЕИО в областта на инвестиционните посредници и Директива 85/611/ЕИО в областта на предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), с оглед засилване на разумния надзор.

(*) Бел. ред. Грешно цитиран номер на директива - правилният документ е Директива 79/267.

19. Директива 98/78/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно допълнителен надзор върху застрахователни предприятия, които са част от застрахователна група.

20. Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно сближаването на законите на държавите членки относно застраховане на гражданската отговорност във връзка с използването на моторни превозни средства, и за изменение и допълнение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО на Съвета (Четвърта директива за автомобилното застраховане).

21. Директива 2000/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО, 92/49/ЕИО, 92/96/ЕИО и 93/22/ЕИО на Съвета относно обмяна на информация с трети страни.

22. Директива 2001/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно реорганизирането и ликвидацията на застрахователните дружества.

23. Директива 2002/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, за изменение на Директива 73/239/ЕИО на Съвета по отношение на изискванията за границите на платежоспособност на дружества, които не извършват животозастраховане.

24. Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно животозастраховането.

25. Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат, и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО, 79/267/ЕИО, 92/49/ЕИО, 92/96/ЕИО, 93/6/ЕИО и 93/22/ЕИО на Съвета и Директиви 98/78/ЕО и 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

26. Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно застрахователното посредничество.

27. Директива 2005/1/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на директиви 73/239/ЕИО, 85/611/ЕИО, 91/675/ЕИО, 92/49/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и директиви 94/19/ЕО, 98/78/ЕО, 2000/12/ЕО, 2001/34/ЕО, 2002/83/ЕО и 2002/87/ЕО с цел въвеждане на нова организационна структура на комитетите за финансови услуги.

28. Директива 2005/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директиви 72/166/ЕИО, 84/5/ЕИО, 88/357/ЕИО и 90/232/ЕИО на Съвета и Директива 2000/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на застраховка "Гражданска отговорност" относно използването на моторни превозни средства.

29. Директива 2005/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно презастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 92/49/ЕИО на Съвета, както и на Директиви 98/78/ЕО и 2002/83/ЕО.

30. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Директива 2007/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 г. за изменение на Директива 92/49/ЕИО на Съвета и на директиви 2002/83/ЕО, 2004/39/ЕО, 2005/68/ЕО и 2006/48/ЕО по отношение на процедурните правила и критериите за оценяване за предварителната оценка на придобиванията и увеличението на участия във финансовия сектор.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. Законът за застраховането (обн., ДВ, бр. 86 от 1996 г.; изм., бр. 1 от 1997 г., бр. 21 от 1997 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1997 г.; изм., бр. 58 от 1997 г., бр. 21, 52, 93 и 132 от 1998 г., бр. 88 от 1999 г., бр. 83 и 97 от 2000 г., бр. 1, 102 и 110 от 2001 г., бр. 96 и 107 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., бр. 85 от 2004 г., бр. 88 от 2005 г.) се отменя.

§ 6. (1) Издадените по реда на отменения Закон за застраховането разрешения за извършване на застрахователна и презастрахователна дейност и допълнителни разрешения за нови видове застраховки запазват действието си, като след влизането в сила на кодекса имат действието на лиценз, съответно на допълнителен лиценз, по смисъла на чл. 29, освен в случаите по ал. 2 от този параграф. Издадените разрешения и допълнителни разрешения по т. 10 - 13 на раздел II, буква "А" от приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от отменения Закон за застраховането съответстват на лиценза по т. 10 - 13 от раздел II, буква "А" от приложение № 1, освен в случаите по ал. 2 от този параграф.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Заварените застрахователни дружества, получили разрешения и допълнителни разрешения по т. 10, раздел II, буква "А" на приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от отменения Закон за застраховането, са длъжни в срок до 1 септември 2006 г. да подадат в комисията необходимите документи за издаване на нов лиценз по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1. Към заявлението се прилагат програма за дейността по вида застраховка за три години напред, предвижданата тарифа в съответствие с изискванията на чл. 65, актюерска обосновка към нея, банкова гаранция в

съответствие с изискването на устава на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и презастрахователен договор в съответствие с критерии, определени с решение на комисията. Издадените разрешения и допълнителни разрешения по т. 10, раздел II, буква "А" на приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от отменения Закон за застраховането са валидни до произнасянето на комисията, съответно до изтичане на срока за подаване на заявление по изречение първо, ако заявление не е било подадено. При отказ за издаване на лиценз по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1 комисията с решението си потвърждава лиценз по т. 10.2 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(3) Заварените застрахователни дружества и презастрахователи привеждат капитала си в съответствие с изискванията на кодекса до 1 януари 2007 г.

(4) Заварените застрахователни дружества и презастрахователи привеждат акциите си в съответствие с изискванията на чл. 12, ал. 4 в срок 6 месеца от влизането в сила на кодекса.

(5) Заварените застрахователи и презастрахователи приемат и представят в комисията актовете и документите по чл. 57, ал. 1, чл. 62, ал. 8, чл. 90, ал. 7, чл. 98, ал. 2, правилата за организацията и управлението на информационната система, създават специализираната служба за вътрешен контрол, избират нейния ръководител и привеждат останалата част от дейността си в съответствие с разпоредбите на кодекса в срок до една година от влизането му в сила. Правилата по чл. 104, ал. 2 се приемат и представят в комисията в срок до 6 месеца от влизането в сила на кодекса.

(6) Застрахователите, които имат лиценз по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1, представят в комисията и в Гаранционния фонд списъците на представителите за уреждане на претенции, назначени в държавите членки до датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи не може да откаже приемането за член на застраховател, който отговаря на изискванията на кодекса и на устава по чл. 282, ал. 6. От датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз Националното бюро на българските автомобилни застрахователи изпълнява задълженията си по Вътрешните правила на Съвета на бюрата, приети в гр. Ретимно, остров Крит, на 30 май 2002 г., по отношение на застрахователните договори по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, сключени валидно от всеки застраховател в Република България, независимо дали застрахователят е получил по реда на ал. 2 лиценз по т. 10.1 от раздел II, буква "А" на приложение № 1.

(8) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2012 г.) Контролът на наличието на сключен договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите по отношение на моторните превозни средства, които обичайно се намират на територията на Република Сърбия, отпада след публикуване на решението на Европейската комисия в Официалния вестник на Европейския съюз и от датата, определена в него.

§ 6а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2007 г.) Заварените застрахователи и презастрахователи привеждат капитала си в съответствие с чл. 82, ал. 1 и 3 в срок до 31 август 2007 г.

§ 7. (1) Наредбата по чл. 95, ал. 2, т. 5 и ал. 3 и чл. 97, ал. 6 се приема в едногодишен срок от влизането в сила на кодекса. Първият изпит за придобиване на актюерска правоспособност се провежда в срок 6 месеца от влизането в сила на наредбата по изречение първо.

(2) В срок три години от влизането в сила на кодекса застрахователите и презастрахователите са длъжни да сключат договори за актюерско обслужване с лица с призната правоспособност на отговорен актюер.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 лицата, които в производствата по чл. 10, ал. 6 и чл. 25 от отменения Закон за застраховането са били одобрени за актюери на застраховател, могат да изпълняват задълженията на отговорен актюер при извършване на актюерското обслужване на застраховател или презастраховател, както и да бъдат избирани за отговорни актюери в застрахователи или презастрахователи. До изтичането на срока по ал. 2 за отговорни актюери на застрахователи и презастрахователи могат да бъдат избирани лица, одобрявани за актюери на здравноосигурителни дружества или лицензирани за актюери на пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

§ 8. (1) Заварените застрахователни посредници привеждат дейността си в съответствие с изискванията на кодекса в срок три месеца от влизането му в сила.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) Заварените застрахователни брокери, които извършват дейност по застрахователно посредничество в продължение на повече от 5 години, подават заявление за вписване в регистъра на комисията по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор в срок три месеца от влизането в сила на кодекса.

(3) За заварените застрахователни брокери, извън тези по ал. 2, комисията приема наредбата по чл. 157, ал. 7 и организира провеждането на изпит в срок 6 месеца от влизането в сила на кодекса.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) Застрахователите са длъжни в срок 10 месеца от влизането в сила на кодекса да подновят договорите за застрахователно агентство с агентите, избрали да работят за тях, и които са преминали успешно обучението и изпита по чл. 168, ал. 2.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.) В срока по ал. 4 застрахователите подават заявление за вписване в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор на застрахователните агенти, с които имат сключени договори за застрахователно агентство и които отговарят на изискванията на кодекса. Към заявлението се прилага копие от сключената застрахователна полица по чл. 167, ал. 2 или декларация по чл. 167, ал. 4 за всеки застрахователен агент.

§ 9. (1) Заварените производства за издаване на лицензи, разрешения или одобрения пред комисията или пред заместник-председателя при влизането в сила на кодекса продължават по реда на отменения Закон за застраховането.

(2) Заварените производства за прилагане на принудителни административни мерки и за отнемане на издадени разрешения на застрахователи или застрахователни брокери продължават по реда на кодекса.

§ 10. (1) Заварените застрахователи по смисъла на § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби на отменения Закон за застраховането завършват производствата по ликвидация, съответно по несъстоятелност, по реда на отменения закон.

(2) За лица по ал. 1, които нямат достатъчно средства за покриване на разностите по ликвидацията или по несъстоятелността, по искане на заместник-председателя съдът с решението за обявяване в несъстоятелност постановява и заличаването на дружеството. Синдик не се назначава.

(3) За лица по ал. 1, които според събраните доказателства нямат нито средства, нито задължения, съдът по искане на заместник-председателя постановява заличаване на дружеството.

(4) За лица по ал. 1, чиято ликвидация или несъстоятелност е приключила с уреждане на задълженията към трети лица, заместник-председателят издава решение за прекратяване на ликвидацията. Отношенията между акционерите се уреждат по Търговския закон.

§ 11. (1) До датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз "държавите членки" по смисъла на кодекса ще се смятат за трети държави, като за тях и за лицата от тях се прилагат разпоредбите относно третите държави.

(2) От датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз дейността на клон на застраховател със седалище в държава членка, получил разрешение по чл. 36 от отменения Закон за застраховането или лиценз по чл. 41 от кодекса, се извършва при условията на правото на установяване.

(3) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз техническите резерви по застрахователни договори, покриващи рискове в Република България, се покриват с активи, разположени на територията на Република България.

(4) До датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз застрахователят може да покрива техническите резерви с активи, разположени в чужбина, след получаване на разрешение от заместник-председателя.

(5) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз собствените средства на клон на застраховател от трета държава се

инвестират в Република България.

(6) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз минималната застрахователна сума по чл. 156, ал. 1, изречение второ и чл. 167, ал. 2, изречение второ е 200 000 лв. за всяко застрахователно събитие и 300 000 лв. за всички застрахователни събития за една година. До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз застраховката по изречение първо покрива отговорността за вреди, настъпили на територията на Република България.

(7) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз Комисията за финансов надзор уведомява Европейската комисия за желанието на Република България да бъде уведомявана в съответствие с чл. 6, ал. 1 от Директива 2002/92/ЕО за намерението на застрахователни посредници от държави членки да извършват дейност в Република България при условията на правото на установяване или на свободата на предоставяне на услуги.

(8) До датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз застрахователният договор за задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите осигурява покритие на територията на Република България. За застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за чужбина - "Зелена карта", се сключва отделен договор.

(9) Националното бюро на българските автомобилни застрахователи, учредено съгласно чл. 82 от отменения Закон за застраховането, и Гаранционният фонд, учреден съгласно чл. 87 от отменения Закон за застраховането, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на кодекса в срок 6 месеца от влизането му в сила.

§ 11а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2007 г., отм., бр. 20 от 2013 г.).

§ 11б. (Нов - ДВ, бр. 20 от 2013 г.) (1) Разпоредбата на чл. 65а, ал. 1 се прилага за сключени след 20 декември 2012 г.:

1. застрахователни договори;

2. споразумения между страните, с които се продължават застрахователни договори, които не съдържат клауза за автоматично подновяване и които са сключени до 20 декември 2012 г. включително.

(2) За договори, сключени до 20 декември 2012 г. включително, отчитането на пола като актюерски фактор при определяне размера на застрахователната премия се допуска, в случай че застрахователите ползват надеждна и редовно актуализирана публична статистическа информация, от която е видно определящото значение на пола.

(3) Не е налице сключване на договори и споразумения по смисъла на ал. 1:

1. при автоматично подновяване след 20 декември 2012 г. на застрахователни

договори, сключени до 20 декември 2012 г. включително;

2. при коригиране след 20 декември 2012 г. на отделни елементи на застрахователни договори, сключени до 20 декември 2012 г. включително, когато тези корекции са резултат на предварително договорени параметри и съгласието на застрахованото лице не е необходимо;

3. когато застрахованото лице с едностранно волеизявление след 20 декември 2012 г. привежда в действие допълнителни застраховки, за чиито условия е постигнато предварително съгласие в договори, сключени до 20 декември 2012 г. включително.

(4) При прехвърлянето на застрахователен портфейл, съставен от застрахователни договори, сключени до 20 декември 2012 г. включително, от един застраховател на друг, спрямо прехвърляните застрахователни договори в процедурата по прехвърлянето на портфейла след 20 декември 2012 г. чл. 65а не се прилага.

§ 12. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на отменения Закон за застраховането запазват действието си, доколкото не противоречат на кодекса.

(2) Комисията приема подзаконовите нормативни актове по прилагането на кодекса, както и измененията и допълненията в актовете по ал. 1, ако не се налага изричната им отмяна, в срок една година от влизането в сила на кодекса, освен ако е определен друг срок.

(3) Административните актове, издадени на основание отменения Закон за застраховането, запазват действието си доколкото не противоречат на кодекса.

§ 13. В Закона за Комисията за финансов надзор (обн., ДВ, бр. 8 от 2003 г.; изм., бр. 31, 67 и 112 от 2003 г., бр. 85 от 2004 г. и бр. 39 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 10:

а) създава се нова ал. 4:

"(4) При предсрочно прекратяване на мандата на заместник-председател комисията по предложение на председателя определя друг член за негов заместник, който изпълнява правомощията му до встъпването в длъжност на новия заместник-председател.";

б) досегашната ал. 4 става ал. 5.

2. В чл. 13:

а) в ал. 1:

аа) точки 12, 13, 14, 15 и 16 се отменят;

бб) създава се т. 21:

"21. осъществява и други правомощия, изрично предвидени със закон.";

б) (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) алинея 3 се изменя така:

"(3) Индивидуалните административни актове на комисията се мотивират и подлежат на обжалване пред Върховния административен съд. Обжалването не спира изпълнението на индивидуалния административен акт."

3. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В чл. 15 ал. 4 се изменя така:

"(4) Индивидуалните административни актове на заместник-председателя, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", могат да се обжалват по съдебен ред пред Върховния административен съд."

4. В чл. 16:

а) в ал. 1:

аа) точка 2 се отменя;

бб) в т. 3 думите "чл. 9 от Закона за застраховането" се заменят с "чл. 16 от Кодекса за застраховането";

вв) в т. 4 думите "вливане на застрахователи и продажба на предприятие на застраховател в ликвидация" се заличават;

гг) точка 5 се изменя така:

"5. вписва, отказва вписване и заличава застрахователен брокер и застрахователен агент от регистъра на комисията;"

дд) точка 6 се изменя така:

"6. одобрява лицата по чл. 13, 22 и 26 от Кодекса за застраховането;"

ее) точки 7 и 8 се отменят;

жж) точка 13 се изменя така:

"13. одобрява или предписва създаването на други технически резерви по смисъла на чл. 68 от Кодекса за застраховането";

зз) в т. 17 след думата "застрахователите" съюзът "и" се заличава и се поставя запетая, а след думите "застрахователните брокери" се добавя "и застрахователните агенти";

и) точка 20 се отменя;

б) алинея 2 се изменя така:

"(2) Предложението по чл. 13, ал. 1, т. 5 - за издаване на лиценз, и по т. 6 - за преобразуване, се прави не по-късно от един месец преди изтичането на срока за произнасяне на комисията, а при доброволно прекратяване на застраховател - не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока за произнасяне на комисията, като към него се прилагат всички необходими документи."

в) (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) алинея 4 се изменя така:

"(4) Индивидуалните административни актове на заместник-председателя, ръководещ управление "Застрахователен надзор", могат да се обжалват по съдебен ред пред Върховния административен съд."

5. (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В чл. 17 алинея 4 се изменя така:

"(4) Индивидуалните административни актове на заместник-председателя, ръководещ управление "Осигурителен надзор", могат да се обжалват по съдебен ред пред Върховния административен съд."

6. В чл. 18 ал. 3 се изменя така:

"(3) По писмено искане от председателя на комисията за целите на упражнявания от комисията надзор банките са длъжни да предоставят информация за авоарите и операциите по сметките и влоговете на поднадзорните лица, както и на други лица, за които има данни, че нарушават разпоредбите на този закон, Кодекса за застраховането, Кодекса за социално осигуряване, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за здравното осигуряване или Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Предоставянето на информация по изречение първо не може да бъде отказано или ограничено по съображения за банкова или търговска тайна."

7. Член 24 се изменя така:

"Професионална тайна

Чл. 24. (1) Информацията, която комисията създава и получава във връзка с изпълнението на нейните функции и която представлява търговска, банкова или друга защитена от закона тайна или чието разгласяване ще увреди търговския интерес на поднадзорните лица, е професионална тайна. Професионалната тайна не представлява служебна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

(2) Не е професионална тайна информацията, която подлежи на публично огласяване според този или друг закон.

(3) Членовете на комисията и служителите от нейната администрация са длъжни да

пазят професионалната тайна, включително след освобождаването им от длъжност, съответно след прекратяването на трудовите им правоотношения.

(4) Алинея 3 се прилага и за одиторите и за всички други лица, изпълняващи функции, възложени им от комисията.

(5) Информацията, представляваща професионална тайна, може да бъде използвана от комисията и нейните органи само във връзка с изпълнението на нейните функции:

1. за проверка на спазването на изискванията за издаване на предвидените в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Кодекса за застраховането, Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване разрешения (лицензи) за извършване на дейност, регулирана от тези закони, както и за осъществяване на надзор върху извършването на тази дейност;

2. за прилагане на принудителни административни мерки и налагане на административни наказания;

3. при съдебно обжалване на актовете на комисията и нейните органи."

8. Член 25 се изменя така:

"Разкриване на професионална тайна

Чл. 25. (1) Информация, представляваща професионална тайна, може да се разкрива само:

1. пред органите на съда, прокуратурата, разследващите органи и полицейските органи по установения в закона ред;

2. пред органите за банков надзор и Агенцията за финансово разузнаване при условия и по ред, определени със съвместни инструкции, доколкото това е необходимо за изпълнение на функциите им;

3. пред одитори, извършващи одит на поднадзорни лица, Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа и Националното гаранционно бюро, доколкото това е необходимо за изпълнение на функциите им;

4. с изричното писмено съгласие на лицето, за което се отнася;

5. като обобщени данни по начин, който не позволява индивидуализиране на лицата, за които се отнася.

(2) Информация, отнасяща се до здравословното състояние на физически лица, получена във връзка с осъществяването на финансов надзор, може да се разкрива само с тяхно изрично писмено съгласие или по разпореждане на съда при наличие на данни за извършено престъпление.

(3) Лицата и органите по ал. 1 са длъжни да пазят поверителността на получената информация.

(4) Информация, представляваща професионална тайна, може да се предоставя на органите на държава членка, осъществяващи финансов надзор, при условие че те пазят поверителността на получената информация и я използват само във връзка с изпълнението на техните функции:

1. за проверка за спазването на изискванията за издаване на разрешения за извършване на дейност на финансовите пазари, както и за осъществяването на надзор върху извършването на тази дейност;

2. за налагане на санкции;

3. при обжалване по административен или съдебен ред на техните актове.

(5) Информация, представляваща професионална тайна, може да се предоставя на чуждестранен орган от трета държава, осъществяващ финансов надзор, въз основа на споразумение за сътрудничество и обмен на информация и при условие че органът, на който се предоставя информацията:

1. осигурява поне същото равнище на поверителност на предоставената информация;

2. има правомощие и е съгласен да предоставя информация от същия вид при поискване от комисията;

3. има потребност от исканата информация за осъществяване на неговите надзорни функции.

(6) Комисията може да предоставя по реда на ал. 5 информация, представляваща професионална тайна, получена от органите на държава членка, осъществяващи финансов надзор, само с тяхното изрично съгласие и за целите, за които е дадено съгласието."

9. В чл. 30, ал. 1:

а) точка 7 се изменя така:

"7. застрахователите и презастрахователите;"

б) в т. 9 накрая се добавя "и застрахователните агенти";

в) създава се т. 12:

"12. лицата, които имат призната правоспособност на отговорен актюер."

10. В § 1 от допълнителната разпоредба се създават т. 7 и 8:

"7. "Държава членка" е държава, която е членка на Европейския съюз, или друга държава, която принадлежи към Европейското икономическо пространство.

8. "Трета държава" е държава, която не е държава членка по смисъла на т. 7."

11. В приложението към чл. 27, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) точка 2.1 се изменя така:

"2.1. За издаване на лиценз на акционерно дружество или клон на застраховател със седалище в трета държава:

а) за извършване на застраховане по живот и злополука - 30 000 лв. и по 2000 лв. за всеки вид застраховка;

б) за извършване на застраховане по имуществени застраховки - 90 000 лв. и по 3000 лв. за всеки вид застраховка;

в) за извършване на презастраховане или на застраховане и презастраховане - 120 000 лв. и по 4000 лв. за всеки вид застраховка."

б) в т. 2.2 думите "разрешение за извършване на застрахователна дейност" се заменят с "лиценз за извършване на застраховане";

в) точка 2.3 се изменя така:

"2.3. За вписване на застрахователен брокер в регистъра - 5000 лв.";

г) създава се т. 2.3а:

"2.3а. За разширяване обхвата на лиценза с допълнителен лиценз за:

а) извършване на застраховане по живот и злополука - 30 000 лв. и по 2000 лв. за всеки вид застраховка;

б) извършване на застраховане по имуществени застраховки - 90 000 лв. и по 3000 лв. за всеки вид застраховка;

в) презастраховане - 120 000 лв. и по 4000 лв. за всеки вид застраховка."

д) в т. 2.6 текстът преди буква "а" се изменя така:

"За разширяване обхвата на лиценза с допълнителен лиценз за нов вид застраховка на застрахователно акционерно дружество или клон на застраховател със седалище в трета държава:";

е) точка 2.7 се изменя така:

"2.7. За разширяване обхвата на лиценза с допълнителен лиценз за нов вид застраховка на взаимозастрахователна кооперация: - 1000 лв. за всеки вид застраховка";

ж) точка 2.9 се изменя така:

"2.9. За разглеждане на документи:

а) за издаване на лицензи и разрешения за извършване на дейност по застраховане, за разширяване обхвата на издаден лиценз с допълнителен лиценз, за сливане, вливане, разделяне и отделяне на застрахователи (презастрахователи) - 500 лв.

б) по заявление за вписване на застрахователен брокер - 50 лв.

в) за разширяване обхвата на лиценза с допълнителен лиценз за нов вид застраховка - 100 лв.

г) за утвърждаване на регистриран одитор - 20 лв."

з) точка 4.7 се отменя;

и) в т. 4.8 буква "б" се отменя;

к) създава се т. 5:

"5. За признаване на правоспособност на отговорен актюер:

а) за явяване на изпит - 300 лв.;

б) за издаване на сертификат - 200 лв."

12. Навсякъде в закона думите "Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането".

§ 14. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1, 31 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45 и 76 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 82, ал. 4, т. 1 думите "приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от Закона за застраховането" се заменят с "приложение № 1 към Кодекса за застраховането."

2. В чл. 84, ал. 5 думите "Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането."

3. В чл. 94 ал. 2 се изменя така:

"(2) Не може да бъде акционер в здравноосигурително дружество пряко или чрез свързани лица лице, за което може да се направи обоснован извод, че може да използва дейността по доброволно здравно осигуряване за постигане на цели, несъвместими с целите и принципите, прогласени в чл. 82, ал. 3 от този закон и в чл. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор."

4. В чл. 95, ал. 2, т. 6 думите "§ 1, т. 10 от Закона за застраховането" се заменят с "§ 1, т. 12 от Кодекса за застраховането".

5. В чл. 97:

а) в ал. 2:

аа) точка 9 се изменя така:

"9. отговаря на условията на чл. 94, ал. 2;"

бб) точка 10 се изменя така:

"10. не е съдружник или акционер, както и член на управителен или контролен орган на търговско дружество, за което е налице хипотезата на чл. 94, ал. 2.";

б) алинея 5 се отменя.

6. Създават се чл. 97а, 97б и 97в:

"Чл. 97а. (1) Актюерското обслужване на здравноосигурителното дружество се извършва от отговорен актюер. Отговорен актюер е физическо лице с призната правоспособност, което организира, ръководи и отговаря за актюерското обслужване на здравноосигурителното дружество.

(2) Отговорният актюер трябва да:

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;

2. не е бил през последните три години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;

3. не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;

4. не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;

5. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър" с покрит хорариум по висша математика съгласно изисквания, определени в наредба на Комисията за финансов надзор;

6. има поне тригодишен опит като актюер на застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, в органи, осъществяващи надзор върху дейността на тези лица, или като хабилиотиран преподавател по застраховане или актюерство;

7. е с призната правоспособност на отговорен актюер от Комисията за финансов надзор след успешно полагане на изпит.

(3) Условието и редът за провеждането на изпита и признаването на правоспособността по ал. 2, т. 7, както и за признаване на правоспособност, придобита в държава членка, се определят с наредба на Комисията за финансов надзор. За целите на този закон се признава правоспособността на отговорния актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или на Кодекса за социално осигуряване, когато положението изпит за правоспособност включва преценка на знанията в областта на здравното осигуряване.

(4) Комисията за финансов надзор по предложение на заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор", отнема правоспособността на отговорен актюер, ако се установи, че:

1. е престанал да отговаря на изискванията на ал. 2, т. 1 - 4;

2. при извършване на дейност по актюерско обслужване на здравноосигурително дружество е извършил груби или системни нарушения на този закон или на подзаконовите актове по прилагането му;

3. е представил неверни данни или документи с невярно съдържание, въз основа на които е била призната правоспособността му.

(5) В случаите на отнемане на правоспособност по ал. 4 лицето може да иска признаване на правоспособност на отговорен актюер не по-рано от три години от влизането в сила на решението. С отнемането на правоспособност на някое от основанията по ал. 4 се смята за отнета и правоспособността на лицето като отговорен актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или на Кодекса за социално осигуряване.

Чл. 97б. (1) Отговорният актюер не може да бъде съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителен или контролен орган на здравноосигурителното дружество, както и член на управителен или контролен орган на друго здравноосигурително дружество.

(2) Отговорният актюер се избира от общото събрание на здравноосигурителното дружество, пред което предварително удостоверява с декларация липсата на обстоятелства

по ал. 1. Здравноосигурителното дружество уведомява заместник-председателя за взетото решение за избор на отговорен актюер в срок 7 дни от датата на вземане на решението, като представя и заверено копие на декларацията.

(3) При промяна на обстоятелствата по ал. 1 или при отнемане правоспособност на отговорен актюер по чл. 97а, ал. 4 общото събрание на здравноосигурителното дружество е длъжно да освободи отговорния актюер и да избере нов в тримесечен срок от узнаване на обстоятелствата.

Чл. 97в. (1) Отговорният актюер отговаря за разработването на достатъчни по размер премии и за образуването на достатъчни по размер технически резерви, за правилното изчисляване на границата на платежоспособност, както и за коректното използване на актюерските методи в практиката на здравноосигурителното дружество.

(2) Във връзка с дейността по ал. 1 отговорният актюер:

1. изготвя и заверява справките на здравноосигурителното дружество във връзка с актюерската дейност;

2. изготвя годишен актюерски доклад до 31 март на годината, следваща годината, за която се отнася докладът.

(3) При изпълнение на задълженията си отговорният актюер има достъп до цялата необходима информация, а управителните органи и служителите на здравноосигурителното дружество са длъжни да му оказват съдействие.

(4) Актюерът уведомява незабавно комисията за всяко обстоятелство, което му е станало известно при изпълнение на неговите функции и което се отнася до здравноосигурителното дружество и съставлява съществено нарушение на този закон или на актовете по прилагането му или може да повлияе неблагоприятно върху осъществяването на дейността на здравноосигурителното дружество.

(5) В случаите по ал. 4 не се прилагат ограниченията за разкриване на информация, предвидени в закон, подзаконов нормативен акт или договор. Отговорният актюер не носи отговорност за добросъвестно разкриване на информация по ал. 4 пред Комисията за финансов надзор и заместник- председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Застрахователен надзор".

(6) Формата на актюерската заверка и формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките, които отговорният актюер заверява, се определят с наредба на Комисията за финансов надзор."

7. В чл. 99ж:

а) в ал. 1 след думата "сливане" се добавя "вливане";

б) алинея 2 се отменя;

в) алинея 3 се изменя така:

"(3) Преобразуването на здравноосигурителни дружества се извършва при условията и по реда на глава единадесета от Кодекса за застраховането и на Закона за Комисията за финансов надзор."

8. В чл. 99з, ал. 4 думите "глава девета от Закона за застраховането" се заменят с "глава дванадесета, раздел I от Кодекса за застраховането".

9. В чл. 99и, изречение второ думите "глава единадесета от Закона за застраховането" се заменят с "глава дванадесета, раздел II от Кодекса за застраховането".

10. В чл. 99л:

а) алинея 3 се изменя така:

"(3) Здравноосигурителните дружества са длъжни писмено да уведомяват Комисията за финансов надзор за:

1. всички нововъзникнали факти и обстоятелства, които подлежат на вписване в регистрите на Комисията за финансов надзор;

2. промените на вписаните обстоятелства в търговския регистър."

б) създава се ал. 4:

"(4) Задължението по ал. 3 се изпълнява в 7-дневен срок от настъпването на фактите и обстоятелствата, като към уведомлението се прилагат документите, удостоверяващи извършената промяна. В случаите, когато съответният факт или обстоятелство подлежи на вписване в търговския регистър, срокът за уведомяване е 7 дни от постановяване на вписването."

11. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 19е:

"§ 19е. (1) Наредбата по чл. 97а, ал. 2, т. 5, ал. 3 и чл. 97в, ал. 6 се приема в срок една година от влизане в сила на Кодекса за застраховането. Първият изпит за придобиване на актюерска правоспособност се провежда в срок 6 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) В срок три години от влизането в сила на Кодекса за застраховането здравноосигурителните дружества са длъжни да сключат договори за актюерско обслужване с лица с призната правоспособност на отговорен актюер.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 лицата, които са били одобрени за актюери на здравноосигурително дружество в производството за издаване на одобрение по чл. 97 или по реда на чл. 99, могат да изпълняват задълженията на отговорен актюер при извършване на актюерското обслужване на здравноосигурително дружество, както и да бъдат избирани

за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества. До изтичането на срока по ал. 2 за отговорни актюери на здравноосигурителни дружества могат да бъдат избирани лица, които са били одобрявани за актюери на застрахователи или презастрахователи или са получили лиценз за актюери на пенсионноосигурителни дружества и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване."

§ 15. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 52 и 70 от 1998 г., бр. 33, 42, 64, 81, 90, 103 и 114 от 1999 г., бр. 84 от 2000 г., бр. 28, 61 и 96 от 2002 г., бр. 19, 31 и 58 от 2003 г., бр. 31, 39, 42, 43 и 66 от 2005 г.) глава двадесет и седма "Договор за застраховка" се отменя.

§ 16. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36, 70 и 106 от 2004 г., бр. 87 и 94 от 2005 г.) в § 1 от допълнителната разпоредба т. 19 се изменя така:

"19. "Застрахователна стойност" на превозно средство е пазарната цена, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество към момента на издаване на удостоверение за застрахователната стойност на вещта."

§ 17. В Закона за експортното застраховане (обн., ДВ, бр. 61 от 1998 г.; изм., бр. 112 от 2001 г. и бр. 92 от 2004 г.) чл. 10а се изменя така:

"Чл. 10а. (1) "БАЕЗ" - АД, е застраховател по смисъла на Кодекса за застраховането. Кодексът за застраховането се прилага за "БАЕЗ" - АД, доколкото с този закон не е уредено друго.

(2) Кодексът за застраховането не се прилага за дейността на "БАЕЗ" - АД, по този закон, с изключение на разпоредбите на част четвърта, които се прилагат за застрахователните правоотношения, възникнали по този закон."

§ 18. В Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; попр., бр. 1 от 1999 г.; изм., бр. 44, 62, 64, 103 и 111 от 1999 г., бр. 63, 78 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45 и 117 от 2002 г., бр. 37, 42, 86 и 109 от 2003 г., бр. 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 28, 43, 76, 94 и 95 от 2005 г.) в чл. 37 след думата "застраховател" се добавя "и презастраховател", думите "Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането" и думите "застрахователни помощници (агенти)" се заменят със "застрахователни агенти".

§ 19. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 115 от 1997 г.; попр., бр. 19 от 1998 г.; изм., бр. 21 и 153 от 1998 г., бр. 12, 50, 51, 64, 81, 103, 110 и 111 от 1999 г., бр. 105 и 108 от 2000 г., бр. 34 и 110 от 2001 г., бр. 45, 61, 62 и 119 от 2002 г., бр. 42 и 109 от 2003 г., бр. 18, 53 и 107 от 2004 г., бр. 39, 88 и 91 от 2005 г.) в § 1, т. 47 от допълнителните разпоредби думите "застрахователни дружества, взаимозастрахователни кооперации" се заменят със "застрахователи и презастрахователи", а думите "Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането".

§ 20. В Закона за облагане доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43 от 2005 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 12, ал. 1, т. 3 думите "застрахователните резерви" се заменят с "техническите резерви";

2. В § 1 от допълнителната разпоредба:

а) в т. 48 думите "застрахователните резерви" се заменят с "техническите резерви";

б) в т. 49 думите "Търговския закон" се заменят с "Кодекса за застраховането";

в) в т. 50 думите "по Раздел I, буква "А", т. 1, 2 и 3 на приложение № 1 към чл. 6, ал. 2 от Закона за застраховането" се заменят с "по раздел I, т. 1, 2 и 3 от приложение № 1 към Кодекса за застраховането".

§ 21. В Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 1 и 31 от 2003 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 3, ал. 2 т. 2 се изменя така:

"2. застрахователи и презастрахователи със седалище в Република България; застрахователи от държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, които осъществяват дейност на територията на Република България; застрахователи със седалище в държави, различни от посочените, получили лиценз от Комисията за финансов надзор да осъществяват дейност в Република България чрез клон;"

2. В чл. 4, ал. 12 думите "чл. 6, ал. 2 от Закона за застраховането" се заменят с "Кодекса за застраховането".

§ 22. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43, 45 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79 и 92 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 100, ал. 1, т. 3 думите "застраховка "Гражданска отговорност" се заменят със "задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите".

2. В чл. 123, ал. 2 след думите "Гражданска отговорност" се добавя "на автомобилистите".

3. В чл. 125 се създава т. 8:

"8. произшествието е с един участник и моторното превозно средство не е в състояние да се придвижи на собствен ход поради причинените му от произшествието вреди."

4. В чл. 125а:

а) създава се нова ал. 1:

"(1) Службите за контрол на Министерството на вътрешните работи издават протокол за посещението по чл. 125 на мястото на пътнотранспортното произшествие. Екземпляр от протокола се изпраща служебно на застрахователя на виновния за произшествието водач, посочен в протокола, в 10-дневен срок от издаването му."

б) досегашната ал. 1 става ал. 2 и се изменя така:

"(2) Министърът на вътрешните работи и Комисията за финансов надзор определят с наредба документите, реда за съставянето им при пътнотранспортни произшествия в случаите по чл. 125 и реда за информирание съгласно ал. 1."

в) досегашната ал. 2 става ал. 3.

5. В чл. 171, т. 2, буква "в" след думите "Гражданска отговорност" се добавя "на автомобилистите".

6. В чл. 183, ал. 1, т. 1 след думите "Гражданска отговорност" се добавя "на автомобилистите".

§ 23. В Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 114 от 1999 г.; изм., бр. 63 и 92 от 2000 г., бр. 28, 61, 93 и 101 от 2002 г., бр. 8, 31, 67 и 71 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 19, 31 и 39 от 2005 г.) в чл. 77г, ал. 2, т. 12 думите "чл. 87 от Закона за застраховането" се заменят с "чл. 287 от Кодекса за застраховането".

§ 24. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г., бр. 55 от 2000 г. - Решение № 5 на Конституционния съд на РБ от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39 и 76 от 2005 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 121д ал. 6 се изменя така:

"(6) Председателят на управителния съвет, председателят на съвета на директорите, изпълнителният директор и прокуристът трябва да отговарят на условията на ал. 2, 4 и 5 и да имат постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната."

2. Създават се чл. 122и и 122к:

"Отговорен актюер

Чл. 122и. (1) Актюерското обслужване на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване се извършва само от отговорен актюер. Отговорен актюер е физическо лице с призната от комисията правоспособност, което организира, ръководи и отговаря за актюерското обслужване на дружеството и управляваните от него фондове.

(2) Отговорният актюер трябва да:

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
2. не е бил през последните 3 години преди определената от съда начална дата на неплатежоспособността член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, за което е открито производство по несъстоятелност, или в прекратено поради несъстоятелност дружество, ако са останали неудовлетворени кредитори;
3. не е обявяван в несъстоятелност и да не се намира в производство по несъстоятелност;
4. не е лишен от право да заема материалноотговорна длъжност;
5. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от "магистър" и с покрит хорариум по висша математика съгласно изисквания, определени с наредба на комисията;
6. има поне тригодишен опит като актюер в национални осигурителни институции, актюер на застраховател, презастраховател, здравноосигурително дружество, пенсионноосигурително дружество, в органи, осъществяващи надзор върху дейността на тези лица, или като хабилитиран преподавател по застраховане или актюерство;
7. е с призната правоспособност на отговорен актюер от комисията след успешно полагане на изпит.

(3) Условието и редът за признаването на правоспособността и за провеждане на изпита и за признаване на правоспособността по ал. 2, т. 7, както и за признаване на правоспособност, придобита в държава членка, се определят с наредба на комисията. За целите на този кодекс се признава правоспособността на отговорния актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или по Закона за здравното осигуряване, когато положеният изпит за правоспособност включва преценка на знанията в областта на пенсионното осигуряване.

(4) Комисията отнема правоспособността на отговорен актюер по предложение на заместник-председателя на комисията, ако се установи, че лицето:

1. е престанало да отговаря на изискванията на ал. 2, т. 1 - 4;
2. при извършване на дейност по актюерско обслужване на пенсионноосигурителното

дружество и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване е извършило груби или системни нарушения на този кодекс, на подзаконовите актове по прилагането му или на правилниците за организацията и дейността на управляваните от съответното пенсионноосигурително дружество фондове за допълнително пенсионно осигуряване;

3. е представило неверни данни или документи с невярно съдържание, въз основа на които е била призната правоспособността му.

(5) В случаите на отнемане на правоспособност по ал. 4 лицето може да иска признаване на правоспособност на отговорен актюер не по-рано от три години от влизането в сила на решението. С отнемане на правоспособността на някое от основанията по ал. 4 се смята за отнета и правоспособността на лицето като отговорен актюер, призната по реда на Кодекса за застраховането или на Закона за здравното осигуряване.

Допълнителни изисквания към отговорния актюер на пенсионноосигурителното дружество

Чл. 122к. (1) Отговорният актюер на пенсионноосигурителното дружество трябва да:

1. не е съпруг или роднина до четвърта степен включително по права или по съребрена линия или по сватовство с член на управителния или контролния орган на пенсионноосигурителното дружество;

2. не е член на управителен или контролен орган на друго дружество със същия предмет на дейност;

3. не е съдружник или акционер, член на управителен или контролен орган на лице по чл. 123в, ал. 1, с който пенсионноосигурителното дружество има договорни отношения, или на свързано с него лице, на банката попечител или на свързано с нея лице;

4. не е страна по сделки с дружеството и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване, освен в качеството му на акционер на дружеството или на осигурено лице в някой от тези фондове;

5. има постоянен адрес или разрешение за продължително пребиваване в страната.

(2) Отговорният актюер се избира от общото събрание на акционерите на пенсионноосигурителното дружество, пред което предварително удостоверява с декларация, че отговаря на условията на ал. 1. Пенсионноосигурителното дружество уведомява заместник-председателя на комисията за взетото решение за избор на отговорен актюер в срок 7 дни от датата на вземане на решението, като представя и заверено копие на декларация.

(3) Отговорният актюер уведомява пенсионноосигурителното дружество за промяна в обстоятелствата по ал. 1 в 7-дневен срок от узнаване на промяната.

(4) При промяна на обстоятелствата по ал. 1 или при отнемане на правоспособност на отговорен актюер по чл. 122и, ал. 4 общото събрание на акционерите на пенсионноосигурителното дружество е длъжно да освободи отговорния актюер и да избере нов в срок три месеца от узнаване на обстоятелствата."

3. Член 123 се изменя така:

"Актюерско обслужване

Чл. 123. (1) Отговорният актюер:

1. разработва биометричните таблици по чл. 169, ал. 1, т. 2 и чл. 246, ал. 1, т. 2 и актюерските разчети за предлаганите пенсионни схеми, които се утвърждават от управителния орган на пенсионноосигурителното дружество;

2. отговаря за коректното прилагане на актюерските методи в дейността на пенсионноосигурителното дружество;

3. отговаря за вярното и точното определяне на размера на пенсионните резерви за изплащане на пожизнени пенсии от съответния фонд и на всички задължения към осигурените лица, пенсионерите или техните наследници;

4. до 31 март всяка година изготвя и представя на управителния орган на пенсионноосигурителното дружество и на заместник-председателя на комисията актюерски доклад за предходната година.

(2) Заместник-председателят на комисията определя формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по ал. 1, т. 4.

(3) При изпълнение на задълженията си отговорният актюер има достъп до цялата необходима информация, а управителните органи и служителите на пенсионноосигурителното дружество са длъжни да му оказват съдействие."

4. В преходните и заключителните разпоредби се създава § 11б:

"§ 11б. (1) Наредбата по чл. 122и, ал. 2, т. 5 и ал. 3 се приема в срок една година от влизането в сила на Кодекса за застраховането. Първият изпит за придобиване на актюерска правоспособност се провежда в срок 6 месеца от влизането в сила на наредбата.

(2) В срок три години от влизането в сила на Кодекса за застраховането пенсионноосигурителните дружества са длъжни да сключат договори за актюерско обслужване с лица с призната правоспособност на отговорен актюер.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 лицата, които са получили лиценз за актюер по реда на Наредба № 14 от 2004 г. за реда и начина за лицензиране на актюери на пенсионноосигурителни дружества и на управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване (ДВ, бр. 46 от 2004 г.), могат да изпълняват задълженията на

отговорен актюер при извършване на актюерското обслужване на пенсионноосигурителни дружества и на управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване, както и да бъдат избирани за отговорни актюери на пенсионноосигурителни дружества и на управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване."

§ 25. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 122 от 1997 г., бр. 29 от 1998 г. - Решение № 3 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 70, 73 и 153 от 1998 г., бр. 30 и 110 от 1999 г., бр. 1 и 29 от 2000 г., бр. 28 от 2001 г., бр. 45 и 119 от 2002 г., бр. 17, 26, 95, 103, 112 и 114 от 2003 г., бр. 15, 70 и 89 от 2004 г., бр. 11, 19, 27 и 86 от 2005 г.) в чл. 60, ал. 1 се създава нова т. 20:

"20. предоставя на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и на Информационния център към Гаранционния фонд сведенията, определени с Кодекса за застраховането и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му, и осъществява контрола за сключване и подновяване на задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, като прилага предвидените принудителни мерки и налага административните наказания."

§ 26. В Закона за автомобилните превози (обн., ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92 и 95 от 2005 г.) в чл. 2, ал. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 6:

"6. предоставя на Информационния център към Гаранционния фонд сведенията, определени с Кодекса за застраховането и подзаконовите нормативни актове по прилагането му във връзка със задължителната застраховка "Злополука" на пътниците в средствата за обществен превоз, и осъществява контрола за сключването и подновяването на застраховката."

2. Досегашната т. 6 става т. 7.

§ 27. (1) От 1 януари 2010 г. минималните застрахователни суми по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се определят, както следва:

1. за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт:

а) за всяко събитие при едно пострадало лице - 1 000 000 лв.;

б) за всяко събитие при две или повече пострадали лица - 5 000 000 лв.;

2. за вреди на имущество - 1 000 000 лв. за всяко събитие.

(2) До 1 януари 2010 г. минималните застрахователни суми по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите се определят, както следва:

1. за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт:

а) за всяко събитие при едно пострадало лице - 700 000 лв.;

б) за всяко събитие при две или повече пострадали лица - 1 000 000 лв.;

2. за вреди на имущество - 200 000 лв. за всяко събитие.

(3) Комисията за финансов надзор уведомява Европейската комисия за отлагателните периоди по ал. 1 и 2 и за тяхната продължителност.

§ 28. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на:

1. член 45, ал. 3, чл. 47, глава четвърта, чл. 71, ал. 4, чл. 77, ал. 5, чл. 80, ал. 5, чл. 88, ал. 3, чл. 89, чл. 99, ал. 4, чл. 112 - 116, чл. 127, 137, 139 - 149, глава седемнадесета, глава двадесет и втора, чл. 254, ал. 1, т. 2, чл. 256, чл. 258, ал. 1, т. 2 и 3, ал. 2, 3 и 5, чл. 282, ал. 2 и

§ 13, т. 2, буква "б", т. 3, т. 4, буква "в" и т. 5 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз;

2. член 254, ал. 2, който влиза в сила от датата на Решението на Европейската комисия, след като бъдат предоставени сведения за сключване на споразумение между Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и бюрата на автомобилните застрахователи на държавите членки в съответствие с чл. 2, ал. 2 от Директива 72/166/ЕИО за сближаване на законите на държавите членки, свързани със застраховането срещу гражданска отговорност по отношение на използването на моторни превозни средства и за налагане на задължение за застраховане срещу такава отговорност;

3. член 266, който влиза в сила от 11 юни 2012 г.;

4. член 282, ал. 4 и чл. 284 - 286, които влизат в сила от датата на Решението на Европейската комисия, след като бъдат предоставени сведения за сключване на споразумение между Националното бюро на българските автомобилни застрахователи и компенсационните органи на държавите членки в съответствие с чл. 6, ал. 3 от Директива 2000/26/ЕО за сближаване на законите на държавите членки, свързани със застраховането срещу гражданска отговорност по отношение на използването на моторни превозни средства и за изменение на директиви на Съвета 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО. До влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз Националното бюро на българските автомобилни застрахователи създава организацията за изпълнение на функциите като компенсационен орган;

5. член 288, ал. 2, който влиза в сила от 11 юни 2007 г. и се прилага за всички заведени претенции за обезщетение, по които към тази дата управителният съвет на Гаранционния фонд не се е произнесъл; до датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на

Република България към Европейския съюз Гаранционният фонд заплаща обезщетения само когато пътнотранспортното произшествие е настъпило на територията на Република България; Гаранционният фонд създава организацията за изпълнение на функциите на Информационен център в срок 6 месеца от влизането в сила на кодекса.

Кодексът е приет от 40-то Народно събрание на 8 декември 2005 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

(*)ЗАКОН за изменение на Закона за търговския регистър

(ДВ, бр. 80 от 2006 г., в сила от 3.10.2006 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 октомври 2006 г." се заменят с "1 юли 2007 г.".

.....

(*)ЗАКОН за изменение на Закона за търговския регистър

(ДВ, бр. 53 от 2007 г., в сила от 30.06.2007 г.)

§ 1. В § 56 от преходните и заключителните разпоредби думите "1 юли 2007 г." се заменят с "1 януари 2008 г.".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Кодекса за застраховането

(ДВ, бр. 97 от 2007 г.)

§ 141. (1) Застрахователните акционерни дружества премахват думата "презастраховане" или нейни производни на български или на чужд език от фирмите си в срок една година от влизането в сила на този закон.

(2) Застрахователните акционерни дружества привеждат дейността си в съответствие с изискванията на чл. 13а в срок една година от влизането в сила на този закон.

§ 142. (1) Разпоредбите на чл. 199а, ал. 1, 3 и 6 влизат в сила от деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник" и се прилагат към заварените застраховки, сключени в полза на кредитор.

(2) За заварените застраховки по чл. 199а кредиторите са длъжни да представят информацията по чл. 199а, ал. 4 и сертификата по ал. 5 в срок до 6 месеца от влизането в

сила на този закон.

§ 143. Разпоредбата на чл. 213, ал. 1, изречение четвърто се прилага за всички случаи на встъпване в право, по които не е извършено плащане към деня на обнародването на този закон в "Държавен вестник".

§ 144. Разпоредбата на чл. 288б се прилага от 1 януари 2008 г.

§ 145. Разпоредбата на чл. 317а, ал. 4 се прилага от 1 април 2008 г.

§ 146. (1) Разпоредбите на част шеста "а" се прилагат и за заварените производства по несъстоятелност, с изключение на производствата по несъстоятелност по § 10, ал. 1.

(2) В срок до 31 декември 2007 г. министърът на финансите прави встъпителна вноска в полза на обезпечителния фонд в размер на 2 000 000 лв. за сметка на републиканския бюджет.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции

(ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.)

.....
§ 42. Средствата по чл. 288б, ал. 1 от Кодекса за застраховането, предвидени по проекти, приети за 2008 г., които не са били изразходвани през същата година, могат да се изразходват по проектите, приети за 2009 г.

§ 43. Заварените при влизането в сила на този закон производства по чл. 16 и 16а от Кодекса за застраховането се довършват по досегашния ред.

.....
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето

(обн., ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 2.06.2009 г.)

.....
§ 96. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

.....

2. параграфи 26, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 65, 66, 69, 70, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 88, 89 и 90, които влизат в сила от 1 юли 2009 г.;

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Закона за изменение и допълнение на

Кодекса за застраховането

(ДВ, бр. 41 от 2010 г.)

§ 5. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон застрахователните дружества и презастрахователите привеждат капитала си в съответствие с изискванията на чл. 82, ал. 1.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за Комисията за финансов надзор

(ДВ, бр. 43 от 2010 г.)

.....

§ 28. (1) Застрахователите, презастрахователите, застрахователните брокери и здравноосигурителните дружества са длъжни в тримесечен срок от влизането в сила на този закон да представят в комисията списък на лицата до действителен собственик, които притежават пряко или непряко 5 и над 5 на сто от правата на глас в общото събрание или от капитала на съответното дружество.

(2) Към списъка по ал. 1 се прилага декларация по образец, утвърден от комисията, която съдържа изчерпателни данни за действителните собственици на съответното поднадзорно лице. Ако е необходимо, заместник-председателят, ръководещ управление "Застрахователен надзор", в срок до един месец от получаване на списъка по ал. 1 може писмено да поиска допълнителна информация или документи. В искането се определя срок за отстраняване на непълнотите и предоставянето на допълнителната информация, който не може да бъде по-дълъг от един месец.

(3) При неизпълнение на изискванията по ал. 1 и 2, както и когато представената информация или документи не позволяват да се извърши идентификация на действителните собственици:

1. заместник-председателят може да приложи мерките по чл. 302, ал. 2, т. 1 от Кодекса за застраховането, съответно чл. 99н, ал. 2, т. 1 от Закона за здравното осигуряване;

2. при неизпълнение на мерките по т. 1 заместник-председателят може да приложи мерките по чл. 302, ал. 2, т. 9 от Кодекса за застраховането, съответно чл. 99н, ал. 2, т. 7 от Закона за здравното осигуряване;

3. при неизпълнение на мерките по т. 1 и 2 комисията може да приложи мерките по чл. 36,

ал. 1, т. 7 или чл. 302, ал. 3, т. 2 от Кодекса за застраховане, съответно по чл. 99б, ал. 1, т. 10 от Закона за здравното осигуряване.

(4) Разпоредбите на ал. 1 - 3 не се прилагат за взаимозастрахователните кооперации по смисъла на Кодекса за застраховането.

(5) Комисията актуализира информацията за собствеността на поднадзорните лица по ал. 1 в публичните регистри по чл. 30, ал. 1.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за данък върху застрахователните премии

(ДВ, бр. 86 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.)

§ 2. Член 10, ал. 2, чл. 21 и § 3, т. 1 и 2 не се прилагат за застрахователни договори, сключени преди влизането в сила на закона.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за допълнение на

Кодекса за застраховането

(ДВ, бр. 51 от 2011 г.)

§ 5. Застрахователите привеждат в съответствие с този закон общите условия по застраховките или съществуващите други уговорки за застраховане на моторни превозни средства в тримесечен срок от влизането му в сила.

§ 6. Параграфи 2 и 4 влизат в сила 15 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на

Кодекса за застраховането

(ДВ, бр. 20 от 2013 г.)

.....

§ 4. В едномесечен срок от влизането в сила на този закон пенсионноосигурителните дружества, които предлагат изплащане на пожизнени пенсии от фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване въз основа на биометрични таблици, различни за двата пола, представят за одобрение биометричните таблици, които ще бъдат използвани за изчисляване размера на пенсиите по пенсионните договори, сключени след 20 декември

2012 г.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

(ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 1.01.2014 г.)

.....

§ 17. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 103 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 34, 54, 59, 80, 82 и 105 от 2006 г., бр. 48, 53, 97, 100 и 109 от 2007 г., бр. 67 и 69 от 2008 г., бр. 24 и 41 от 2009 г., бр. 19, 41, 43, 86 и 100 от 2010 г., бр. 51, 60 и 77 от 2011 г., бр. 21, 60 и 77 от 2012 г. и бр. 20 и 70 от 2013 г.) в чл. 94 се създава т. 8:

.....

§ 24. Законът влиза в сила от 1 януари 2014 г., с изключение на § 23, който влиза в сила след постановяване на решение на Европейската комисия за удължаване срока на действие на съществуващата разрешена схема на държавна помощ.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране

(ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 20.12.2013 г.)

.....

§ 83. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 103 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 34, 54, 59, 80, 82 и 105 от 2006 г., бр. 48, 53, 97, 100 и 109 от 2007 г., бр. 67 и 69 от 2008 г., бр. 24 и 41 от 2009 г., бр. 19, 41, 43, 86 и 100 от 2010 г., бр. 51, 60 и 77 от 2011 г., бр. 21, 60 и 77 от 2012 г. и бр. 20 и 70 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

3. Навсякъде думите "чл. 30, ал. 1, т. 9 от Закона за Комисията за финансов надзор" се заменят с "чл. 30, ал. 1, т. 11 от Закона за Комисията за финансов надзор".

.....

§ 95. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 88, 89 и 90, които влизат в сила от 1 януари 2014 г.

Приложение № 1

(Изм. – ДВ, бр. 54 от 2006 г.,

бр. 97 от 2007 г.,
доп., бр. 41 от 2009 г.,
в сила от 1.07.2009 г.,
изм., бр. 77 от 2011 г.,
бр. 60 от 2012 г.,
в сила от 7.08.2012 г.)

ВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ

Раздел I

Видове застраховки. Рискове

1. Застраховка "Живот" и рента:

а) застраховка "Живот" с покритие на рисковете "смърт" или "доживяване на определена възраст", или "доживяване на определена възраст или по-ранна смърт";

б) (изм. - ДВ, бр. 97 от 2007 г.) застраховка за пенсия или рента, включваща спестовна част и задължение за еднократни или периодични плащания.

При тези договори застрахователят изплаща фиксирани суми. **2.** Женитбена и детска застраховка.

Застраховка за изплащане на фиксирана сума при женитба или раждане или изтичане на срока на застраховката, който е обвързан с навършване на определена възраст от дете. **3.** (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2011 г.) Застраховка "Живот", свързана с инвестиционен фонд.

Застраховка по т. 1 и 2, при която застрахователните плащания са изцяло или частично зависими от стойността на акции и дялове, издадени от инвестиционни дружества и договорни фондове, които извършват дейност при условията и по реда на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, както и акции и дялове на колективни инвестиционни схеми, или от стойността на активи, включени във вътрешни фондове на застрахователя. **4.** Постоянна здравна застраховка:

а) (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.);

б) застраховка за изплащане на фиксирани еднократни или периодични суми за определен период или пожизнено, при неработоспособност, причинена от злополука или заболяване, или от определени видове злополука или заболяване. **5.** Изкупуване на капитал.

Застраховка за определен срок, при която срещу получаване на премия застрахователят изплаща договорена сума при изтичане на срока. **6.** Допълнителна застраховка.

Застраховка, осигуряваща допълнителни застрахователни покрития, включващи което и да е или комбинация от:

а) смърт вследствие на злополука;

б) (доп. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 1.07.2009 г.) трайно загубена или намалена работоспособност или определени вид и степен на увреждане вследствие на злополука;

в) (доп. - ДВ, бр. 41 от 2009 г., в сила от 1.07.2009 г.) трайно загубена или намалена работоспособност или определени вид и степен на увреждане вследствие на заболяване;

г) временна неработоспособност вследствие на злополука;

д) временна неработоспособност вследствие на заболяване;

е) (изм. - ДВ, бр. 54 от 2006 г.) невъзможност за упражняване на професия или занаят вследствие на телесно увреждане;

ж) (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.);

з) тежки заболявания;

и) (отм. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 7.08.2012 г.).

Раздел II

А. Видове застраховки. Рискове. производствени злополуки и професионални заболявания):

- фиксирани парични суми;
- обезщетения;
- комбинация от горните две;
- обезщетения на пътници.
- фиксирани парични суми;
- обезщетения;
- комбинация от горните две.

1. Злополука (включително

2. Заболяване:

3. Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства).

Всяка щета или загуба, нанесена на:

- сухопътни моторни превозни средства;
- сухопътни безмоторни превозни средства.

4. Релсови превозни

средства.

Всяка щета или загуба, нанесена на релсови превозни средства.

5.

Летателни апарати.

Всяка щета или загуба, нанесена на летателни апарати.

6. Плавателни

съдове (морски, речни и по езера и канали).

Всяка щета или загуба, нанесена на:

- речни и плавателни съдове по канали;
- плавателни съдове по езера;
- морски плавателни съдове.

7. Товари по време на превоз (включително

стоки, багаж и други).

Всяка щета или загуба, нанесена на товари по време на превоз, без оглед на вида на транспорта.

8. Пожар и природни бедствия.

Всяка щета или загуба, нанесена на имущество (различно от това по т. 3, 4, 5, 6 и 7), предизвикана от:

- пожар;
- експлозия;
- имплозия;
- буря;
- други природни бедствия;
- атомна енергия;
- свлачища.

9. Други щети на имущество.

Всяка щета или загуба, нанесена на имущество (различно от това по т. 3, 4, 5, 6 и 7), предизвикана от градушка или измръзване и всякакво друго събитие, като кражба, освен включените в т. 8.

10. Гражданска отговорност,

свързана с притежаването и използването на моторно превозно средство.

10.1. Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства.

10.2. Гражданска отговорност на превозвача с моторни превозни средства по суша.

11. Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на

летателни апарати.

11.1. Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на летателни апарати.

11.2. Гражданска отговорност на превозвача с летателни апарати.

12.

Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове.

12.1. Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на плавателни съдове.

12.2. Гражданска отговорност на превозвача с плавателни съдове.

13.

Обща гражданска отговорност.

Всяка отговорност за вреди освен посочените в т. 10, 11 и 12.

14.

Кредити:

- обща неплатежеспособност;
- експортни кредити;
- продажби с разсрочено плащане;
- ипотечи;
- селскостопански кредити.

15. Гаранции:

- преки;
- косвени.

16. Разни финансови загуби:

- рискове, свързани със заетостта;
- обща недостатъчност на доходи;
- лошо време;
- загуба на доходи;
- текущи общи разходи;
- непредвидени търговски разходи;
- загуби на пазарна стойност;
- загуби на рента или доход;
- косвени търговски загуби освен посочените по-горе;
- други финансови загуби (нетърговски);
- други финансови загуби.

17. Правни разноси (правна защита).

Застраховка за покриване на съдебни разноси и други разходи за водене на дела.

18. Помощ при пътуване (асистанс).

Помощ за лица, които попадат в затруднения при пътуване, когато са далеч от дома или от постоянното си местоживееене.

Б. Наименование на лиценза за повече от един вид застраховки.

Когато лицензът включва едновременно:

- а) видовете по т. 1 и 2, се наричат "Застраховане срещу заболяване и злополука";
- б) видовете по т. 1 (обезщетения на пътници), 3, 7 и 10, се наричат "Автомобилно застраховане";
- в) видовете по т. 1 (обезщетения на пътници), 4, 6, 7 и 12, се наричат "Морско и транспортно застраховане";
- г) видовете по т. 1 (обезщетения на пътници), 5, 7 и 11, се наричат "Авиационно застраховане";
- д) видовете по т. 8 и 9, се наричат "Застраховане на имущество";
- е) видовете по т. 10, 11, 12 и 13, се наричат "Гражданска отговорност";
- ж) видовете по т. 14 и 15, се наричат "Кредити и гаранции";
- з) по всички видове, се наричат "Общо застраховане".

В. Спомагателни рискове.

1. Застраховател, получил лиценз за един основен риск, отнасящ се към един или група видове застраховки по раздел II от приложението, може също да покрие рисковете, включени в други видове, без да се изисква лиценз за тези рискове, ако:

- са свързани с основния риск;
- се отнасят за предмета, който се покрива от основния риск;
- се покриват от договора, покриващ основния риск.

2.1. Рисковете, включени в раздел II, буква "А", т. 14, 15 и 17, не могат да бъдат разглеждани като спомагателни за други видове застраховки.

2.2. Рискът по раздел II, буква "А", т. 17 (правни разноси) може да бъде спомагателен по застраховки от вида "Помощ при пътуване" по раздел II, буква "А", т. 18, когато са налице обстоятелствата по т. 1 и когато основният риск се отнася само до предоставянето на помощ на лица, които са попаднали в затруднения при пътуване, когато са далеч от дома или от постоянното си местоживееене.

2.3. Правните разноси могат да бъдат спомагателен риск и при условията на т. 1, когато се отнася до спорове или рискове, произтичащи от или във връзка с плавателни средства по море.

Приложение № 2

към чл. 82, ал. 4

**Минимален размер на гаранционния капитал на взаимозастрахователна
кооперация по чл. 80, ал. 3**

№ по ред	Равнище на достигнат годишен премиен приход (хил. лв.)	Размер на минималния гаранционен капитал (хил. лв.)
1.	До 500 включително	100
2.	От 500 до 1000 включително	200
3.	От 1000 до 1500 включително	300
4.	Над 1500	400